

૧૨/૭

૧૦૦-૩૪૮

૧૪ ૧૬-૭-૧૯૬૬

૧૦૦-૩૪૮

“બ અવને તઆલા.”

૩૭૭

કસસુલ અંબીયા

શી

બુકસલ અસક્રિયા.

મુસત્રીકા.

મુન્શી સૈયદ મુસ્તફા સૈયદઅલી.

નવસારી.

પબ્લીશર્સ,

બુકસેલર મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે.

ત્રીન દરવાજો—અહમદાબાદ.

આવૃત્તિ ૧ લી.

પ્રત ૧૨૦૦.

સને ૧૩૩૧ હિજરી.

સને ૧૯૧૩ ખસેલી.

કીમત રૂ. ૦-૧૨-૦.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૪૭૦૬

વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ડૅરમુલ અંબાલા

વિષય ૫૭:૨૨

૭૮૬

“બ અવને તઆલા.”

કસસુલ અંખીયા
શી
જુકરલ અસકિયા.

મુસન્નીકા.
મુન્શી સૈયદ મુસ્તુફા સૈયદઅલી.
નવસારી.

પબ્લીશર્સ.

બુકસેલર મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે.

ત્રીન હરવાળે-અહમદાબાદ.

આવૃત્તિ ૧ લી.

પ્રત ૧૨૦૦.

સને ૧૩૩૧ હિજરી

સને ૧૯૧૩ ઇસવી

કીમત રૂ. ૦-૧૨-૦.

જુમ્બા હુકુક બ.નરીમએ રજીસ્ટરી મ.હકુ.ન હં.વ.

ગોવિંદ વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ સંગ્રહ
૪૭૦૬

અમદાવાદ.

પી ડાકમંડ ન્યુનિલી પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમે
પરીખ દેવીદાસ હનસાલને હાપા.

કસુસલ અંખીયા

ફી

જુકરલ અસક્રિયા.

દીખાયએ કિતાબ.

મુસદ્દસ.

અય કિરદિગારે પાક ખુદાવન્દે જીલ જલાલ
હકકા કે તેરી બાતમે હય મજમએ કમાલ
ખાલિક હય જીનો ઇન્સકા અય રખે લા યબલ
તેરા કોઈ શરીક ન તેરી કોઈ મિસાલ
રહમાન હય રહીમ હય આમર્જગાર હય
અહના વ આલા સબકાતુ પરવરદિગાર હય.—મ.કતૂલ

.હમ્દે ગયર મહદુદો સતાઈશ, મુખરરા અજ આલાઈશ, ઉસ ફરગાહે બેનયાજસે રાજેઅ હય કે જીસ્ને એક કલ્મએ કુનસે બાલાએ અર્શસે જેરે ફર્શ તક પયદા ફરમાયા. વ શુકો સિપાસ તકદુસ અસાસ ઉસ મુનઅમે કરીમ કારસાજકો લાયક હય કે ઉસ્ને ઇબતેહાસે ઇન્તેહા તક અનવાઅ વ અફબલ ન્યાઅમતોંસે મમનુનો શાકિર કીયા, નુકુસ વ અરવાહ વ જવારેહ વ અઅબાએ આફરીહાકો તાકત નહીં કે અપને આફરીનહાકી સતાઈશ કરે. વ બન્દા બહબારાને હબારે ગુનાહ શરમિન્દાકો કયા લયાકત કે મદહ ગોઈ ઇજહે પાકમે જબાં ફરાજ કર સકે.

ઔર ફુરદે નામ અદુદ અજલસે અબદ તક ઉસ બૌહરે પાક શહિન્શાહે સરીરે લૌલાક પર:—

શ.એર.

હસ્કી સૂરત કે તઈ ખામએ નકકાશે અજલ,
ખીચ કર હસ્તે મુસબિરમે પડા આપ ઉછલ,

હબાર બાનસે નિસાર હો કે ઉસને શુભગશ્તગાને બાદએ જલાલત ઔર

જીવનપરસ્તી ઔર મુસ્તગરકાને દરયાએ ગવાયત ઔર બદમસ્તીકો શમ્ને હિદાયતકે તુરસે રાહે મુસ્તકીમ દિખલાઇ ઔર તાલિખાને દીને હકીક વ સાલે-કાને તરીક તોફીક પર દરવાજે તુરો સુરરકે શાહરાહ બનાએ કે ને આહે બે તકલુફ મુકામે કુર્બો હુજુરમે ચલા જાએ. ઔર એસ વકત કોઇ ઇરાદા કરે બે તમમ્મુલ મહલેકરહતો સુરરમે મુકામ કરમાવે.

કોનવોહ એસ્કે કદમસે હુવા મૌબુદ અદમ,
ઉસકે મકદમકી બશારતસે હુવા ખુશ આદમ
બદકે આદમસે લગા તા બ મસીહે મરિયમ,
હર નખીકો રહે બશારતથી કે વોહ શાહે ઉમમ.
અન કરીબ આતા હય આલમમેં બસદ ઇજાને હશમ,
દેખિયો ઉસ્કી રિસાલતકી ચમકકા આલમ.
એસ જગેહ ઉસ્કી કદે પાકા નશાં હોવેગા,
સાલહા સિજદએ સાહબ નજરાં હોવેગા.

વાજેહ હોકે કાનુને કુદરત ઇસી તરહ મશાહદા કીયા જાતા હય કે કોઈ તરકકી નહીં કર સકતી જબ તક કે ઉસ્કી રહનુમાઇ કે લીયે એક કામિલ પેશવા ઔર હાદી નહો. અગરચે ઇસ આજાદી કે જમાનેમેં શખસી હુકુમત કો સખત નફરતસે દેખા જાતા હય, લેકીન ફિરબી જમહુરી (પાર્લામેન્ટરી) રયાસતોં મેં પ્રેઝીડન્ટકી અજહદ જુરરત હોતી હય. ઇસી તરહ ફ્રાંસે ઔર હયવાનાત કે ગિલ્લોંમેં કોઇ ન કોઇ જુરર રહનુમાં ઔર અફસર હોતા હય. હત્તા કે બ.અ.જ જંગલી જાનવરોં ઔર પરિદોમેં ભી કોઈ ઇમામ જુરર હુવા કરતા હય. બગયર ઇસ અહસન ઇન્તેજામ કે એસમેં એક ઇમામ કા હોના અજ બસ જુરરી હય દુનિયામેં ગુજરા મહાલ હય. સો જાનના ચાહિયે કે એસ્તરહ હર એક ચન્દ રોજ મહકમા ઔર કારખાનેમેં એક અફસર ઔર રહનુમાકા હોના લાખીદી હય, ઉસી તરહ બની આદમકી રૂફાની હાલત કી ઇસલાહ ઔર રવાનગી કે લીયે અહલાહ તઆલા બ.અ.જ અયસે અફરાદે કામિલા મબઉસ કરમાતા હય ને દુનિયાકે લીયે સ્ટીમ એન્જીનકા કામ દેતે હંય. ઇનકે પુબ્લિકે બગયર દુનિયા દરખતે બેસમર ઔર બેમગજ કુકસે બઢકર નહીં હોતી. ઇન્સાનકી અસ્લ ગરજ ઔર મુદઅઆ ને હય લોગ ઉસસે ભટક જાતે હંય, ઔર લહવ લઅબમેં ગિરફતાર હોકર અપને અસ્લ માલીકે હકીકીકી મઅરિફતસે ના આશના ઔર ના વાકિફ હો જાતે હંય સો જાનના ચાહિયે કે દુનિયાકી હાલત જયસે કે આઇન્દા બિતતફસીલ મઅલુમ હોગા એક ઇન્સાની બચ્ચેકી તરહ વા.કે.અ હુઈ, ને ને.અફસે પયદા હોકર તરહ તરહકી તઅલીમ ઔર તરબીયતકા મોહતાજ રહેતા હય. ઔર જુ જુ વોહ બહતા જાતા હય, ઉસ્કી તરકકી તઅલીમ કે

લીયે હસ્તેલયા.કત મુખતલીફ કિતાબેં ઔર દિગર સામાને .બુરૂરિયાત બહમ પોહયાયા બતા હય, તો ઉસ્કો બ.અ.જ ઇસ્તેહાન પાસ કરનેકે બ.અદ કામિલકાનુન ઔર હિદાયત નામા મિલતા હય, અસ્કી ઇફત્તા કે મુતાબિક વોહ .અન્દગી બસર કર સકે ઇસી તરહ .હ.જરત આદમસે લેકર જબ દુનિયાને એક .અ.અ. મુશ્શાન ઇન્કીલાબ કુબુલ કીયા, .હ.જરત મુહમ્મદ (સલ.) તક બની આદમ કી રહનુમાઇકે લીયે મુખતલીફ કાનુન આતે રહે. અન સબકા મનશા ઔર ઇલ્લાત ગાઇ યહીથી કે લોગ શિક્કસે બચેં ઔર તોહીદ ઔર મ.અરિક્તે ઇલાહી હાસીલ કરેં. પસ આં .હ.જરત (સ.) કે જમાનેમેં દુનિયા શબાબ કો પહોંચ ગઇ. ઔર અન્કે તુફલસે કલામે ઇલાહી ના.અલ હુવા અસ્સે હાલ સબ પેગમ્બરોં કા ગુમુદ હુવા ઔર અગલી ઉમ્મતકી ના ફરમાનીએં સુનકર ઇબરત ઉઠાનેસે હમારા બહબુદ હુવા. ઔર ઉસ્કી આલો અસહાબ પર કે અન્હોંને .હ.જરત કે ફયજે સોહબતસે હાલ અમ્મીયા (અ) કા વાજેહ કીયા ઔર દીનકી રાહકો રૈશન ઔર રાયજ કીયા. પયગમ્બરોંકે અહવાલ સુનનેસે તકવીયત દીનકી હય ઔર અગલી ઉમ્મતોં કે હાદિસે દરિયાફત કરનેસે જયાદતી ચકીનકી. અગરચે ઉલમાએ મુતક-દમીનને તવારીખે અરબી ઔર ફારસીમેં ઇખ્તેલાએ ખદકસે તાકયામત કુછ બાકી નહીં રખા લેકીન ઇસ જમાને કે લોગોંકી હિમ્મતેં દીનકે કામમેં સુસ્ત હંચ ઔર દુનિયા કે ઉમુરમે ચુસ્તે ચાલાક ઉર્દુ કિતાબેં દેખનેસે કાસિર હોનેકી વજેહસે ગુજરાતી હર્ફેમેં ઇસ કીતાબકો લીખી હય.

અબ ઉમ્મીદ ખુદાસે રહે હયકે રહે કિતાબ મકબુલે ન.જર એહલે દીલાન ઔર મતખુઅ ત.બ.આ તાલિમાન વા.કે.અ હો. સાહેબાને બાઇન્સાફસે ગુબરિશ હય કે અસ જગેહ ન.અ.અશે કલમ ન.જર પ.ડે વહાં કલમે ઇસલાહ બહેતર હય. ઔર મુજકો બદુઆએ સલામતી ઇમાન વ હુસ્ને ખાતિમા યાદ ફરમાએં વમા તોફીકી ઇલ્લાના બિલ્લ.

નવસારી.

તા. ૩૦-૪-૧૩

રાકીમ દુઆગે.

ફકીર

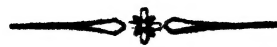
સૈયદ મુસ્તુફા ઇબ્ને સૈયદ અલી

કાદિરી તિરમીઝી

અલમુત.ખલ્લુસ બ મ.કત્તલ.

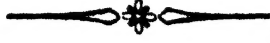
નંબર	મળમીન	સંક્રા.
૧	સખસે પહેલે કયા ચીજ પયદા હુઈ ...	૧
૨	જીનોંકી પયદાયશકા જીક ...	૨
૩	જમીન ઓર એહલે જમી... ..	૩
૪	સુરજ ચાંદ ઓર આસમાનોંકી પયદાયશકા જીક ...	૪
૫	નુખુવત વ રિસાલતકા ખયાન ...	૫
૬	જીક હજરત આદમ (અલય.) કા ...	૫
૭	,, ,, શીસ (,,) ,, ...	૧૧
૮	,, ,, ધરીસ (,,) ,, ...	,,
૯	,, ,, ગુફ (,,) ,, ...	૧૩
૧૦	,, ,, હુફ (,,) ,, ...	૧૫
૧૧	,, સદાદ બદ નિહાદકા ...	૧૭
૧૨	,, હજરત સાલેહ (અલય.) કા ...	૧૮
૧૩	,, ,, ધિરાહીમ (,,) ,, ...	૨૦
૧૪	,, ,, હુન (,,) ,, ...	૨૬
૧૫	,, ,, ધસિમાઈલ (,,) ,, ...	૨૭
૧૬	,, ,, ધસિહ.ા.ક (,,) ,, ...	૨૮
૧૭	,, ,, ય.અ.કુખ (,,) ,, ...	,,
૧૮	,, ,, મુસુફ (,,) ,, ...	૨૯
૧૯	,, ,, મુસાબિન્ને મીશા (,,) ,, ...	૩૮
૨૦	,, ,, ઐયુબ (,,) ,, ...	,,
૨૧	,, ,, શુ.એબ (,,) ,, ...	૪૦
૨૨	,, ,, ખિ.જર (,,) ,, ...	,,
૨૩	,, ,, મુસા વ હારન (,,) ,, ...	૪૧
૨૪	,, ,, મુશેઅ બિન્ને નુન (,,) ,, ...	૪૯
૨૫	,, ,, હિ.જ કીલ (,,) ,, ...	૫૦
૨૬	,, ,, ધલયાસ (,,) ,, ...	,,
૨૭	,, ,, અલ-યસ.આ (,,) ,, ...	૫૧
૨૮	,, ,, જુલ કફલ (,,) ,, ...	૫૨
૨૯	,, ,, અશમુહલિ (,,) ,, ...	૫૩
૩૦	,, ,, દાઉદ (,,) ,, ...	૫૫
૩૧	,, ,, સુલયમાન (,,) ,, ...	૫૭
૩૨	,, ,, હુ.કમાન (,,) ,, ...	૬૧
૩૩	,, ,, શો.અયા (,,) ,, ...	૬૨
૩૪	,, ,, અરમિયા (,,) ,, ...	,,
૩૫	,, ,, દાનિયાલ (,,) ,, ...	૬૩

નંબર	મજૂરીન						સકલા.
૩૬	જી.ક. હજરત	અ.જર	(અલય.) કા
૩૭	" "	યુનુસ	(") "
૩૮	" "	જ.કરીયા	(") "
૩૯	" "	ય.હયા	(") "
૪૦	" "	ઈ.સા	(") "
૪૧	" "	જરજસકા	કા
૪૨	" "	શમસુત	" "
૪૩	" "	શિતરત	" "
૪૪	" "	હનજલાખીને	સશવાન	"
૪૫	"	મુમીનીન જમાનએ	શિતરત
૪૬	કિસ્સા અસહાએ	કહક
૪૭	" "	રકીમ
૪૮	" "	ઉ.ખદુદ
૪૯	દુસરા	
૫૦	ત્રીસરા	
૫૧	ચૌથા.	
૫૨	હલાકત અસહાએ શીઝ	
૫૩	જી.ક અવ્વલુત અખીયા વ આખિરર રસુલ (સલ.)	
૫૪	" હ.જરત અખાખકર સીદી.ક (રદી)	
૫૫	" "	કિમર શરક	(")
૫૬	" "	હસમાને ગની	(")
૫૭	" "	અલી કરમદલાહ વજહો	(")

હુવલ કુલ.

ખીસમિલ્લાહ ઇર ર.હમાં નિર ર.હીમ,
ન.હમદહુ વ નુસલ્લી અલા રસુલિહિલ કરીમ.

કસસુલ અંખીયા.

ફી
જકરુલ અસરફિયા.

સખસે પહેલે કયા ચીજ પયદા હુઈ.

અલ્લાહયા ઉસ્કે સાથ કુછ નથા. અર્શ ઉસ્કા પાની પરથા. સો વહી અવલ હય, વહિ આખિર. ન ઉસ્સે પહેલે કોઈ, ન ઉસ્કે બ.અદ-કોઈ. સખસે પહેલે તુરે નખવી યા અ.કલ યા કલમ યા લો.હ પયદાકી. ફિર જમીન ફિર આસમાન બનાયા. જમીનકો બયતુલ મુકદ્દસ યા ક.અબ્બેસે ફયલાયા. જમીન પહેલે આસમાન બ.અદ. ફિર ફરિશ્તે જન બનાયે. છે દિનમેં યહે કામ કીયા. હર દિન હમારાસા દિન, યા હ.જર બરસકાયા. જુમ્હે.કી આખિર ઘડીમેં સખસે પિછે આદમ (અ.)કો પયદા કીયા. ઇસ સા.અતમેં દુઆ કુ.બુલ હોતી હય. દુનિયાકે સિ-ખાનેકો ઇતની દેર લગાઈ, વર્ન એકદમમેં સખ કુછ બના સકતા હય. ક્રીસ્ટીને કહા દિન પહેલે હય, ક્રીસ્ટીને કહા રાત. કુરઆનસે રાત પહેલે મ.અલુમ હોતી હય. ફરીશ્તોંકો તુરસે, જનકો આગસે, ચારપાયોંકો પાનીસે, આદમકો મદીસે બનાયા. યહે ખાતકે પહેલે કૌન દર.ખત કૌન જાનવર કૌન ઘાંસ કૌન મ.અદન (કાન) બનાયા, જખ તક શુર.અસે મ.અલુમ નહો ક્રીસ્ટીકે કહેને લીખનેકી સનદ નહોં હય. જમાના થોડે બહોત વ.કત દોનોંકો કહેતે હંય. હરકતે ફલકકા નામ જમાના હય. રાતદિન ઇસ્મેં દાખિલ હય. સુખ.હે સાદિક યા સુરજ નિકલનેસે કુખને તકકો દિન કહેતે હંય. કુખનેકે બ.અદસે સુખ.હ કા.જખ તકકો રાત બતલાતે હંય. સાલ સાલે શમસી ત્રીનસો પેંસડ દિન, દિનકા

ચૌથા હિસ્સા હોતા હય. સાલે કુમરી ત્રીનસોચૌવન દિન. ખમસચૌમ વસદસ ચૌમ હોતા હય. દોનોંમેં દસદિન ત્રીનયા ચાર ચૌમકા ફર્ક હય. સખ દરિયા આસમાનકે અંદર હંય. ઇસલીયેકે ફલક જમીનકો ઘેરે હુવે હય. એક જમાનેકે ખઅદ બજાએ દરીયા જંગલ, બજાએ જંગલ દરિયા હોજતા હય. હમને આંખસે દેખા નીલ વ પુરાત વ દજલા વ બહેરે નજફ પહેલે દરીયાથે હિન્દસે ઇન્મેં કિશતીયાં આતીથીં ફિર પાની અપની જગેહસે હટ ગયા. હરબરસમેં સીતારોંકી બલન્દી બદલ જતિ હંય. તારે ખારા બુજ્જંકા એક દૌરા કરતે હંય. જબ શિમાલસે જુનુબકી તરફ જતે હંય ઉન્કા અકસ જો જમીનપર પડતા હય ઉસ્કે સખખસે રાત, દિન, સરદી, ગરમી, જમીન દરીયા મુખ-તલિફ હોજતા હય. આબાદી વીરાન, વિરાના આબાદ. જમીન દરીયા, દરીયા જમીન. મયદાન પહાડ, પહાડ મયદાન હોજતા હય. મંચ કહેતા હું ચહે તગૈયરાત ઠીક હંય. મગર જો મુદત છત્તીસ હજર બરસકી બતાઇ હય, ઇસ્કી સનદ યા “આસમાન ઔર જમીનકી છુપી ચીજો અદલાહી જનતા હય” દુનિયાકી તાકતકો પચાસ હજર બરસ પહેલે ખલીફેસે ઠહેરાયા. દુનિયાકી ઉમર સુરકે પુંકને તક પચાસ હજર બરસકી મઅત્રુમ હોતી હય. કયામતકા દિનલી પચાસ હજર બરસકા હોગા. ચહે સખ ડેઠ લાખ બરસ હુવે. ઇસસે જ્યાદા જો કોઇ ઉમર દુનિયાકી બતાવે વોહ સનદ સહી લાવે. ઇસ મસલેમેં કૈાલ અંખીયા વ રસુલકા સહી હય. હકીમોંકા સહી નહીં. ચહેબેચારે કયા જનેંકે દુનિયા કખસે હય કિતની ઉસ્કી ઉમર હય બીદુને નુખુવતકે જો જમાનમેં રહેકર આસમાનકી ખબર દે વોહ સખત જહિલ અહમક હય.

જનોંકી પચદાયશકા જક.

ચહે મખલુક આંખસે છુપી હય ઇસલીયે ઇન્કો જન કહેતે હંય. ઇન્કા જસ્મ હવાકા હય. હર શકલમેં આસકતે હંય. અકલો સમજ રખતે હંય. મુશકીલ કામ જો આદમીસે ન બને, કર સકતે હંય. હરગયખ મુતજખખીરકો શયતાન કહેતે હંય. જનહો યા ઇન્સ યા ચાર પાયા. ઇબલીસ જન હય. કુરઆનમેં ઇબલીસકો જન કહા હય. શીસીને કહા ફરીશતે જન એકહી જન્સ હય. પાકકો ઇનમેં ફરીશતા

કહેતે હ'ય. ખખીસકો શયતાન કહેતે હ'ય. ઇન્કા હોના કુરઆનસે સાખિત હય. મુન્શીર ઇન્કે લુભુદકા મુન્શીર હય કુતુખે આસમાનીકા. જખ આદમ જમીનપર ઉતરે ઇબલીસ સમંદરમેં ઉતરા આદમ (અ. ૦)ને જમીન ઇખ્તેયારશી ઉસ્ને પાનીપર તખ્ત જમાયા.

જમીન ઔર એહેલે જમી.

જનસે પહેલે જમીનમેં હિન, ખિન, તમ રમથે. હજર ખરસ આખાદ રહે. ઇસ્કી કુછ સનદ જહિર નહીં. એ કશક મહ્યુદીન ઇખ્ને અરખીકા કે મંચને તવાફે કઅખામેં એક કૈમ દેખી ઉનસે પુછા તુમ કૈન હો, એકને કહા મંચ તેરે અજદાદમેં હુ. પુછા કિતના જમાના હુવા કખ મરે, કહા કુછ ઉપર ચાલીસ હજર ખરસ. કહા આદમકોતો ઇતને દિન નહીં હુવે, કહા કિસ આદમકો પુછતે હો ઇસ આદમે કરી-ખકો યા ઔર કિસી આદમકો-અલખ. લાયકે હુજજત નહીં ઇસ્કી કોઈ સનદ નહીં એ હદીસકે આદમસે પહેલે એક લાખ આદમ ઔર હુવે મો.બુ.અ હય.

સુરજ ચાન્દ ઔર આસમાનોંકી પયદાશકા જક.

જે હમારે સરપર હય વોહ આસમાન હય. જે હમારે નીચે હય વોહ જમીન હય. આસમાનમેં ચાર ઉંગલ જગેહ નહીં જહાં કોઈ ફરિશ્તા સિજદેમેં ન હો. એ ખાતકે પહેલા આસમાન જમરરૂદકા હય દુસરા ચાંદીકા તીસરા સોનેકા. કીસીને કહા આસમાનકા અસ્લી રંગ સખ્ખ હય. કીસીને કહા નીલગું. આસમાં કુખ્ખેકી તરહ હય આલમ કુરેકી તરહ હય. રાતદિન ચક્કર મારતા હય. એક કુતુખ દખનમેં હય એક ઉતરમેં એક આસમાનસે દુસરે આસમાન તક પાનસો ખરસકા રસ્તા હય. એ મી.કદાર આદમકે ચલનેકા હય ફરિશ્તા દમ ભરમેં આતા જતા હય, જસ્તરહ શયતાન જમીનકે પરદેપર એક લહેજમે ચલતા ફિરતા હય. સુરજ એકતો દિનકા ચિરાગ હય, દુસરે મેવે પકાતા હય, તીસરે પુરખસે પચ્છમ દુરસ્તી ખની આદમકે લીચે જતા હય. ચૌથે એક જગેહ થમતા નહીં હય. પાંચવેં જડેમેં નીચેકે બુર્જોમેં ગરમીમે ઉપરકે બુર્જોમેં રહેતા હય. ચાન્દ દુસરા ચીરાગ હય રાતકા, ઇસ્કી મંજલેં હ'ય. ઇસ્કા ફટ જના જોહજરતકે

.જમાનેમેં હુવા યહે મો.અજે.જતસે હય. ઇસમેં .અયબલી હંય.
ચાન્દનીમેં સોનેસે કોઠ હોજતા હય. કતાનકો ફાડ ડાલતા હય. ઇસ્કો
નુર સુરજકે હુરસે લીયા ગયા હય.

નુખુવત વ રિસાલતકા ખયાન.

નખી વોહ હય જુસ્કે પાસ ફરિશ્તા વહી લાવે, ફિર અગર ઉસકો
.ખદકકી તરફ ભેજેં તો વોહ રસુલ હય. કુરઆન શરીફસે મ.અલુમ
હોતા હય કે હર ઉમ્મતમેં ન.જુર આય. ગો હમકો નામોનશાન ઉન્કા
મ.અલુમ નહીં. આદમપર દસ રિસાલે ખીસ વર.કમેં ઉતરે. યહે હુરફ
નુ.કતે વારથે. સખસે પહેલે દુનિયામેં યહી કિતાબ આઇ. શીસપર
પચાસ રિસાલે ઉતરે. ઇદરીસપર તીસ. ઇખરાહીમપર દસ. મુસા
(.અ.) કો સાતસો ખરસ ખ.અદ ઇખરાહીમ (.અ.) કે તૌરેત હી ગઇ.
મુસાકે પાંચસો ખરસ ખ.અદ .જપુર દાઉદકો મિલી. .જપુરકે છે સો
ખીસ ખરસ ખ.અદ ઇન્જીલ ઇસાકો મર.હમત હુઇ. ઇન્જીલકે છેસો
ખરસ ખ.અદ કુરઆન હમારે હ.જરત (સલ.) કો ઇનાયત હુવા.
અ'ખીયાકી તીન .જખાને'થી, સુરયાની ઇખરાની અરખી. .જખાને
વ.હી યહી અરખીથી. ઇતકાનમેં લિખા હય .જખાન નહીં આઈ મગર
.જખાને અરખી મુખીનમેં. ફીર હર નખીને અપની .જખાનમેં તર-
જુમા કિયા. આદમ (.અ.) કો હ.જર હુનર સિખાએથે, વોહ ઉનકી
અવલાદમેં રહે. આદમ (.અ.) કાશતકાર. ઇદરીસ કાતિખ વ દર.જ-
થે. નુ.હ ખ.દઇથે. હુદ વ સાલેહ તાજરથે. ઇખરાહીમ (.અ.) કપડા
બેચતે ખેતીબાડીલી રખતે. ઇસમાઇલ (.અ.) શીકારીથે. ઇસહાક
(.અ.) હાકિમથે. ય.અ.કુખ (.અ.) લી હુકુમત કરતે, યુસુફ (.અ.) વ.જુરે
ફિર આને મીસરથે. ઐયુબ (.અ.) સાદાગરથે. શુ.એખ. નિગેહખાને કૈ-
મથે. મુસા વહારન (.અ.) લી જનવર ચરાતે. ઇલયાસ (.અ.) કપડા
ખુનતે. દાઉદ (.અ.) જુરહ ખનાતે. સુલયમાન (.અ.) કફર ખનાકર
બેચતે. જકરીયા (.અ.) ઈંટે ખનાતે, પખવા લગાતે. ઇસા (.અ.)
સચર કરનેવાલેથે. મુ.હુમ્મદુરરસુલુલ્લાહ (સલ.) મુજહિદથે ખુદાકી
રાહમેં લ.ઇતે. અ'ખીયાકે કલમલી અલગ અલગથે. આદમ (.અ.) કા
કલમ સુરયાની થા. શીસ (.અ.) કા મુલયાની. ઇદરીસ (.અ.) કા ખર-

બારી. તુહ (અ.) કા જરજમી ઇબરાહિમ (અ.) કા બરહમી. ઇસ-
હાક (અ.) કા યુનાની. મુસા (અ.) કા ઇમરાની. દાઉદ (અ.) કા અશ-
રી. સુલયમાન (અ.) કા કાહની. ઇસા (અ.) કા રમી. શમઉન (અ.) કા
અરન્જ. જરજસ (અ.) કા કબ્તી. દાનિયાલ (અ.) કા અરમની રસુલે
ખુદા (સલ૦) કા કુફી. યહે કલમ સબસે બહેતર હય. સબસે પહેલે
નમાજે ઇશા મુસા (અ.) ને પઢી. નમાજે મગરીબ ઇસા (અ.) ને.
નમાજે અસર યુનુસ (અ.) ને. જુહર ઇબરાહીમ (અ.) ને. ફજર
આદમ (અ.) ને. પાંચોં નમાજે ખાતિમે રસુલ (સલ૦) ને. આદમ
(અ.) સે તા આંહજરત (સલ૦) પાંચહજર પાંસો પચોતેર બરસ,
યા છે હજર ઉમીસ સાલ હુવે. હજરત (સલ૦) સે અબ તક તેરાસો
તીસ બરસ હુવે. મગર યહે હિસાબ દર અસલ યહુદકે યહાંકા હય ન
ઇસલામકા. હદીસસે ઇતના મઅલુમ હય કે દુનિયાકી ઉમર ખાતિમે
રસુલ (સલ૦) કે જમાનેસે તા ફનાએ આલમ ઇતની બાકી રહી હય
જયસે એક દિનમે અસરસે મગરિબ તક. યહે ઉમ્મત સિત્તેર ઉમ્મ-
તોંકે બઅદ આઈ. ઇસ્કે બઅદ ન કોઈ રસુલ હય ન કોઈ કિતાબ ન
કોઈ ઉમ્મત.

જક હજરત આદમ (અલય૦) કા.

જબ ઇરાદએ ઇલાહી વાસ્તે હજરત આદમ (અ.) કી ખિ-
લાફતકે ઐર જુહુરે રિયાસતે બની આદમકે હુવા તબ હજરત ઇ-
જરાઇલ (અ.) કો હુકમ હુવા કે એક મુફી ખાક તમામ રૂએ જમી-
નસે રંગારંગી લાવે જબ મટ્ટી લાઈગઈ તબ ઉસ્કો દરમિયાને મક્કા
ઐર તાયફકે રખી. ખુદાવન્દાને ખારિશે રહમત ઉસપર બરસાયા.
ઐર અપની કુદરતે કામિલાસે પુત્લા હજરત આદમ (અ.) કા બનાયા.
જે ચાલીસ સાલ તક કાલિબે બેજન વહાં પડા રહા. જબ ઇરાદએ ઇ-
લાહીને આહાકે સિતારએ ઇકબાલ હજરત આદમ (અ.) કા શૌશન,
ઐર રૂબએ શરાફત બની આદમકા તમામ મબલુકપર મુખીન હો.
રહે પાકકો હુકમ હુવા કે કાલખુદમે આદમકે દર આ. તબ રહે લતી-
ફને ખાકે કસીફમે જનેસે ઇન્કાર કીયા. ખિતાબ રખ્ખુલ અરબાબકા
રહકો પહોંચા. “અય જન દાખિલ હો ઇસ બદનમે” જબ રહે કા-

લિખમેં આદમકે સરે મુખારિકથી તરફસે દાખિલ હુઈ જસ જગેહ રૂહ પહોંચતીથી બદન ખાકી જે માનીંદ ઠીકરીકે થા ગોશતસે ઐર પોસ્ત-સે બદલતા જતાથા. જખ રૂહ સીનએ મુખારક તક પહોંચી તો હ.જ-રત આદમ(અ.)ને ઇરાદા ઉઠનેકા કીયા. વહીં જમીનપર ગિર પડે. ઇસિ વાસ્તે હ.કતઅ.લાને કુરઆન શરીફમે ફરમાયા “હય ઇન્સાન જલ્દ-ખાજ” ઇસી હાલતમેં આદમ(અ.)ને છીકા, ઐર ઇલહામે રખ્યા-નીસે કહા અલ.હમદો લિલ્લાહ. ઉસ કરીમ ઐર રહીમને અપની ર-હમતસે ફરમાયા યર.હમોકલ્લાહ. જખ આદમ(અ.)કો કમાલ તાહિર ઐર ખાતિનસે આરાસ્તા કરકે વાસ્તે જ્યાદતી તા.જમ ઐર તકરી-મકે મલાયકે ઉ.જજ.મકો આદમ(અ.)કે ત.ખતકે ગિર્દાગિર્દ સફ.ખાંધે મોઅદખ ખડેથે હુકમ કીયા “સિજદા કરો આદમકે તઈ પસસિજદા કીયા સખને મગર ઇખલીસ મલ્ક.ઉને ઇન્કાર કીયા” ઐર કહા કે મંય આદમસે બહેતર હું કયુકે મેરે તઈ આગસે ઐર આદમકો મટીસે પયદા કીયા હય. ઇસિ નાફરમાનીસે શએતાન મલ્ક.ઉને અખદી હોકર રાદા ગયા. હ.જરત આદમ(અ.) બહિશતમેં રહેને લગે જખ તખી-અત ઉન્કી મુશ્તાકે જલીસે હમદમકે હુઈ, તખ હ.જરત આદમ(અ.) પર નીંદને ગલખા કીયા. વ.કતે ખવાખમેં અલ્લાહ તઆ.લાને અપની કુદરતે કામિલાસે આદમ(અ.)કી ડાખી પસલીસે હ.જરત હંવાકો પયદા કીયા. જખ આપ ખેદાર હુવે અપને સામને એક ઐરત પાકિ.જ બયડી હય. ઉન્કી તખી.અત મુખારિક ઐર નુરાની સુરત દેખકર નિહાયત ખુશ હુવે ઐર પુછા કે તુ કૌન હય. હ.જરત હંવા(અ.)ને કહા કે મંય તેરે બદનકા જુ.જ હું. હ.ક સુખાહાનહુ તઆ.લાને તેરી પસ-લીસે મુજકો પયદા કીયા. તખ આપને સિજદએ શુક કીયા. જનાખે ઇલાહીને ઉન્કા નિકાહ રૂખર મલાયકોંકે ખાંધા. ઐર કહાકે બહિશતમેં રહો ઐર સખ મેવે ઇસ્કે ખાવ મગર ઉસ દર.ખતકે યા.અનીં ધીઉકે દર.ખતકે ન.જદિક મત જવ. જખ ઇખલીસને આદમ(અ.)કો સીજદાન કીયા ઐર રાંદા ગયા, ઐર ફરીશ્તોંસે નિકાલા ગયા, ઇસિ સખખસે આ-તિશે કિના ઉસ્કે દિલમેં શો.અલે મારતીથી. ઐર હમેશા ઇસિ તદખી-રમેં રહેતાથા કે કિસી સુરતસે બહિશતમેં જએ ઐર આદમ(અ.)કો વહાંસે નિકાલે. તખ ઉસ્ને મોરસે દોસ્તીકી. ઐર ઉસે બહોત કુછ સ-

મગ્રાયા મોરને ઈન્કાર કરકે કહા યહે ખાત સાંપસે કહે. તખ શયતાન સાંપકે પાસ ગયા, હસ્કો અપને ફરેખમેં લાકર, ઉસ્કે મુંહમેં બચક બહિ-શતમેં ગયા. આદમ (અ.) ઔર હંવા (અ.) કે પાસ જાકર રોના શુરૂ અકીયા. આપને ન પહેચાનકર કહા કયું રોતા હય. ઉસ્ને કહા મુઝે તુમહારે હાલ પર રોના આતા હય, કે તમામ બહેશતકી નિયાઅમતેં તુમસે છીન લીજાએંગી ઔર તુમ નિકાલે જાવગે, ઔર લજજતે હયાતસે માતકા દર્દ અખોગે. યહે સુનકર આપકો અજહદ રંજ હુવા. મલકિનને કહા મેરા કહા માનો તો તુમહેં એક દરખત બતાદું અગર થોડા મેવા ઉસ્કા ખાવ તો હમેશા જીન્દા રહોગે. આપને દરખતકે લીયે પુછા. શયતાનને કહા વહી દરખતકે હસ્કે ખાનેસે ખુદાને મન્અ કીયા હય. આપને કહા મુઝસે હરગિજ ખુદાકી નાફરમાની ન હોગી. ઔર ઉઠકર ચલે ગયે. શયતાનને ખીખી હંવાકે દિલમેં જાકર અયસાહી વસવિસા ડાલા. સાંપને શયતાનકે કહેને પર ગવાહીદી. ખીખી હંવાને આદમ (અ.) સે કહા સાંપતો ખાદિમ બહીશતકા હય ઔર વોહ ઉસ શખસકે કહેને પર ગવાહી દેતા હય, અબતો મંય પહેલે ઈસ દરખતકા ફલ ખાતીહું અગર કુછ ખલલ હોતો મેરે લીયે ખુદાસે મઆફી માંગનાં. ઔર નહીં તો તુમલી ખાવ કે હમ તુમ દોનોં તમામ ઉઝ બહિશતકી નિઆમતે અયનસે ખાયા કરેંગે.

જનાબે ઇલાહીને તો અજલમેં ડહેરાહી લીયાથા કે આદમકી મુસ-લમાન ઔલાદ બહિશતમેં ઔર કાફિર દોજખમેં જાએંગી. હસ્કા સખખ ધીઉંકા દરખત હુવા. જખ ધીઉંકે દો તીન ફલ ખાય હસ્કા અસર મએ દેકોલી ન પહોંચાથા કે બહિશતી લિખાસ બદનસે ઉતર ગયા. ખનાયાર અપના સતર અંજરકે પત્તોંસે ઢાંકા. હુકમે ઇલાહી હુવા કે તેરે બિરહના હોનેકા સખખ કયા હય, કહા તેરે હુકમકી નાફરમાની. સાંપ ઔર તાઉસ (મોર) કે બહેકાને ઔર કસમ ખાનેકા સખખ. કહેતે હંય સાંપકી અયસી ખુબસુરત શકલથી કે અયસી શકલકા કોઇ જાનવર નથા, હસ્કી સુરતકો બદલ દીયા ગયા. ખુરાક ઉસ્કી ખાક ડહેરાઈ પેટ ઔર સીનેકે બલ જમીનકો રગડતા ઔર છાતીકો છિલતા રહે. ખીખી હંવાકે અજખમેં ઉન્કી બેટીયોંકો જમેકા દર્દ ઔર હયજકી આલુદગી ઔર ખાવીન્દોંકે હુકમમેં રહેના. મોરકીલી સુરત બદલ

ગઘ, ચુનાંચે પયર ઉસ્કે જ.રબુલ મસાલ હંય. હુકમ હુવા “ઉતરે બ-
હિશતસે તરફ જમીનકે ઔર આપસમે તુમ સબ દુશમન એક દુસરેકે
હો” પસ આદમ ઔર હંવા (અ.) શયતાન, સાંપ ઔર મોર, મંજીલે
દુનિયામેં નિહાયત ખવારી ઔર જલ્લતસે પહોંચે. કહેતે હંય આદમ
(અ.) સરંદીપમેં કોહે રાહુન પર ઉતરે યહાં ઉન્કે પાઉંકા નકશ એક
પથથર પર હય. હંવા (અ.) જહેમેં, શયતાન સીસતાનમેં, સાંપ ઇસ
ફહાનમેં, મોર કાબુલમેં પડે. રોજે કયામત તક અદાવત ઇબલીસ
ઔર બની આદમમેં પડી રહેગી.

કહેતે હંય કે તીનસો બરસ તક આપને ગિરયઓ બરી ણી. બ-
અદ જબરીલ અમીં આએ ઔર તૌબા કુબુલ હોનેકી ખુશ ખબરી
લાય. આપને ખમુજબ હુકમે ઇલાહી તીન રોજે. તેરહવીં, ચૌદવીં,
પંદરવીં કે રખે જસ્કી બરકતસે, બદન જો મુસીબત ઔર ગુનાહકે બ-
સબબ સિયાહ હો ગયાથા, સાફ ઔર નુરાની હો ગયા. હુકમ હુવા કે
અબ્રેકી બિના કરે. આપને જબરીલ (અ.) કી તઅલીમસે ઔર ફરી-
શતોંકી મદદસે કઅબ્રેકી બુનિયાદ રખી. ઔર હજરે અસવદકો કે
અપને સાથ બહિશતસે લાયથે જસ્મેં અહદ નામા ઔર કૌલો કરાર
રોજે અલસ્તકા ખુદાને રખાથા કઅબ્રેમેં એક તરફ જમા દીયા. બ-
અદ તમામ કરને કઅબ્રે મનાસિકે હજ ઔર તવાફ જબરીલ (અ.)
ને તઅલીમ ણીએ. ઇસસે ફરાગત પા જબરીલે અમીંકે ફરમાનેસે કોહે
અરફાત પર ચઢે. જહાં બીબી હંવા જો ઇન્કે ફિરાકમેં ફિરતીથીં આઈ
જો બસબબ ગરમીએ આફતાબકે ઔર રંગકે બદલ જનેસે એક દુસ-
રેકો ન પહેચાના. હજરત જબરીલ (અ.) કે બતલાનેસે પહેચાન હુઈ.
બઅદ ઇસ્કે ખુદાએ ચકતાસે રખ લેકર સરંદીપકો આય જબરીલ
(અ.) ને કુછ ઘીઉં ઔર રોટી ઔર લકડી. પહોંચાઈ ઔર ખેતી કરના
સિખલાયા, ઔર દો બયલ બેજે. હજરત આદમ (અ.) બહિશતકી નિ-
આમતોંસે જો બગયર મહેનત ઔર મુશકકતસે મિલતીથીં મહશ્મ
હોકર બડી જાંફિશાની ઔર ફિકસે રોટી પયદા કરને લગે.

અબ આદમ ઔર હંવા (અ.) મીલકર રહેને લગે. જબ બીબી
હંવા હામિલ હોતીં એક બેટા ઔર એક બેટી સાથ પયદા હોતે. હ-
જરત આદમ (અ.) કી શરીઅતમેં ખમુજબે હુકમે ખુદા યુ થાકે એક

પેટકી લડકી કે દુસરે પેટકે લડકે કે હમરાહ ખ્યાહતે. કાબીલ ઔર ઉસ્કી બહન અકલીમીયા સાથ પયદા હુઈ ઔર ફિર હાબીલ ઔર ઉનકી બહન યહુદા મૌભુદ હુઈ. આપને ફરમાયા મંય નિકાહ ખમુજબે હુકમે ખુદા કરતાહું. ઔર આહાકે યહુદા હાબીલકી બહનકે કાબીલકે હવાલે કરે, ઔર અકલીમીયા કાબિલકી બહનકે હાબીલકે હવાલે કીયા જય. ચુકે અકલીમીયા નિહાયત ખુબસૂરતથી કાબીલને ખાપકા હુકમ કુબુલ નહીં કીયા. આપને ફરમાયા ઇસ ફેસલે પર રાજ નહીં તો કુરખાની કરો જુસ્કી કુરખાની કુબુલહો અકલીમીયા ઉસકે નિકાહમેં આય. ઉસ જમાનેમેં કુરખાનીકા દસ્તુરથા કે દો શખ્સ આપસમેં ઝઘડા કરતે અપની અપની કુરખાનીએં પહાડ પર રખતે એક આતશે સુક્યદ આસમાનસે આતી ઔર ખુદા જુસ્કી જનિબ હોતા ઉસ્કી કુરખાનીકો નાખુદ કરતી. જબ દોનો ભાઈ રાજ હુવે, હાબીલને એક મોટા તાજ મેંઢા અપને ગીલ્લેસે ભુદા કીયા ઔર કાબીલ એક ટોકરા ઘિઉંકા જાકર રખ આયા. કુદરતે ખુદાસે આગ આઈ જુસ્ને કાબીલકી કુરખાની પર કુછ અસર ન કીયા, ઔર હાબીલકી કુરખાનીકા કુછ નશાન ઔર અસર ખાકી ન રખા. ઇસ સખખસે કાબિલકે દિલમેં જ્યાદા કીના પયદા હુવા. આદમ (અ.) મકકે ગયે હુવેથે કાબીલને બહનકે લીયે શયતાનકી તઅલીમસે મજલુમ હાબીલકે સરપર પથ્થર મારા, જુસ્સે વોહ જાંબહક તસલીમ હો શહીદે અકબર હુવા. ઔર કાબીલકે સરપર ગુનાહે કબીરા ઔર ઇસ ખિદઅતકા વખાલ રોજે કયામત તક ખાકી રહા. કાબીલ કઈ રોજ તક હાબીલકી લાશકો ઇધર ઉધર ઉઝાએ લીયે ફિરતા રહા. નહીં જનતાથાકે તદખીર કયા કરે, ઔર લોગોંકી નજરસે કયસે છુપાઉં. તખ હક તઅલાને દો કઉવે ભેજેકે આપસમેં લડે, એકને દુસરેકો માર જમીન પંજેસે ખોદ ઉસમેં મરે હુવે કબેકો ગાડ દીયા. તખ કાબીલને અફસોસ કીયા, ઔર કહા, મંય કઉવેસેલી આજેજ હું, જે અપને ભાઈકા અયબ નહીં ઢાંક સકતા. ઉસ્ને જમીન ખોદકર ભાઈકી લાશકો ગાડ દીયા. ખઅદ ઇસ્કે જનાબે ઇલાહીસે બદલા લેનેકા હુકમ આયા કે કાબીલકો હાબીલકે ખુનકે એવજ કતલ કરો. હાબીલ ઇસ ખૌફસે ભાગકર મુઢકે યમન ગયા જહાં આતશ પરસ્તી અખ્તેયારકી.

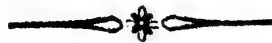
હજરત આદમ (અ.) હમેશા ક.એબેકો હજકે લીયે જયા કર-
તેથે. એક રોજ કોહો અરફાતપર સોએ જહાં અલ્લાહને ઉન્કી પુશતસે
તમામ ઔલાદકો ને રોજે કયામત તક પયદા હોગી. નેક બ.ખતોંકો
તો સીધી તરફ ઔર બદ બ.ખતોંકો ઉલટી તરફ કીયા, હુકમે ઇલાહી
હુવા “આયા નહીં હું મંય પરવર દિગાર તુમહારા” “કહા સખને હાં
તુ હમારા રખ હય” હ.ક ત.આલાને ઉનકે ઇક્રાર પર ગવાહી ફરીશતોં-
કી લિખવાકર હજરે અસવદમે અમાનત રખી. ઇસી લીયે હજરત
અલીસે રિવાયત હય કે ને કોઈ હજ કરેગા હજરે અસવદ ઉસ્કી ગ-
વાહી દેગા.

જખ આપ પર ખીમારીને ગલખા કીયા. ર.ગખત બહિશતકે
મેવોંકી હુઈ. અવલાદકો લાનેકે લીયે ઇરશાદ કીયા. જખ બાહીર બાપકા
હુકમ બખલાને કે લીયે નિકલે, દેખા અબરીલ (અ.) ઔર કઈ ફરીશતે
મ.એ કફન ઔર ખુશખુ બહીશતસે લીયે હુવે આતેહંય. જનકો હજરત
આદમ (અ.) કી ખવાહીશસે આગાહ કીયા. અબરીલ (અ.) ને કહા
હમ ઇસી વાસ્તે આય હંયકે ઉનકી ખવાહીશ પુરી કરે. બ.અદખીખી
હંવા ઔર લ.ડકોંસે કહા કે તુમ યહાંસે હઠ જવ ઔર મુઝે ખુદાકે ફરી-
શતોં પર ઓ.ડદો. ચુનાંચે બ.અદ ઉન્કે જનેકે મલેકલમાત વાસ્તે કખજે
ર.હકે મશગુલ હુવે. હજરત આદમ (અ.) તસખી.હો તહલીલમે મ-
સરફ થેકે મલેકલ માતને અપને કામસે ફરાગત પાઈ. ઔર કફનસે
ફરાગતયા હજરત શીસ (અ.) ને ખમુજખ ત.અલીમે અબરીલકે
જનાજેકી નમાજ પઢી, ઔર હજરત આદમ (અ.) કો દફન કીયે. ઇસી
લીયે નમાજ જનાજેકી રોજે કયામત તક અવલાદે આદમકે લીયે
મુકરર હુઈ. ઉસી રોજ સુરજકો ગહન લગા. દીન જુમ.એકો ઔર ઉસ
દીન ઔર ઉસી ઘડી કે જસ રોજ આપ પયદા હુવેથે, મરે. હંવા એક
સાલ બ.અદ તક જન્દ રહીં. ફીર આદમકે પાસ યા જદેમે દફન હુઈ.
આદમકી ઉમર નવસો સતાવન સાલ હુઈ. તોરેતમે નવસોતીસ બ-
તાઈ હય. વહખને કહા હજર ખરસકી ઉમર હુઈ. હદીસમે હય આ-
લીસ ખરસ અપની ઉમરમેંસે દાઉદ (અ.) કો દીએથે ઇસ હિસાબસે
નવસો આઠ ખરસકી ઉમર હોતી હય. આગે ખુદા જાને.

જીકે હજરત શીસ (અલયન) કા.

જખ આદમ (અ.) હાખીલકી મુસીબતમેં બેકરારથે હકત આલાને ઉન્કી તસલી કે લીયે જખરીલે અમીકો બેજ કે હક તઆલા તેરે તઈ એક ફરજન્દે રશીદ ઇનાયત કરેગા. કે ઉસ્કી નસલસે મુહમ્મદ રસુલુલ્લાહ (સલ.) સરદાર ખની આદમકા હોગા. યુનાંયે હાખીલકે મરનેસે પાંચ ખરસખ અદહજરત શીશ પયદા હુવે યહે હુસ્નો સુરત ઔર ખુખીઓ સીરતમેં આદમ (અ.) કે મુશાખહ થે ઔર તમામ ઔલાદસે હજરત આદમ (અ.) કે નજદીક પ્યારે થે. યુનાંયે હજરત આદમ (અ.) ને અપની વફાતસે પહેલે ઇન્હેં અપના જયનશીન કાયમ કીયા ઔર વસીયતન કહા કે જખ હજરત તુહકે જમાનેમેં તુફાન ખપાહો ઔર તુ ઉસ જમાનેકો પાચે. મેરી લાશકો કિશ્તીમેં રખવાના. યા અપની ઔલાદસે વસીયત કરના, જે હુખનેસે મહફુજ રહે. હજરત શીસ (અ.) ખહોતસી ખાર આદમ (અ.) કી જમાની ખહેશતકી લજજતકા એહવાલ સુનતે ઔર આસમાની કિતાબકાલી હાલ દરિયા ફત કરતે. ઇસીલીયે રૂખર હજરત આદમ (અ.) કે દુનિયાકો તરક કીયા ઔર ખુદાસે ઉલફત પકડી. અકસર અવકાત દુનિયાકી લજજતેં છોડ વજયર ઔર ઇખાદતમેં મશગુલ રહેતે. ઔર નફસકી રયાજત ઔર ખુદકી તહજખ હમેશા ઉન્કી નજરોંકે આગે રહેતી. હજરત શીસ (અ.) કે જમાનેમેં દો કિસમકે આદમથે. ખઅજે આપકી તાબેદારી કરતે ખઅજે કાખીલકી અવલાદકી ફરમાં ખરદારી કરતે. જતમેંસે હજરત શીસકી વસીયતસે ખહોતસે તો રાહે રાસ્તખર આય ઔર ખહોતસે ના ફરમાનીખર કાયમ રહે. આપકી ઉમ્ર નવસો ખારા સાલકી હુઇ.

જીકે હજરત ઈદરીસ (અલયન) કા.

નામે મુખારિક ઇખરીમેં ઇન્કા અખનુજ હય. જખ ઔલાદે કાખીલ અજજલકે ખહેકાનેસે ગુમરાહ હુઇ, ઔર કુફો શીર્કમેં પડી ઔર યહાંતક કે રસ્મે નિકાહલી મૌકુફ હો ગયા. હરામકારી ઔર તરહ તરહ કી નાખકારી કરને લગે. હજરત ઈદરીસ (અલયન) કો તુખુવ-

તકી શરાફત ધનાયત કરકે ઉનપર ભેજ. બહોત લોગતો ઉનકી હિદાયત
 ઔર દલાલતસે ઇન્કાર ઔર અદાવત છોડ રાહે રાસ્તપર આય, ઔર
 જો લોગ કસાવતે કલખીસે શીર્કો કુશર પરથે ઉનકે દિલોંપર આપકી
 નસીહતને અમલ ન કીયા. આપ ઇબ્રાહિમતમે હરરોજ ખારા હજર
 તસખીહ કરતે, જખ ઇબ્રાહિમતકા વજન હોતા, ઉસ જમાનેકે જમીઅ
 ઇબ્રાહિમતસે ખરાખર હોતી, એ અહવાલ દેખ ફરીશતોંકે તઅજ્જબ
 હુવા. મલેકલ મૌતને મુશ્તાકે મુલાકાત હોકર જનામે ઇલાહીકી ઇજ્-
 જતસે જમીનપર આકર ખસુરતે ઇન્સાન ઇન્કી સોહબતમે ચન્દરોજ
 રહે. યુનાંચે ત્રીન રોજ મુતવાતિર રોજ ઇફતારીકે વક્ત હજરત ઇદ-
 રીસ (અ.) ને ખાનેકો પુછા. ઉન્હોંને ઇન્કારકી તખ આપને પુછા તુમ
 કૌન હો. બોલે મંચ મલેકલમૌત હું. આપને કહા મંચ આહતા હું
 કે શરખત મૌતકા મુજકો ચખાવ. હજરત ઇજરાઇલને ખાલીકે
 અરવાહસે ઇજ્જત લેકર ઉન્કી રૂહકો કબજ કીયા, ઔર ફીર
 બહુકમે ખાલીક જન્દા કીયા. આપને ફરમાયા મુજકો બહિશ્ત
 ઔર દોજખ દેખનેકા શૌક હય. ઇજરાઇલ (અ.) ને ખુદાકે હુકમસે
 ઉન્હેં અપને પરોંપર ખીડાકર અવલ દોજખકી સયર કરવાઇ. બઅદ
 ઇસ્કે બહિશ્તકી મૌખત આઇ. જખ આપ સયરસે ફારિગ હુવે હજરત
 ઇજરાઇલને કહા અખ મેરે સાથ બહિશ્તકે બહિર ચલીયે. હજરત
 ઇદરીસ કાનુને ઇલાહીસે બખુખી વાકિફથે એક તના દરખ્તકા પકડ
 કર ખડે હો ગય. ઔર ફરમાયા જખતક પયદા કરનેવાલા. બહિશ્તો
 દોજખકા ઇસ મકાનસે મુજકો ન નિકાલેગા મંચ હરગિજ બહિર ન
 જાઉંગા. હક તઆલાને ઇન દોનોંકે ફયસલેકે લીયે એક ફરીશ્તા ભેજ.
 અવલ હજરત ઇજરાઇલ (અ.) તે તમામ અહેવાલ જહિર કીયા
 ફિર હજરત ઇદરીસ (અ.) ને જવાબ દીયા કે ખુદાવંદ માલિકે જ-
 ન્નત ફરમાતા હય. “હરનફસ ચખને વાલા મૌતકા હય” ઔર મંચ
 મૌતકા તદખ મજબ ચખ ચુકા હું. ઔર બ મુજખ “નહીં કોઇ તુમસે
 મગર ગુજરને વાલા દોજખકા” સો મંચ દોજખ પર ગુજર ચુકા હું
 ઔર બ મુજખ હુકમે અરહમુરરાહેમીન કે “નહીં હય વોહ લોગ
 જન્નતસે નિકલને વાલે” ચઅનીજખ આદમી બહિશ્તમે ગયા તો
 હમેશા રહા કલી ન નિકલેગા. ઉસ વક્ત આવાજ આઇ કે ઇસસે કુછ

ત.અરુજ ન કરના. “મેરે હુકમસે દાખિલ હુવા ઔર મેરે હુકમસે યહે કામ હય.” બ.અદ ઉસ્કે હજરત ઇદરીસ (અ.) બહીશતસે બાહિર ઔર છઠ્ઠે આસમાનમેં ફરીશતોંકે સાથ ઇબ્રાહિમમેં મશગુલ હુવે. ઔર વહાં મૌનુદ હય. જબ તક ઇરાદાએ ખુદાહો.

જીકે હજરત નુહ (અલય૦) કા.

જબ હજરત ઇદરીસ (અ.) ને આસમાનપર મુકામ ધીયા. આલમે દુનિયાકો શયતાન બે ઇમાનને ફિસ્કે. ફસાદસે બે ઇન્તેજમ ધીયા તબ હજરત નુહ (અ.) કો ઇન્તેજમે દુનિયાકે લીયે મબુકિસ ધીયા આપને નવસો પચાસ બરસકી ઉમ્મ પાઈ, તબ વહી આસમાનસે આઈ. તમામ ઉમ્મ અદાએ દ.અવતમેં મસરૂથે. આપને બહોત કુછ ઉન્હે રાહેરાસ્તપર આનેકો સમજાયા પર વોહ સંગદિલોંકે કુછલી ખયાલમેં ન આયા, ઔર તમામ ઉમ્મમેં સિવાય અસ્સી આદમીઓંકે કોઈ ઇમાન ન લાયા, હમારે પયગમ્બરે ખુદા મુહમ્મદ મુસ્તુફા (સલ૦) કા ફરમાન હય કે ધીસી પયગમ્બરને અપની કૌમસે ઇતની અજીયત ન ઉડાઈ જીતની હજરત નુહને અપની ઉમ્મતકે હાથોં પાઈ. વોહ કાફીર અપને બુતોંકી મજ્જમત હજરત નુહસેં સુનકર આપકો ઇજા દેને પર તુલે, આપકો યહાંતક મારતે કે આપ બેહુશ હોજતે. કુફર જબ મરજતે અપને બોટોંકો વસીયત કરજતે કે નુહ (અ.) કે કહનેપર ન જના, અપને અકીદેસે હાથ ન ઉડાના. જબ ઇસી મુસીબતમેં સાત કરન ગુજરે, તબ નુહ (અ.) ધી તસકીનકે લીયે વહી નાજલ હુઈ કે દિલ તંગ નહો. જો ઇમાન લાયસો લાય બાકી ન લાએંગે. આપને હુજ્જત કો મીટાનેકો કમાલ શફકત કે ફરમાયા કે અય લોગો અગર ઇમાન ન લાવગે, તો સમજો કે ગજબે ઇલાહી આયા. કૌમને કહા તુ સચ્ચા હય તો અજબ દિખલા. હજરત નુહને ઇનકેસારીસે જનાબે ઇલાહીમેં પુકારા “ઔર જબ મંય ઉનકો દ.અવતે ઇસલામ કરતા હુતા કે બખ્શે તુ ઉનકો, તો યહે ઉંગલીયા કાનોમેં ડાલતે હય. ઔર કપડે અપને ઓઢ લેતે હય. ઔર મેરી ખાત નહીં સુનતે ઔર અપને કુદ્દપર સાખિત રહેતે હય” અખતો તુ ખુદાવન્દા કહહાર બન્દા લાચાર હય. યા ઇલાહી ઇન્કે મુલકો દયાર ઔર ઇન્હે ગારત કર. ખિ-

તાપ આયા કે હમ ઇસ કૈમકો પાની કે તુફાનસે હલાક કરેંગે. ઔર તુઝે તેરી ઉમ્મતકે હમરા કીશતીમેં રખકર આક્રતસે બાહિર નિકાલેંગે બ.અદ ઇસકે ઉસ કૈમપર કહત પડા ઔર નુહ (અ.)ને બહુકમે ખુદા વન્દી દરખતે સાજી બોયા. ખીસ બરસ કે અરસેમેં ઉસ દરખતકો મહકમ કીયા. જીબરીલ (અ.) કે ફરમાનેસે આપને દરખતકો ચીર કિશતી બનાના શુરૂ અ કીયા. કૈમ ગુસ્તાખ બાતેં સુનાતી કે તુમ નુ-બુવત છોડ નજીર હુવે, ઔર પેગમ્બરીકે કામસે બેજર હુવે. જખ આપને કિશતી બનાનેસે ફરાગત પાઈ, ઔર તખ્તોંકી જોડપર રોગને કીર લગાયા. ઔર બ મુજબે હુકમે ઇલાહી શમશાદ કે દરખતોંકા તા-બુત બના, આદમ (અ.) કે જસ્મકો ઉસમેં રખા, હજરત જીબરીલને હરજન્સકે જનવર જો રૂએ જમીનમે થે હજરત નુહ (અ.) કે પાસ જમ્અ કીએ. જખ ઉન્કી બેટી તનુરમેં રોટી પકાને ગઢ દેખા નીચેસે પાની નિકલતા હય, બાપકો ખખર દી, સખ કિશતીમેં જ બચડે. નુહ (અ.)ને હર એક જનવરકા જોડા કિશતીમેં ચઢાયા, ઔર આદમ (અ.) કા તાબુતલી સાથ લીયા. જખ એ બયાસી લોગ કિશતીમેં દાખલ હુવે, ગજબે ઇલાહીકા જોશ હુવા. હજરત નુહ (અ.) કા બેટા ઔર આ-પકી ઔરત કિશતીપર ન આય. બેટે ને કહા મંચ પહાડપર ચઢ જઈ ગા, ઇસ અરસેમેં મોજને ઉસે ડુબો દીયા. હજરત નુહકો ઉસકે ગર્ક હોને પર રહમ આયા, અર્જકી એ મેરી અહલસે હય ઔર તુ અપને વ.અદેકો વફા કરેગા. ખિતાબ હુવા અહલ વોહ હય જસ્કે નેક અ.અ-માલ હો, વોહના એહલ હય જસ્કે બદ અફ.આલહોં. ફિરતો આલીસ રોજતક ખારીશ તુફાનકા ગિરા. ઔર જમીનસે હી ઉબલા. તમામ કા-ફિર ઔર ઉન્કી ઇમારત ઔર બાગાત ગર્ક હો ગય. પાની દુનિયા કે બડેસે બડે પહાડસેલી આલીસ ગજ ઉંચા હુવા. જખ તુફાન મોકુફ હુવા. પાની ઉતરને લગા. હજરત નુહને કંવેસે ફરમાયા કેજદ્દ પાનીકા અહવાલ મ.અલુમ કર કંવા જકર અપને મુરદારકે ખાનેમેં મશગુલ હુવા, ઇસલીયે આપકી દુ.આએ બદસે જલીલો ખવાર હુવા. બ.અદ જસ્કે કબુતર બ મુજબ હુકમેકે ઉડા ઔર જયતુનકે પતે ચોંચમેં લેકર વાપસ આયા તખ આપને જના દરખતોંકે સર પાનીસે જહિર હુવે. ઇસી તરફ જતા ઔર પાનીકી ખખર લાતા. એક રોજ કબુતર કે

પયરમેં કીચડ લગી હુધથી, આપને કબુતરકે હકમેં દુઆકી. હક તઆ લાને હુકમ કીયા કે મંચ એક પહાડ પર કીશતીકો કરાર દુંગા. સબ પહાડેંને અપની બલંદી પરના જાં હોકર સર બલન્દ કીયા, મગર કોહે જુદીને નિહાયત શકિસ્તગીસે અપને તઈંગમગીન કીયા. હકત આલાને ઉસ્કી આજેં પર કરમ કીયા, ઔર કીશતીએ નુહકા ઉસીકોહ પર મુકામ કીયા. ઇસ પહાડકે નીચે એક ગાંવ આબાદ કીયા, જુસ્કા નામ સૌક સમાનીન રખા. ઉન બ્યાસી આદમીયોંને ઉસ્કી બિનાકો મહકમ કીયા. ફીર તો વખાને સબકો તમામ કીયા. સીવાય હજરત નુહ (અ.) ઔર ફરજન્દ આપકે ત્રીન હામ સામ ઔર ચાફસ. બાકી રહે હક તઆલાને વહી ભેજ કે મંચને તેરી કૈામકો બ સબમે કુફરકે હલાક કીયા અબ જો બાકી હંચ ઉન્હેં હલાક ન કરંગા. આપકી નસલમેં ખુદાને અયસી બરકત રખી કે ચાત્રીસ બરસ કે અરસેમેં હજરોં શહેર બિના હુવે. હજરત નુહ (અ.)ને મુલકે શામ ઔર ઇરાન ઔર અફગાનિસ્તાન ઔર એરાક સામકો ઇનાયત કીયા. આર મુલકે મગરીબ ઔર હબશ ઔર હિન્દ સિન્દ હામ કો મર હમત કીયા. ઔર ચીનો તુરકસ્તાન ઔર રૂમ ચાફસકો બખ્શા જબ હજરત નુહ (અ.) બીમાર હુવે ઔર વફાત પાઇ ફરજન્દોંને આપકો બચતુલ મુકદ્દસમેં મદખુન કીયા લકબ આપકા આદમે સાની ઔર શયખ—અલ-અમ્બીયા ઔર ન-હુદિલાહ થા.

જક હજરત હુદ (અલયન) કા.

આપકો કૈામે આદ પર ભેજ રહે કૈામ દરાજ ચૌડે જુસ્મ ઔર ખૌફનાકથી સબસે લંબા ઉનમેં સો ગજકા, ઔર ઠીંગના સાડ ગજકા. નુહ (અ.) કે ત્રીનસો બરસ બાદ લોગ ગુમરાહ હુવે ઔર ખુત પરસ્તીમેં તબાહ હુવે. સંગ તરાશીસે પહાડોંમેં મકાન બનાતેથે. એક ફિરકા ઇમાન લાયાથા. પર કાફિરોં કે ખૌફસે અપના ઇમાન છુપાયાથા. જબ આપને નસીહત કરના અખ્તેયારકી, લોગ ઇબ્દેને પર આમાદા હો ગય. તબ આપને જનાબે ઇલાહીમેં દુઆએ બદ કી. વોહ કૈામ પર સાત બરસ કહત આયા આપને ફરમાયા ઇમાન લાવ ઔર અપનેકો દુનિયાકી આફત ઔર કયામતકી આગસે બચાવ. ઉસ જમાનેમેં જબ

કિસીપર કુછ મુસીબત આતી હરમમેં મકકે કે જાકર દુ.આ કરતે આ-
 કત દલ જતી. ઉનદિનોં કૈ.મે અમાલીકા મકકેમે રહેતીથી. જખ કૈ.મે
 આદ નિહાયત મુસીબતમેં ગીરફતાર હુવે તો સીતેર આદમી વહાં જ-
 નેકો તૈયાર હુવે. જખ યહે મકકેકો પહોંચે ઔર મ.આવિયા બિન્ને બકર
 કે મકાનપર ઉતરે, વોહ ઇન સખકી દ.અવત ઔર રાગ ગાનેસે મ.હફીલેં
 ઇનકી ખુશી મેં કરને લગા. યહેતો મુસીબત ભુક ઔર પ્યાસકી ભુલ
 ગયે કયસી દુ.આ ઔર કહાંકી ઇસ્તેકામત. જખ મ.આવિયા ઉનકી
 જ્યાફતોંસેં બે.જર હુવે તખ ઉસ્ને એક ગ.જલ ઇસ મ.જમુનકી ઉન
 ગાયનોંકો સીખાઇ કે તુમ અપની મુસીબતોંસેં ગાફિલ હો રહે હો, ઔર
 દુ.આ માંગનેસે કાહિલ હો રહે હો. તખ ઉન્હેં હોશ આયા, ઔર રાત
 દિન દુ.આમેં મશ.ગુલ હુવે ઔર અપની કુરખાનીએં દેને લગે. મરસદ
 બીન્ને મ.અદલે પોશીદા મુસલમાન થા બોલા કે જખતક હ.જરત
 હુદ પર ઇમાન ન લાવગે ઇસ બલાસે નજત ન પાવગે. ઉન લોગોંને ઉસે
 મુસલમાન સમઝ કર ઉસસે જુદાઈ કી, ઇસ અ.સેમેં તીન ટુકડે બાદ
 લકે સુફયદ, સુ.ખ ઔર સિયાહ પયદા હુવે, ઔર ઉનમેંસે અવા.જ આઇકે
 એક ટુકડા ઇ.ખતેયાર કરો. કૈ.મ સિયાહ ટુકડેસે ઉમ્મીદ વારે બારાં હુવે
 ઔર સુફયદો સુ.ખ ના પસંદ કીયા, જનાબે બારીને વોહ સ્યાહ બાદલ
 ઉસ કૈ.મપર રવાના કીયા. જખ આદીયોં ને દેખા બદલી સ્યાહ આઈ
 લગે આપસમેં ખુશીઆં મનાને, ઔર દોલ બજને. જખ હ.જરત હુદને
 દેખા કે ઇસ કૈ.મકી ખુદાને ખરાબીકી તો બ મુજબે હુકમે ઇલાહી ચાર
 હ.જર એહલેઇમાંકો અપને સાથ લેકર, બાહિર નિકલ મોમીનોંકો
 ઇરશાદ કીયા કે યહે ખત જો ગોલ મયને બ મુજબે હુકમે ઇલાહી
 બનાયા હય, ઇસ સે બાહિર ન જના. કૈ.મે આદ ઉસ બાદલોંકો
 દેખકર જમ.આ હુઇ અવ્વલતો બાદે સરસને ઉનકે મરદોં ઔર
 રતોં ઔર ચાર પાયોં વ.ગયરાકો ઉડાકર આવારા કીયા, ઔર નિહા-
 યત જોરો શોરસે જમીનપર પટક પટક કર પારા પારા કીયા. આદી
 ઉસ અજખ બલાકો દેખકર ઘરોંમે છુપે, બા.જે અતો હવેલીયોં કે
 ગિરને સે ઉસકે તલે દબકર મૌતમે ગિરફતાર હુવે, ઔર બા.જે બાહિર
 ભાગે જન્કે પાઉં જનું તક જમીનમેં ઘસ જનેસે ફિત્તાર હુવે. સાત દિન
 ઔર રાતમેં ઇસ પવનને સખકો ખરબાદ કીયા. જખ કૈ.મે આદ મી-

સમાર હુધ હજરત હુદ અપને હમરાહિયોંકો લેકર બાહિર આય ઔર એક જનિબકો અપને રહેને કે મકાન બનાવે. જખ આપકા સિન ચારસો ચૌસઠ સાલકા હુવા દારૂ બનાસે દારૂ બકાકો અપના મસ્કન બનાયા.

જુક શદાદ બદનિહાદકા.

અકસર ઉલમાએ તારીખને શદાદકા જુક બઅદ હજરત હુદ (અ.) કે કીયા હય. એ લી કૈામે આદસે થા, ઇસ વાસ્તે મંચલી બ મુજબે પયરવી એહલે તારીખ કે ઇસ કિસ્સેકો લીખતા હું. શદીદ ઔર શદાદ દો ભાઇ સાહેબે જહથે. મુલકે સામમે રહેતે. શદીદ ઔર ઉસકે લોગ હાલતે શીર્કમે જતેથે મગર ઇન્સાફસે ઉનકે, શેર ઔર બકરી એક જગેહ પાની પીતેથે. હરઅંદ હજરત હુદને ઉન્હેં દઅવતે ઇમાન કી પર વોહ મુશરીફહી મરા. બઅદ ઇસ્કે શદાદ મસનદપર બયકા. હજરત હુદને વાસ્તે ઇમાનકે ઉસ્સે ફરમાયા, ઉસ્ને કહા મંચ ઇમાન લાઉં તો કયા ફાયદા હોગા. આપને જવાબ દીયા હકતઅલા તુજે બહિશતે બવિદાની દેગા, શદાદને કહા મંચ ઇસ જહાનમેં બહિશત બનાઉંગા. ફિર ઉસને બહીશતકા ઇજમ કીયા, હર વિલાયતસે સોના ચાંદી જવાહિર મોતી તલખ કીયે, ઔર એક જાંઝિર મનજીલકી તલાશ કી, ઔર ચારોંતરફસે ઉસ્તાદ બુલવાય. દીવાર ઉસકી સોના ચાંદી કીબનાઇ. ઔર નહેરમેં સંગ રેન્ને કી જગેહ મોતી બીછાએ. ઔર દરખતોંકો સોનેસે બનાકે મુશકો અંબરસે ભરવાયા. મુશકો અંબર બ ઇવજે ખાક બીછવાયા, ઔર બારા હજર કંગુરે ઉસકે ગિર્દ બનવાય. ઉન કંગુરોંકો જરે સુર્ખસે તરતીબ દીયા. પાંચસો બરસકે અરસેમેં એ બાગે દિલકશ તમામ હુવા. શદાદ નામુરાદને ઇસ્કે દેખનેકો એક ફરસંગપર નિહાયત ફૈજ લેકે આનકર મુકામ કીયા. ઉસ મનજીલમેં એક હિરન ઉસ્કી નજરમેં આયા કે પાઉં ઉસ્કે ચાંદીકે ઔર સીંગ સોનેકે ઔર આંખેં ચાકુતકી થી. શદાદ ઉસ્કી જેબાઈ દેખકર હયરાન હુવા, ઔર ઉસ્કે પીછે અકેલેને ઘોડા ડાલા. જહાં લશકરસે અલાહેદા હુવા તો એક સવારે મુહીબ પયદા હુવા, જુસ્ને લલકાર કર કહા કયા ઇમારતકે બનાનેસે તુજે અમાન

હોગી યાં ઉસ્મેં રહેનેસે તુમે અયશે જવેદાન હોગી. શદ્દાદ ખૌકસે કાંપા પુછા તુ કૌન હય. બોલા મંય મલેકલ મૌત હુ. શદ્દાદને નિહાયત જરી ઔર બેકરારી સે કહા કે મુજકો એક નજર દેખનેકી અમાન દે. ખચ્ચ દ ઉસ્કે ફિલફૈર મેરી જન લે. મલેકલ મૌતને કહા એક આન તુજકો મોહલત નહીં મીલ સકતી. ઉસી વકત ઉસ્કી જન મલેકલ મૌતને નિકાલી. ખચ્ચ દ ઉસ્કી મૌતકે વોહ ઇમારત લોગોંકી નજરોંસે ગાયખ હોગઈ. એક ખાર જનાખે ખારીસે ઇજરાઇલકો સવાલ હુવા કે કહી તુને જન નિકાલનેમેં કીસીપર રહમ ખાયા. જવાખ દીયા એક રોજ ખહુકમેં ખુદા મંયને એક બહેતી કીશતીકો તોડા મગર એક ઔરત હામીલાકો એક તખ્તેપર છોડા. જસ વકત ઉસ ઔરતસે એક લડકા પયદા હુવા, તખ હુજુરસે હુકમ હુવા કે ઉસ્કી માંકી જન નિકાલો. ઉસ વકત મુજકો રહમ આ ગયા, ઉસ ખચ્ચેપર ઔર દુસરી ખાર શદ્દાદ પર મુજકો રહમ આ ગયા. ઉસ્ને કઈ સો ખરસોંમે ઇમારત ખનવાઈ, ઔર એક નજર દેખનેકી નૌખત ન આઈ. જનાખે ઇલાહીને ફરમાયા શદ્દાદ વહી લડકા હય જસ્પર તુને રહમ ખા કે જસ્કી જન દરિયાસે ખચાઈ, ઔર જમીનકી સલતનત જસ્કો દિલવાઈ. ઉસ્ને ઇસ ન્યાઅમતકે શુકમેં દઅવા ખુદાઈકા કીયા.

જકે હજરત સાલેહ (અલયન) કા.

હકતઆલા કલામે મજ્દમેં ફરમાતા હય “ હમને બેજ તરફ કૌમે સુમુદકે ઉન્કે ભાઈ સાલેહકે તઈ ” સુમુદ એક તાયફા બહોત આસુદા માલથા, ઔર બહોત બકરીયોં ઔર ઉંટોંસે આસુદા હાલથા. જખ કૌમે આદકો ખુદાને ગારત કીયા, ઉન્કે મિસમાર મકાનોંકો ઇસ કૌમને ઇમારત કીયા. ચહેલોગ માલ, ઔર ઔલાદકી કસરતસે ગુમરાહ હુવે, ઔર ખુત પરસ્તી અખતેયારકી હકતઆલાને ઉન્કી નસીહતકે લીયે સાલેહ (અ.) કો બેજ. હરચન્દ આપ ઉન્હેં નસીહત ફરમાતે, વોહ અની સરકશીસે ખાજ ન આતે. આખીર ઉસ કૌમને કહા ઇસ પથ્થરસે એક ઉંટની ગાલન કદાવર દસ મહીનકી પયદા હો, ઔર ખચ્ચ ઉસ્કે, ઉસ્કા ખચ્ચા ઉસી ડીલોડૌલકા હવયદા હો, તો હમ

ઉસ મોઝજોડો દેખકર ઇમાન લાએંગે. આપને દુઆ કી જીખરીલ
 (અ.) વહી લેકર આય કે ઇન કાફિરોંસે એહદો પયમાન લેં. જખ
 ઉન્હોંને કૈાલો કસમ કીયા, નાગાહ પથ્થરસે જયસે હામિલાદદે જહસે
 રોતી હય. આવાજ. આઇ, ઔર પથ્થર દો ટુકડે. હુવા, ઔર ઉસસે
 ઉસી કિસ્મકી ઉંટની નુમુદ હુઈ, ઔર ખ.અદ ઉસ્કે વયસીહીજ.ખામ-
 તકા એક ખચ્ચા ઉસસે પયદા હુવા. તમામ દેખકર તઅજ્જુખમેં આય,
 બહોતસોંકા દિલ દેખકર ફિર ગયા. શયતાનને કહા યહે તો ખડા જહુ-
 ગર હય. વોહ ઇસ કૈાલપર ગુમરાહ હુવે, ઔર ઉસ ઉંટનીકે કતલકરને
 પર આમાદા હુવે. તખ હજરત સાલેહ. (અ.) પર ખુદાને વહી ભેજ
 કે અપની કૈામસે કહો કે ઇસ ઉંટનીકે કતલસે ખાજ. આએ, ઔર
 ખિલાફે હુકમે ખુદા ઇસ્કો ન સતાએ. ઇસ કૈામમેં એક બુદિયા થી
 જે બહોત માલોઅસખાખ રખતીથી, ઔર ઇસ્કે સીવા બેટીએંલી
 ગુલએજાર રખતીથી. ઔર એક દુસરી ઔરતલી નિહાયત માલદાર
 કાફિરાથી, મગર ખાવિન્દ ઉસ્કા મુસલમાનથા. ઉન દોનોંને વહાંકે રઇ-
 સોંસે ઇત્તેફાક કરકે ઉસ ઉંટનીકો મારના ડહેરાયા. ઔર કયદાર ખીન્ને
 સાલિફ, ઔર મરકઅ. ખીન્ને મહદિજકો બુલાયા. ઇસ બુદિયાને અ-
 પની બેટીસે નિકાહ કરનેકા કયદારસે ઇફિરાર કીયા. ઔર ખીલફએલ
 કુછ નકદ ઔર જીન્સ દેકર દિલકો કરાર દીયા. ઉસ મલઉનને સાત
 આદમીયોંકો સાથ લેકર રાસ્તે પર ખયડે. જીસ વકત ઉંટની નિ-
 કલી પહેલે મસ્દઅને ઉસ્કો તીરકે જખમેંસે મજરહ કીયા. ફિર
 કયદાર મલઉનને ઉસ્કે પાઉં કો જખમી કીયા. ઉન સાતોંને
 ઉસ મજલુમોંકો જનસે માર ડાલા. ખચ્ચા ઉસ નાકેકા પહાડ
 પર ભાગા. જખ હજરત સાલેહ. (અ.) ખખરદાર હુવે, ઇસ હરકત
 સે નિહાયત બેજાર હુવે. હુકમ કીયા અગર ઉસકે ખચ્ચેકો પકડકર
 કિસીતરહ અપને દરમીયાનમેં લાવગે તો શાયદ ગજબે ઇલાહીસે
 નજત પાવગે. હરચન્દ કૈામને બહોત મહેનતકી પરવોહખચ્ચા ગાયબ
 હો ગયા. આપને ફરમાયા ખચ્ચદ તીન રોજ કે તુમ સખ તમામ હો
 જાવગે. અજખકી અલામત યહે હય કે પહેલે દીન તુમહારે મુંહ જદ
 દુસરે દિન સુખ. તીસરે રોજ સિયાહ હોંગે, ઔર ચોથે રોજ અજખે
 ખુદામેં ગિરફતાર હોકર સખ તખાહ હોંગે. કાફિરોંને સુનકર આપકે

કતલ કરનેકા ઇરાદા કીયા. હજરત સાલેહ, એ સુનકર અકીલ ખીન્ને નૌફીલકે હાં પનાહ લેગય. સુખહ, તમામકા ચહેરા જઅફરાની હુવા, દુસરે રોજ માનીંદ ખુનકે લાલ હુવે ઔર શમ્બેકે દિન રૂખસારે ઉનકે માનીંદ જંગીઓંકે સીયાહ હુવે. હજરત સાલેહ ઉસી રાત મુસલમાનોંકે લેકર ફિલસ્તીન આય. એક શમ્બેકી સુખહકે દિન ચઢે. એક આવાજ હયખત નાક આલમેં ખાલાસે આઇ, સખકે દિલ ટુકડે, ટુકડે. હો ગય. ગજબે ઇલાહીસે કોઇ ખાકી ન રહા. હજરત સાલેહ, ઇસ્કે બઅદ આએ ઔર બઅદ મકકેકી તરફ ઇન્તેકાલ કીયા.

જીક હજરત ઈબ્રાહીમ (અલય૦) કા.

આપકે બાપકા નામ આજરથા. ઉસજમાનેમેં નમરૂદ બાદશાહે કાફિરકી બાદશાહીથી, જીસ્ને દઅવા ખુદાઇકા કીયા. અપની સુરત કે ખુત ખનવા કર હર ખુત ખાનેમેં લિજવાય, ઔર મખલુકસે સીજદે કરવાતાથા. તુન્તુમીયોંને કહા ઇસ સાલ એક લડકા પયદા હોગા, જીસ્કે સખખસે તેરા મુલક ઔર દીન નાખુદ હોગા. ઉસને કહા જોલડકા ઇસ સાલ પયદા હો કતલ કીયા જય. જખ હજરત ઈબ્રાહીમ (અ.) કી માં પર નશાનીએં હમલકી જહિર હુઇ, વોહ મારે ખૌફકે જંગલકી તરફ ગઇ, જહાં એક સુખી નહરકે નજદીક એક ગારથા, જહાં લોગોંકી આમદો રક્ત નથી. વહાં આપ પયદા હુવે આપકી વાલીદાને કપડેમેં લપેટ કર આપકો વહાં ડાલ દીયા. ઔર વાલીદા રોતીં ઘરકી તરફ ચલીં આઇ. બઅદ જખ આપકે દેખનેકો આઇ બઅએકો જીન્દા પાયા, દેખા આપકે એક અંગુઠેસે શહદ દુસરેસે દુધ પયદા હુવા હય. જીસ્કો ચૂસ્તે હય. આપનેલી દુધ પીલા રોતીં વાપસ ઘર આઇ. ઇસી તરહ હરરોજ જકર આપકો મુલાહિજ કર આતીં. આપ એક રોજમેં ઇતના બઢતેથે જયસે ઔર લડકે એક હજ્તેમેં, ઔર એક હજ્તેમેં એક મહીને જીતને બઢતે, ઔર એક મહીનેમેં ઇતની નશાનુમાં પાતે જયસે એક સાલમેં. જખ આપકે દુધ પીનેકે ઐયામ ખતમ હુવે, એક રોજ આપકી વાલીદા આઇ, આપને સલામ કીયા કે ઇસ અઘેરે મકાનકે સીવા ઔર જહાંલી હય. વાલીદાને કહા. દુશમનોંકે ખૌફસે યહાં છુપાયા હય.

આપને કહા અખતો મુઝે યહાં આરામ નહીં આતા. જખ આપ બાહિર આય તો જહરા સિતારેકો દેખા. ફરમાયા કે યહી મેરા રખ હય. જખ વોહ છુપા ફરમાયા. “મીટ જાને વાલે રખ પર ન મુહખખત કરે નયકીન.” ફિર નજરે અનવરસે આંદકો દેખા, તો ફરમાયા એ રખ હય મેરા જખ આંદલી છુપા. ઉસ્કી ખુદાઈસે ઇન્કાર કીયા. જખ મુખે નમુદાર હુ આફતાખ નિકલા. આપને કહા એ મેરા ખુદા હય. જખ આફતાખલી ગુરખ હુવા, આપને ફરમાયા. “ઉસ ખુદાકે જો બેમીસાલ ઔર બે જવાલ હય. નહીં કરતા મંય કીસી પર ચકીન” જખ આપને ખુદાકી તહકીક માંરો કી. પુછા મેરા રખ કૌન હય. કહા મંય હું કહા તેરા રખ કૌન હય. કહા તેરા બાપ, પુછા ઉસ્કા રખ કૌન હય. કહા નમરૂદ. ફરમાયા નમરૂદકા રખ કૌન હય. માંને તમાચા મારા. કહા ચુપ. ઔર આપકો ઘરમેં લાઈ, ઔર બાપસે સખ બાતેં કહે સુનાઈ. જખ આપને બુતોંકી મજમ્મત શુરઅકી આપકો નમરૂદને બુલાયા. આપ બે ખૈફ ગય, ઔર નમરૂદકો સિજદાલી ન કીયા. નમરૂદને ગુસ્સેસે કહા તુ મુજકો સિજદા કયું નહીં કરતા. બોલે અપને પરવરદિગારકે સીવા મંય કીસીકો નહીં સીજદા કરતા. નમરૂદને કહા તેરા પરવરદિગાર કયસા હય, ઔર કયા ખાતા હય. બોલેકે વોહ સખકા માલીક. હય, ઔર મારતા હય, ઔર જલાતા હય. વોહ બોલા મંયલી મારને જલાનેકા ઇખતેયાર રખતા હું. ચુંનાંચે ઉસ્ને દો કયદી વાજ બુલ કતલકો બુલાયા, એકકો કતલ કીયા, દુસરેકો છોડ દીયા. હજરતને ફરમાયા મેરા પરવરદિગાર આફતાખકો મશરીકસે નિકાલતા હય. તુ મગરીખસે નિકાલ. નમરૂદ ઔર ઉસ્કે મુસાહિબ જવાબસે સાકિત હુવે. અકસર ઇસ મઆમિલેકો દેખકર ઇમાન લાય.

આપને હુજ્જત કાયમ કરનેકે લીયે એક ઔર પહેલુ અખતેયાર કીયા કે અપને મુંહસે આપ કાયલ હોજએ. એક તહેવારકે રોજ જખ સખ ઇદ (ખુશી) મનાનેકો મયદાનમેં આય, હજરત ઇબ્રાહીમસેલી સાથ ચલનેકો કહા. આપને ઉન્કે અકીદેકે મવાફિક જવાબ દીયા, “લઈ કયસે ચલું, દેખો સીતારા મુવાફિક. નહીં નહીં, મઆલુમ કયાસે કયા હો જય” જખ આપ તનહા રહે ગય, મન્દરકો ખાલી પા કર અંદર ધુસ ગએ. દેખાકે કીસ્મ કીસ્મકે લજ્જા ખાને બુતોંકે

સામને ચુને હંચ. ઇસ હી.માક.તકે દેખ, આપને જ.રીફના તૌર પર ફરમાયા ખીસમીલ્લાહ નોશાનન ફરમાઇએ. અએં આપતો હાથ ખીચે ખયકે હંચ, જુખમીશલી નહીં કરતે, આખીર કયા ખાત હય કુછ ખતાઇએ? અચ્છા ન ખતાએં ન સ.હી લીજીએ તખરુકન એક જ.ખમતો ખા લીજીએ. યું કહેકર દુનિયાકે ઇસ પહેલે ખુત શીકનને જ.તે વાહીદકી મુહ.ખમતકે જોશમેં ખુતોંકો પાશ પાશ કર ડાલા. ખડે. ખુતકો કોરા છોડ. દીયા. ઔર તખર ઉસકે કાંચે પર રખ દીયા. ઔર બાહિર ચલે આય. જીસ વકત. લોગ બાહિરસે આનકર મન્દરમેં ઘુસે દેખા ખુતોંકી ગત ખની હુધ હય. કહા હો ન હો ચહે ઇખરાહીમ (અ.) કી દસ્તદરાજીયાં હ.ય. ચહે નમરૂદકો ખ.ખર હુધ નમરૂદલી વહાં આયા ઔર આપસે ખુલાકર પુછા, ચહે કયા હરકત હય. આપને તનજ.કે તૌર પર કહા ખજ હય, મુજસે પુછતે હો ! ઔર ચહે નહીં દેખતે કે ખડે. ખુત કે કાંચે પર તખર રખા હય. ઠાકરજીકો શાયદ આજ ગુ.સ્સા આ ગયા પેટતો જ.લીમ હોતાહી હય. કુછ ખાને પર તકરાર હુધ હોગી, જીસસે ચહે નૌખત પહેંચી. જ.રા પુછીએ તો કે ચહે આપ ખીગડ. કયુ ગએ, કે ઇન બે ચારોંકી હઠ્ઠીયાં તોડ. ડાલીં. ચહે ઇલજ.મી જવાબ સુન લોગ ખ.ગલેં ઝાંકને લગે જખ કુછ ન ખન પડા. સર ખુજલા કર કહા, “તુમ જનતે હો કે ચહે બોલતે નહીં હમ ઇનસે પુછેં કયા.” ઉસી-વકત. આપકો જલાલ આ ગયા, ફરમાયા “કહા કયા તુમ ખુ.દાકે સી-વાય અયસી ચીજેંકો પુજતે હો કે જે ન તુમકો કુછ ફાયદાહી પહેંચા-એ ઔર ન નુ.કસાન, બેજ.ર હું મંચ તુમસે, ચાર જીનકો તુમ પુજતે હો અલ્લાહ કે સીવા.” ઇસકા જવાબહી કયાથા બદ ખખ.તોંને જહા-લતસે હટ ધરમી, હટ ધરમીસે અ.દાવત, અ.દાવતસે અજી.યત દેને પર આમાદા હો ગય. ઔર આગમેં ઝાંકને કો તૈયાર હુવે. ફિરતો દામને કો હમેં એકસો સાકગ.જકા, ખડા ખુદાવાયાડ ઔર મુલ્ક મુલ્કસે લકડી.યાં મંગવાકર ઉસકો સુલગાયા. શો.અલા ઇસ દરજ ખલન્દ હુવા, કે પરી-ન્દોં કે ઉડ.નેકા રાસ્તા ખન્દ હુવા. આપકો ઉસમેં ડાલનેકે લીએ કોઈ બદ. સકતા નથા. શયતાન.કી તઅ.લીમસે જુલા ખનાકર આપકો આ-ગમેં ઝાંક દીયા. મગર અપકા નુર નાર પર ગા.લિખ આયા, હા.ફિજ. હ.કી.કી.ને ઇસ આગસે નખત દી. મલાયકને બાબુ, પકડ. કર જ.મીન

પર બિઠાયા. આપકો આગમેં નંગા કરકે ડાલાથા જીખરીલ (અ.)ને જન્નતસે લીખાસે ફાખીરા લાકર પહેનાયા. ખુદાકી રાહમેં યહી પહેલે નંગે ગયે. ઇસી લીયે હ.શ્રમેં કપડે. પહેને હુવે ઉઠેંગે. હ.જ.રત ઇસ-રાફીલકો હુ.કમ હુવા, કે મુખ્હો. ઔર શામ તઅ.મે લજ.જ. પહોંચાયા કરે, જો કમાલ ખુ.શી ઔર બેગ.મીસે મેરા અ.જ.જ. ખાયા કરે. એક હકંતે બઅ.દ નમરૂદને વજ.રોંસે કહા ખુ.બ દેખો ઇખરાહિમ (અ.) જલાયા નહીં ? વજ.રોંને કહા કે યહે આગમેં અગર પથ્થર પડતા તો પીગલ જતા યહે તો ઇન્સાનથા. નમરૂદ બોલા કે મંચને ખ.વાબ દેખા હય, કે ઇખરાહીમ (અ.) સહી. વતન્દરસ્ત બંરઆમદા હુવા. આખીર ખુ.દ નમરૂદ મએ. એક ખ.વાસ, એક બલન્દ મુકામ પર ચઢા. દેખતા હય કે હ.જ.રત ઇખરાહીમ (અ.) ખુશોખુરરમ બયકો બાતેં કર રહે હય. આગ અ.લાહેદા શોઅ.લાજ.ન હય. ઉસ્ને પુકારા કે અય ઇખરાહીમ તેરા ખુ.દા બડા હય, કે તુજમે ઔર આગમેં હા.યલ હો ગયા. અય ઇખરાહીમ તુ બાહિર આ સકતા હય. ફરમાયા હાં અગર અલ્લાહ ચાહે. ફિર આપ આગસે બાહિર તશરીફ લાય. ઉસ્ને પુછા દુસરા આદમી કૌન બાતેં કર રહાથા, ફરમાયા યહે સાથકા ફરીશતા હય. નમરૂદને કહા મંચ તેરે ખુ.દાકી કુછ નજર કરંગા. ચુનાંચે ચાલીસ હ.જ.ર ગાયેં કુરબાનીકી. હ.જ.રત ઇખરાહીમ (અ.)ને કહા યહે ન.જ.ર કુ.બુલ ન હોગી, જબ તક તુ ઇમાન ન લાય. નમરૂદને કહા મંચ મુલકો સિપાહ નહીં છોડ સકતા તબ હ.જ.રત સારહ યહે કહે કર કે મંચ ઇમાન લાઇં ઉસ ખુ.દાકા જીસ્ને આગકો સદ્ કરદીયા, ઇમાનલાઇં. નમરૂદસે આપને હરચન્દ તૌબાકે લીયે કહા. ઔર કહા કે એક ઉસ્કા અદના લશકર તમામ દુનિયાકે તબાહ કરનકો કિફાયત હય. ઉસ્ને કહા અગર આસમાનકે બાદશાહકે પાસ ફૈજ હો તો કહો કે મુજપર બેજો, ઔર મેરા મુકાબિલા કરે. જીખરીલા (અ.) બઅ.દ દુઆ.અ ખ.તોલ નાજલ હુવે, ઔર કહા નમરૂદસે કહા હમારી ફૈજ આતી હય, તુ તૈયાર રહે. નમરૂદને ત્રીન રો.જ.કી મોહત્તમેં લાખો ફૈજ મીત્તાઈ ત્રીસરે રો.જ. હ.જ.રત ઇખરાહીમ (અ.) તને તનહા ઉસ્કે મુકાબિલ હુવે. ઉસ્ને કહા કહાં હય વોહ ફૈજ નાગહાની, ઇસ ગુફતગુમેંથે કે નાગાહ મચ્છરોંકી ફૈજ આસમાનસે નુમુદ હુઇ કે આફતાબલી છુપ ગયા. જબ મચ્છરોંકી આ-

વાજ નમરૂદકે કાનમેં આઈ. કહા નક્કરા બજાવેં, ઔર ઇન્કો ડરાવેં. પર એક એક આદમી પર લાખોં મચ્છર લીપટ ગયે હજારોં આદમી ઔર હયવાન મરે. નમરૂદ ભાગ કર ઔરતોંમેં છુપા. ઉસી અરસેમેં એક લંગડા મચ્છર આયા. નમરૂદને અપની ઔરતોંકો દિખાયા. ફિલ ફીર વોહ મચ્છર નાકમેં ઘુસ કર દીમાગમેં ચઢ ગયા. ઉસી વકતસે ઉસકા આરામો ચયન નાબુદ હો ગયા. જબ તક ઉસ્કે સરકો કુટતે દર્દ કમ હોતા જો કોઇ ઇસ મજલીસમે આતા, બધવજ, જમીનકો બોસા દેનેકે ઇસકે સર પર ધપ્પ લગાતા ઇસી તરહ ચાલીસ રોજમેં ઇસી દર્દસે ફિન્નાર હુવા. આપને બહુકમે ખુદા હિજરત ફરમા કર ફીલસતીનમેં (palastine) મુકામ કીયા.

આપકો સબ તરહસે આરામ હુવા દિલમેં એક ગમ દેખ બીબી સારાને જના કે આપકો ઔલાદકા ગમ સતાતા હય, તબ બીબી હાજરાસે નિકાહ કરવાયા. જબ બીબી હાજરાકો હમલ રહા હજરત ઇસમાઇલ (અ.) પયદા હુવે, તબ આપ બહોત ખુશ હુવે જબ સારાકો રશક પયદા હુવા. ખુદાને હુકમ ફરમાયા કે સારા કુઠતી હય, વાસ્તે સારાકી ખાતીર બચેકો મએ હાજરા જંગલમેં છોડ આ. ઔર કીસીકા ખેાફ ન કર. જબ આપ જંગલમેં છોડ આય બીબી હાજરા બહોત રોઇ. જબ પાનીકી શીદતને આપકો બે આરામ ફીયા, તબ ઉસ હાફીજે હકીકીને ઇસમાઇલ (અ.) કે પયરોંકે નિચેસે. આબે જમ જમ જરી કીયા. ઉસ વકત કબીલએ જરહમ યમનમેં રહેતેથે. ઉનકે કઇ લોગ ઇસ્તરૂકો નિકલ આય. જબ પાની દેખા. વહીં આનકર ઉસ કબીલેને મુકામ કીયા. ઉસ કબીલમેં આપ બડે હુવે, આપકી ખબર હજરત ઇબ્રાહીમ (અ.) સાલ ભરમેં એક વકત આનકર લેં જયા કરતેથે.

જબ હજરત ઇસમાઇલ (અ.) ઇસ લાયક હુવે કે અપને બાપકે સાથ ચલ સકે. તબ હજરત ઇબ્રાહીમ (અ.) ને ખવાબ દેખાકે ઉંઝ ઔર ખુદાકી રાહમેં કુરબાની કર. આપ ઉંઝ ઔર સો ઉંટોંકો કુરબાન કીયા. દુસરે રોજ ફિર ઇસી તરહ દેખા, ફિર આપને દુસરે રોજ ઇસી તરહ સો શુતર કુરબાન કીયે. ફીર આપને દેખાકે ઉંઝ ઔર કુરબાની કર તબ આપને કહા મુજકો ઇસરાય નહીં ખુલતા કે ઉસ્તરહ, મંચ

ખબ લાઉં. તખ ઇરિશાદ હુવા કે અપને ફરજન્દગી ફરખાની કરેં
આપને અપને ફરજન્દગી કહા ઉન્હોનેલી ખુશી જતલાઈ. તખ આપ
હજરત ઇસમાઈલ (અ.) કે ફરખાન કરનેકે લીયે લે ગએ. જહાં
શયતાનને બહોત કુછ ફરખ દીયે, પર આપ વહી ખુદાકી રાહમેં જન
દેનેકે લીયે તૈયારથે. હાસીલ કલામ આપકે ગલે પર છુરી ચલાઈ
છુરીને અસર ન કીયા, ફરમાયા કયું અસર નહીં કરતી, છુરીને કહા
જસ્ને આગ આપપર ગુલજરકી ઉસ્કા હુકમ નહીં હય. તખ જખરીલ
(અ.) એક બહિશતકા દુખા લાય બે ઇસમાઈલ (અ.) કે ખાલુ કરકે
ઉનકી જગેહ લિટા દીયા. હજરત ઇબ્રાહીમ (અ.)ને હુબેકે ગલે પર
છુરી ચલાઈ, ઔર ઇસતરહ. હજરત ઇસમાઈલ (અ.)કી જનબચાઈ.

જખ હજરત ઇસમાઈલ (અ.) પંદરા સાલકે હુવે, બીબી હાજ-
રાને દુનિયાએ ફાનીસે મુલકે જવેદાનીકા ઇન્તેકાલ કીયા. ખઅદ ઉસ
કબીલેકી એક શરીફ ઔરતસે ઉન કબીલેવાલોને ઉકદ કરવાયા.
જખ. હજરત સારાહને ફરજન્દગી હાજતકી તખ ફરીશતે હસીન જવા-
નોંકી સુરત ખનાકર હજરત ઇબ્રાહીમ (અ.) કે હાં આય. આપને
ઉનકી મહેમાની કી ઔર ગોસાલા લુનકર લાએ. હરચન્દ આપને સમ-
જાયા પર ઉન્હોને ન ખાયા. ઉસ જમાનેમેં દસ્તુર થા કે જખ કોઈ
કીસીકો ઇબ્રાહીમ પહોંચાયા ચાહતા તો ઉસ્કા ખાના ન ખાતા. હજરત
ઇબ્રાહીમ (અ.) કા ચહેરા માયુસ દેખકર કહા હમ મલાયક હંય
ઔરલુત (અ.) કી કૈમકો સજદે ને આય હંય. ઔર આપકે લીયે ખુશ
ખખર દો લડકે પયદા હોનેકી લાએ હંય. એકકા નામ ઇસહાક
ઔર દુસરેકા નામ યઅકુબ. બીબી સારાહને તઅજબુબસે ફરમાયા
ખાંજ ઔરત ઔર ખુદે મર્દસે કયસે ઔલાદ હોગી. મલાયકને ફરમાયા
જસ કાદીરે પુર કમાલને આદમકો બે માંખાપકે પયદા કીયા ઉસકે કુદ-
રતમેં કયા અજબ હય. હજરત સારાહકો હમલ રહા ઔર હજરત
ઇસહાક પયદા હુવે તખ હજરત ઇબ્રાહીમકી ઉમ્મ સો ખરસકીથી
ઔર બીબી સારાહકી ઉમ્મ એકસોમેં એક એક સાલ કમ.

હજરત જખરીલ (અ.) આપકે પાસ આય ઔર ફરમાયા તુમ
ઔર ઇસમાઈલ (અ.) ખાનએ કઅખાકો મુસ્તકીમ કરો તખ આપ
શહેર મક્કાકો ગએ. હજરત ઇસમાઈલસે જખરીલને અંદાજ ખતાયા

જહાં બાપ બોટને મીલકર કસબા બનાયા. જહાં રોજ કયામત તક હર સાલ લોક ફેરા કરેગે. જબ આપકી જીન્દગી આખીર હુઈ ઔર મલેકલ મૈત આય, તો આપને કહા કે રખ્તુલ જલીલસે પુછોકે કીસીને અપને દોસ્તકા જ લીયા હય. હુકમ હુવા મેરે ખલીલસે કહો કે તુને સુના હય કે કીસીને દોસ્તકી મુલાકાતસે ઇન્કાર કીયા હય. હજરતને હુકમ ફરમાયા મલેકલ મૈત અપના કામ બજા લાયા.

જીક હજરત લુત (અલયઁ) કા.

અકસર એહલે તારીખને હજરત લુત (અ.) કા કિસ્સા હજરત ઇબ્રાહીમ (અ.) કે દરમીયાનમેં બયાન કીયા હય લેકીન મીલના એક કિસ્સેકા દુસરે કિસ્સેમેં બે રખત હોજતા હય, ઇસ વાસ્તે અલાહદા લીખા જતા હય. એહલે તફસીરને લીખા હય કે મોઅતફકાત પાંચ શહેરથે ખીલાદે શામકે, ઔર હર એકમેં લાખલાખ મદથે. મુલક ઇનકા નિહાયત આબાદ થા. એહ કામ જુત પરસ્તી કે સીવા લડકાંસે ફ.એલે બદ કરતેથે. એહ કામકા આગાજ અયસે હુવા કે શયતાન એક હસીન લડકેકી સુરત બનકર એક બાગમે આતા, ઔર હમેશા ઉસ્કે પુલ ઔર ફલકા નુકસાન કરજતા. જબ બાગકા માલી ઉસકે પકડ-નેકો જતા વોહ ભાગ જતા. જબ શયતાનને કહા કે તુ અગર ચાહતા હય કે મંચ તેરે બાગમેં ન આઉં, તો તુ મુજકો તસરરૂકમેં લાકર એહ કામ કર. સાહબે બાગને મનજુર કીયા. ગરજ વોહ અપને તસરરૂકમેં લાયા, ઔર શયતાનને ઇસી તરહ હરએક બાગમેં એહ કામ પહોંચાયા. એહ ફ.એલ ઉનમે રીવાજ પા ગયા. હજરત લુત (અ.) ઉનકી હિદાયત કે લીયે મુકરર હુવે. વોહ જનાબ જીતના ઇસ ફ.એલે બદસે મનઅ કરતે વોહ જ્યાદા ઇસ કામમેં ઇસરાર કરતે. આખીર વોહ બોલે “અગર તુ સચ્ચા હય તો અજબ હમપર લા. હમકો તેરી સિદકપર યકીન નહીં.” હજરત લુત (અ.) અપને ચચા ઇબ્રાહીમ (અ.) કે મીસ્લ મહેમાનદારી કરતેથે. જબ કાફીરોંને લુત (અ.) કે મહેમાનોકો સતાના શુરૂઅ કીયા, ઔર ઉન્કા આના જના ઉન ઘરોંસે મનઅકરવાયા, તબ ઉસ જનાબને નાચાર હોકર દરબારે જખખારો.

કહારમેં દુઆએ બદકી. તબ હુકમે ઇલાહીસે જીખરીલ (અ.) ફરી-
શ્તોંકી ફૈજ લેકર હસીન લડકોંકી સુરતમેં આપકે મકાનપર આય.
હજરત લુત (અ.) કૈામકે ખૈાફસે ઉનકી મહેમાનીમેં તાખીર કરતેથે
ઔર ખાર હા કહે તે કે કૈામકે હાથોંસે નાચાર હું. જખ દેખા મહેમાન
મેરે ઘર રહા આહતે હંય. તબ શામકે વકત લાકર અપને ઘર છુપાયા,
ઔર અપની ખીખીકો જ્યાફતકે લીયે ફરમાયા. ઔર કહાકે મહેમા-
નોકા હાલ કીસીસે ન કહેના. ખીખી કાફીરાને બહાનેસે નિકલકર
કૈામકો ખખરદાર કીયા, ઔર કહા ઉન્કે હુસ્નકી તઅરીફ કર નહીં
સકતી. કાફીર ઇસ ખખર કો સુનતેહી આપકે ઘર આય, આપને નિહા-
યત આજેજસે ફરમાયા મુજકો ઇનકે સામને ફજહત ન કરો, અગર
આહો તો મેરી બેટીયોંકો નિકાહમેં લાવ. કાફીરોંને કહા તેરી બેટીએ
હમેં દરકાર નહીં. ઔર ઉન લડકોંકે સીવા કીસીસે હમેં સરોકાર
નહીં. જખ જીખરીલ (અ.) ને લુત (અ.) કો બેકરાર પાયા, તો બાહિર
નિકલકર અપને પરોંકી હવા લગાઈ. વોહ કાફીર અંધે હોકર અપને
મકાનોકી તરફ ભાગે. જીખરીલ (અ.) કે ફરમાનેસે સખ મુસલમાનોને
નિકલનેકી તૈયારીકી, કહા તુમહારેમેંસે કોઇભી પીછે ન દેખે. સખ
મુસલમાનોને કુબુલ કીયા પર ઔરત ઉન્કી પીછે દેખતીથી. નાગાહ
એક પત્થર ઉસકે સરપર લગા ઔર ઉસ નાફરમાનને અદમકા રાસ્તા
લીયા. જીખરીલ (અ.) ને ઉસ જમીનકે સાતવેં તબક તક અપને
પરોંકો પહોંચાયા, ઉનચારોં શહરોંકો આસમાન તક લેજ ઉંધા કર
દીયા. યહાંતક ઉપર લે ગએ કે મલાયકને મુર્ગોંકી આવાજેં સુની.
એક આનમેં સખકો હલાક કીયા. લુતા (અ.) ને ઇખરાહીમ (અ.) કે
પાસ મુકામ કીયા, ઔર ઇસ વાકએ કે સાત સાલ બઅદ લુત (અ.)
કા ઇન્તેકાલ હુવા.

જીક હજરત ઇસમાઈલ (અલયન) કા.

આપકા જીક હજરત ઇખરાહીમ (અ.) કે બયાનમેં આ ચુકા
હય. હજરત ઇસમાઈલ મુલકે શામમેં પયદા હુવે. બચપનસે બાપકે
હિજ્રમેં મુબતિલાથે. જખ કબીલએ જરહમને ખીખી હાજરાસે આવે
જમજકે નજદીક રહેનેકી ઇજાજત લી. તબ સાત બકરીએં ઉસ

બીબીકો ગુજરાનકે લીએ દી. હજરત ઇસમાઇલ (અ.) કે તુફલસે ઉન બકરીઓમેં અયસી બરકત હુધ. કે અંદાજેસે બઢ ગઢ. બઅદ તમામ હોને બયતુલ્લાહ શરીફકે, ઔર હજરત ઇબ્રાહીમ (અ.) કે તશરીફ લે જાને કે હજરત ઇસમાઇલ (અ.) કો નિહાયત ફરાગત હાસિલ હુધ. દુનિયાકી ન્યામતોંકે સાથ ન્યાઅમતે નુબુત વાસીલ હુધ. ઔર પીદરે બુજુર્ગવારકી વફાતકે બઅદ મુલકે શામમેં તશરીફ લે ગય, ઔર કુફરોંકો દઅવતે ઇસલામકી. જબ આપ જધર હુવે બડે બેટેકો અપના વલીઅહદ બનાયા, બઅદ ચન્દરોજકે જન્મત બસાયા. ઇબ્રાહીમ (અ.) કી ફાતકે બઅદ ઇસમાઇલ (અ.) કી ઔલાદ બે શુમાર હુધ, ઇસ લીયે મકકેમેં રહેના દુશવાર હુવા. અકસર દયારે અરબમેં આય. જો વહાંસે સફર કરતા વોહ એક પથર હરમકા લે જતા. ઔર ઉસ્કા તવાફ કરતા. યહાંતકકે જહાલતસે ઉસકી પરસ્તીશ શરૂઅ હો ગઈ ઔર વોહ યહાંતક પહોંચાકે જબ હજરત મુહમ્મદ મુસ્તુફા (સલ.) કા જુહુર હુવા, ઔર દુનિયાસે કુફ્રે શીર્ક નાબુદ હુવા, ઔર લોગોંકા દિલ ખુદા પરસ્તીમેં મસરફ હુવા.

~~~~~

જીક હજરત ઇસહાક (અલયં) કા.

ઇસહાક કે મઅની હંચ જહક તેવીસ બરસ ઇસમાઇલ (અ.) સે છોટેથે. અપની મા કા સારા હુસ્ન લાયથે, ઇન્કે દો બેટે હુવેથે, અયસ ઔર યઅકુબ (અ.) અયસ બડે ઔર યઅકુબ છોટેથે. હજરત ઇસહાક (અ.) કી દુઆસે શાહી અયસકો મીલી ઔર નુબુવત યઅકુબ (અ.) કો મીલી. અયસ અબુરે રૂમ હંચ. જદે બનીઉલ અસફર. બાદશાહે યુનાન અયસકી ઔલાદસે હંચ. ઇસહાક એકસો અસ્સી બરસ જીએ, બાપકે પાસ દફન હુવે.

~~~~~

જીક હજરત યઅકુબ (અલયં) કા.

ખુદાને ઇન્કા ઇમ્તેદાન લીયા, આંખેં જતી રહી. સખ્ર ઔર શુક કરતે રહે. ચહે અબુલ અસખાત હંચ. દાદાકે જમાનેમેં નબીથે. કિન્યાનકી જમીન દો પહાડોંકે બીચમેંથી ઇન્કે મોઅજજેસે પહાડ

ફટ ગયા. યુસુફે પાસ મીસ્રમેં સતરાહ બરસ રહે. એકસો સેંતાલીસ બરસકી ઉંમર હુઇ. એહલે તારી ખને કહા સખ નખી ઇનકી અવ-
લાદ હય. મગર ગ્યારહ પયંગમ્બર નુહ (અ.) હુદ (અ.) લુત (અ.)
એયુબ (અ.) શોએબ (અ.) ઇબ્રાહીમ (અ.) ઇસમાઇલ (અ.)
ઇસહાક (અ.) ય.અ.કુબ (અ.) મુહમ્મદ (સલ.)

જક હજરત યુસુફ (અલયં) કા.

બનના ચાહિયે કે યુસુફ (અ.) કા કિસ્સા અજબ હય. જસ્કો ખુદા-
ત આલાને એ હસનુલ કસસ કહા હય. યુસુફ સીદીકે જન્મે બાપ ય.અ.
કુબ ઔર દાદા ઇસહાક ઔર પર દાદા ઇબ્રાહીમ (અ.) જન્મી શાનમે
રસુલે ખુદાને ફરમાયા કરી મ બ નિલ કરી મખ નીલ કરી મ. હુસ્નમે
ચૌદવીં રાતકે ચાન્દકે માર્નીંદથે. ત્રીનહિસ્સે ખુબસુરતી ઇન્હીકો મીલી.
આપ એક શખ અપને બાપ ય.અ.કુબ (અ.) કી ગોદમે સોતેથે જખ
આંખ ખુલી. ચહેરા આફતાબકે માર્નીંદ ચમકને લગા બાપકે પુછનેસે
જવાબ દીયા કે મંચને એક અજબ ખ્યાલ દેખા કે મય એક પહાડ
પર હું ગિર્દ ઉસ્કે આબેરવાં ઔર બહોત સખજ ઔર પુલોંકે સખ-
બસે ગોયા બોસ્તાન હય. નાગહાં ગ્યારા સીતારે મંચે ચાંદ સુરજ આ-
સમાનસે ઉતરે ઔર મુજકો સીજદા કીયા. ઇસ લીયે મંચ બલરાકર
બગ ઉઠા. બાપને બના કે પહાડ ઉંચા ઉંચા બખતે બુલન્દ ઔર
અશમચે આબેશીરીં ઉસ્કા બખતે આર.બુમન્દ ઔર સખજચે બાગ
નશાનચે સ.આદત હય. ઔર આફતાબ મહતાબ મંચે ગ્યારા સીતારે
બાપ ઔર માં ઔર ગ્યારા ભાઇ હય. કે ઇસ સુલતાને દુનિયા વ દીનકે
ફરમાં બરદાર હોંગે, બાપને ભાઇચોકે હસદકે અનદેશેસે ફરમાયા
કે અગર ખવાબકા એ હવાલ તેરે ભાઇચોંપર રૌશન હોગા તો હરએક
તેરા દુશ્મન હોગા. થોડેહી દીનોમે ભાઇ ઇસ ખવાબસે ખબરદાર
હોગય. ઔર રોઇલકે પાસકે જો સખસે બડા ભાઇ થા આયકે ફઇલકા
બેટા ઝુંઢી ખવાબે બના બાપકો સુનાતા હય. ઔર અયસે ફરેબોંસે
બાપકા દિલ લુભાતા હય. રોઇલને કહા અયસી સુરત ઝુંઢ બોલનેકી
નહીં. બ.ઇદ હય દે ઉસ્કે ઇ.ક બાલકા સિતારા હવયદા હો. પરદચે

ગયખસે અલામતે સંઆદત પયદા હો. સખ ભાઇ રોઇલકી ખાતસે
 ઔર યુસુફકે ખવાખસે બે ખૌફ ન રહેતે. જખ જ્યાદા મહેરખાની ખા-
 પકી દેખી. તો ઉન્કે કતલ પર કમર ખાંધી. ખઅદ મસલેહતકે આપકો
 સયરકે બહાને લે જાનેકો ખાપસે ઇજાજત લેને આય. ખાપને કહા
 અગર ગાફિલ રહેંગે ભેડીયા ખાજએગા ઉન્હોંને કહા અગર શેરલી
 હો ગ્યારા ભાઇઓકે આગેસે ભાગ જએ. ગરજ હજરત યઅકુબને
 ઇન્કાર કરદીયા. નાઉમ્મીદ હોકર ફિર ખાપકી રજામન્દીકી તદખીરે
 સોચને લગે અયસેમેં શયતાન ખસુરતે પીરમદ્ ઇન્કે નજદીક આયા
 ઔર ઇન્હેં બહેકાયા કે જખ ઔયામે બહાર હો. જંગલ હરા ઔર
 ખુશ ગવાર હો તો અંવલ યુસુફકો રાજ કરકે ખાપ કે પાસ જવ ઔર
 ઉસ્કો સાથ લેજકર અપની અર્જ સુનાવ. સખકો યહે રાય પસંદ આઇ.
 જખ મોસમે બહાર આઇ. યુસુફ (અ) કો સાથ લેકર ખાપસે રૂખસત
 આહી. મજબુરન ખાપને રજા દી ઔર યહુદાસે કહા યુસુફ તુઝે સોંપા.
 નકલ હય કે હકતઆલાસે યઅકુબ (અ.) કો સવાલ હુવા કે તુ જા-
 નતા હય કિસ વાસ્તે તુજસે યુસુફકો જુદા કીયા કહા નહી ફરમાયા
 તુને ભેડીએસે ખૌફ કીયા ઔર યહુદાકી હિફજતપર એઅતેખાર
 કીયા જતે વકત આપને યુસુફ (અ.) કો છાતીસે લગાયા. ઔર જખ
 તક યઅકુબ (અ) કી નજર પડતીથી ભાઇ ઇજાજત હુરમતસે
 લીએ જતેથે જખ નજરોંસે ગાયખ હુવે તો વોહ આજર દેને લગે.
 કલી જલલતસે અપને આગે દોડતેથે જખ નિહાયત ગુલાખસા અહેરા
 હજરત યુસુફ (અ.) કા પસીના પસીના હુવા ઔર ખ્યાસકી શીદત
 બહી તખ બડી આજેજસે પાની માંગા. ઉન્હોંને બે મુરંવતીસે
 પાની ન દીયા. નિહાયત ભુકસે ખાના માંગા તો જવાખલી ન દીયા.
 એક ભાઇને કહા અય ઝુંકે ખવાખ વાલે વોહ સીતારે જો ખવાખમેં
 તેરી ખિદમતમેં હાજર થે ઉનસે મદદ માંગ. યુસુફ (અ.) કો જખ
 મારનેકી ધમકી દી આપ કાંપગએ ઔર ખુદાસે મુનાજતકી કે અય
 ફરીઆદકે પહોંચને વાલે મેરી આજેજ ઔર નાચારીપર રહમ કર.
 ઔર મુજકો હલાકતસે ખલાસી બખ્શા. આપને હરએકસે મદદ તલ-
 બકી સખને કડવે જવાખ દીએ. તખ આપને યહુદાકે દામનમેં હાથ
 મારકર કહા કે ખાપને મુજકો તેરે ભરોંસેપર સોંપા ભલા તુહી કહે

મેરી કયા ત.કસીર હય. યહુદાકો ર.હમ આયા ઔર ભાઇયોંકો મન્ય
 કીયા. ભાઇયોને પુછા તુમ યુસુફકે મુકદમેમેં કયા સલાહ દેતે હો. યહુ-
 દાને કહા મંય યુસુફકે કતલસે રા.જી નહીં. બહેતર એ હય કે ફિર ચ-
 લકર બાપકી અમાનત સોંપ દો. ભાઇયોને કહા કે બાપ પાસ લેજાએંગે
 તો જુલમ બયાન હોંગે. તખ યહુદાને ફિકર કર કહા કે ઇસ્કો કુંએમેં
 ડાલદો. યાતો મરજયગા યા કોઇ નિકાલકર ઇસ્કો લેજાયગા. સબકો એ
 બાત પસંદ આઈ ઔર કિન્આનસે ત્રીન ફરસંગપર કુંવાં તલાસ કીયા
 યુસુફ (અ.) કલી તો ભાઇયોંકો શફી.અ લાતે કલી અપની ખુદસાલી
 બયાન કરતે કિન્હોંને મુતલક પરવાહ ન કી ઔર પચરહન ઉસ તને
 ના.જનીસે ખીંચા. ઔર હાથ પાઉં બાંધ કુંએમેં લટકા દીયા ઔર
 આધી રાહસે રસ્સી કાટી. ખુદાકી કુદરત દેખો કે યુસુફ (અ.) તેહ
 કો ન પહોંચેથે કે જખરીલ (અ.) બહુકમે ઈલાહી સદરતુલ મુન્તહાસે
 પહોંચે ઔર ઇન્હેં મો.અલ્લક ઉડા એક પથ્થરપર લિટા દીયા. કુએકે
 હશરાતને એક દુસરેસે હરગિજ બાહિર ન નિકલના એક માસુમ બે-
 ગુનાહ હમારે યહાં આયા હય. આપને અંદર એક નઅરા મારા જખ-
 રીલે અમીં આએ ઔર વોહ કુરતા જો હ.જરત ઇબરાહીમ (અ.) ને
 નમરૂદકી આગમેં ખુદાકે હુકમસે પહેનાથા ઔર હ.જરત ય.અ.કુબને
 ઉસ્કો તાવીજ બનાકર યુસુફ (અ.) કે ગલેમેં ડાલાથા. નિકાલકર બ-
 દને મુબારકપર પહેનાથા. જખ ભાઇયોંને આપકો કુંએમેં ડાલા એક
 પથ્થર કુએકે મુંહપર રખ ચલે ઔર એક બકરીકે બચ્ચેકો જુબહેકર
 આપકો કુરતા ઉસમેંતર કીયા. ઔર શામકે વકત મકાનકી જનીબ
 રવાના હુવે. જખ આફતાબ ગુરૂબ હુવા તો હ.જરત ય.અ.કુબકી ખા-
 તિર નહાયત બેકરાર હુઈ તો સુફરા નામી લોંડીકો હમ રાહ લેકર
 બેટોંકે ઇસ્તેક બાલકો ગએ જખ ઇન્તેજર હદસે ગુ.જરા ઔર અં-
 ઘેરા હોગયા તખ હ.જરતને સુફરાકો ફરજન્દોંકે પુકારનેકો કહા. જખ
 ઉન્હોંને પુકારા સખ ભાઈ દોડે ઔર સુખ.હકે મુરગોંકી તરહ શોર કીયા
 માનીંદ સુખ.હે કા.જખકે અપને ગિરેબાનકો ચીરા ય.અ.કુબ (અ.) યહ
 દેખ બેહુશ હોગએ. આપકો ખાકપરસે ઉડા મકાનમેં લાએ આપ સુ-
 ખ.હતક બેહુશ રહે જખ હોશ આયા કહા મેરા યુસુફ કહાં હય જવાબ
 દીયા હમતો અસબાબ પર છોડ ગએથે ઉસ્કો ભેંડીયા ખા ગયા. આપ

ફિર બેહુશ હોગએ હોશમેં આ પયરહન યુસુફ (અ.) કા ખુન આલુદા તલબ કીયા દેખ ફરમાયા અજબ ભેડીયાથાકે યુસુફકો ખાયા ઔર પયરહનકો ન ચીરા ઔર કહા જવ ભેડીયેકો તલાસ કરકર લાવ ભાઇ ગએ ઔર ભેડીયકો તલાશ કર ઉસ્કા મુંહ ખુન આલુદા કરકે લાય. આપને મુ.ખાતિબ હોકર પુછા તુને મેરે દિલબન્દકો ખાયા, ઉસ્ને બ.જખાને ફસીહ કહા “સલામ હો તુમપર યા નબી. પનાહ ખુદાકી હય કે મુજસે યહે ફએલ સાદિર હુવા હો હમારી મજલ નહીં કે તુમહારી બકરીઓમેં તસરફ કરેં આપકે ફરજન્દે અ.જ.જકા કયુંકર કસ્દ કરેંગે હમપર તો ગોશત પયગમ્બરોંકા હરામ હય” તબ આપને લ.ડકોંસે ફરમાયા તુમહારે નફસે અમ્મારાને યહે કામ કીયા હય. ફિર વ.હાંસે આપ જંગલકી જનીબ ગએ ઔર ફરીયાદ કી કે અય યુસુફ તુજકો કૌન કુંએ મેં ડાલા. કૌનસે દરિયામેં ગર્ક કીયા. યા કીસ તલવારસેં કતલ કીયા ઔર કીસ જમીનમેં ગા.ડા. ઇસ બેકરારીકી હાલતમેં જબરીલે અમીં ના.જલ હુવે ઔર કહા અય નબીઅલ્લાહ આસમાનકે ફરીશતોંકો તુમને રૂલાયા ઔર મલાયકે મુકદ્દસકો બે સખ્ષ બનાયા. સબ કામ સખ્ષસે દુરસ્ત હોતે હંય. બે સખ્ષી અંબીયાઓં કે હાલમેં મુનાસીબ નહીં. અલ કિસ્સા હ.જરત યુસુફ ત્રીન દિન રાત કુંએમેં રહે ઇતેફા.કન એક કાફિલા મીસરકો જતાથા. જબ કુંએપર પહોંચે માલીકકી ર.જસે કુંએપર કયામ કયા ઔર દો ગુલામોંકો વાસ્તે પાનીકે લીએ બેજ એકકા નામ બશીર ઔર દુસરેકા ખુશરા થા. જબ બશીરને ડોલ કુંએમેં ડાલા હ.જરત યુસુફ (અ.) ને જના ભાઈ મુજકો નિકાલા આહતે હંય. જબરીલ (અ.) આસમાનસે ફૌરન ના.જલ હુવે ઔર આપકો ડોલમેં બયડ જાનેકો કહા, જબ બશીરને ડોલ ખોંચા યુસુફ (અ.) કો દેખ અ.જહદ મુસરરતમેં આ ગયા. કહેતે હંય. હ.જરત યુસુફકે ભાઈઓંને એક ખબરદાર કુંએકે પાસ રખાથા, જબ કોઈ ઉન્હેં નિકાલે હમે ખબર દેના. ભાઈ ઇસ ખબર કે સુનતેહી બદહવાસહો દૌડતે આય, ઔર કહા ચન્દરો.જસે યહે હમારા ગુલામ ભાગા હુવા હય. માલીકને કહા મ.આ.જલ્લાહ યહે ગુલામ હો યહે તો કાને શરાફતકા મોતી મ.અલુમ હોતા હય. બોલે ઇસ્ને ખાન્દાને પયગમ્બરીમે તરબીયત પાઈ હય. યહે ખાતે આપ સુનતેથે પર ખૌફસે કુછ કહે ન સકતે થે

ભાઈયોંને કહા હમ ઇસિ ગુલામકો અયખસે બેચના ચાહને હંય. ખરી-
દના હોતો ખરીદો. તખ કાફીલે વાલેને કઇ ખોટે દીરમ દેકર ઉન્હે લે
લીયા જખ માલીકને બચનામા તલખ ડીયા તો શમ.ઉનને બચનામા
લીખ દીયા. ઔર ચહે શર્ત લગાઇ કે ઇસ્કો મીસર તક કયદસે ન છો-
ડના. આપ હયરાન હોકર ભાઈયોંકો દેખતેથે. માલીકને આપકો ઉંટ-
પર બીઠાયા ઔર મીસરકા રાસ્તા લીયા. જખ મીસરકે નજદીક પ-
હોંચે એક ચશમેપર ઉતરે જહાં આપને ગુસલ ડીયા ઔર આપકો નયા
લીખાસ પહેનાયા કારવાન વાલે વોહ ચહેરએ મુખારક દેખ હયરાન હુવે
કહેતે હય કાફીલેકે મીસરમેં પહોંચનેકે પહેલે યુસુફકે હુસ્નો જમા-
લકા શોહરા હો ગયા. જખ યુસુફકી ખરીદારીકા જીઠ આયા. યુનાંચે
મહોરમકી દસવીં તારીખકો આપકો એક કુરસીપર બીઠાયા. જુલ-
યખા અજીઝે મીસ્ત્રકી બીબી જોકે તેહમુરસકી બેટીથી ગાયખાના
આશક હો ચુકીથી. આપકો બેશુમાર જરોમાલ દેકર ખરીદ લીયા.
લેકીન માલીકકો ખખત આપકા ખખર હોચુકાથા. પયરોં પડ મઆફી
કુચુલ કરવાતી. ઔર વોહ બચનામા જો ભાઈયોંસે માલીકે કાફી-
લાને લીયાથા. ઉસસે લે લીયા. કે હુજજતકે વકત કામ આય.
અજીઝે મીસર આપકો મકાનપર લેગય ઔર આપકી ઇજજતો
તઅજીમકે લીચે જુલયખાસે તાકીદ ડી. પર જુલયખાને તો
અપને દિલમેં જગેહ દી કયું કે દિલસે બદકર કોઇ ચીજ નહીં.
અજીખ માજરા હય ભાઈયોંને તો મટ્ટી ઔર પાનીમેં ડાલા
ઔર ગયરોંને દિલમેં જગેહ દી. જીસ્કા નતીજ આગે ચલકર મઅ-
લુમ હોગા. આપ જવાની પર પહોંચે તો ખુદાવન્દાને જેવરે ઇલ્મો-
હિકમત વ હિલ્મો ઇસમતસે આરાસ્તા ડીયા. જુલયખા તો આ-
શિકથીહી, દાઇસે અપના ઇશિક જતાયા. દાઇને કહા તમામ એહલે
શહેર આપકા દીદાર દેખનેકો મુશ્તાક ઔર યુસુફ કનારા કરે? જુલ-
યખાને કહા ઇસ ખુબસુરતી ઔર ચાંદકે જ્યસા ચહેરા હોનેપરલી
વોહ મુજપર નજર તક નહીં કરતા. આખીર દાઇકી તઅલીમસે
જુલયખાને એક મહેલ બનવાયા ઔર યુસુફ (અ.)કો ડીસી બહાનેસે
તલખ ડીયા. ઔર એક તખતપર અપને પાસ બીઠકર નિહાયત બે
કકારીસે બ મુકતજીએ બશરીયત જમીઅત ચાહી. કહેતે હંય આ-

પકી નજર એક પરદેપર પડી કહા ઇસ્મે કયા હય. જુલયખાને કહા
 યહાં મેરા મઅબુદ હય. ઇસ લીએ પરદા કીયા હય. આપને કહા સુ-
 બહાનદલાહ તુ બુતસે શરમાતી હય ઔર મંય ખુદાસે હય ન કરે.
 ઔર હાથ છુડાકર ભાગે છે દરવાજેસે બાહિર હુવે. જુલયખા બેતા-
 ખાના પીછે દૌડી. સાતમે દરવાજેપર યુસુફ (અ.) કા પયરહન આ
 ગયા. પીછેસે ખીંચા ફટ ગયા. દરવાજેસે નિકલતેહી અજીબે મીસર
 સામને આયા. જુલયખાને ખીસયાની હોકર શોર કીયા. કહા કયા
 સજી હય ઉસ્કી જે તેરી ઔરતસે ઇરાદા બદીકા રખે હજરત યુસુફ
 (અ.) નાચાર અપની બેગુનાહી ઔર જુલયખાકી રગબત ઔર જ્યા-
 દતી બયાનકી અજીબે શમશીરપર હાથ રખકર ચાહાકે બેગુનાહકો
 જીન્દાને અદમમે પહોંચાય કે ચકાયક કુદરતે ઇલાહીસે સાતમાહકા
 બચ્ચા બોલા. ગવાહીદીકે અગર પયરહન યુસુફકા આગેસે ફટા હય તો
 જુલયખા સચ્ચી હય. ઔર અગર પીછેસે ચાક હય તો જુલયખા ઝુંદી
 હય. બઅદ ઇતિમીનાનકે યુસુફ (અ.) કી સચ્ચાઇ જાહિર હુઇ તો કમાલ
 શફકતસે નસીહતકીકે ઇસ ઔરતસે કિનારા કરે. જુલયખાકો તન-
 બીયાહ કીલેકીન ઇશક ઔર મુશકંછુપ નહીં સકતા, ચન્દહી રોજમે યહે
 ખાત ફયલ ગઈ. ઔરતેં આપસ આપસમેં કહેને લગીં કે જુલય-
 ખાને ગુલામકે સાથ દિલ લગાયા. જખ જુલયખાને સુના ઔરતોંકી
 દઅવતકી. ઔર હરએક હાથમેં એક એક તુરંજ ખુશરંગ ઔર
 એક એક હાથમેં છુરી દી. ઔર યુસુફકે બુલવાનેકા હુકમ દીયા જખ
 યુસુફ (અ.) આય હરએકકી નજર આપ પર પડી. સબ બેહુશ હો
 ગઈ. જુલયખાને તુરંજકે કાટનેકા હુકમ દીયા આલમે બે ઇખ્તેયા-
 રીમે તુરંજતો હાથોંસે ગીરગએ ઔર સખને અપને હાથ કાટ ડાલે
 તખ જુલયખા બોલી કે જીસ્કે લીએ મુજકો મલામત કરતીથી વોહ
 યહે કિત્ના હય. જખ આપકો કિસી તરહ કાબુમેં ના લાસકી દો ઔર-
 તોંકી સલાહસે આપકો કયદમેં ડલવાયા. યહાં કયદીયોંકે ખવાબકી
 તઅખીર કરતેથે ઔર અચ્છી ખાતોંમેં સખકો ખુશ રખતેથે ઇત્તેફ-
 કસે બાદશાહે રમને એક એલચી મીસરકો બેખ. કે જે મુસાહિબોંકો
 માલો અસખાખકી લાલચ દે બાદશાહકો જહર ખિલવાદે. યહે ખાત
 શાહકો ખખર હુઇ દોનોંકો કયદ કરલીયા, ઉન્હોંને મન ઘડત દો

જવાબ દિલમેં જમાકર હજરત યુસુફે સામને બયાન કરીએ. એકને કહા મંચ કયા દેખતાહું કે બાદશાહકે લીએ શીરએ અંગુર નિચોડતા હું, દુસરેને અર્જ કરી કે મંચને દેખા કે મેરે સરપર રોટીઓંકા જવાન હય ઔર કબે પંજે મારકર ખાતે હંચ. યુસુફ (અ.) ને બઅદ નસીહત ફરમાયા કે સાકી બઅદ તીન રોજકે છુટકર અપને ઉલા દરજે પર પહોંચેગા. ઔર જવાન સાતાર બઅદ તીન રોજકે સુલી ચઢાયા જાયગા, ઔર પરાંદે હવાકે ઉસ્કે સરકા મગજ ખાએગે. ઉન્હોંને કહા હમને તો બનાઇ હુઇ ખાત કહી. કહા ચહે તઅખીર તુમહારી હોયુકી ચુનાંચે વયસાહી હુવા તીન રોજકે બઅદ એકને સુલી પાઇ. દુસરેકે મન સબ હાથ આઇ. આપને ઉસસે કહે દીયા થા કે તુજકો મનસબે આલા મીલે તો બાદશાહસે મેરા જીક કરના. મગર ખુદાવન્દકો યુસુફકા ગયરસે મદદ ચાહના પસંદ ન આયા જીસ્કે લીએ આપકો ઔરલી ચંદ સાલ કયદકી મુસીબત બરદાસ્ત કરની પડી. જબ મુદત તમામ હુઇ બાદશાહે મીસરને જવાબ દેખાકે સાત ગાયેં ફરખા દરિયાએ નીલસે બાહિર નિકલોં. પીછે ઉન્કે સાત ગાયેં દુબલી પયદા હુઇ ઔર ઉત મોટી ગાયોંકો નિગલ ગઇ ઔર દુબલીઓંકે પેટ ઉન્કે ખાનેસે જ્યાદા ન હુવે. ફિર સાત ખેશો સખજ દાનાદાર દેખે કે સાત ખેશો ખુશક ઉન્કો લીપટે યહાં તકકે ઉન્કા સખજ રંગ છુડા દીયા શાહ ચોંક કર ઉડા ઔર નિહાયત હયરાન હુવા. બહોતસે મનજનુમ ઔર સાહિરો કાહિનોંકો બુલવાયા. પર કોઇ ઇસ્કી તઅખીર હલ ન કરસકા. આખિર ઉસી સાકીકો યુસુફ (અ.) યાદ આય ઔર શાહસે જીક કરીયા. શાહને ઉસ્કો યુસુફ (અ.) કે નજદીક ભેજ આપને તઅખીરમેં ફરમાયા સાત ગાયે મોટી ઔર સાતદાને સખજ ઇબારત સાત બરસ પુર નિયાઅમત જરાઅતસે હંચ કે મખલુકકો આસુદગી હોગી ઔર સાત ગાયેં દુબલી ઔર સાત ખેશો સુખે ઇશારા હય તરફ બરસોંકે કે ઉનમેં તંગી ઔર ઉસરત હોગી. બાદશાહને જબ ચહે તઅખીર સુની જતા હક હય, હજરતકી મુબલીસીકા હુકમ હજરત યુસુફ (અ.) ને કબુલ નહોં કીયા ઔર જુલયખા વાલે કિસ્સેકા ખુલાસા ચાહા, તખ અજીજે મીસરકો શાહને બુલવાયા પુછ ઉન્હેં કયું કયદ કીયા કહા મેરા ખરીદા ગુલામ થા મુજસે

ખયાનતકી, ફિર શાહને આપ કે બુલાને કે લીએ સાકીકો ભેજ આપને કહા મંચ જખ આડિંગા અ.જ.જ રા.જ હો. બાદશાહને હાથકટી ઔરતોં કોજમ્ અ કીયા ઔર સખ.જીલય.ખાકા કિસ્સા દરિયાફત કીયા, ઔર અ.જ.જનેલી કહા ખયાનત નહીં કી હય તખ આપ કયદખા-નેસે નિકલ હમ્મામ કરકે લોખાસે ફાખીરા પહેને બાદશાહ કે ઘોડેપર ખયઠ દરબારમેં આય, બાદશાહકી નજર પડી તોમુત અજજમ હોકર કહા યહે રૂહ મુકરરમ હય. બાદશાહને ફિર તઅખીર આપકી જખાને મુખારકસે સુનનેકા શૈક દિખલાયા. આપને ફરમાયા તમામ આલી-મોંકો હુકમ દો કે મીસરકે સખ દેહકાનોંકો વાસ્તે જરાઅત બે નિહાયત કે તાકીદ કરે, ઔર સાત સાલકી જરાઅતમેં કુતે લાયમુતકે ખર્ચમેં લાવેં ખાકી ગલ્લા અખાર કરેં બાદશાહ ફિકરમંદ હુવાકે અયસા કૌન કર સકેગા આપને અપને જમ્મેલીયા બાદશાહને તમામ ખજના આપકે તસરરૂમેં દીયા બઅદ અ.જ.જે મીસરકી વફાતકે આપકો વજરે આજમ બનાયા. આપને માર્નીદસદે સીકંદરકે મુકામ બનાયા. ઔર ગલ્લા અખદા કીયા. જખ કહત સાલી શુરઅ હુધ બાદશાહરાત કોહી પુકાર ઉઠા યા યુસુફ અલજીઅ અલજીઅ. આપ દિનમેં એક ખાર બાદશાહ ઔર નોકરોંકો ખાના ખીલાને ઔર આપ પેટ-ભરકર ન ખાતે કે દુસરોંકી ભુક યાદ રહે. ઇસ મુદતમેં કહતકી આગ અયસી રૈશન હુધ કે અમીર ગરીમ સખ દુખલે હો ગઅં ખલાયકને જે હિસ્સા મહસુલકા જમ્અ કર રખા થા, અપને એહલો અયાલ પર ન ફકા કીયા, દુસરે સાલ સોના ચાંદી નકદ બેચકર. તીસરે સાલ જેવર ઔર ફર્શ ઔર ખાસન ગલ્લેકી કિમતમેં દીયે. ચૌથે સાલ ગુલામ ઔર ચાર પાયે બેચે. પાંચવેં સાલ જમીનો હવેલી દેકર ઈસી તરહ સાતવેં સાલ સખને અપને તર્ફસે નદીસકો માર્નીદ માલકે યુસુફ કે હાથ બેચકર ખતે ગુલામી લિખ દીયા જખ કહતહી મુદત ગુજરી આપને એહસાન કે તૌરપર સખકો આજદ કરદીયા. ઔર ખજના તો અજહદ ભરગયાથા. ઔર જમીન હવેલીસેં ઉન્હેં અપની તરફસે હરેક એહસાનકા ખાર ઉનપર રખદીયા ઔર અયસા થીયા કે કયામત તક સફઅે જમીનપર ખાકી રહેગા.

જખ ચારોં તરફ કહતકી હવા ફયલી હજરત યુસુફ (અ.) કે

ભાઈ ભી બાપકી ઇજ્જતસે મીસર જને કો તૈયાર હુવે. ય.અ.કુબ્બ ફરજનોંસે અલાહેદા એક તંગો તારીક ઘરમેં રહેતે થે, આપને ઉન્હે કુછ માલોમ ન.અ. હીયા. ઐર શીવા નખીઆ (.અ.) કે જે યુસુફે .હ.કી.કી ભાઈથે ઉનકે સિવા સખકો એક એક ઉંટ દેકર રવાના કીયા સખ સફરકોતય કરકે મીસર પહોંચે. ઐર .હ.જરત યુસુફ (.અ.) કી મુલાકાતકી ભાઈયોંને ઉન્હે ન પહેચાના આપને સુરત શમાયલસે પહેચાન લીયા આપને ઉન ભાઈયોંકી દ.અવતકી ઐર આઈન્દા છોટે ભાઈકો હમરાહ બુલવાયા, ઐર કહા પુંછ કયા લાય હંય ઉન્હેંને પુંછ આગે ધરી આપને કહા પુંછ .ખ.જનેકે લાય.ક નહીં તુમ ખા.જરમેં કીમત કરો ઉસ્સે દો અંદ ગલ્લા દેંગે. ઉનકી તમામ પુંછ દોસો દીનારકી હુઈ. આપને હરએક ભાઈકો એક એક ઉંટ ધીઉંકા ભર-દીયા ઐર જ્યાદા કીમત ઉનકો મ.આફકી આપને કહા તુમહારેમેંસે એકકો રખ જવ ઐર વહાંસે આતે વ.કત સાથ અપને બાપકા રૂ.ક.આ લાના ભાઈયોંને કુર.આ ડાલા ઐર શમઉનકો વહાં રખકર ચલે આપને ઉનકી પુંછ ખુફીયા તૌરપર ઉન્હે ધીઉંમેં દબાદીથી જખ મકાનપર પહોંચે બાપને શમ.ઉનકો ન દેખ પુછા ઉન્હેંને સખ ખુલાસા કીયા. જખ ધીઉં ખોલેતો પુંછભી વાપસ નિકલી આ.ખીર દુસરે ખાર નિકલે બાપકો બહોત સમઝાકર હરઅન્દ ન માનતેથે છોટે ભાઈકો અપને સાથ લીયા. ઐર રવાનગીકે વ.કત .હ.જરત ય.અ.કુબ્બને એકરૂ.ક.આ લીખ દીયા. .હ.જરત ય.અ.કુબ્બને નસીહતકીથી કે હરએક ભાઈ અલગ અલગ દરવાજેસે શહરમેં દા.ખીલ હો. ઐર એક દસ્તારે મુખારક કેજે .હ.જરત ઇખરાહીમસે વિરાસતમેં પહોંચાથા ખતૌર હદીએ કે રવાના કીયા. જખ વહાં પહોંચે .હ.જરત યુસુફ નિહાયત ત.અ.જ-મસે પેશ આય ઐર સખ ભાઈઓંકી દ.અવત ખજલાય. સખકો દો દો સાથ કરકે ખાનેપર ખયડનેકા હુકમ દીયા. છોટા અકેલા ખયડા તખ ઉસ્કો અપના ભાઈ યુસુફ યાદ આયા ઐર આંસુ ભર આય. .હ.જરત યુસુફ (.અ.) ઉન્કો અપને હમરાહ ખીડાકર ખીલાયા. ખવ.કતે રવાનગી સખકો અનાજ દેકર રવાના કીયા પર છોટેકે ઉંટપર અનાજમેં એક જવાહિરતકા ડખખા દબા દોયા, ઐર ચોરી હોખનેકા આવાજ કરકે સખકો અટકાયા તલાશ કરતે છોટે કે ઉંટસે વોહ ડખખા ખરઆ-

મદ હુવા. છોટે ભાઈકો રોક લીયા. જખ સખ છોટે ભાઈકે બગયર
 ય.અ.કુબ (અ.) કે પાસ ગએ આપ બહોત રોએ યહાંતકેકે આંખે જતી
 રહી. હજરત યુસુફ (અ.) ને અપના પયરહન કે જો હજરત ઇબ્રા-
 હીમ (અ.) શે વિરસેમેં મીલાયા બાપકે તરફ રવાના કીયા ઐર
 હજરત ય.અ.કુબ કો મ.એ સખ બચ્ચોંકે મીસરકો ખુલવાયા જહાં
 બાપ બેટે મીલે બ.અદ ય.અ.કુબ (અ.) ને યુસુફ (અ.) કો અપના
 વલી.અહદ બનાકર ઇન્તેકાલ કીયા બ.અદમેં બાદશાહકે ગુજરનેસે
 એક કાફીર બાદશાહ હુવા જુસ્સે તંગ આકર ખુદાસે મૌત ચાહી
 દુઆ. કુબુલ હુઈ ઐર આપકી રૂહ કફરે અનસરીસે પર-
 વાજ કર ગઈ.

જક હજરત મુસા બિન્ને મીશા (અલયં) કા.

યુસુફ (અ.) કે પોતે હંય. મુસા બિન્ને ઇમરાન ઐર થે ચહે
 ઉન્કે દોસો બરસ બ.અદ આએ એહલે તૌરેતને કહા સાહમે ખિજર
 યહી હંય ઉદમાને કહા સાહમે ખિજર મુસા બિન્ને ઇમરાન હય.

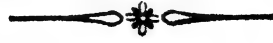

જક હજરત ઐયુબ (અલયં) કા.

આપ નિહાયત આસુદા હાલ ઐર સાહમે માલથે સાત બેટી-
 યાં, ત્રીન હજર ઉંટ, ઐર હજર બકરીયાં, પાંચસો હલ્લ, ઐર પાંચસો
 ગુલામ, ઐર ઇન સખકા કબીલા, ઐર ઐલાદથો. અગલે જમાનેમેં
 શયતાન આસમાન પર જકર મલાયકસે બાને કરતાયા ઐર કભી
 દરગાહે બે નિયાજમેં બાજે.અ.અ.જ ઉસ્કી કુબુલ હોતીથી. જખ
 ઐયુબ (અ.) ને મરતમા પયગમ્બરીકા પાયા અગલે પયગમ્બરોંસે
 બન્દગી ઐર ખયરાત જ્યાદાથી ઐર શયતાનકો વસ વસેડી મજલ
 નથી ઇસ લીયે હસદકા શોઅસા ઉસ્કે બાતિને નાપાકેમેં ભડકા. જ-
 નાબે કીબ્રીયાસે નિદા હુઈ ઐયુબ હમારા બન્દા સાલે.હ વ શાકિર હય.
 શયતાનને કહા ખુદાવન્દા તુને ઉસે સખ બાતસે આસુદા રખા હય.
 ઇસ લીયે ઇતની તાઅનો ઇબાદત હય. અગર તુ ઉસસે નિયાઅમત
 લેલે તો તુજે સુજદાલી ન કરેગા. ઐર શયતાન ને ઐયુબ (અ.) કે

માલ પર તસદત્તુત ચાહા. જખ તસદત્તુત પાયા તો ખુશ હોકર અપની જુરીયાત આર તામઘનકો ખુજાકર જહિર કીયા. બ.અ.જોને ઉસ્કે હુકમસે બકરીયાં આર મવાશી હ.જરત ઐયુબકી પાનીમેં ગર્ક કરદી શયતાનને ગવાલેકી સુરત બનકર આપકો ખખર કી આપને ઉસ જનાબે ખારીકા શુક કીયા. શયતાનને માયુસ હોકર પયદાવાર આર ખીરમનમે આગ લગાદી આર ઉન્કે વકીલકી સુરત બનકર આપકો ઇતેન્નાઅદી આપને ફિર શુક કીયા ઇસી તરહ હર અસબાબકે તલક હોનેકા કહેતા રહા આર આપ શુક કરતે રહે આર વોહ માયુસ હોતા રહા ફિર ઉસ્ને જહાં હ.જરતકી આલાદ તઅલીમ પાતીથી વોહ મકાન તમામ ઉતપર ગિરા દીયા સબ ઉસમેં દબ ગએ આપકો ખખર કી ફિર શુક બજલાય. તબ ઉસ લઘનને જનાબે ખારીસે આપકે બદને મુખારકપર તસદત્તુત ચાહા. વોહલી ઉસ્કો દીયા ગયા. તબ એક મહેસાહિરકી સુરત બના આપકી ખિદમતમેં આયા આપકી નાકમેં ધુક મારી. જુસ્સે તમામ બદનકા પોસ્ત ફટતા ગયા આર ગોશત નિકલ ઉસ્મે કીડે પડતે ગએ. શહેર વાલોને આપકો શહેર બાહિર કર દીયા. ફકત આપકી ખીખી રહમત જો લુત (અ.) કી બેટીથી આપકી ખિદમત કરતાં. મજહૂરી કરતાં આધા તો આપકે લીએ ખર્ચ કરતી આધા ખયરાત દેતી. ઉતકો શયતાનને ફરેબ દેના શુરૂ અ કીયા પર વોહ ફરેબમેં ન આઈ એક રોજ શયતાનને ઉતસે કહા શરાબ આર સુવરકા ગોશત ખિલાએ તો અચ્છે હોજાએ. ખીખી વોહ લાઈ આપને કહા તું નહીં જનતી ચહે હરામ હય. અગર અચ્છા હોગયા તો સો લકડીએ તુજકો સજકે તૌર પર મારંગા. જખ શયતાનકા કોઈ ફરેબ ન ચલા આર મુસીબતકા જમાના ગુજરા જખરીલ (અ.) તશરીફ લાએ ઉન્કે કહેનેસે અપના સીધા યપર જમીનપર મારનેસે એક ચશમા પયદા હુવા જહાં નહાતેહી તમામ બદનકી ગિલાજત જતી રહી આર બદન ખીલકુલ સહી વસાલીમ હોગયા. બ.અદમેં દુસરા પયર જમીન પર મારા એક દુસરા ચશમા પયદા હુવા જુસ્કે પીનેસે આપકે અન્દરકે ખીમારીએ દુર હોગઈ જખ ખીખી આઈ આર દોનોંકો સહી વ સાલિમ દેખકર કહા યહાં મેરા ખીમારયા કહાં હય. હ.જરત ઐયુબ (અ.) હંસે, ખીખીને પહેચાના. જખરીલ (અ.) ને આપકી કસમ પુરી કર-

નેકો સો હરી ખજૂરીકી શાખે દી જો આપને અપની બીબીકો એક બારમેં મારી. ખુદાવન્દાને ઇન્હે પેહેલેસે દુના દીયા ઐર રૂમ તરફ દ.અવતકે લીએ ગય. ઐર ઉસી જગેહ વફાત પાઈ.

જીક હજરત શુ.એબ (અયલ્લ૦) કા.

લ.કબ ઇન્કા ખતીયુત અબીયા હય આપ પહેલે એહલે મદીયન ઐર અસહાબે અક્કાકી તરફ ઉતરે. એ લોગ બાબુ-જુદ ખુત પરસ્તીકે કીલ ઐર વજનમેં ઇન્સાફ ન કન્તે ઐર ખોટે રૂપય ઐર અશરફીયાં ચલાતે. આપને હર ચન્દ મનઅ કીયા. બહો-તસે આપ પર ઇમાન લાએ જબ ચારોં તરફ આપકા શોહરા હુવા ઐર લોગ જો.ક જો.ક આને લગે કુફરાર રાસ્તેમેં ખયડતે કોઈ આતા ઉન્હે અટકાતે આપને બહોત મનઅ કીયા કુફરારોંને ન માના આખિર અજબે ઇલાહી નાજુત હુવા. સાત રોજ તક ઇસ્તરહકી ગરમી હુઇ કે લોગ ઘરોં ઐર પથરોકી તાબ ન લામકે બાગોંનં ગએ. હકતઆ-લાને જહન્નમકી તરફસે અયસી બાદે ગર્મ ઉન ગુમરાહોંપર ભેજ કે બદનકા ખુન ઐર નદી ઐર કુવોંકા પાની જોશ ખાને લગા ઇસ અ-રસેમે અબે સિયાહને ઉસ જમીન પર સાયા ડાલા. સબોને ઉસ સાએકે તલે કરાર પકડા એક આગ ઉસ સબસે નાજુત હુઇ સબકો જલાકર ખાક કીયા બાકી શહેરમેં જોકોઇ ખચેથે ઉન્હેલી જલા દીયા. શુ.એબ (અ.) મુસલમાનોકો લેકર બહુકમે ઇલાહી મદીનમેં રહે ઐર અતરાફકે લાગોંકા દીને હક સિખાને લગે કે જબ મુસા (અ.) ઉનકી ખદમતમેં પહોંચે. મુસા (અ.) કે તશરીફ લેખને બઅદ સાત ખરસ કઇ મહીને કે વફાત પાઈ.

જીક હજરત ખિજર (અલય૦) કા.

ઇન્કા નામ ઇસ્રીયા ખીન્ને મલકાન હય, સામકી ઔલાદ હંય જહાં ખયડતે વોહ જગેહ હરી ભરી હોખતી ઇસ લીએ ખીજર લ.કબ પાયા. કીસીને કહા ખીજર ખીન્ને મીશા ખીન્ને અફરાઇમ

બીન્ને યુસુફ સીદીક હંય. કીસીને કહા બ.અદ શુ.એબકે બની ઇસરા-
ઇલકે નબી હુવે. ગયબકી બાતેં કરતે, સા.હબે મુસા (અ.) થે. મસ.ઉ-
દીને કહા સીકંદરકે ખાલા.બદ ભાઈ હંય. બુલ.કરનેનકે લશકરકે
અફસરથે. જમાનએ ઇ.બરાહીમમેં આબે.હયાત પી ગએ. અબ તક
જન્દા હંય. કીસીને કહા અવલાદે ફરીસ વ ઇલયાસસે હંય. ચહે દો
કબીલેથે બની ઇસરાઇલકે, કીસીને કહા ઇલયાસ ખુશકીમેં, ખી.જર
દરીયામેં રહેતે હંય.

જક હજરત મુસા વ હારૂન (અલયન) કા.

જબ ફિર.ઐનને કે જો શાહે મીસ્ર ઔર જ.લીમથા. બુદમો
સીતમ જ્યાદા કીયા. ઔર ખુદકો ખુદા કહેકર પુજવાના શુરૂઅ કીયા.
તબ એક રોજ ઉસે ખવાબ આયા કે આગ શામકી તરફસે પયદા હુઇ
ઔર તમામ કિદ.એ ઔર હવેલીયાં હમારી કૌમ ય.અની કબ્તીઓંકી
જલાઈ ગઇ. યહાંતકકે શહર ઔર ગાંવકા અસર બા.કી ન રખા. ઇસ
ખવાબકી હયબતસે કાંપ ઉઠા, કાહિનોંકા તલબ કીયા. ઉન્હોંને ત.અબી-
રકી કે એક શ.ખસ બની ઇસરાઇલમે પયદા હોગા કે બે.ખો બુનિયાદ
કબતીઓંકી ઉખારેગા. તબ ફિર.ઐન બની ઇસરાઇલકી ઔરતોંપર
એક એક દાઇ મુ.કરર કી. ઔર જો લ.ડકા પયદા હોતાથા ઉસે કતલ
કરતે. પાંચ સાલ તક ઇસી બુદમસે હજરોં લ.ડકે કતલ હોગય. ઔર
એક તાઉન બની ઇસરાઇલમે પયદા હુવા કે હજરોં ઉસસે હલાક હુવે.
તબ કબતી ફીર.ઐનકે પાસ ફરીયાદ લેગએ કે ચહે લોગતો ઇસ્તરહ
મારે જતે હંય તો હમારે મુશ્કલ કામ કૌન કરેગા. તબ ફિર.ઐનને
એક સાલ મ.આફીકા ઔર દુસરા કતલકા મુ.કરર કીયા ચુનાંચે હજરત
હારૂન મ.આફીકે સાલમેં પયદા હુવે. એક રોજ નુજુમીયોને અ.ર્જકી
કે આજ રાતકો નુતકા ઉસ શ.ખસકા જો તુમ્હારા દુશમન હય માંકે ર-
હમમેં કરાર પાયગા. ઉસ્કે હુકમસે શહેરમેં મનાદીકીકે તમામ મદ
બની ઇસરાઇલકે આજ શહેરસે બાહિર જમ.અ હો, પાદશાહ ઉન્કા
કુસુર મ.આફ કરેગા. ઔર બહોત મહેરબાની ઔર ઇનાયત ફરમાય
ગા. બની ઇસરાઇલ ખુશીસે બાહિર નિકલે. ફિર.ઐનને ખયાલ કીયા

કે શહેરમે' રહીએ, ઔર અપની મનકુ હાસે જો નામ ઉસ્કા આસીયા
 જોખેરે મન્નહમકી કૈમે ખની ઇસરાઇલસે હય. સો હખત કરીએ ઇસ
 ઉમ્મીદપરકે વોહ લડકા હમારેહી ઘરમે' આય. ઇસ ઇન્મપર ઇમ-
 રાનકો જો હજરત મુસાકે ખાપથે ઔર ફિર ઔનકે ખડે મુકરરખથે
 હમ રાહ લેકર શહેરમે' આય. હજરત ઇમરાનકો મહલકી નિગેહખા-
 નીકે લીએ મુકરર કીયા. શખકો જો ઔરતે મહેલકા તવાફ કરનેકે લીએ
 આઇ. હજરત મુસાકી વાલિદાલી ઉન ઔરતોંમે' આઇ. ઇમરાનપર
 શહવતને ગદખા કીયા ઔર અપની ઔરતકો અપને પાસ રખા. ઔર
 હજરત મુસાસે હામિલા હુઇ તુલુમીયોંને શોર મચાયા ફીર ઔનને
 સુનકર ઇમરાનસે દરિયાફત કીયા. ઇમરાનને કહા મેરા ગુમાન હય કે
 ખની ઇસરાઇલ આપકે એ અન્નજ ઔર ઇકરામસે ખુશ હોકર નિ-
 હાયત સુરસે શોર મચાતે હંય. જખ હજરત મુસા પયદા હુવે. આ-
 પકી વાલીદાને આપકો એક તાબુતમે' સુરમા લગાકર રૂઠ ખીછાકર
 લિટાદીયા. ઔર રોગને ફીર મજબુત કરકે દરીઆએ નિલમે' ખહા
 દીયા. નકલહયકે ફિર ઔનકી બેટી મર્જે ખરસમે' મુખતિલાથી. ત-
 ખીખ ઉસ્કે ઇલાજસે આજજ આગયથે. કહેતેથે કે તંદુરસ્તી ઇસ્કી
 એક જનદારકે મુંહકા લુઆખ હય. તુમહારે ઓહદે દૈલતમે' દરિયાસે
 નિકલેગા. હજરત મુસાકા સંદુક પાનીમે ડાલા. પાનીને ઉસ્કો ખહા-
 કર ફિર ઔનકે મહેલકે દરમીયાન દરખતોંકે પહોંચાયા. લોંડીઓને
 દેખતેહી નિકાલા ઔર ફિર ઔન વ આસીયાકે પાસ લેગય. જખ સર
 તાબુતકા ખોલા, એક લડકા સાહબે જમાલ દેખા કે અપને અંગુઠોંસે
 દુધ પીતાથા ફિર ઔનકી બેટીને થોડા લુઆખ ઉસ્કા અપને કોઠપર
 લગાયા, ફિલહાલ મર્જે જતા રહા. નામ મુસા રખા કે ઉન્કી જખાનમે'
 મુસા પાની વ દરખતકો કહેતે હંય. ખુદાવન્દાને મુસા (અ.) કી મુહ-
 ખખત ફિર ઔન ઔર આસીયાકે દિલોંમે' ડાલી. અરકાને દૈલતને
 અર્જ કી કે ચહે વહી લડકા હય. ઇસ્કો કતલ કરના ચાહિયે. ફિર ઔન-
 કી ઔરતને નિહાયત મિન્નતસે ઉસે રોકા. આસીયાને દાઇયોંકો દુધ
 પીલવાનેકે લીએ ખુલાયા જખ આપકી વાલી દા આઇકમાલ રંગ ખ-
 તસે દુધ પીયા. ખઅદ એક સાલકે આપકો ફિર ઔનકે પાસ લેગઇ
 ફિર ઔનને ગોદમે' લીયા. ઔર ખ્યાર કરને લગા હજરત મુસાને દાહી

પકડકર ખીંચી ઔર કંઈ ખાલ ઉખેડ નિહાયત હંસે. ફિર ઔનને કત્લકા હુકમ દીયા. ખીખી આસીયાને બચપના બતાકર મનઅ કીયા. ઔર ઇમ્તેહાન લેનેકે લીએ કહા. તખ એક તશતમેં યાકુત ઔર એક તશતમેં આગ રખકર લાય. આપને યાકુતકી તરફ આગ બઢાયા. જીખરીલ (અ.) ને ઉન્કા હાથ આગમેં ડાલા જે અંગારા ઉઠકર અપને મુંહમેં રખલીયા. ચુનાંચે થોડીસી જખાન જલ ગઈ. જખ આપ સતરા સાલકે હુવે જહાં કહીં નિકલતે લોક ગુમાન કરતે કે ફીર ઔનકા બેટા હય.

એક ખાર આપ સયર કરતે હુવે જ રહેથે દેખા એક કખતી કે સાથ ખની ઇસરાઇલ લઢ રહાયા. આપ ગુસ્સેમેં આ ગય ઔર કખતી કે તમાઆ મારતેહી વોહ મલ્ક ઉન જહન્નમકો સિધાર, જખ ગુસ્સા ઉતરા પશોમાન હુવે કે ચહે કામ શયતાનકા હય. દુસરે રોજ ફિર સયરકો નિકલે વહી ખની ઇસરાઇલ દુસરે કખતીસે લડ રહા થા. આપકો દેખકર કખતી ભાગા ફિર ઔનકો ખખર હુઈ, કસાસકે લીએ હાજર કરનેકા હુકમ કીયા આપકો વહીનજ્જરકે જસ્ને આપકા સન્દુક ખનાયા થા. ખખરકી આપ તને તનહા શહેરસે ચલે, સાત રોજતક જંગલકે પતોંપર ગુજરા કીયા જખ આપ મહીનેકે કુએંપર પહોંચે દેખા ગવાલે ખકરીઓંકે લેકર પાની પિલાનેકો આય. મગર દો લડકીયાં અપની ખકરીઓંકો લે ચલાહેદા ખડીથી ગવાલોંને પાની પીલાકર કુએંપર પથર રખ દીયા ઔ લડકીઓંકી તરફ મુતવજ્જહ ન હુવે. હજરત મુસાકો ઉનપર રહમ આયા. હજરત મુસા (અ.)ને પુછા તુમ કૌન હો. કહા હમ શુએખ પયગમ્બરકી બેટીએ હંય, ખાપ હમારા જઈફ ઔર અધા હય. ઉન લોગોંકી ખકરીઓંકે પીનેસે જે બચતા હય સો હમ પીલાકર ચલે જતે હંય. હજરત મુસાને ઉસ પથરકો કે જે ખહોત ગિરાંથા દુર કીયા. ઔર ડોલ, કે ચાલીસ જવાન ખ મુશકીલ ખીંચતેથે અકેલે ખીંચકર ઉનકી ખકરીઓંકો સયરાખ કરકે રખસત કીયા. જખ સાહખજહીઓંને હજરત શુએખ (અ.)સે મુસા (અ.) કી કુવત ઔર પુતુવતકા એહવાલ ખયાન કીયા. શુએખ (અ.) ને ઉનકી મુલાકાતકે મુશ્તાક હોકર એક સાહખજહીકે હમરાહ બુલવાયા જખ મુસા (અ.) તશરીફ લાએ તખ હજરત શુએ-

બને નિહાયત ત.અ.જીમકી, ઔર એહવાલ દરિયાફત કીયા. આપને ઉસ જલ્લીમકે પંજેસે નજત પાનેકી ખુશ ખબરીદી. ઔર જ્યાફતકી. ઔર અપની દુખ.તરનેક અખ.તરસે મુસા (અ.) કા નિકાહ કીયા. મુસા (અ.) ને આપકી ખિદમત શખાનીકી. ઉન્કે જીમ્મે બ.ધવ.જે-મુહર મુ.કરર કરકે ફરમાયા અગર દર બરસ પુરે કરોંગે તો તુમહારી તરફસે એહસાન હય. હ.જરત મુસા (અ.) ને બ.ખુખી કુબુલ કીયા હ.જરત શુ.એબ (અ.)ને ફરમાયા ધરમેં જવ ઔર એક લાઠી ઉન લા-ઠીયાંમેંસે જો પય.ગમ્બરોંસે હમકો મીરાસમેં મિલી હય. લે આવ,જખ હ.જરત મુસા (અ.) ધરમેં ગયે અંધેરેમેં લાઠી આદમ (અ.) કી જો બહિરતસે લાયથે ખુદ બ.ખુદ હ.જરત મુસાકે હાથ આઈ. જખ હ.જરત શુ.એબ (અ.)ને બસબખે જોઅફે બસારત હાથસે છુવા તો ફરમાયા દુસરી લાઠી લાવ. ગરજ સાત બાર ગયે હરબારવહી લાઠી હાથમેં આઈ હ.જરત શુ.એબ (અ.) ને જના યહે શખસ ખિલ.અતે નુબુવ-તસેં સરફરાજ હોગા. ફરમાયા ઇસ લાઠીસે ગાફિલ નહોના હ.જરત મુસાને આઠ બરસ ખિદમતકી ઔર દો બરસ અપની જનિબસેકી બ.અદ ઉસ્કે રૂ.ખસત ચાહી હ.જરત શુ.એબને ઉન્કો ઔર બીબી સફુરાકો કેજો ઉન્કા કબીલાથા રૂ.ખસતદી મુસા મયેં એહલો અ.યાલ અપની બકરીઓં કે રૂ.ખસત હુવે ઔર પાંચ મન.જીલે. તય કી, છકે રોજ વાહીએ સીનામેં પહોંચે ઔર એક અખ્ત ઔર નિહાયત સદી જહિર હુઇ. આપને ચ.કમ.ક ઝાડી આગ ન હુઇ. બ.અદ એક લ.હે.જેકે જો જંગલકી તરફ નિગાહકી તુરેસીનાકી તરફસે રૌશની ન.જર આઈ. લાઠી હાથમેં લેકર આગ લેનેકો રવાના હુવે. અપની ઔરતસે કહા તુમ યહાં ઠહેરો. શાયદમંચ આગલેકર આઉંગા. કહેતે હંચ વોહ આગ હ.જરત મુસાકે મુકામસે બારા ફરસંગથી હ.જરત મુસા અપની કુવતે રૂ.હાનીસે જલદ ઉસ્કે પાસ પહોંચે. દેખતે કયા હંચ કે આતશે શફફાફ બેદુદ સખ.જ દરખ.તોંકી શાખેંસે નિકલકર આસમાનકી તરફ બલન્દ હોતી હય. ઔર લ.હે.જ બલહે.જ આગકી રૌશની ઔર દરખ.તોંકી સખ.જ જ.યાદા હોતી જતી હય. હ.જરત મુસા (અ.) હયરાન ખંડે દેખતે હંચકે મંચ કયસે થોડી આગલું. આખિર કઈ લકડીઓં સુખી પયદા કરકે ઉન્હેં બાંધ ઔર દરખ.ત કે પાસ મુલગાનેકો મુત-

વજ્જહ હુવે આગ ઉપર ચલી ગઇ. ઈસી તરફ કઈ ખાર મંઆમીલા હુવા. આપ નિહાયત મુતક્રીર હુવે, ઇસી અરસેમેં એક આવાજ અયસી સુની, કે કલી ન સુનીથી કોઇ કહેતા હય, અય મુસા (અ.) હજરત કલીમને જવાબ દીયા લખખયક લખખયક. હરચન્દ ઇધર ઉધર દેખા પર કોઇ નજર ન આયા. જખ ત્રીન ખાર આવાજ સુની ફરમાયા અયમનાદીએ અહસાન તુ કૌન હય. જો આવાજ તેરી સુનતાહું ઔર તુજકો નહીં દેખતાહું. ઉસમેંસે એક નિદા સુની “ ઇન્ની અનલ્લાહો રખ્ખુલ આલમીન વઅના રખ્ખુકા યા મુસા ” હજરત મુસા સિજદેમેં ગિરે. અર્જકી ખુદાવન્દા યહે કલામ તેરા હય યા તેરે રસુલકા. ખિતાબ હુવા યહેકલામ, કલામ મેરા હય. ઔર યહે નુર, નુર મેરા હય. ઔર મંય પરવર દગારે આલમ હું અય મુસા આગે આવ. ઇસ ખાતકે સુન્નેસે ખૌફ હુવા ઔર સખ એઅજ કાંપને લગે. હોશ જતે રહે બહજરે હિલા લાઠી હાથમેં લેકર ખડે હુવે. ઔર એક ફરીશતેને બમુજબે હુકમે ઇલાહી કે મુસાકી મદદ કરકે દરખત તક પહોંચાયા. જખ નજદીક દરખતકા ઇરાદા કીયા. હુકમ હુવા. “ મંય તેરા રખહું અપની જીતીયાં નિકાલ તહકીક તુ વાદીએ મુકદસમેં હંય. છસ્કા નામ તુવા હય. ” હજરત મુસાપર ઇનાયતે ઇલાહી હુઈ ઔર ખિલઅતનુબુવતકા પહેનાયા ઔર ઇલમેં મઅરેફતકે નુરસે ઉનકે દિલકો આરાસ્તા કીયા.

જખ ખુદાવન્દાને આહાકે હજરત મુસા (અ.) કો સાથ મોઅજજતે રૌશન ઔર કરામાતે ઇનાયતકી. અલ્લાહ તઆલાને પુછા કયા તેરે હાથમેં હય? અર્જકી લાઠી હય. ખિતાબ હુવા ફેંકદે જખ ફેંકી એક મુહીબ અજ્ઞહા બન ગયા. આપ ખૌફસે ભાગે ખિતાબ હુવા પકડલે આપને પકડ લીયા બદસ્તુર લાઠી હોગઇ. ફરમાયા અપના હાથ જેખમેં ડાલ ઔર નિકાલ, આપને વયસા કીયા દેખા રૌશની આફતાબકે નુરપર ગાલીબ આઇ. હજરત મુસાકો ઉન મોઅજજેનેં કે દેખનેસે ઇતમીનાન ખાતિર હુવા. તખ હુકમ કીયા ફીર ઔનકે પાસ જવ. કહા મેરી જખામેં લુકનત હય ઔર મેરા ભાઈ હારન ફસીહુલ્લીસાન હય. ઉસ્કો મેરે સાથ શરીક કર ઔર ગિરહ મેરી જખાનકી ઓલકે. હુકમ હુવા અર્જ તેરી કબુલ હુઇ. મુસા (અ.) ને કહા મંમને

ઉંઝા એક આદમી કતલ કીયા હય. ડરતા હું કે ઉસ્કે એવજમેં મુજકો કતલ કરેંગે. નિદા હુઇ તુજકો હમને અપના રસુલ બનાયા હય. ખાતિર જમઅ રખકે ફિર ઐન ઔર ઉસ્કે લોગ તુજપર જફરયાબ ન હોંગે. તુમ દોનો ભાઇ જવ ઔર રિસાલતકા કામ બજલાવ. તબ આપ મીસરકો રવાના હુવે ખુદાત આલાને ઉનકે એહલો અયાલકો બહુરમત ઉનકે પાસ પહોંચા દીયા.

જબ આપ મીસરકે કરીબ પહોંચે હાઝન (અ.) કો વહી હુઇ વોહ રસ્તેમેં લેને આય ઔર દોનો સાથ મિલકર ફિર ઐનકે દરબારમેં ગએ કીસીકો મકદુર નથી કે દરબારમેં ખબર કરે તીન રૌજ બઅદ ફિર ઐનકે મસખરેને ઉસ્કો ખબર કી. ફિર ઐનને તલબ કીએ દેખતેહી પહેચાના. ખુશ નામ તેરા કયા હય? કહા મુસા (અ.) ઔર મંચ બન્દા હું બન્દગાને ખુદાસે. ફિર ઐનને કહા મુનાસિબ તો ચહે હય કે તુ કહે મંચ ફીર ઐનકે બન્દોમેંસે હું. અય મુસા (અ.) મયને તુઝે પાલા. ઔર ચહે મનસબ પાયા કે મુઝે નસીહત કરને આયા. તુને મેરે એક આદમીકો મારા ઔર ભાગા. કહા મંચને એક ધુંસા મારાથા ઇસ તરહપર બદલા નહીં આસકતા. મંચને એક કાફરકો મારા છસ્કે લીએ મુજકો સરજનશ કરતા હય. ઔર ચારસો બરસસે બની ઇસરાઇલકે ફરજન્દોકો કતલ કરતા હય. જબ મુખાહિસા બદા ફિર ઐનને કહા દલીલ બતા. આપને અસાફેંકા અજદહા હયબતનાક હોગયા. ફિર ઐન ખાફ ખાકર તખ્તસે ગિરપડા ઔર પાયા પકડ ફરીયાદ કરને લગા અગર તુ ઇસ બલાકો દફેઅ કરેગા મંચ તેરી નુબુવત કબુલ કરેંગા. આપને હાથ રખદીયા બદસ્તુર અસા હોગયા. મુસાને દુસરી હુજ્જત રૌશન રખી જેબમેં હાથ ડાલા ઔર નિકાલા. શુઆ ઉસ્કી આફતાબપર ફૈક રખતીથી. ફિર ઐનને કહા આજ અપને મકાન જવ કલ તુમ્હારે મુકદ્દમેંમે તજવીજ કરેંગે. ફીર ઐનને આસીયાસે દરીયાફત કીયા કહા ફૈરન ઇમાન લાવ. ખાહિર નિકલા હામાનને ખાજરખા. તમામ સાહિરોંકો બુલાકર મુકાબલેકે લીએ ઉન્હે કહા. ઉન્હોંને પારા ભરકે સાંપ તૈયાર કીએ. મુસા વ હાઝન (અ.) આય. ધુપકી ગરમીસે સાંપ હરકત કરને લગે આપને અસાફેંકા, મુહીબ અજદહાહો સબ સાંપોકો નિગલ ગયા ફીર ઐન મકાનમેં ભાગા. સાહિર ઇમાન લાય. જબ ફિર ઐન

ખખરદાર હુવા ઉન્હે બુલાકર ડરાયા વોહનમાને. ખની ઇસરાઇલપર સખતીએ જયદર્કી. આખીર કખતીયોંકી ખેતીઓંપર તીક પડે તમામ ખાગએ. તાઉન સાત રોજતક આયા સીત્તેર હજર ફિરઐની (કખતી) હલાક હુવે. ખઅદ ઉન્હે ચચરીકી ખલામેં ફંસે. ખીસત-રોંપર આંખમેં સખ ચચરી ભરી હુધ. ઇસ્કે ખઅદ પાની ઉન્હે લીએ ખુન હો ગયા. યહાંતક કે અગર ખની ઇસરાઇલસેલી પાની માંગક-રલે ઉન્હે ખરતનમેં ગીરતેહી ખુન હો જય. અયસી આફતેં દેખતે ઇમાન ન લાતે. જખ ખની ઇસરાઇલોંકો ઇજએ જ્યાદા દેની શુર-અર્કી હુકમે ખુદાવન્દી હુવા દરિયાએ નીલપર મુકામ કરો. ખની ઇસરાઇલને સફરકી તૈયારીકી કખતીયોંસે જવરાત શાદીકે ખહાને લાય. જે કસીરમાલ બે મુસકકત હાથ આયા લેકર રાતકો ચલ્લદી. સુખહે કખતીએંને ખની ઇસરાઇલકા નશાન ન પાયા. ફિરઐનને લશકર લેકર ઉન્કા તઅકકુખ કીયા. મુસા (અ.) દરીયાએ નીલપર આય, ઐર અસાસે પાનીકો મારા જીસ્કે ખારા રાસ્તે હો ગયે. ઐર ખીચ-મેં હરએકકે બલી અયસી ખની કે હરએક ચલનેવાલા એક દુસરે રાસ્તે વાલેસે ખખુખી ખાતેં કરે. ઐર દેખતા હુવા ચલે. જખ ખારા હજર ખની ઇસરાઇલ દરીયાસે પારહુવે. ફિરઐન અપને તમામ આદ-મીઓંકે સાથ આ પહોંચ્યા. દેખા દરીઆમેં ખારા રાસ્તે હો ગયે હય. ડર ગયા પરહામાનકે કહેનેસે દરીયામેં ઘોડા ડાલા. જખ સખ ઉસ્મેં આગય. ખાકી કોઇ ન રહા. દરીયાએ નીલ જોશમેં આયા. સખકો ખહાલે ગયા. જખ કખતીઓંકી લાશેં ઉપર આઇ ખની ઇસરાઇલ લુટનેકો દોડે હજરત મુસાને મન્અ કીયા. વોહ ખાજ ન આય. ઇસ ના ફરમાનીસે ગૌસાલા પરસ્તીમેં મુખતીલા હુવા જીસ્કા અંજમ આગે ચલકર આ-યગા. આપને યુશેઅ ખીન્ને નુનકો ચોવીસ હજર આદમીઓંકો લેકર મીસર રવાના કીયા. વોહ જકર વહાંસે તમામ ખજના લેકર આવ.

જખ આપ નઇ શરીઅત લેનેકો કોહેતુરપર ગએ. ઐર હમરાહ સીત્તેર આદમી લીયે કૌમપર હાફન (અ.) કો ખલીફા કીયા. આપને કોહેતુરપર જકર તીસ રોજે રખે. ફિર જખરીલ (અ.) કે કહેનેસે દસ ઐર રખે. જખ વઅદેસે જ્યાદા દિન ગુજરે. સામીરીને કહા મુસા (અ.) તુમસે રજા હોકર ચલે ગય. તુમને ખની ઇસરાઇલકા માલ

ઉન્કે મનઃઅકરને પરણીલુટા વાસ્તે તૌબા કરો. ઉન્હોને જો જલાનેકે લાયક થા. જલાયા ગલાને કે લાયક થા સામીરીકે હવાલે કીયા. સામીરીને ઉસ માલકો ગલાકર ગાય ખનાઈ ઔરજીખરીલ (અ.) કે ઘોડેકે કદમકી ખાક જો ફિરઔનકે કુખતે વકત ઉસ્ને લીથી ઉસ્મેં પુંકી, વોહ બોલાને લગા. સામીરીને કહા યહે તુમ્હારા ઔર મુસા (અ.) કા ખુદા હય. વોહ બેવકુફ ઘોડા ખાકર ઉસે પુજને લગે. હરચન્દ હાફન (અ.) વ દીગર આદમીઓંને મનઃઅ કીયા, બાજ ન આય. મુસા (અ.) કો ખખર નથી. જખ આલીસ રોજ પુરે હુવે તૌરેતકે દસ તખતે આપકો ઇનાયત હુવે. જખ આપ કૌમમેં આય સખકો ઇસ હાલતમેં દેખ નિહાયત ગુસ્સે હુવે. લઅનત મલામતકી. ઔર ના ફરમાનોંકો કતલ કીયા.

કહેતે હંચ કાફન હજરત મુસા (અ.) કે ચચાકા લડકાથા. નિહાયત દૌલતથી છસ્કે ખજાનેકી કુંછએ આલીસ ઉંટ ઉઠાતે થે. દૌલતસે મગર હુવા. આપને જકાત દેનેકે લીએ ઉસસે કહા ના ફરમાનીકી આપપર બહોતાન ધરને લગા. આપને બદદુઆકી. જમીન ઉસ્કો મએ ઉસ્કે ખજાનેકે મલ ગધ.

ખુદાકે હુકમસે ખયતુલ મુકદ્દસ છુડાનેકે લીએ નિકલે. ઔજ ખીન્ને ઉતુક કહાલ સુનકર સખ ડર ગએ. મુસા (અ.) વ યુશેઅ ગએ ઔર ઉન ના ફરમાનોંકો કતલ કીયા. કૌમને ના ફરમાની કી ઉન્હે જંગલમેં હયરાનો સરગરદાન રહેના પડા.

જખ આપકો ખીજર (અ.) સે તઅલીમ લીનેકા હુકમ હુવા. આપને અપને સાથ યુશેઅકો લીયા ઔર મજમઉલ બહેરેનપર તશરીફ લેગએ. નદીપર પહોંચે યુશેઅને વુજુ કીયા મછલીપર પાની ટપકા મછલી જન્દા હોકર દરીયામે ચલી ગધ. રાસ્તા એક હોગયા. જખ વહાં મએ એક બુજુર્ગકો દેખા. ઉન્કે સાથ હુવે. ખીજર (અ.) ને કહા હર જહિરકા એક ખાતિન હય. આપકો હકીકતકે જહિર હોને અબ્વલ અફસોસ ન કરના ચાહિયે. આગે ચલે નદી આઠ જહાં કિશતીમેં સવાર હુવે કીસ્તીવાલા નિહાયત તઅજમસે પેશ આયા કિનારેપર પહોંચતે હી ખીજર (અ.) ને કીશતી તોડદી. મુસા (અ.) ને કહા યહે તો જુદમ હુવા ખીજર (અ.) ને કહા તુમસે નકહાથા કે સખ ન

હો સકેગા. મુસા (અ.) ને ડિ.જૂ કીયા. શહેરકે કરીબ પહોંચે દેખા લડકે ખેલ રહેથે. ખી.જર (અ.) ને એક નિહાયત ખુબસુરત લડકેકો ખુલાકર જુબહ કર ડાલા. મુસા (અ.) જ્યાદા નારાજ હુવે. ઔર જ.જ ફ.જ કરને લગે, ખી.જર (અ.) ને ફિર અપના ઔહદ યાદ દિ-
લાયા. મુસા (અ.) ને દુખારા ડિ.જૂ કર લીયા. ફિર એક ગાંવમેં પહોંચે ગાંવ વાલેને દ.અવ.ત ન કી રાતભર ભુકે પડ રહે. સુખહે વહાંથી દી-
વાર દુટી હુધથી ખી.જર (અ.) ને મુસા (અ.) કે સાથ બનાઇ મુસા (અ.) ને કહા બે મુરાવતોંસે મુરાવત કરના મુનાસિબ નહીં. તબ ખિજર (અ.) ને કહા અબ જુદાઇકા વક્ત આગયા. મગર ઉસ્સે પહેલે ઇત બાતોંકા રા.જ બતાઉં. કીશતીકા રાસ્તા એક જલીમ બાદશાહકે શહેરમેંથા. વોહ મ.જબુત કીશતીઓંકો છીન લેતાથા. મયને તોડાકે અહે દુટી પુટી રહે કે જુસ્સે બાદશાહ હાથ ન લગાય. ઔર સખકી કિશતી-
ઓંકી ગ.યર હા.જરીમેં અહે ખુબ કમાય. ઉસ બચ્ચેકો કતલ ઇસ લીચે કીયા કે જવાનીમેં નિહાયત બદ નિકલતા. ઇસ્કે માંબાપ નિહાયત નેકથે ઇસ લડકેકા ગુનાહ ઉસ્કે માંબાપકો અ.જબમેં શામીલ કરતા, ઇસ લીચે ઉસ્કો કતલ કીયા. ઇસ્કે બદલેમેં ખુદાવન્દા ઉસ્કે માં બા-
પકો ફર.જન્દે સાલેહ ઇનાયત કરેગા. વોહ દીવાર ઇસ લીચે દુરસ્ત કી કે ઉસમેં ચતીમાંકા માલ થા. કે ઉતકા બાપ મરને દમ. ખુદાકો સોંપ ગય.થા. દિવાર ગિર જતી તો ખ.જના લોગ લેજતે. ઇસ લાચે ઉસ્કો દુરસ્ત કીયા ઇસ ખુ.લાસેકે બ.અદ દોનો એક દુસરેસે રૂ.ખસત હુવે.

જબ આપકી રહલતકા વક્ત આયા તૌરેતકે નુસ.ખે લીખવાય ઔર યુશે.અ ખીન્ને નુનકો ખ.લીફા કીયા. ઔર વક્ત પાઇ હ.જરત હાફતને ઇસ્કે તૌસ ખરસ બ.અદ વક્ત પાઇ.

જુકે હ.જરત યુશે.અ ખિન્ને નુન (અલય૦)કા.

યુસુફ સી.દી.કકે પોતેકે બેટથે. મુસા (અ.) કે રફીક.થે. જબ ખી.જર (અ.) કી તલાસમેં નિકલે બ.અદ મુસા અરીહાકે નખી હુવે. જબબારીનકી લડાઇમેં સુરજ ડુબને લગા, ઇન્કી દુ.આસે ફિર આયા. ફિર સારા મુલકે શામ ઇન્હોંને લીયા. નાબલસ તક આમિલ બેજ દીચે

અઠાઈસ બરસ તક અમીર રહે એકસોબીસ બરસ જીએ. જખસે અ-
ક્રાસીમમેં યા,કદસે સફદલાકે ગાઉમેં યા મ.અરતુલ નો.અમાનમેં
દફન હુવે.

જીક હજરત હિજ્રીલી (અલય૦) કા.

ઇબ્ને લુ.જી યુશે.અકે બ.અદ કાલિબકે બ.અદ શાનુસ બેટા
ઉનકા બયેદા,ઇસ્કે બ.અદ હિજ્રીલી નબી. બની ઇસરાઇલ હુવે. ઇ-
ન્હોને કૈ.મકે ખુદા પાકકે ફરમાનેસે જહાદમેં જનેકો કહા. ઉન્હોને
મૈતકે ખૌફસે કુબુલ ન કીયા. ખુદાકે ગજબસે ઇનપર તાઉન આયા.
અકસર મર ગ.એ. સીત્તેર હજર મારે ડરકે નિકલ ભાગે. એક જંગ-
લમેં જો દો પહાડકે બિચમેં હય. પહોંચે એક મોહલેક અવાજકે આ-
નેસે સબકે સબ મરગએ, ઇતરાફકે લોગ સુતકર દફન કરને આય. પર
મુરદોંકી કસરતસે દફન નકરસે. નાચાર એક દીવાર ઇસ્તરફ ઔર દુ-
સરી ઉસ્તરફ હિજ્રીતકે લીએ બાંધ દી. એક મુદત દરાજકે હજરત
હિજ્રીલીકા. વહાં ગુજરા હોગયા. હઠીયોંકા અંબાર દેખા, ફરમાયા
યા ઇલાહી જસ્તરહ તુને ઇન્હેં જહરે મૈત અખાયા ઉસી તરહ શ-
રખતે હયાત પિલા. ખાલીકે હકીકીને સબકો જન્દા કીઆ. શહેરમેં
ગએ જખતક ખુદાને આહા જન્દા રહે. ફિર ઉન્કી મૈતસે મરે. ઉન્કે
મુંહપર નિશાને મૈત થા. ઉન્કી ઔલાદકે પસીનેસે મુરદેકી બુ આ-
તીથી. આપને એક મુદત ઉનમેં બસર ફરમાઇ. કૈ.મકા હાલ ગાહે મુ-
વાફિક ગાહે મુ.ખાલિક રહા, નાચાર હિજરત ફરમાકર બાબલ તશરીફ
લેગએ. ચન્દરોજકે બ.અદ વફાત પાઇ.મદફન શરીફ દરમીયાને હલલઓ
કુફા વા.કે.અ હય. ત.અદાદે ઉમર કીસી કિતાબમેં નજર ન.આઇ.

જીક હજરત ઈલયાસ (અલય૦) કા.

એ હજરત ખીન્ને હાફન (અ.) કે પોતે હંય. બઅલબકકે પયગ-
મ્બરથે એ લોગ બઅદ નામ બુતકો પુજતેથે. એ બુત બીસ ગજકા
લંખાયા. શયતાન ઇસ્કે પેટમેં જાકર લોગોંકો અમરો નહીં કરતાથા

ખાલીકને ઇન્કી હિદાયતકે લીધે આપકો બેજ, સીવાય એક કે બે વ-
જીરથા. કોઈ ઇમાન ન લાયા. લોગ મારનેકે દરપય હુવે. આપ ઉન્કે
ખૌફસે પહોડે. મેં તશરીફ લે ગયે. આઠ સાલ તક પોશીદા રહે. બાદ-
શાહકા લડકા બીમાર હુવા. બુતકે પાસ ફરીઆદ લે ગયે, બુતને જ-
વાબ ન દીયા. લોગોને કહા બુત ગુસ્સે હો ગયા હય, ઇલયાસ (અ.)
કો કતલ કરોગે તબ માનેગા. દુસરે બુતોંસે આજેજી કરનેકો ચારસો
શખસ નિકલે, પહોડ પર મુકામ કીયા. બહુકમે ખાલિક ઇલયાસ (અ.)
આય, દઅવતકી ઔર ખુદાકે ગજબસે ડરાયા. સબ ખૌફસે ડરે ઔર
ચલે ગયે. બાદશાહને પચાસ આદમીકો આપકે કતલકે લીધે બેજ,
આસમાની આગ ઉન્હેં ખા ગઈ. દુસરોંકો બેજ ઉન્હેંલી ખા ગઈ.
ફિર એક જમાઅતે અજીમ તૈયારકી ઔર આપકો સમજા મના કર
લાય. અરબીલ નામ અજબ બાદશાહકી બીબી કાફિરાથી અંબીઆ-
ઓંકો કતલ કરવાતીથી. યહયા બીન્ને જ કરીયાકોલી કતલ કરવાયાથા.
બહોત જીન્દા રહી, સાત બાદશાહકી બેઝ બની, હર બાદશાહકો ઘોકેસે
કતલ કરતી. સીત્તેર બચ્ચે જને, આખીરકો ઇલયાસ (અ.) ને બદ
દુઆકી. ત્રીન બરસ કાલ પડા મવેશી દવાબ આદમી હલાક હોને
લગે, ઉસ્પરલી ઇમાન ન લાઇ. ફીરતો ઇલયાસ (અ.) મયે. શાગીર્દ
ખુદ અલ-યસઅ. (અ.) કે વહાંસે નિકલ ખડે હુવે. અલ-યસઅ.
(અ.) કો ખલીફ કીયા. ખુદ નજરસે ગાયબ હોગય. ચુનાંચે મો અ-
તબીર કિતાબોંમેં સાબિત હય કે ચાર પયગમ્બર બકયદે હયાત હંય.
ઈસા (અ.) ઔર ઇદરીસ (અ.) તો આસમાનમેં ઔર ખિજર (અ.)
વ ઇલયાસ (અ.) જમીનમેં.

જીકે હજરત અલ-યસઅ. (અલયન) કા.

હજરત અલ-યસઅ. બીન્ને મખતુબ, ઇલયાસ (અ.) કે બ-
અદ નબી બનીઇસરાઇલકે હુવે. મોઅજજે બહોત રખતેથે. ઇન્કી
દુઆસે ખારા પાની મીઠા હો ગયા, ઔરત કર્જદાર કર્જસે સબક-
દોશ હુઇ. બની ઇસરાઇલ પર દુશમન લડાઇકે લીધે આતે, આપ પ-
હોલેસે ખબર કરદેતે. બાદશાહકો કોઢ હુવાથા, આપકે ફરમાનેસે પા-

નીમેં ગુસલ ઝીયા સબ બીમારી જતી રહી. શાહને તોહફા ભેજ, આપને ન લીયા. આપકે એક ખાદિમને ચોરીસે લીયા. આપકી બદ દુઆસે બાદશાહકી ઇલ્લતમેં ગિરફતાર હુવા. કહત પડા, ગદલા ગિરાં હુવા આપને કહા કલ સસતા હોજએગા. એકને તમસખુર ઝીયા, કહા કયા આસમાનસે ખરસેગા. આપને કહા તુ ખાને ન પાયગા રાતકો દુશ-મનેકે ઘોંટોંકી હિનદિનાનેકી આવાજ આઝ. બનીઘસરાઇલને ઉન્કો કત્તકીએ. બહોતસાગદ્દા રખ કર ભાગ ગએ. તમસખુર કરને વાલેકો બની ઘસરાઇલને કત્ત ઝીયા. કુતુબે તવારિખમેં બહોત મોઅજજે લાખે હંચ, બની ઘસરાઇલ કભી તાગેદારી કરને, કભી ના ફરમાની. આપને જુલકફલ (અ.) કો ગાદીપર બિઝાયા, ચારસો -સાલકી ઉંમર પાઇ, તસ્તરમેં દફન હુવે.

જકે હજરત જુલકફલ (અલયન) કા.

હજરત જુલકફલ (અ.) બઅદ હજરત અલ-યસઅ. (અ.) કે નબી હુવે. એહકામ તૌરેતકે અપને જમ્મેપર લીએ. બઅજે કહેતે હંચ શામકે બાદશાહકે મુકરબથે. વોહ હમેશા બની ઇસરાઇલકે મુલકમેં ફૈજ ભેજતા, ઔર એક જમાઅતકો કત્ત કરતા. એક બાર બડી ફૈજ ભેજ. ચહુદકે સૌ આદમી ઉલમા સુલહા કયદ કરકે બાદશાહકે પાસ રવાના ઝીયે. બાદશાહને કત્ત કરના આહા. હજરત જુલકફલ (અ.) સુનકર બાદશાહકે પાસ ગએ, કહા અબ વકત બે વકત હો ગયા. જમાના સયાસતકા ગુજર ગયા, ઉન્કો મેરે સુપર્દ કરો મંચ ઉન્કા કફીલ હું કલ સુખહે. સયાસત ગાહમે હાજર કરંગા. બાદશાહને સબકો ઉન્કે સુપર્દ ઝીએ. આપને ઉન્કે તૌકે! જન્જર દુર ઝીએ, ઔર ખાના ખીલાકર આખી રાતકો છોડ દીયા. હજરત જુલકફલ (અ.) કોભી ખુદાને બાદશાહકે શરસે મહપુજ રખા. બઅદ ઉસ દિનકે ચહુદમેં ઉનકાલકબ જુલકફલ કરાર પાયા. પચોતેર ખરસ જીએ. કફલમેં અઅમાલે નોખલસસે દફન હુવે.

જીક હજરત અશમુઘલ (અ.લયન) કા.

અશમુઘલ (અ.) અવતારે લાવી ખીન્ને ય.અ.કુખ (અ.) સે થે, અમાલકાકી તન્ક મ'ખ.ઉમ હુવે. એ લોગ ગ.જ.જ.એ અસકલાન સા-
રિલે બહરપ દરમિયાને મીસવ ફલસ્તીન ખસ્તે થે ખીસ ખરસ ધનમે
રહે. અમ લકાકા ખાદશાહ જલુતથા ખની ઇસરાઇલપર ગાલિખ આ
ગયાથા. ખની ઇસરાઇલને કહા “ હમારે લીએ કોઇ ખાદશાહ મુકરર
કર તાકે હમ ખુદાકી રાહમે લડે.” હુકમ હુવા તાલુતકો તુમ્હારા
ખાદશાહ મુકરર કીયા ગયા. ઇસકે કુખુત કરનેમે ખની ઇસરાઇલકો
ખહસ રહી, હજરત અશમુઘલ (અ.)ને કહા વોહ જકર તાપુતે
સકીના લાયગા ઉન્હોંને કહા વોહ અગર તાપુતે સકીના લાયગા
હમ જુરર ઉસ્કી ખાદશાહત કુખુલ કરેંગે. તાપુતે સકીનાકી હકી-
કત એ હય, કે જખ મુસા (અ.) કો રહલતકા વકત કરીખ આયા.
હુ.આ માંગીકે મેરે ખ.અદ ખની ઇસરાઇલકો જફર ઔર નુસરત હુ-
શમનપર હો. હકત.આલાને કહા એક તાપુત ખનાવ. તખ હજરત
મુસા (અ.) ને શમશાદકે તખ્તોંકા એક તાપુત ખનાયા. જસ્મે તૌરેતકે
લૌહકે ટુકડે ઔર વોહ તશત જસમે અખીઆઓંકે કુલુખ ધોએ જ-
તેથે. ઔર હજરત હારન કાલિખાસ ઔર જમે ઔર ન.અલયન અપની
એ સખખ તરીકે તખરરક ઉસ્મે રખે. વોહ તાપુત કલી ખાદશાહકે
ખજનેમે, કલી અયવાને ખની ઇસરાઇલકે પાસ રહેતાથા. યહાંતકકે
અમાલકા ઉસ્પર ગાલિખ હુવે. જે તાપુતે સકીનાકો લુટકર લેગએ.
ઔર ખુત ખાનેમે ખુતોંકે પયરોંકે તલે રખા. સુખહકો દેખા ખુતોંકે
સર પર ધરા હય. આગમે ડાલદીયા વોહ ન જલા, તોડને લગે ન ઢટા,
ફિર ઉસ્કો પલીદ જગેહમે દફન કીયા. ઔર ઉસપર મુતના મુકરર
કીયા. જે શખ્સ વહાં પેશાખ કરતા નાસુરકી ઇલ્લતમે ગીરફતાર હો
મર જતા. નાચાર હોકર એક ગાડીપર લાદ કર દો ખયલ જેડ ગા-
ડીકો અપની હદસે એકલી ડોડદો. મલાયકને ઉસ ગાડીકો સીધા
ખની ઇસરાઇલકે મુલકમે પહોંચાયા. તાલુત ખ હુકમે હજરત અશ-
મુઘલ (અ.) તાપુત કીતલાશમે નિકલે. દેખા એક ગાડીકો દો ખયલ
ખીંચલાતે હય, અલામતોંસે પહેચાના ઔર લેકર હજરત અશમુઘ-

લકે પાસ હાજર હુવે. સખ મુત અજળખ હુવે, ઔર તાલુતકો સખને બાદશાહ ગરદાના, ઔર ઇન્તે કામકે લીએ ખ મુજબે હુકમ હજરત અશમુલ (અ.) અસ્સીહજર મહે જંગી તાલુતકે સાથ હુવે. જલુત ખખર સુનકર મુકાબિલેકો આયા. જખ બયાબાનમેં પહોંચા અપને લશકરસે તાલુતને ફરમાયા રસ્તેમેં એક નહર હય. જો કોઇ પાની ઉસમેંસે પીએગા ગજબે ઇલાહીમેં ગીરફતાર હોગા. ઔર ખ્યાસ ઉસકી ન બુઝેગી, ઔર એક ચુલ્લુપર સથ કરેગા, વોહ સલામત રહેગા જખ રહે લોગ નહરપર પહોંચે. બહોતસે બેઇખતેયાર હો પાની પર ગીરે. હર ચન્દ પાની પીયા સયરાખ ન હુવે. પેટ ઉનકે પુલ ગએ, ફકત ચાર હજર આદમી જો ફરમાંખરદારથે હમરાહ તાલુતકે હુવે છોતેર હજર આદમી રહે ગએ. જલુત એક લાખ મહે તે ગજન લેકર મુકાબિલેકો આયા. ઇન ચાર હજરસેલી સીફ તીનસો તેરહ આદમી બાકી રહે ગએ. જલુત અખલક ઘોડેપર સવાર હો મયદાનમેં આયા, ઔર મુકાબિલેકો તાલુત યા ઔર કીસીકો તલખ કીયા. કેઈ નિકલ ન સકા. તાલુતને કહા જો જલુતકે મુકાબિલેકો જયગા ઉસ્કો આધી સલતનત ઔર મેરી બેટી હુંગા. દાઉદ (અ.) ને કહા તુ અપના વઅદા પુરા કરે તો મંચ જતા હું. આપને કોઇ હથીયાર ન લીયા ઔર મુકાબિલેકો ગએ. જખ મુકાબીલ હુવા ગોફનમેં પથર રખકર મારા. પથરકે તીન ટુકડે. હુવે એક ટુકડા જાકર જલુતકે સરપર લગા ઉસ્કા સર ટુકડે. હોકર ઉડ ગયા, હુસરે ટુકડેકે રેજે, રેજે. હોકર જુસ્કો લગા મર ગયા. ઔર ફતહ પાઈ. બઅદ અપની લડ-કીકે હમ રાહ તાલુતને દાઉદ (અ.) કીશાદી કરદી. જખ હજરત અશમુલ (અ.) કી વફાત હુઇ લોગ દાઉદ (અ.) કે ગીરવીદા હોગય. તાલુતકો રહે બાત નાગવાર ગુજરી, દાઉદ (અ.) કે કતલકા ઇરાદા કીયા. આપ અપની ઔરતકોં લે કર પહાડ પર ચલે ગએ, જહાં આપકે હમરાહ અસ્સી જહિદ રહે. તાલુતસે કીસીને કહા દાઉદ (અ.) તુ મ્હારે હકમેં અસ્સી આદમીઓંકે સાથ બદ હુઆ કરતે હંચ. વોહ લશકર લેકર ગયા. હાફીજે. હકીકીને ઇન્કે લશકર પર ખ્યાબકો મુસલ્લતકીયા. તમામ મએ તાલુત સો ગએ દાઉદ (અ.) ને તાલુતકી તલવાર લે એક પથરકો દો ટુકડે. કીયા. ઔર એક ખત લીખકર

રખા કે ઇસ પથ્થરકો જીસ્તરહ, ટુકડે, કીયા. ઇસી તરહ, તેરે ટુકડે, કરંગા. ઔર તલવાર ઉસ્કે સીને પર રખ ઇ.બાદતમેં મશગુલ હુવે. તાલુત નીંદસે હુશીયાર હો. ખૌફ ખાકર ભાગા, બ.અદમેં લશકર ભેજ .ખુદ ન ગયા અસ્સી જ.હિદોંકો ક.તલ કરવાયા, મગર દાઉદ (અ.) મહ ફુજ. રહે. તાલુતને ખબર સુની પશેમાન હુવા, નાચાર હ.જરત દાઉદ (અ.) કી ખીદમતમેં એલચી રવાના કીએ કે આપ તશરીફ લાવેં. આપને કહા જખ તક તાલુત કાફીરોંસે જહાદ ન કરેગા ઔર સીત્તેર કાફિર ક.તલ ન કરે તખ તક યહાંસે જુમ્ખીશ ન કરંગા. તાલુત જહાદ પર ગયા જહાં એક તીર સીને પર લગા મર ગયા. હ.જરત દાઉદ ખ.ખર પાકર તશરીફ લાએ, ઔર તખતે સલતનત પર બચડે.

જુક હ.જરત દાઉદ (અલયન) કા.

દાઉદ (અ.) ઔલાદે યહુદાસે હંય. પસ્તા ક.દ અજરક. ચશમ જ.દ રંગ દુબલે સીધે બાલ લંખી દાઢી ખુશ આવાજ પાકદિલ પાક ખુદકથે. ખુદાને ઇન્હેં કુવતદી. જ.મીનકા ખ.લીફ કીયા, મુદક બ.ખશા હિકમત અ.તા ફરમાઇ. બયતુલ મુકદ્દસ ઇન્કા દારૂલ મુકામ હય. ઇનપર જુબુર ઉતરી જીસ્કે પચાસ સહીફે હંય. ઇ.ખરાની જ.ખાનમેંથી, ચહે બહોતેર આવાજ.સે વિસ્કો પઢ.ને, ઇન્સ જન વુ.હુશ તુયુર સુન્નેકો જમ્મ. હો જતે. પાની બહેનેસે હવા ચલનેસે રૂક જતી. હુક-માને કહા હય ચહે બાહેં ચહે નગમે ઇન્હીકી ઇલહાનો સૌતસે નિકાલે ગએ હંય. અકસર ઔકાત લિખાસ બદલકર આને જને વાલોંસે દરિયાફત કરતેકે દાઉદ કયસા આદમી હય. લોગ ઉસસે રાજ. હંય યા નહીં. એક રોજ ફરીશતા મુસાફિરકી સુરત જ.હિર હુવા. ઉસ્ને કહા દાઉદમેં એક ખસલત ન હોતી તો બહેતરીને મખલુકા.તથા પુછા વોહ કયા હય, કહા ખૌરાક ઉસ્કી બયતુલ માત્રસે હય. હ.જરત દાઉદને ખુદાસે ઇલ્નેજકી હ.કત આલાને જ.ર.હ બનાનેકા હુનર ઉન્કો સીખાયા. લોહા ઉન્કે હાથમેં માનોદ મુમકે તમેં બનાયા. અપની અવકાત ચાર ફિસ્મ પર તક.સીમકીથી. એક રોજ ઉ.તમા ઔર એહલે દાનીશસે મુલાકાત રહેગી એક રોજ મસનદ પર બચક અ.દાલત કરતે

ઔર એક રોજ, ઇબ્રાહિમ ઔર મુનાજતમે શામિત રહેતે. ઔર એક રોજ, અપને એહસો અયાલકે સાથ. અયશે હલાલમે રહેતે એક રોજ, અપની મહેરાબમે ખયડે જુબર પઢ રહેથે. કે નાગાહ એક મુર્ગ, માનીંદ કબુતરકે બહિર હુવા કે જુસ્મ ઉસ્કા સોનેકા ખાજુ. માનીંદ દેખાએ મરસ્સાએ ઔર મનકાર યાકુતકી, આંખે માનીંદ જમરૂંદકી ઔર પાઉં ફીરોજકે થે. હજરત દાઉદકે સામને આખયકા. આપને અપના પઢના છોડ ઉસ્કો પકડનેકા હાથ ડાલા. વોહ નીકલ ભાગી. આપ ઉસ્કો ખનેકો ખઢે, નાગાહ એક ખાગપર નિગાહ પડી, જહાં એક સાહબે જમાલકો દેખ આપકે દિલમે ઉસ્કે નિકાહકા ખયાલ આયા. કે અવરીહા (ઉસ ઔરતકા શૌહર) કત્ત હોજાએ તો મંચ ઇસે નિકાહમે લાઉં. ઉસ્કે શૌહરસે યઅની અવરીહાસે તત્તાકે લીએ આપને કહા. ઉસ્ને ઇનકાર કીયા. જહાંપર રત્તાના કીયા વહાં ખુશીસે ગયા. વહાં શહીદ હુવા. હજરત દાઉદ (અ.) ઉસ ઔરતકો નિકાહમે લાય. જુસ્ને હજરત સુલયમાન (અ.) પયદા હુવે. ખુદાવન્દાને હજરત દાઉદકો તખીયા દીયાવોહ ઇસ્તરહપરકે આપ જખ જુબુર પઢતે વહાંકોઇલી જનસકતા નાગાહ આપને દો શખસોંકો દેખે આપ ડરે શાયદ દુશમન હંચ. ઉન્હોને કહા ડરો મત હમ દોનોંમેં તકરાર હય. હમારા ફયસલા કરદો. કહા કયા હય. એકને જવાબ દીયા કે ઇસ ભાઇકી તન્નાનુવે બકરીયાં હય, ઔર મેરી એક ઇસ્તેમેરી વેહ બકરીબી જખરદસ્તી સેતી. આપને ફરમાયા ઇસ્ને તુજપર જુલમ કીયા. જખ આપ હુકમસે ફરીગ હુવે દોનોં એક દુસરેકી તરફ દેખકર હંસે ઔર કહા “ઇસ શખસને અપને નફમ પર હુકમ કીયા” ઔર તજરોંસે ગાયબ હો આસમાન પર ચડે ગયે. હજરત દાઉદને તત્તાએ ફરીશયે મુજકો તખીય દેને આયથે. આપને ચાત્રીસ રોજ તક સીવય નમાજ ઔર વુજુકે મિજદેસેં સગ ન ઉઝાયા. ઔર ઇતના રોએકે ઉન્કે આંખે ચશ્મસે ઘાસ જમ ગઇ. જખ ખિતાબ આયા હમત તેરા ગુનાહ મઅફ કીયા. લેકિન અવરીહાકી કબ્રપર જ. ઔર ઉસસે મઅફી ચાહ ઉસ્કો તેરી ખાતિરસે જન્દા કરંગા. જખ ઉસ્કી કબ્રપર ગયે ઉસ્કા નામ લેકર પુકારા, વોહ બોલા. યા નખીઅલ્લાહ તુમ કિસ વાસ્તે તશરીફ લાએ આપને કહા જો કુછ મુજસે તેરે હકમેં ગુનાહ હુવા તુ મુજકો

બખ્શાદે અવરીહાને કહા આપકી બદાલત મંચને બહિશ્તે બરોપાઇ મંચને મચાફ કીયા. જખ આપ ખુશ હોકર ફિરે ખિતાબ આયા દાઉદ (અ.) મંચ હાકિમ આદિલહુ. ઔર મચાફ કરવાનેમેં કૈાલે મુજમીલ કાફી નહીં. તફસીલે હાલ અવરીહાસે કરકે મચાફી માંગ. જખ દો-બારા કબ્રપર ગયે. ઔર તફસીલન પુકારા કે મંચને ચાહા થા કે તુ શહીદ હોગા. તો તેરી ઔરતકો નિકાહ મેં લાઉંગા. જખ તુ શહીદ હુવા મંચને નિકાહ કીયા. આપને તીન બાર પુકારા અવરીહાને જ-વાબ ન દીયા. આપ વાવયલા કરતે ઔર કહેતે જખ દાદ મજલુમોંકી જલીમસે દિલવાઇ જયગી તો મેરા કયા હાલ હોગા. હુકમ હુવા મં-ચને તેરા ગુનાહ બખ્શા હજરત દાઉદ (અ.) ને કહા તુતો કરીમ રહીમ હય. લેકિન અવરિહા મચાફ નહીં કરતા, ખિતાબ હુવા રૌજે કયામતમેં અવરીહાકો ઇતની નિઅામતેં ઔર હુરો કુસુર હુંગા કે વોહ ખુશ હોકર તેરા કુસુર મચાફ કરેગા. હજરત દાઉદ (અ.) ખુશ હુવે. બઅદ ઇસ મચામિલેકે આપ તીસ બરસ જીન્દા રહે આખીર આપને હજરત સુલયમાનકો વસી કીયા. હુકમાન આપકે શાગિર્દ હંચ. નાવવાનું બીબીયાંથી. ચાલીસ બરસ સલતનકી એકસો સાલ ઔર છે માહકે હોકર દુનિઆએ ફાનીસે મુલકે જવેદાનીકો કુચ કીયા. ઇન્કે જનાજેપર ચાલીસ હજર રાહિબથે સવા ઔર લોગોંકે.

જીક હજરત સુલયમાન (અલયન) કા.

આપકી વિલાદત અવરીહાકી મતકુહાસે બઅદ તૌબા કુબુલ હોનેકે હુઇ. બચપનમેંહી પેશાની મુબારકસે આસારે બુનુર્ગી જહિરથે મ્યાનાકદ જસીમ જમીલ સ્યાહ ચશમથે. સુફ્યદ લિબાસ પહેનતે અકલઇદમ બહોતથા. દાઉદ (અ.) બહોત કામોમેં ઇન્સે મશવિરત લેતે. દો શખ્સ થે એકકા નામ યુહન્ના દુસરેકા ઇલીયા. યુહન્નાકી બકરીઓને ઇલીયાકા ખેત ખાયા. દાઉદ (અ.) કે હુજુરમેં ચહે મુક-દમા આયા, કીમત ખેતકે નુકસાનકે બરાબર બકરીઓંકી હુઇ બક-રીઓંકો ખેતકે નુકસાનમેં દીલવાઇ. યુહન્ના અદાલતસે રોતા બાકિર આયા. સુલયમાન (અ.) ને હુકમ સુના. કહા ઇન્સાફ અચ્છા કરમાયા. પર મેરી રાય લેતે તો દોનો રાજી રહેતે દાઉદ (અ.) કો ખબર પહોં-

ચી આપકો તલબ કીએ આપને ફરમાયા નુકસાન મુદ્દાકે માલકા દિલવાના અચન ઇન્સાફ હય. લેકિન અગર ખેત વાલેકો બકરીઆં સોંપકર હુકમ હોતા કે તુ ઇન બકરીઓંકે દુધ પશમ ઔર બચ્ચોંસે નફા હાસીલ કર ઔર બકરી વાલેકો ઇરશાદ હોતા, કે તુ ઇસ્કે ખેતકો પાનીદે ઔર પરવરીશ કર. જબ હાલત અબ્વલકો પહોંચે તો મુદ્દાકા ખેત દેકર અપની બકરીઓંકા લેના, તો જ્યાદા મુનાસિબ થા. આપને યહી ઇન્સાફ કીઆ દોનો દુઆ દેતે ચલે ગયે. દાઉદ (અ.) હી ખુશ હો ગયે. જબ આપકે હાથમેં સલતનત આધ હકત આલાને જન્નોઇન્સ વુહુશોતુયુર ઔર હવાકો ઉન્કામુસજબર ઔર ફરમા બરદાર દીયા. હજરત સુલયમાનને જન્નાતકો હુકમ કરકે એક ફર્શ બનવાયા જબ હુકમ કરતે જન્નાત બગયર નશેબોફરાજ મએ લશકર ઉસ્કો લેકર ઉડતે ઔર મન્જલે મકસુદપર પહોંચા દેતે.

હજરત દાઉદ (અ.) ને બુનિયાદ બયતુલ મુકદ્દસકી ડાલીથી લેકિન તમામ હોના બમુજ બેવહી હજરત સુલયમાન પર મોકુફ થા ઇસલીએ હજરત સુલયમાનને અપની ઓહદે સલતનતમેં ઉસ્તાદોંકો જમઅ કીયા, ઔર બુનિયાદ એક શહેરકી ડાલી. જસ્કી ખીના સંગે સુફ્યદસેકી ઔર બારા બુર્જ બનાએ ફિર દેવોંકો જવાહિરકી કાનોંમેં ભેજકર લઅલો યાકુતો ફીરોજે જમરૂદ ઔર ચાંદી ઔર સોના નિકલવાના શુરૂઆ કીયા ઔર બાજેઅ જન્નોંકો દરિયામેં મોતી નિકાલનેકો મુકરર કીયા ઔર એક ફૌજ ઉન્કી પથ્થરલાનેપર મોકુઅન કી. જબ સબ તૈયાર હુવા તબ શહેરકો બનાયા ઔર તમામ લઅલો જવાહીરાત લગાય. જો બખતે નસર લુટકર લે ગયા થા.

આપને હરએક પરીદોંકો એક એક મહમકે લીએ મુકરર કીયા થા. હુદ હુદ પાની દેખતા. એક રોજ આપ નમાજમેં મશગુલથે ફારિંગ હોકર દેખા હુદ હુદ ગાયબ હય. પાનીકી સબકો પ્યાસ લગી હુધથી આપ નિહાયત ગુસ્સે હવે. ઉકાબ ઉસ્કી તલાસમેં ગયા. ઔર પકડ કર હાજર કીયા. આપનેપુછા, જવાબ દીયા કે એક ખબર લાયા હું મંચ શહેરે સખા ગયાથા વહાંકી બાદશાહ એક ઔરત હય જસ્કા નામ ખીલકીસ હય. ઔર બારા સરદાર હંચ હર સરદારકે હા-

હાથમેં એક લાખ મદદ જંગ આજમા હંય. હુકત આલાને તમામ અ-
સખાએ હશમત ખીલકીસકો દીયા હય. ઔરતીલાએ અહમરકા તખ્ત
જડાવ જવાહિરાતકા હય. કે પાએ ઉસ્કે યાકુત ઔર જબરજદેક હંય.
ઔર તીસ ગજકા તુલ ઔર તીસ ગજકા ઇરતેકા અ હય. આપને હુદ
હુદસે કહા દેખેં તુ સચ્ચા હય યા જુઠા આપને એક ખત લીખવાયા
ઉસ્કા મજમુન ચહે થા “ચહે ખત સુલયમાનકી તરફસે ઔર શુર અ
હય સાથ નામ અલ્લાહકે જો બડા મહેરબાન હય. નિહાયત રહમવાલા
કે બલન્દી મત કરો મુજપર ઔર મેરે પાસ મુસલમાન હોકર”
મહેર લગાકર હુદહુદકો દેકર રવાના કીયા. ઉસ્ને લેજકર ખીલકીસ
જસ મહેલમેં આરામ કરતીથી વહાં જ ઉસ્કી છાતીપર ધરા જબ
ખિલકીસ જગી ખત દેખા દરવાજે બન્દથે હુદહુદપર નિગાહ પડી
ખતકો પઢકર અયમાને દૌલતકો ખુલવાયા મસલેહત પુછી. બોલે લ-
શકર તૈયાર હય ઔર હમ હુકમકે તાબે હંય. કહા સુલયમાન કયસા
હય. જવાબ દીયા બાદશાહે આલીજહ હય લોગોંકો મુસાકે દીનકી
તરફ ખુલાતા હય. કહા મંય ઉસ્કે સાથ મુકાબીલા ન કરંગી ઔર
હદીયા રવાના કીયા. સૌ ગુલામ બલીબાસે જનાના ઔર સૌ લોંડીઆ
બલીબાસે મરદાના ઔર એક યાકુતના સુફતા એક હુકકેમેં રખકર
કુફલે જરરી લગાયા. ઔર દોઢ’ટે સોને ઔર ચાંદીકી તૈયારકી ઔર
કહાકે સુલયમાન (અ.) સે કહો ઔરતોંકો મરદોંસે જુદા કરે ઔર
પુઠોંકે ઇસ હુકકેમેં કયા હય. ઔર અગર ખતાવે તો જનકી મદદ
બગયર ઇસ્કો પીરોનેકી દરખાસ્ત કરના. હજરત સુલયમાન (અ.)
કો પહેલેસે જબરીલ (અ.) ને ખબર કરદી જબ ચહે પહોંચે
આપને એક વસીઅ મયદાનમેં સોને ઔર ચાંદીકી ઇંટે ખી-
છાદી ઔર ચાર ઇંટોંકી જગેહ ખાલી રખી. ઔર બની આદમ ઔર
જન્નાત સફ બાંધે ખડે હુવે ઔર ઉન્હેં આનેકી ઇજાજત હી વોહ
દેખકર અપને તોહફેકો નાચીજ સમજને લગે. અપની ઇંટે જહાં જ-
ગેહ ખાલીથી રખદી. આપને મરદોંકો ઔર ઔરતોંકો જુદા કીયા.
ઔર કીડેકો હુકમ કીયા. જસ્ને વોહ નાસુફતા મોતીકો છેદ કરદીયા.
જબ ચહે લોગ ગએ ઔર મુફ્સીલ કયફીયત ખયાનકી તબ હુ. જુ-
રમેં ચલનેકી ખીલકીસકી ખવાહીશ હુઈ તખ્તકો સાતવેં મહેલમેં

રખકર સખકે દરવાજે મુકફલ કીએ ઔર જમાઅત કસીરકો ઉસ્કી હિક્કાજતમેં મોઅયન કરકે નિહાયત હશમત ઔર તજમ્મુલસે રવાના હુઇ. જખ હજરત સુલયમાનને ખીલકીસકે આનેકી ખખર પાઇ એ-હલે મજલીસસે કહા કૌન હય તુમમેંસે જે તખ્ત ખીલકીસકા ઉઠાકર ઉસ્કે આનેસે પહેલે લાએ. એક દેવ ઇરંરીતને અર્જ કીયા. આગે ઉ-સસે જે હુજુર ઉસ મુકામસે ઉઠેં આપ સુખહસે જવાલતકમજલી-સમેં ખયડતેથે. આપને કહા મંય આહતાહું ઇસ્સેલી જલદી પહોંચે. વજરે આજમખર ખીયાથા. ઉસકોઇસમેં આજમ યાદથા. બોલે મય લાઉંગા આપ આંખ બંધ કરેં આંખ ખોલી દેખતે હંય સામને તખ્ત ધરા હય. આપકે હુકમસે ઉસ્કે જવાહિરાતોંકી જગેહ બદલદી. હસ રોજ ખીલકીસકી મુલાકાત હહેરી આપને અયસી મજલીસ બનાઇ કે કીસી જમાનેમેં કોઇ અયસી મજલીસકા નશાન નહીં દેતા જખ ખિ-દમતમેં આઇ અપને તખ્તપર બીડાયા. વોહ દમખદમ અપને ત-ખ્તકો દેખતીથી આપને પુછા ચહે તખ્ત તુમહારા હય ? કહા ગોયાકે મેરા હય !! ઇસ જવાબસે આપ ખુશ હુવે ઔર અપની હમશીરાકે પાસ મુકામ દીયા. જખ ખીખીઓંકો ખખર હુઈકે સુલયમાન (અ.) ખીલકીસસે શાદી કરના આહતે હંય. સખને રશકસે કહા ઉસ્કે પયરોં-પર સિયાહખાલ હંય આપને દેવોંસે મકાનકી સહન ખુદવા પાની ભ-રવા કાચ જડવા દીએ. ગોયા અયસા દીખાઇદેતા કે પાની હય. જખ ખીલકીસ આઇ કપડે ઉપરકો ચઢાએ. આપને કહા પાની નહીં હય શરમા ગઈ હુજુરમેં આનકર ઇમાન લાઇ. આપને ઉસ્કે સાથ નિકાહ કીયા. આપ ઇબ્રાહતખાનેમેં રહેતે હરરોજ એક દરખ્ત પયદા હોતા જે અપની ખાસીયતેં ખયાન કરતા આપ લીખવાલેતે. એક રોજ એક દરખ્ત પયદા હુવા ઔર કહા મેરી ખાસીયત ચહે હય કે તેરે મુલક ઔર સલતનતકી ખરાખી હોગી. આપને જાનાકે મેરી રહલતકા વકત કુરીખ આયા આપને સખ દેવોંકો કામ સોંપદીએ ઔર દુઆકી હક-તઆલાસે કે ઇનપર એક સાલ તક મેરી માત જહિર નહો. આપ ખીમારીકી હાલતમેં અસા ટેકે ખડે હુવે. આપકી અરવાહ પરવાજ કર ગઈ. આપ વયસેહી ખડે રહે ગએ. જખ સખ કામ સોંપા હુવા દેવ ઔર હન પુરા કરચુકે આપ હસ અસાકો ટેકે ખડેથે દીમક ખા

ગઘ જખ આપ ગીરપડે તખ સખને જનાકે આપ ગુજર ગએ હંય. દર-
અસલ આપકી માત છુપાઈ ઇસ લીએ ગઘ કે આદમીઓકે શયતાનકે
દઅવેસે યહે ગુમાનથા કે વોહ ગયખ જનતે હંય. જખ યહે ખાત હુધ
સખને જનાકે ગયખ દાનીકા દઅવા ઇન્કા ઝુકા હય.

જીક હજરત લુકમાન (અલય૦) કા.

હરચન્દકે ઇન્કી નુબુવતમે ઇખતેલાઈ હય. પર હક તઆલાને
ઇન્કા જીક કુરઆન શરીફમે ફરમાયા હય. ઇસીવાસ્તે ઇસી અહ-
વાલમે જીક કીયા જતા હય. આપ મહે સિયાહ ફામથે. તુખા જો-
હખશકે તઅલ્લુકમે હય વહાંકે રહને વાલેથે ઔર શુગ્લ બકરીયોં કે
ચરાનેકા રખતે થે. જખ અદલાહતઆલાને ઉન્કો હિકમત ઇનાયતકી
તો એક રોજ મજમએ આમમે લોગોંકો અપને કલમાતે હિકમતકા
ફયજ પહોંચાતે થે. એક રોજ રફીકે ઇમામ શખાની (રહ.) ને પુછા
કે તુમ હમારે સાથ બકરીઆં ચરાતેથે, હિકમત કહાંસે સીખી. ઔર
યહે મરતબા કયસે પાયા બોલે સચ બોલનેસે ઔર બે ફાયદા ખાતે
છોડનેસે. ઔર અમાનતમે ખયાનતન કરનેસે. ઇખતેલામે હજરત લુક-
માન એક શખસ કે ગુલામથે કે તીસ મીસકાંત તિલાકો ઉરને ખરી-
દા થા. સખખ આજઠીકા યહે હુવા કે એક રોજ મીયાંને હુકમ દીયા
કે એક બકરી જુખકર ઔર જો અજખ બહેતર હય ભુન કરલા.
લુકમાન (અ.) જુખકરકે દિલ ઔર જખાન ભુનકર સામને લે
ગએ. ચન્દરોજકે બઅદ મીયાંને હુકમ દીયા કે એક બકરી જુખક-
ર ઔર બદતરીને અઅજ દુઢ કરલા. આપ ફિર દિલ ઔર જખા-
ન ભુન કર લે ગએ. મીયાંને પુછા કે અવલતો બહેતરીને અઅજ
દિલ ઔર જખાનકો સમઝકર લાયાથા. ઔર અબ બદતરીને અઅજ
જો મંચને માંગા તખલી તુ ચહી લાયા. લુકમાન (અ.) ને કહા જખ
જખાન બદ કૈલોં ઔર દિલ નાકારે વસ્કોંસે સાફ હો તો અકલમ-
મન્દોંકે નજદીક બહેતરીને અઅજ હય. વર્ન બદતરીન. ઇન્હોંને
જમાના દાઉદ (અ.) કા પાયા. ઉનસે ઇદમ સીખા. યહે અવલાદે
આજર હંય. હજર પરસ જીએ યહે ખયાત થે યા રાઇ. દુસરે લુક-
માન ખીન્ને આદ સાહબે નુસુર યહે બકીયા આદસેથે. કહે તે હંય સાઢે
તીન હજર પરસ જીએ ખની આદમમે ઇતની ઉમર કીસીકી ન હુધ.

જીકે હજરત શોઅયા (અલય૦) કા.

શુઅયા ખીન્ને આસિફ યા અમસીયા ઇન્હોંને આં હજરત (સ-અ.) ઔર ઇસા (અ.) કી ખશારત હી. ઇન્હોંને કહા મંયને દો સવાર દેખે જીન્સે જમીન રૌશન હો ગઇ. એક ખરખર, દુસરા શુતરખર. ખરખર સવાર હજરત ઇસા (અ.) હંય ઔર શુતરખર સવાર રસુલે ખુદા (સલ.) હંય. કૌમને ઇન્કો કતલ કરના આહા. યહે ચલ દીયે એક દરખત મીલા વોહ ફટ ગયા ઉસમેં છુપ રહે દામન બાહિર નિકલા રહા શયતાનને ખતા દીયા ઉસ દરખતકો અરરેસે ચીર ડાલા યહેલી દો ટુકડે હો ગયે.

જીકે હજરત અરમીયા (અલય૦)કા.

અરમીયા ખીન્ને ખલકીયા શુઅયાકે ખઅદ ખલીફા હુવે, કી-સીને કહા ખિજર યહી હંય. ખની ઇસરાઇલિને બિદઆત નિકાલીથી ઇન્કો વહી આઇકે અખ યહે હલાક હોંગે. ખખતેનસર છેલાખ નેજે લેકર બાબલસે આયા. આસમાનસે ખીજલી ગીરી અરમીયા વહાંસે નિકલ ખડે હુવે. ખખતેનસરને ખયતુલ મુકદ્દસકો વીરાન કર દીયા. આલીસ હજર ઉલમાએ તૌરેતકો કતલ કીયા. સિત્તેર હજર ખઅયે કિયદ કરકે ગુલામ ખનાએ. યહે સખ ઔલાદે અંખીયાથે. ખની ઇસરાઇલ ઇસિ વાકએમેં ખીલકુલ તખાહ હોગયે. અરમીયા મીસ્રમેંથે. ઇનકો વહીઆઇ કે હમ ખયતુલ મુકદ્દસકો આખાદ કરેંગે. યહે મીસ-રસે હિમારખર સવાર હોકર એલીઆમેં આય. યહાં વીરાના દેખકર કહા ખુદા ઇસે કયુંકર મરનેકે ખઅદ જીન્દા કરેગા ફિરહીમારકો ખાંધકર સોગયે. રહ કખજ હો ગઇ. સો ખરસ તક મએ હિમાર મુરદા રહે. ઇન્કે મરનેકે સીત્તેર ખરસ ખઅદ અલ્લાહને યુશક ફારીસકે શાહ કો બેજ. ઉસ્ને તીસ ખરસમેં એલીયા કો આખાદ કીયા, જખ અર-મીયા જીન્દા હુવે એલીયાકો ખુખ આખાદ ઔર પુર રૌનક પાયા. ખઅજકે નજદીક સાહબે ફિસ્સા અજર (અ.) હંય વલ્લાહો આલમ.

જીકે હજરત દાનિયાલ (અલયન) કા.

ધસનામ કે દો શખસ થે. એક દાનિયાલ અકબર દુસરે દાનિયાલ અસગર. (અ.) યહે હજરત હુદ વસાલેહ (અ.) કે દરમીયાનમેં થે. દજલા ઔર પુરાતકી નહર ઇન્હીને હુકમે ખુદાસે ખોદી ફરીશ્તોંને ઇન્કી મદદકી. યહે બકાયાએ કૌમે આદસેથે. મુસલમાનોને ઇન્કી કબ્ર ધરાકમેં પાઘ. બજમાનએ પુતુહે અખીમુસા અશઅરી, ઇન્કી નાક ગજ ભરકી દેખી. યહે કિસ્સા જમાનએ ઉમર ઇબ્નિલ ખત્તાબ (રદી.) મેં હુવા બહુકમે ઉમર (રદી.) નએ સરેસે કફન દફન કરકે નમાજ પઢકર જમીનમેં છુપા દીયા. જમાનએ કિસરામેં એહલે ફારીસ ઇસ્તીસકા ઇન્હીસે કરતેથે, દુસરે દાનિયાલ અસગર યહે જમાન એ બખતે નસરમેંથે. યહે મુત ફરરિકથે ઇલમે નુજુમો રમલ મેં વોહ ઇન્કો મએ ઔલાદ અમખીયાએ બાબિલકો લે ગયા. બખતે નસરને એક ખવાબ દેખા હસ્કી તઅખીર કીસીસે ન હુધ ઇન્હોંને તઅખીર કહી. ઉસ્ને ઇન્કો સુજદા કીયા. બબદ મરને બખતે નસરકે યહે એલીયાકો ચલે આય યાસુસ કરીયએ ખુરીસ્તાનમેં ગુજર ગએ.

જીકે હજરત અજર (અલયન) કા.

જખ બખતે નસરને બયતુલ મુકદ્દસકો ખરાબ કીયા તો હજરત અજર (અ.) કોલી બની ઇસરાઇલકે હમરાહ પકડકર બાબલકો લેગયા. ઉસ જમાનેમેં કોઇ ઉનસે જ્યાદા આલીમ ઔર તૌરેતકા હાફિજ ન થા જખ આપને કયદસે રિહાઇ પાઘ અપને વતનકી તરફ રવાના હુવે ગુજર ઉનકા એકવીરાન ગાઉપર હુવા. જહાં એક દરખતકે તલે મુકામ કીયા. આપકે પાસ કુછ અંજર ઔર શીરએ અંગુર થા. અપને ગધેસે ઉતરે સામાન આગે રખા ગધેકો મજબુત બાંધા ઔર ઉસ ગાઉકી ગીરી હુધ દીવારોંપર ઔર પુરાની હડ્ડીયોંપર નજર કરકે કહા “ખુદા તઆલા ઇન્કો કયુંકર હન્દા કરેગા. બઅદ માતકે” ઇસી ખ્યાલમેં આપપર નીંદને ગલબાકીયા. ખવાબમેં ઇન્કી રહ હકતઆલાને કબજ કરકે ઇન્કે હસ્મકો નજરોંસે ગાયબ કર

દીયા. ઔર વોહ ત.આમ ઔર શરાબ બદસ્તુર તાબ. રખા. ઔર વોહ
 ગધાલી હલાક હોગયા. સૌ ખરસ કે બ.અદ. હ.જરત અ.જરકો. જન્દા
 કીયા. દેખા શહેર આબાદ હય. એક ફરીશતેને પુછા તુમહેં યહાં કિ-
 તની મુદત હુઇ. ફરમાયા એક દિન યા કમ. ફરીશતેને કહા નહીં બલકે
 સૌ ખરસસે જ્યાદા અબ તુમ અપને ત.આમ ઔર શરાબકો દેખો
 અલી બદબુ ઔર મ.જ મુત.ગૈયર ન હુવા ઔર ન.જર કરો અપને ગધે
 મરે હુવેકી તરફ. દેખાકે વોહ ગલી હુઇ હકીયાં આપસમેં મીલી જતી
 હંય. ગોશત ઔર રંગે જમતી જતી હંય. ફીર ઉસ કાદિરે મુ.ખતારને
 ઉસ્કો જન્દા કીયા. ફિર અપને ચાર પાએપર બયકકર અપને ઘર આય
 જબ ગાંઊમેં આએ કીસીને ન પહેચાના ઔર અપને ઘરકી વ.જ.અ
 તરતીએ અબ્વલપર ન પાઇ. એક બુઢિયાકો દરવાજેપર દેખા. પુછા
 ચહે ઘર અ.જરકા હય ? કહા હાં તુ કૌન હય જો મુદતકે બ.અદ મેરે
 મીયાંકા નામ લેતા હય. જવાબ દીયા મંય અ.જર હુ. લૌંડીને કહા
 મુખ.હાનદલાહ સૌ ખરસસે વોહ ગાયબ હય. કુછ પતા નહી મિલતા
 તું સચ્ચા હય તો દુઆ કર મેરી આંખેંખીના હોજવે તો મંય તુજકો
 પહેંચાનું ઇસ લીએકે આપકી દુ.આ કુબુલ્લ હોતીથી આપને દુ.આકી
 ઔર આંખોંપર ઉંગલી ફેરી ખુદાને ઉસ અંધી બુઢીકો ખીનાકીયા.
 દેખકર બોલી મંય ગવાહી દેતી હું કે તું અ.જર હય. ગાયબ હોનેસે
 અબતક કુછ તફાવત તેરે ચહેરેપર ન હુવા. બેટા ઉનકા ઉમરમેં એ-
 કસો દસ ખરસકા ઔર પોતે પરાંતેલી સુફયદરીશ હોગએથે. લૌંડીને
 મજલીસમેં જકર આપકી અવલાદસે ઔર બની ઇસરાઇલસે ચહે
 બયાન કીયા. ઔર અપની આંખોંકી શહાદતદી, લોગ દોડે બેટાને કહા
 હમારે બાપકે દોનોં શાનોમેં એક ખાલથા. આપને ખીઠ ખોલી બેટાને
 અલામતસં પહેચાના કૌમને કહા હમકો જબ બાવર હોગા કે તૌરેત
 હમકો સુનાવે ઇસ લીએ કે બ.અદ. હ.જરત હાઇનકે કીસીકો અ.જરસે
 જ્યાદા હફ્જ નથી ઔર બ.ખતેનસરકે હાદિસેમેં સબ નુસ.ખે તૌરે-
 તકે જ.એ હોગએથે. આપને તૌરેતકો સરેસે શુરૂ.અ કીયા. ઔર લો-
 ગોંને લીખના શુરૂ.અ કીયા સબ લીખલી એક નુસખા તૌરેતકા જો બા.જ
 અ ઉલમાને છુપા રખાયા ઉસ્કે હમરાહ મુકાબિલા કીયા. એક હફ્-
 કાલી તફાવત ન હુવા. જબ કૌમને તસદી.કકી સબ મો.અત.કીદ હુવે

જ્યાદા એ અતેકાદસે લોગ ગુમરાહ હુવે. કહેને લગે અ.જીર ખુદાકા બેટા હય. વહબને કહા જન્મતમે ન કુત્તા હય ન ગધા. મગર અસહાબે કહકા કુત્તા અ.જીરકા ગધા જસ્કો મારકર ખુદાને ફીર જલાયા ઇન્કે આ ખીર ઐયામમે હુકુમત ફર્સકી શામસે નિકલકર યુનાન રૂમમે આ ગધ. બ.અદ ઇસ્કે પચાસ બરસ જયે જબ લેતુરપર ઇન્કી કબ્જ હય. બયતુલ મુકદ્દસકે મશરીફ જનિબ ઇન્કે બ.અદ શમ.ઉન જો નસ્લે હારન સેથે વાલીએ બયતુલ મુકદ્દસ મુતવહી બની ઇસરાઇલ હુવે.

જીક હજરત યુનુસ (અલય૦) કા.

આપ મશહુર પયગમ્બરોસે હંય. આપકો શહેર નેનવામે પયગમ્બર બનાકે બેજ. આપને દીને મુસાફી દ.અવતકી કીસીને ન માના જ.જબે ખુદાસે ડરાયા. કોઈ ન ડરા. ઐર દસ્તો જબાનસે આપકો રંજ દેના શુરૂ અ કીયા. આપને હુ.આકી કે યા બારે ઇલાહ મેરી કૌમને મેરી તકજબકી તુ ઇનપર અપના અ.જબ ના.જલકર બ.અદ આપ અપને એહલો અયાલકો લેકર નિકલ ગયે. નિકલનેકે વક્ત કહા તીન રોજકે બ.અદ તુમપર ખુદા અ.જબ ના.જલ કરેગા ઐર ઉસી મુદકપર એક પહાડમે મુકામ કીયા. ખુદા ત.આલાને અતિશે જહન્નમમેસે થોડી હરાત ઉસ શહેરપર બેજ. જબ ગરમીસે તડપને લગે તો પશોમાન હોકર હજરત યુનુસ (અ.) કો તલાશ કરને લગે જબ ન પાયા બે કરાર હુવે. ઐર સબ જનોમદ શહેરસે બાહિર એક ટિલેકે પાસ જમ્.અ હુવે ઐર લડકોસે માંચોંકો ઐર બચ્ચોંસે ચાર પાચોંકો જુદા કીયા કઇ રોજ તક જરી વબેકરારીમે મશગુલ રહે. અદલાહ કરીમને ઉનપર રહમ ખાયા ઉસ અ.જબકો ઉઠાયા. જબ અ.જબસે ન જત પાઇ. હજરત યુનુસ (અ.) શહેરકી તરફ ફિરે. શયતાન ઇન્સાનકે લીબાસમે આયા કહા ઉનપરસે ખુદાને અ.જબ ઉઠા લીયા. તુમ અગર જવગે તુમહારી તકજબ કરેંગે. આપને કૌમકે ઝુલ્લાનેકે ખયાલસે. ગુસ્સા હોકર હુકમે ઇલાહીકા ઇન્તેજરલી ન કીયા ઐર ફિર ગયે. કે અગર વહાં જઉંગા મુજકો કાજબ કહેંગે. ઐર એહલો અયાલકો લેકર રવાના હો ગયે. દરીયાકે કીનારે પહોંચે કીશતી મીલી કહા હમે પાર કરદો. ઉન્હોંને કહા હમારી કીશતીપર બોઝ

જ્યાદા હય થોડે ઇસમે ખીડલા વ થોડોંકો દુસરીમે સવાર કરના. આપને બ.અ.જે.કે. ઉસમે સવાર કીએ ઔર આપ દુસરીકે ઇન્તેજારમે ખયઠે. દુસરી આઇ એક લડકા ચઢને લગા પયર ફિસલનેસે ડુબ ગયા ઉસ્કી ગડબડમે રહે તો દુસરેકો ભેડીયા ઉઠા ગયા. આપને જના ચહે બલાએ આસમાની હય. ઇસ મુસીબતકે બ.અ.દ કિશતીમે સવાર હુવે કીશતી દરીયાકે બીચ જકર અટક ગઇ ન ચલ સકી. લોગોંને કહા કોઇ ગુલામ અપને માલીકકી ના ફરમાની કરકે ભાગા હય આપને કહા મંચહી વોહ ગુલામ હું. લોગોંને કહા આપકે જરીએ તો હમારી કીશતી ચલેગી. ફરઆ ડાલા આપકા નામ નિકલા. લોગોંને તસલીમ ન કીયા. અલ્લ ગરજ તીન ખાર આપહીકા નામ નિકલા ઔર એક મછલી બહુકમે ખુદા મુંહ ખોલે સામને આકર ખડી રહી ના ચાર આપકો દરિયામે ડાલા મછલી નિગલ ગઇ. મછલીપર હુકમે ખુદા આયા હમને તેરા ખુશક કરકે નહીં ભેજ, બલકે ઇન્હેં તેરે પેટમે કયદ કીયા હય. કીસી તરહકા ગુજન્દ ઇન્હેં ન પહોંચાના. આપ વહાં ખુદાકી તસખીહ કરતેથે. જબ ચાલીસ રોજ ગુજરે ખુદા ત.આલાકે હુકમસે જબરીલ (અ.) ને આનકર કહા કિનારેપર ઇન્હેં ઉગલ. મછલી તે હુકમ સુનતેહી કીનારેપર આકર આપકો ઉગલ દીયા. આપકે સાચેકે લીએ બહુકમે ખુદા દુધીકા દરખત પયદા હુવા જસ્કે તલે આપને આસાએશ પાઈ. એક જંગલકી હિરનીકો ઇલહામ હુવા વોહ હમેશા આનકર દુધ પીલા જતી. જબ તવાનાઈ બદનમે આઇ દરખત સુખ ગયા. આપને ઉસ્કે સુકનેસે ખસ બબે આફતાબકી ગરમી રોએ. જબરીલ (અ.) ફરમાન લાયકે એક દરખત કે સુખનેસે કે ચંદાં કીમત નહીં રખતા, તુમને ઇતના ગમ કીયા. ઔર હજરો મખલક કે હલાક હોનેકા અન્દેશા ન કીયા. ઔર બદદુઆકી કે એક ખાર મેરે ગજબમે ગિરફતાર હોજવેં. આપને મુતનખીયા હો ઇસ્તગફાર કીયા તબ વહી આઇ કે તુમ ફિર કૌમમે જવ. જબ આપ શહેરકે ફરીબ પહોંચે એક ગવાલેસે પુછા તુ કૌન હય ? કહા મંચ યુનુસ ઇન્ને મિત્તીકી કૌમસેહું. આપને પુછા યુનુસકી કયા ખબર હય. કહા વોહ બહેતરીને મખલુકસે હય. ઉસ્કી કૌમ પર અજબ આયા જબ લોગોંને તો ખાકી અરહમુર રાહેમીનને

અ.જાબ દફ.આ ક્રિયા. આપને ઉસસે દુધ તલબ કીયા, કહા કસમહય યુનુસકે ખુદાકી કે જબસે યુનુસ (અ.) ગાયબ હુવા તબસે બરસાત નહીં ઔર ઘાસ નહીં. બકરીયાં ખારો ખાશા.કસે ભુકકો દફ.આ કરતી હંય. આપને કઇ બકરીઓંકી પીઠપર હાથ ફેરા ઉનકે થન દુધસે ભરગએ. ગવાલેને કહા વલ્લાહ અગર યુનુસ (અ.) જીન્દા હય તો તુ યુનુસ (અ.) હય. આપને કહા મંય ખુદ યુનુસહી હું, તુ જાકર મેરી કૌમકો ખબર પહોંચા ગવાલેને કહા બાદશાહને મુકરરકીયા હય કે અગર કોઇ મુજકો યુનુસ (અ.) કી સલામતીકી ખબર પહોંચાવેગા ઉસ્કો મંય અપના મુલક દેકર હજરત યુનુસ (અ.) કી ખીદમત ગારીકા પટકા કમરસે બાંધુંગા. અબ અગર મંય બગયર હુજ્જતકે ચહે ખબર પહોંચાઉં તો લોગ કહેં કે ચહે ગવાલા મુલકકી લાલચસે ઝુક બોલતા હય, બલકે મારા ડાલેંગે. આપને ફરમાયા કે તુ ઉન્કો ખબર કર ઔર બકરીયાં ઔર પથ્થરકે જીરુપર મંય બચડા હું તેરે કલામકે સીદકપર ગવાહી દેંગે. એહલે શહેરકો ગવાલેને ખબરદી. એક દુનિયા ઉસકો ઝુલ્લાને લગી. જબ ઉન્હેં જંગલમેં લાયા બકરીઓંને ઔર પથ્થરને ગવાહીદી લોગ મુતઅજજબ હુવે. તલાશ કરનેસે આપકો નમાજમેં પાયા, કદમોંપર ગરે. હાથ પાઉં ચુમને લગે ઔર નિહાયત ઇજ્જત વ એહતેરામસે અપને સાથ લાય. આપકે કદમકી બરકતસે આસુદગી હાસીત હુઇ, ઔર દીનો શરીઅત સિખાનેમેં મશગુલ હુવે. આખીર ઉમ્મતક હિદાયતે હક. કરતે રહે. ફિર રાહી આલમે બકાહુવે. ઇન્કીકબ્ર જબલે સયયુન યા અરજે મુસલ યાકુરયએ હલહુલ યા કુફેમેં હય.

જીક હજરત જકરીયા (અ.લય.) કા.

આપકે વાલિદકા નામ બા.જનથા ઔર બીબી મરીયમકે બાપકા નામ ઇમરાનથા. ઇમરાનકી એક બેટી હોકર ફીર કુછ બચ્ચા ન હુવાથા. બીબી બસબબ ખુદાપેકે ઔલાદસે ના ઉમ્મીદથી. એક રોજ બીબીને એક મુર્ગકો દેખા કે ઉસ્ને ખયજતોડ અન્દરસે બચ્ચા નિકાલા. તબ ઉન્કો તમનના અવલાદકી હુઇ. ખુદાસે દુ.આ ચાહી કુદરતે કામિલાસે હમલ રહા, તબ નજરકી કે ખુદા મુજકો બેટાદે તો મંય

ઉસ્કો દુનિયાકે કામોંસે બચાકર બચતુલ મુકદ્દસકી મુજબરીમેં રખુંગી, જખ હજરત મરીયમ પયદા હુઇ વાલીદા ગમગીન હુઇ દુઆ માંગી ઇલાહી ચહેતો બેટી હય ઔર લડકી બચતુલ મુકદ્દસકી ખિદમતકે લાયક નહીં. મંચને ઇસ્કા નામ મરીયમ રખા તુ ઇસ્કો ઔર ઇસ્કી અવલાદકો શયતાનસે બચા. ઉન્કી વાલિદા ઉનકો કપડેમેં લપેટ બચતુલ મુકદ્દસકે ઉલ્માઓકે પાસ લે ગઇ ઉસજમાનેમેં મુકતદા ઔર પયગમ્બર સખકે જકરીયાથે. બીબી મરીયમકી કફાલતકે લીયે સખનેકુરઆ ડાલા. યઅની લોહકે કલમ છસ્સે તૌરેત લિખી જતીથી પાનીમેં ડાલે, હજરત જકરીયાકા કલમ પાનીમેં ન બચકા. તબબીબી મરીયમકી કફાલત આપને અપને હાથમેં લી. જખ બીબી મરીયમ બડી હુઇ ફરમાયા મંચ મસ્જિદકી ખિદમત ઔર ઇબાદતકે લાયક હુ. જખ હજરત ઉન્હેં મસ્જિદમેં લાએ એક હુજરેમેં રખા કે જહાં બગયર છનેકે કોઇ જ ન સકતાથા. જખ હજરત જકરીયા (અ.) બાહિર જતે બીબી મરીયમ છના ઉપર ખીંચલેતી આપ હુજરેકો મુકદ્દફીલ કરદેતે. જખ આપ આતે બીબી મરીયમકે પાસ મેવા ગરમીકા મોસમેં સરદીમેં ઔર ફલ સરદીકા ગરમીમેં દેખતે, આપ ફરમાતે “ચહે કહાંસે આયા” કહેતી “ચહે અલ્લાહકે પાસસે આયા અલ્લાહ છસ્કો આહતા હય બે હિસાબ રોજ દેતા હય.” જખ જકરીયા (અ.) ને ચહે સુરત દેખી દુઆ માંગી ખુદાવન્દા તુ કાદિર હય મરીયમકો ગયર મોસમમેં મેવા પયદા કર દેતા હય, તુ મુજકોલી ખુદાપેમેં ફરજન્દ દે સકતા હય, એક રોજ મહેરાબમેં ઇબાદત કરતેથે મલાયકને પુકારા અય જકરીયા (અ.) અલ્લા તઆલા તુમકો મજદહ દેતા હય બેટેકા, છસ્કા નામ યહયા હય. ઉન્હોંને કહા કયુંકર મેરે બેટા હોગા ઔરત મેરી બાંઝ ઔર મંચ ખુદા. મલાયકને કહા વોહ કાદિર હય ઇસ્કે હમાલકી અલામત ચહે હય કે તુ તીન રોજતક લોગોંસે ખાતેં ન કર સકેગા મગર રમ્જ ઔર ઇશારસે. અલકિસ્સા હજરત યહયા તવલ્લદ હુવે. હકતઆલાને યહયા (અ.) કો અંયામેં તપુલીયતમેં તુખુવત બખશી.

જખ બીબી મરીયમકો હમલ રહા ઔર સીવાય જકરીયા (અ.) કે ઉનકે નજદીક કોઇ ન જતાથા યહુદ નાબહેખુદને કે ઉનકી તખી-

અતોમે' અફતરા ઔર બહોતાન ભરા હય હજરત જકરીયા (અ.)
કે જનાઝી તો હમતદી. ઔર આપકે કતલકા ધરાદા ઝીયા. ઉસ વકત
આપ ખખર પાકર ભાગે. રાસ્તેમે' એક બડા દરખત આયા બોલા યા
નખીઅલ્લાહ મુજમે' આવ. જખ આપને ઉધર તવજજહઝી દરખત
ફટા ઔર આપ સમામએ. દરખતકે ઇજ્જ બદસ્તુર કાયમ હોગય.
શયતાને લઇ નને આપકી આદરકા કેના પકડલીયા જો બાહિર રહે
મયા. જખ બની ઇસરાઇલ હુંદને આય શયતાન બસુરતે ઇન્સાન હો-
કર કહા મંયને અયસા બડા જહુગર નહીં દેખા કે અપને જહુકે
જેરસે દરખતકો ચીર અન્દર છુપ ગયા, દામન ઉસ્કા બાહિર હય એ
મેરી સમ્યાઇઝી દલીલ હય. કેમને આહા દરખતકો આગ લગાવે ઉસ
મલઉનને સલાહદીકે આરેસે ચીર ડાલો. જખ આશ આપકે સરે મુ-
ખારીક પર પહોંચા સાકિનાને અરશેખરી ઔર મલાયકે આસમાનો
જમીમે' ખલખલી પડ ગઈ. મગર ઉસ બાદશાહે બે પરવાઝી બે નયા-
જોકે દેખકર લખ ન ખોલતેથે. આપને આહા આહ કરે. હુકમ હુવા
અમર આહકી તો નામ તેરા દફતરે નુખુવતસે મિટા હુંગા. સુખહાન-
લ્લાહ દોસ્તોંકે સરપર આરે ચલતે હંય ઔર દમ નહીં મારતે હંય
ઔર દુશમન દરખતે ઉમ્મીદસે ફલ ચુનતે હંય, ઔર કુશ્રાને નિઆ-
મત કરતે હંય, કીસીકો મજલ ચુનો ચરાકી નહીં. ઇસ ઇસ્તેકામતસે
ઉસનખીએ આલી હિમ્મતને જને શીરીકો જને આફરીકે સુપરફ
કીયા. ઔર ગિરોહે ઇનલ્લાહ મઅસ્સાખિરનમે' પહોંચા. ઇસવકત
ઉન્કી ઉમર એકસોબરસકીથી બઅદ વિલાદતે મસીહ કતલ હુવે
મગારહ અરવાહમે' નીચે સખરાહ એલીયાકે દફન હુવે.

જોકે હજરત ચહયા (અલયન) કા.

આપકે જમાનેમે' એક બાદશાહથા. ઉસ્કી ઔરતકે ખાતિનમે'
અમખીયા ઔર ઉલ્માસે બુગજ રહેતાયા. ઉસ્કી એક બેટી અગલે
ખાવિન્દસે નિહાયત ખુબસુરતથી. વોહયુદાપે કે સખખ આહતીથી
કે શાહસે ઉસ્કી શાદી કરદે કે ઇસ મકાનમે' દુસરેકા તસલ્લુત ન હો.
બાદશાહને એ ધરાદા દરીયાફત કરકે કહા ચહયા (અ.) સે પુછુંગા.
જખ આપસે પુછા જવાબ દીયા નિકાહખાતિલ ઔર ફાસીદ હય અ-

પની જોડે કહા પયગમ્બરે ખુદા હય વોહ મુજકો મનઅ કરતા હય. ઉસ નાખકારને આપસે કીના પકડા. એક રોજ બાદશાહકે પાસ હાલતે મસ્તીમેં અપની બેટીકો આરાસ્તા કરકે ભેજ. ઘર અગીયારસે ખાલીપા ચાહતાથા કે ફ.એત્રે બદકરે. લડકીને ઇન્કાર કીયા ઔર કહા જબ તક મેરી હાજત ન બર લાયગા તબતક મંચ તુજકો કુદરત ન દુંગી. બાદશાહને કહા કયા હય જવાબ દીયા યહયા ખીન્ને જકરીકા કતલ, બાદશાહ નશાએ ખરોશસે ઔર શહવતકે જોશસે બેહુશ હો હી રહાથા, કહા તુ મુખતાર હય ઉસ દુખતર બદ અખતરને ફૈરન હુકમ ભેજ યહયા (અ.) કા સર મુખારક તને નાજનાંસે જુદા કરકે તસ્તમેં રખકર બાદશાહકી મજલીસમેં મંગવાયા. તીનખાર ઉસ સરસે આવાજ આઇ કે અય બાદશાહ ચહે તેરી બેટી હય તુજપર હરામહય. કાદિરે જુલજલાલકી કુદરતસે જમીન ઉસ બાદશાહકો મ.એ દુખતર કે નિગલ ગઇ. ઔર અલ્લાહતઅલ્લાને ફરીસકે બાદશાહકો બની ઇસરાઇલપર મુસલ્લત કીયા. ઉસ્ને હજરત જકરીયા ઔર યહયા (અ.) કે ખુનકે ઇવજ. ઉન્કે દિમાગકા ભેજ નિકાલા ઔર લશકરે જરાર લેકર તમામ મુલકે શામકો જેરો જખર કીયા ઔર ખયતુલ મુકદ્દકે પાસે ડેરા કીયા. લશકરકે સરદારકો હુકમ કીયા કે ઇતને યહુદ કતલ કરો કે ખુનકી નહર મેરે લશકર તક પહોંચે ઉસ સરદારને તલવાર અપની મ્યાનસે ખોંચી ઔર શર અફશાની યહુદકી શરઅકી. હજરત યહયાકા ખુન જીસ રોજસે કતલ હુવેથે જોશમેંથા. બન્દ ન હોતાથા જબ સિત્તેર હજર યહુદ કતલ હુવે ખુન બન્દ હુવા. ઉસ સરદારકો બાકી લોગોંપર રહમ આયા મગર બાદશાહને ફરમાયાથા કે જબતક મેરે લશકરતક નહર ખુનકી ન પહોંચે તબતક હાથ કતલસે મત ઉઠાવ ફિર ઉસ સરદારને બાદશાહકી તસલ્લી ખાતિરકે વાસ્તે ચાર પાસે જુખ્હ કીએ જબ નહર ખુનકી લશકરકો પહોંચી કતલ મૌકુફ હુવા. ઉસદિનસે એલીયા વીરાન હુવા બ.અ.જ રમ ઉસમેં જમાનએ ઉમ્મર ખીન્ને ખતાબતક ખસ્તેથે. જમ અબુઉબયદાને ઉસ્કો ફતહ કીયા બહુકમે ઉમર (રદી.) આબાદ કીયા ગયા જબ જમએ દમીશક બનતીથી ઉસ્મેં એક ગાર નિકલા જ્યાદ ખીન્ને વાકદને વલીદ ખીન્ને અબદુલમુલકકો ખતાયા ચરાગ લેકર અન્દર ઘુસે એક

કનીસા મિલા ત્રીન ગજકા લંબા ચૌડા ઉસમેં એક સંદુકથા ઉસ્કો ખોલા. ઉસમેં સર યહયા બીન્ને જકરીયાકા પાયા કુછ તગૈયર નથા. ઉસકો વહીં રહેને દીયા ઉસપર એક કપ્ર ખનાદી. સર તો યહાં હય બદન બયતુલમુકદ્દસ યા ફલસતીનમેં મદપુન હય. અસ્ત રહ જસદે ઇમામ હુસેન કરબલામેં રહા સરમુખારક મીસરમેં દફન હુવા. યા મદીનેમેં. સાહબે કિતાબુલ ઇન્સમેં અપની સનદસે ઇખને અખ્બાસ તક રિવાયત કીયા હય કે આં હજરત (સલ૦) કો ખુદાને વહીમેજ કે કે યહયા કે ઇવજ અસ્સી હજર મારે ગય. ઇત્નેહી બ ઇવજ તુમ્હારે નવાસેકે માફગા.*

જક હજરત ઇસા (અલય૦) કા.

હજરત મરીયમકા હમલ જકરીયાકે કલકા સખખ હુવા કય-ફિયત હમલકી યું હય કે એક રોજ હજરત મરીયમ અપની ખાલા યા બહનકે ઘર ગુસલે હયજ કરને ગઈ ઔર પરદા લટકા દીયા આહ-તીથીકે ગુસલ કરે જખરીલ (અ.) એક બેરીશ ખુબ રૂ જવાન બનકર જહીર હુવે. બીબી મરીયમને નિહાયત ખૌફ જદા હોકર ફરમાયા મંય પનાહ માંગતી હું. તુજસે અગર તુ જહીદલીહો જખરીલ (અ.) ને કહા મંય વોહ શખ્સ નહીં અસ્સે તુ ખૌફ ખાય મંય તુજે પાકીજ બેટા બખ્શાને આયા હું બીબી મરીયમને પુછા કયું કર મેરે બેટા હોગા. મંય બદકાર ઔરત નહીં હું. જખરીલ (અ.) બોલે, ખુદાને કહા હય કે મુજપર બગયર બાપકે બેટા પયદા કરના આસાન હય. બઅદ ઇસ્કે આપને બીબી મરીયમકી આસ્તીન ઔર જબ વ ગેરે ખાનમેં હજરત ઇસાકી રહે મુખારક પુકદી. ફિલ ફૌર હમલ રહે ગયા. કહતે હંય કે યુસુફ નજ્જર જો બીબી મરીયમકે મામુકા બેટા થા. બયતુલ મુકદ્દસમેં ઇખાદત કરતાથા. ઔર કલી કલી બીબી મરીયમકો ઉન્કી ખાલાકે ઘર પહોંચ્યા આતાથા જબ વોહ હમલકે એ-

* ખાકસારકી કલમસે ગમે હુસયન લીખી ગઈ હય. અરકો સંગ ફિલસા સંગ ફિલબી એક વક્ત દેખકર ફિલપર કાબુ નહીં રખ સકતા. ઔર ઉસ્મે મરસીએ નોહા માતુમ વગયરા ફર્જ હંય કીમત પાંચ આને હંય. મોઅલ્લફ કિતાબે હાજકે પાસસે તલખ કરે.

હવાતેસે વાકિં હુવા કહાકે અખતો મુજકો તુમહારી પરહે જમારીમે
 બહોત શક હય. અગર હુકમ હો પુછું. બીબી મરીયમને રાજ દી.
 ઉસ્ને પુછા કોઈ દરખત બગયર તુખમસે પયદા હોતા હય. યા કોઈ
 તુખમ બગયર દરખતકે. હજરત મરીયમ બોલી હકત આલાને
 પહેલા દરખત કિસ તુખમસે પયદા કીયા ઐર પહેલા તુખમ કીસ
 દરખતસે નિકાલા આખીર ઉસ્ને જહીર હોકર પુછા કોઈ ફરજન્દ
 બગયર બાપકે પયદા હુવા હય. બીબી મરીયમને કહા બગયરમાં
 કેલી હોતા હય. આદમ વ હવા કૌનસે બાપમાસે પયદા હુવે.
 યુસુફ નજ્જરને ઉસ્કો સચાયા. બીબી મરીયમકો નિદા હુઈ ઇસ
 શહેરસે બહીર જ તખ યુસુફ નજ્જર કો લે બયતુલમુક-
 દસકી જનિબ રવાના હુવે જન્કે જખરીલ (અ.) રાહખર હુવે
 એક મુકામે બયતુલ લહમપર પહોંચે જહાં દર્દે શદીદ હુવા. અપને
 ગધેસે ઉત્તર એક સુખે હુવે. ખજુરકે દરખતસે પુશ્તે મુખારક લગા-
 કર બયડેકે હજરત ઇસા (અ.) પયદા હુવે. આપકે પયદા હોતેહી
 એક ચશમા પયદા હો ગયા. ઐર ખજુરકા દરખત ખુરમોંસે
 સરસખજ હુવા એક મલાયક હુકમે જલીલસે આયા ઐર ઇસા (અ.)
 કો ગુસલ દીયા બીબી મરીયમને જખરીલ (અ.)સે પુછા લોગ મુજસે
 પુછેંગે તો મંચ કયા કહુંગી બોલે ઇશારેસે મન્ચ કરના કે આજ
 મંચને ખાત ન કરનેકી મન્નત લી હય. જ્યસે હમ લોગ રોજ રખતે
 હંચ ઉસ જમાનેમે અચસીહી ખાતેંસેથી રોજ રખતે થે. જખ
 ખની ઇસરાઇલ ઇન્કી તલાશમેં આય દેખા બીબી મરીયમકે હાથમે
 ખચ્ચા હય પુછા કહાંસે લાઈ હજરત ઇસા (અ.) જે ગોદમેંથે જ-
 વાખ દીયા મંચ ખન્દએ ખુદા હું ઐર ખુદાને મુજકો કિતાબદી
 હય ઐર મુજકો નખી દીયા હય જખ યહુદને ચહે મોઅજ્જેજ દેખા
 તોજના ચહે પયગમ્બર હય જસ્કે આનેકી અગલે પયગમ્બરોંને બશારત
 દી હય ફિર ખડી તઅજમ તવાજેસે પેશઆને લગે જખ આપ બા-
 લિગ હુવે તખ ખહુકમે ઇલાહી ખની ઇસરાઇલકો અપને દીનકી દઅ-
 વત કરને લગે પરવોહ ઇમાન ન લાય આપ દિલ તંગ હો શહેરસે
 નિકલે એક જમાઅત ઘોલીયોંકી દેખી જે કપડે ઘોતેથે. આપને કહા
 તુમ કપડે પાકી જ કરતે હો કિસ વાસ્તે દિલોંકો પાક નહીં કરતે.

અલગરજ વોહ સબ અપને માલિકોંકે કપરેકો ઇમાન લાય ઐર સાથ હુવે એકરોજ સૈયાદોંકે પાસ કે જો મછલીયોંકા શીકાર કરતેથે દ.અવતકી. વોહલી ઇમાન લાય ફિર ખની ઇસરાઇલને મો.અ.જે.જ તલબકીયા આપને કહા કૈનસા દરકાર હય. કહા લડકા માંકે પેટસે નાખીના પયદા હુવા હય. આપને બુલાયા આંખોપર હાથ ધરા આંખે હો ગઇ દુસરા મો.અ.જે.જ તલબ કીયા. આપને થોડી મટ્ટી હાથમેં લી મુગ કીશકલખના ઉસમેં રૂહ પુંકી જન્દા હો ઉડ ગયા. આપ અપને હવારીઇનકો લે શહેર નસીખનકે કરીખ ગય. જહાંકા બાદશાહ બડા જલીમથા. આપને કહા કૈન જતા હય. એક શખસ ય.અ.કુખ નામીને કહા મંય જઉગા ઉસ્કે હમરાહ સૌખાનલી હુવા ઐર સાથહી શમ.ઉન નેલી ઇજ્જત ચાહી. આપને સૌખાનસે કહા તુ ગ.જખમેં ગિરફતાર હોગા જખ તીનો શહેરકે નજદીદ પહોંચે શમ.ઉન શહેર બાહિર રહા કે અગર તુમપર કોઇ આફત આયગી. તો મંય કોઈ તદખીર દરગા. ઇનકે પહોંચનેકે અવલ દુશમનોંને ખીખી મરીયમ ઐર ઇસા (અ.) કા એ.હવાલ બુરી તરહસે ફયલાયાથા. ય.અ.કુખ ઐર સૌખાનને શહેરમેં આકર આવા.જદીકે અય લોગો ઇસા રૂહુલ્લાહ તુમહારે શહરમેં આયા ચાહતે હંય. લોગ શહેરમેં જમ.અ હુવે પુછા તુમમેંસે કિસ્ને કહા ય.અ.કુખ મુન્કિર હુવા. સૌખાનને ઇકરાર કીયા. બાદશાહકે પાસ લેગયે ઉસ્ને મન.અ કીયા. સૌખાન અપની ખાતપર સાખિત કદમ રહા. બાદશાહને સૌખાનકે હાથ પાઉ કાટ આંખે ફેડ શહેરકે બાહિર ફેંક દીયા. શમ.ઉન યહે સુનકર શહેરમેં આયા. ઐર શાહકી મુજાજીમતમેં રહા. ઐર અંજનહો સૌખાનકી યહે હાલત કરનેકા દરિયાફત કીયા. ઐર સૌખાનકોલી બુલવા મંગવાયા ઐર પુછા ઇસા રૂહુલ્લાહ હોનેકી કયા દલીલ હય. જવાબ દીયા જ.જમ ઐર ખરસ (કો.હ) કે અચ્છા કરતા હય શમ.ઉનને કહા યહે ખાત તખીખોંસે હોસકતી હય. ઐર કુચ્છ દલીલ હય. સૌખાનને કહા જો કુછ લોગ અપને ઘરોંમે ખાતે હંય યા જ.ખીરા ઐર પુજી રખતે હંય ઉસ્કી ખખર દેતા હય. શમ.ઉનને કહા યહે ફ.એલ કાહિનો ઐર નુજીમીયોંકા હય કુછ ઐર કહા મટ્ટીસે મુર્ગ ખનાકર રૂહ પુંકતા હય વોહ જન્દા હોજતા હય. કહા યહે ફ.એલ જદુગરોંસા મ.અ.ત્રુમ હોતા હય.

કોઈ ઔર ? કહા હુકમે ખુદાસે મુરદોંકા જીન્દા કરતા હય. શમ.ઉનને કહા અપ્પ યહે મીસકીન કા ખુમે આયા હય યહે અમરે અ.જમ સિવા ખુદાકે યા ઉસ્કે રસુલકે દુસરેસે નહીં હોસકતા તપ્પ ઇસા (અ.) કે ખુલવાય ઔર શમ.ઉનસે સવાલો જવાબકા હહેરાયા શમ.ઉમને કહા યહે તુમહારા ભેજ હુવા બાદશાહકે ગ.જખમે ગિરફતાર હુવા હય. ગવાહી દેતા હય કે તુ રસુલ ખુદાકા હય ઔર અ.જમ ઔર ખરસકો અચ્છા કરતા હય. ઔર કરાર પાયા હય. અગર ઇસ્કે ઇ.કરારકે મુતાબિક ન કરેગા તુ ઔર તેરે સાથી કતલ કીએ જાએંગે આપને કહા અચ્છા તપ્પ શમ.ઉનને કહા અપને સાથીકો અચ્છા કર આપને હાથ ઔર પયર કટે હુવે બન્દ બન્દ મીલાકર જોડદીએ. સૌખાન અચ્છા હોગયા. શમ.ઉનને કહા એક નશાની પયગમ્બરોંકી હય ફિર કહા ઇસ મજલીસમેસે રાતકો કિસ્ને કયા ખાયા, ઔર કયા જ.ખીરા કીયા આપને હરએકકો જુદા જુદા ખતાદીયા. ફીર કહા તુ મુર્ગ મટીકા બનાતા હય જો જનદાર હો ઉડ જતા હય. આપને મટીકા મુર્ગ બનાયા કહા બનાઉ. સખને કહા વાગુલ. તપ્પ આપને રૂહ ફુટી ઉડને લગી. બ.અદ ભારી ભારી મર્જ આપકે કદમે મુખારકસે અચ્છે હુવે ફિર મુરદેકો. જીન્દા કરનેકી નૌખત આઇ તપ્પ સામ બિન્ને નુહ (અ.) કી કબ્રપર ગયે. આપને દુઆકી કબ્ર ફટી એક શખ્સ સુફ્યદરીશ ઔર સુફ્યદસરકા બાકિર અ.યા. આપને કહા તુમહારે જમાનેમે ખાલ સુફ્યદ હોને નથે કયા સખખ હય ? જવાબ દીયા. મંય સમજા કયા મત આ ગઈ ઇસ હયખતસે ખાલ સુફ્યદ હોગય. આપને કહા તુમહે અગર અન્દ રોજ દુનિયામે રહેના મનજુર હોતો મંય દુઆ કર. કદા અન્દ રોજ રહેકર ભી મરનાતો હય ફીર સખકો નસીહતકી કે યહે પયગમ્બર હય ઇસપર ઇમાન લાવ. કહા કખ તુમહારી વક્ત હુકથી જવાબ દીયા ચાર હજર ખરસ હુવે. ફિર આપને દુઆકી, કબ્ર બદસ્તુર હોગઇ ઇસ મો.અજ્જે ઔર ખરકતસે સખ ઇમાન લાય.

જખ હવારીન સાથ રહેને લગે આપસે કહા હમે આસમાની ખવાન ખિતવાવ આપને મન્.અ કીયા કીસીને નમાના ઇસા (અ.) ને દોરકાત નમાજ પઢકર દુઆકી વહી આઇ. ખવાન આસમાનસે આગયા ફિરલીલોગ દેખકર અગર ય.કીન ન કરેંગે અ.જખમે ગિરફતાર

હોંગે આસમાનસે દો બાદલોંકે બીચ ખવાન આયા આપને સખકી ખુશીસે ખવાન પોશ ઉઠાયા. ઉસમેં મછલીથી જીસ્મે કાંટે નથે રૌગન ઉસસે ટપકતાથા ઔર સરકાવ નમક રખા હુવાથા. બહોતસી તરકારી એં લહસન ઔર ગંદને બગયપરથી. પાંચ ગરદે રોટીઓંકે ઔર થોડા જ્યતુન ઔર પાંચ અનાર ઔર કંઈ ખુરમેં આપને ફરમાયા બિસ-મિલ્લાહ કરો. સખને સયર હોકર ખાયા. મરીજ તમામ અચ્છે હો-ગએ અંધે બીના હોગએ તઆમ જીતનાથા વયસેહી ધરા રહા ફિર આસમાનકો ઉડ ગયા. ઇસ્કે બઅદ હર સુખ હ ઉતરતાથા. સખ સયર હોકર ખાતેથે ફિર હુકમ હુવા ગરીબ ખાએ તવંગર લોક ન ખાએ તખ તવંગરોને કહા ચહે ખવાન ખુદાઈ નહી. જખ સુખ હે બિસ્તરેસે ઉડે ચારસો યા સાતસો સુવરકી શકલ હોગએ જો નજસત ખાતેથે ઔર રોતે ફીરતેથે.

આપકે જમાનેમેં એક બાદશાહ ગરદન કરા જલીમથા, ઉસ્કો દઅવતકી ઉસ્ને ઇન્કાર કીયા ઔર આપકે કત્લકે લીએ લોગોંકો તૈયાર કીયા. તખ આય રૂ પોશ હોગય ઔર અપને હવારીયોંકો ખુલા વસીયત કી કે મેરે બઅદ એક નખી ઉમ્મી અરખી જમીને મક્કામેં પયદા હોગા કેામે કુરયશસે કે ઉદમા ઉસ્કી ઉમ્મતકે માનીંદ અખીયાકે હોંગે. અપની અવલાદકો ખતન બઅદ ખતન વસીયત કરતે જવકે જો કોઈ ઉસ્કો પાએ ઉસ્પર ઇમાન લાય. એક હવારી ઉનમેંસે મુના-ફિક હોગયા ઔર બાદશાહસે આપકે છુપનેકી જગેહ ખતલાદી. આપકો પકડકર કચદ કર લીયા. ઔર સુખ હકે વક્ત આપકો સુલી દેનેકી ઠહેરાઈ. જખરીલ (અ.) રાતકો છત ફાડકર આય ઔર આપકો આ-સમાનપર ઉઠા લેગય. જખ આફતાબ નિકલા ચહુદીયોંને એક શખસકો આપકે નિકાલનેકો બેજ. વોહ તલાશ કરને ગયા. દેખા ઇસા (અ.) નહીં વાપસ લોટા લોગોંને ઉસકો પકડ લીયા કયુકે ઉસ્કી શકલ ઇસા (અ.) સી હોગઈથી ઉસ્ને બહોતલી પુકારાકે મંચ વહી હું જીસ્કો તુમને બેજથા પર કીસીને ન માના. ઔર ઉસે સુલી દેદી જખ બહોત દેર ઇન્તેજર કીયા અપને ભે જો હુવે આદમી કાપતા ન પાયા. અન્દર જા કર દેખા વહાંલી પતા ન મિલા કહા અગર ચહે ઇસા (અ.) હય તો હમારા ચાર કહાં હય. ઔર અગર હમારા ચાર ચહે તો ઇસા (અ.) કહાં

હય. ગર્જકે યહી શુખહે મેં કયામત તક રહેંગે જખ આસમાન પર પહેંગે તખી. અતે બશરી દુરકી. ઔર મલાયક સીકત ધનાયતકી. જખ ઇમામ મહેદી (અ.) પયદા હોંગે, ઔર દજ્જલ નીકલેગા જખ હજરત ઇસા (અ.) ખુદાકે હુકમસે મક્કેમે ઉતરેંગે નમાજે. સુખહ કાવકત. હોગા. એક મુનાદી ગયખસે નિંદા કરેગા “હા. જ. ઇ. સાખીન્ટે મરીયમ રહુલ્લાહે કલેમ તુલ્લાહ” લોગ ઉન્કો બડી ખુશીસે કઅબતુલ્લાસે ઉતારેંગે હજરત ઇમામ મહેદી ઉનસે કહેંગે કે આપ ઇમામત કરે. વોહ કહેંગે તુમ આગે હોવ. આજ હમ તુમહારી શરીઅતકી મુતાખીઅત કરેંગે ખઅદ ઇસ્કે ચાલીસ બરસ દુનિયામે રહેંગે શાદી કરેંગે. અવલાદ પયદા હોગી દીને મહમ્મદી કે દુશમનોસે લડેંગે હદીસમેં હય કે અમ્મીયા ભાઈ હંય માએં અત્તગ અત્તગ હંય. દીન એક હય, મંય ઉલાતરહું. સાથ ઇસાકે ઇસલીએકે મેરે ઉન્કે ખીયમેં કોઇ નખી નહીં. વોહ ઉતરેંગે તુમમેં અદલ કરેંગે મેરે ખલીફા હોગે. લોગોંસે ઇસલામ પર લડેંગે. ઇન્કે જમાનેમેં સારે દીન મીટ જાએંગે. મગર ઇસલામ ખાકી રહેગા. જખ આલમે ખકાકો તશરીફ લેજાએંગે. મુસલમાન ઉનકા જનાજ. તૈયાર કરકે હજરત આયશાકે હુજરેમેં રસુલુલ્લાહ (સલ.) ઔર શયખનકે સાથ મદફુન હોંગે.*

જરજસ.

એક એક નેક આદમી એહલે ફલસ્તીન સેથે. ઇન્હોંને ખઅજ. હવારીયોંસે ઇલમ સીખા. એ નખીનથે આબેદથે ઇન્કી દુઆ. કુબુલ હોતીથી. તીજરત કરતે મુસલકા એક બાદશાહ થા. ઉસ્ને શામ પર કબ્જ કર લીયા. વોહ ખુત પુજતાથા ઇન્હોંને ઉસે મનઅ કીયા ઉસ્ને ન માના કઈખાર ઇન્કો કતલ કીયા જલા દીયા ફિર જી કર આપ યહાં તકકે સિત્તેર ખાર મારે ગય. ફિર જી ઉડે. આખિરકો દુઆકી કે યા અલ્લાહ મુજકો અપને પાસ ખુલાલે ઇનપર અપના કહર ઉતાર જખ દુઆ કર ચુકે આસમાનસે આગ ઉતરી ઉસે દેખ કર ઇન્હેં કતલ કર ડાલા આગને શહર જલાકર ખાકે સ્વાહ કર ડાલા.

* ખા.કસારકે યહાંસે “કુઓસારે કયામત” મંગાકર મુલાહિ. જ. કીજીએ ચાર આને હંય. મીલનેકા પતા મોઅલ્લફ કિતાબે હા. જ.

ચોંતીસ હજર, ઇમાન લાયથે બાકી, સખ કાફિરથે યહે માજરા ઐયા મે ફિતરત જમાન એ તવાયપુત્ર મલુકમેં હુવા ઇન્કી કબ્ર રમ્લામેં હય. વહાં સીત્તેર નખી ઔર લી ગંડે હંય જે એલીયાસે નીકલે ભુકસે ભાગ ગયે. કીસીને કહા કબ્ર જરજસકી મુસલમેં યા મુસમેં હય મુસ ખિત્તાદે ખુરીસ્તાનકા ગાંવ હય.

શમસુન.

બની ઇસરાઇલમેં એક નેક આદમીથે તાકત વર. ઇન્કો ઇનજલ હિક્જથી ઇનકે ગાંવ વાલે ખુત પરસ્તથે યહે ઉનસે જહાદ કીયા કરતે. લશકરકો પાની દરકાર હોતા તો જે પથ્થર સામને આતા ઉસસે આબે શીરીં નિકલતા એક હજર માહ તક લડા કીએ. કાફિરોંકા દાવ ઇન-પર ન ચલતા. ઇન્કી ખીખીકી મઅરેફત ઇન્કા હક્કાક કરના આહા યહાંતકકે એક ખમ પર નાક કાન કાટકર અંધા કરકે લટકા દીયા, ખુ-દાસે દુઆકી મુજકો બચાલે અચ્છે હોગય. હુકમ હુવાકે શહર ખમોં-પર ખસ્તા હય, દો ખમ ખીંચલો. જખ ખમ ખીંચે શહર લોગોંપર ઢે પડા સખ દખકર મરગએ ઇન્કી ઔરતલી મરગઇ.

ફિતરત.

કવાશી જમખરીને કહા. દરમીયાન (અ.) વરસુલે ખુદા (સલ.) કે ચાર નખી હુવે તીન બની ઇસરાઇલમેં એક અરબમેં. અરબીકા નામ ખાલિદ ખીન્ને સનાન અખસી હય. યહે નખી ખરજખથે જે તિક્લીમેં મરતા ઉસ્કી તરફ મખ ઉસ હુવે તિખરીને ઇનકો નખી કહા હય, જમીને અરબમેં એક ગારસે આગ નિકલતી આદમીં, જનવરકો ખાજતી કરીખથા લોગ મજુસી હોજવેં યહે ઉસ આગમેં ધુસ ગએ ઉસકો ખુઝાદીયા. મરતે વકત કહા એક જંગલી ગધોંકા ગલ્લા આ-વેગા એક ગધા ઉનમેંસે મેરી કબ્રકો સુમસે હુકરાવેગા તુમ મુજકો ક-બ્રસે નિકાલ લેના સારા હાલ માંતકે બઅદકા વ ખરજખકા તુમસે કહુંગા લોગોંને અક્લામત પાકર નિકાલના આહા અવલાદને ન માના. ઇનકી કબ્ર હલખમેં હય યા ઔર જગેહ.

હનુજલા બિન્ને સફવાન.

એહલી જમાનએ કિતરતમે'થે. અવલાદે ઇસમાઇલ (અ.) સે એહલે રસકી તરફ મખડિસ હુવે. અકબરીને શરહે મુકામાતે હરીરીમે લીખા હય, જમીને રસ ને ખીલાદે આજર બેજનમે હયયહાં એક બહોત પડા પહાડ મખ નામથા એક મીલકા ઉંચા વહાં બહોત પરીદે રહેતે ઉનમે' એક ઉનકાલી હય. મુહ આદમીકા, ચાર ખાજુ હરતરફ હર-એક હયવાનકા નમુના ખડી લાશ જયસે હાથીકો ઉડા લેજવે. ઉડ-નેકી અયસી આવાજ જયસે બાદલકી ગરજ. હજર ખરસકી ઉમર. બચ્ચોં બચ્ચીયોંકો ઉચક લેજતા. કૈામને હનુજલાસે શિકાયતકી. ઇનકી દુઆસે ખુદાને ઉસકો ખઅજ જજીયરસે બહેરે મુહીતકી તરફ ખતે અસ્તવાસે દુર જહાં આદમી ન જસકે લગા દીયા. ઉનકા ઇસ લીયે કહેતે હંય કે ઉનક યઅની ગરદન લંખી હય. મગરીખ ઇસલીયે કે મગરિખ શમ્સમે' રહેતા હય, ઇસ્કા અંડા કુબ્બેકે ખરાખર હોતા હય. અન્ડા દેતે વકત અલમે શરી'દ ખાતા હય. જખ એહલે રસને ખાલીદ યઅની અપને પયગમ્ખરકો કતલ કીયા તખ ખુદાને ઉનકો હલાક કરદીયા. કીસીને કહા રસ દો હંય. એક રસ વાલે બદકુ બકરી ભેડવાલેથે. ઉનહોંને જખ નખીકો કતલ કીયા તો દુસરે આય ઉનકોલી મારા રસે સાની એક કૈામથી. રસ ઉનકી નહરકા નામથા એહ નહર આજર બે જન અરમીનીયાકે ખીચમે' હય. અરમીનીયાકે લોગ ખુત પરસ્તથે આજર બે જનનેકે લોગ આતશ પરસ્તથે ઉનકે પાસ તીસ નખી એક મહીનેમે' આય. સમકો કતલ કીયા ફિર એક નખી આય. ખુદાને ઉનકો મનસુર કીયા. નહર દરિયામે' જમિદી. ખુશ-કીસે તખાહ હોને લગે ઉસ વકત એકીસ આદમી ઇમાન લાય. ઉનમે' ચાર ચૌરતે' વ બચ્ચે થે ખાકી છે લાખ લુકે પ્યાસે મરગએ. કુત્તાલી ન બચા દોસો ખરસ તક ધર ખાલી રહે. કોઈ બસૈયા નથા. ફિર એક કરન અયસા આયા કે ઉસમે' એક સાલેહ કૈામ આ બસી. લેકિન પીછેસે ફાહિશામે' મુખતિલા હોગએ. બેટી બહન ખીખીકો આદમી ખુલાતા. દોસ્ત પડેાસી ઉસસે જમઆ કરતે ફિર એહ હુવાકે મદ મદસે ચૌરત ચૌરતસે મશગુલ હોગએ. અદનાહત આલાને અવલ શખમે' ઉનપર ખીજલી ગીરાઇ. આખિર શખમે' જમીનમે' ધસગએ. કીસીને

કહા એહલે રસ બ.કીયા સુમુદ હય. અસ.હાબે પુરસે .કુરઆને પાકમેં
યહી મુરાદ હય “બહોતસે કુ.એં બેકાર પડે હુવે ઔર બલન્દ મ.હલ”
એ.અ.જેં યઆમેં બસ્તેથે.

મુમીનેને જમાનએ ફિતરત.

ઇન્કે ઇમાનમેં ઇખતે લાફ હય. ઇનમેં એક અસઅદ અબુ કરબ
હમીરી હંય દો બરસ પહેલે મુબ.અસે રિસાલતસે .હ.જરત (સલ૦)
પર ઇમાન લાય.

દુસરે કુસ બીન્ને સ.અદએ અયાદી હંય બડે .હકીમ ફસી.હ .ખ-
તીબથે બ.અસો હિસાબકે મુકિરથે.

તીસરે જયદ બીન્ને ઉમરો બીન્ને નફિલ હંય ઇખતે .અમ ઉ-
મર બિનીલ ખત્તાબ ઇસલામમેં રાગિબ ઇબ્રાદતે ઇસ નામસે મો-
અરરજથે. બ.અજ ગિસાનકે બાદશાહોંને ઇન્કો જહર દીલવાયા,
દમીસ્કમેં મર ગએ.

ચોથે અમીસા બીન્ને અબિસ-સલત સ.કફી. એ બડે શા.એરથે
શામકી તિજરતમેં એહલે કિતાબસે ઇલમ પઢ બ.અસતે નખી .અર-
બકે કાચલ હુવે. ઇન્કે અશ.આરમેં છકે .અર.જોસમા વ બ.અસો જન્નત
વ નારો તોહીદે ખુદા બહોત હય. હ.જરતને ઇન્કે શ.એર પઢવાકર સુને.

પાંચવેં વરકા બીન્ને નૈફીલ બીન્ને અસદ હંય. ઇખતે .અમ ખદીજ
કુબરા ઇન્હોંને પુત પરસ્તી છોડ.દી. ખ.દીજસે કહા એ ઇસ ઉમ્મતકે
નખી હંય. હ.જરત (સલ.) સે કહા “અગર મંય આપકા જ.માના પા-
ઉંગા તો બહોત બડી આપકી મદદ કરંગા.”

છઠ્ઠા ખહીરા રહિબ હય એ નસરાનીયા. જમ હ.જરત હમરાહે
અખી તાલીમ શામકો ગયે. બારા બરસકથે. ઇસ્ને હ.જરતકો દેખકર
ઇમાન દુરસ્ત કીયા. ખા.તિમેં નુસુવતસે ખા.તિમેં રિસાલતકો પહેચાના.

કિસ્સા અસ.હાબે કહફ.

જબ બાદશાહ દકીયાનુસને રમપર તસદ્દુત પાયા સબકો જ.બર
દસ્તી પુત પરસ્તી કરવાતા શહેર તરસુસમેં આ પહોંચ્યા. યહાં ચન્દ
જવાન અશરાફ બાઇમાન રહે તે થે. ઉન્હે પકડ, બુલવાયા ઔર પુત

પરસ્તીકે લીયે. હુકમ ક્રીયા. વોહ ન માને કહા તીન રોજની મોહલત દેતા હું. મંચ ફિરકર આઉંગા ઔર તુમ્હારે ધરાદે પર તુમ્હેં મુસ્તકલ પાઉંગા કતલ કરંગા. બાદશાહ ઔર તરફ ગયા ઔર એ વહાંસે એક તરફકો ભાગે રાસ્તેસે એક ચરવાયાલી સાથ હુવા. જુસ્કે હમરાહ એક કુત્તાલીયા. એક હરમ નામી ગારમેં છુપે ઇન્કે નામ યમલીખા, કમસલમીના, મરતુનસ, તબયુનસ, સારસુસ, જુન વાનસ, કસ્તી તુસ, કિતમીર. (કુત્તા) યમલીખા શહેરમેં સૌદા લેનેકો જાયા કરતા. જબ દકીયાનુસ આયા, યમલીખાલી સૌદા લેને આયા હુવાથા વોહ બેચારેકો ખબર પડી. કુછ લીયા ન લીયા ભાગા અપને યારોંસે આનકર ખબરદી દકીયાનુસ ખબર પાકર ઇન્કી તલાશ મેં ગારકે મુંહપર આયા. ઉસ હાફીજે હકીકીરે ઇન લોગોંપર નીંદકો તસદ્લુત દીયા. દકીયાનુસને દેખા અંદર સોતે હંચ ઔર એક હયબતસી તારી હુઇ જ ન સકા ગારકે મુંહપર એક દીવાર બનાદી કે અંદર ઘુટ કર મરજએ. એહલે ઇમાનને ઇન્કે નામ લીખકર એક સંદુકમેં બંદ કરકે વહાં રખે, જબ ઇન્હેં તીનસો ખરસ ગુજરે આંખ ખુલી બેદાર હુવે દેખા સુખકો સોએ હુવેથે દો પહાર હો ગઇ હય. શહેરમેં યમલીખા ગએ. ઉસવકત બાદશાહત બદલ ગઇથી દકીયાનુસે ખાફ ખાતે હુવે શહેરમેં કદમ રખા. સૌદા લેકર સીક્કા તીનસો ખરસકા દીયા. લોગોંને પુરાના સીક્કા દકીયાનુસી દેખ જના કે ગડા હુવા ખખના મીલા હય બાદશાહકે પાસ લે ગએ બાદશાહને ઇન સખકો દેખનેકી આ રજુકી સખ મિલકે વહાં ગય. યમલીખાને અપને યારોંસે બાદશાહકે આનેકા ખયાન કાય. ઉન્હોંને ખુદાસે દુઆકી રાસ્તા બન્દ હો ગયા. બાદશાહ ન જસકા ઔર વોહ અંદરદી સોતે રહે કહેતે હંચ ઇમામ મહેદી (અ.) કે હમરાહ એહલી ઉડંગે.

અસહાબે રકીમ.

ફરમાયા હજરત (સલ્તન) કે તીન આદમી કહીં જાતેથે રાસ્તેમેં ખારીશ આયા તીનો એક ગારમેં છુપે તુફાનકી શીદતસે એક પથ્થર ઉપરસે લુડકતા હુવા ગારકે મુંહપર ગિરા. મુંહ બન્દ હોગયા તીનોને કહા નજત નહોગી જબતક સચન બોલોગે. એકને કહા અય અલ્લાહ

હોનેકા પુછા. ઉસ્ને લડકેકો ખતાયા. લડકેકો ખુલવાકર મારા. ઉસને ઉસ ફકીરકો ખતાયા ફકીર ઔર સરદારકો ખાદશાહેને કતલ કીયા. લડકેકો પહાડ પરસે ગિરાને લે ગએ ગિરાને વાલે ગિર ગએ વોહ સલામત રહા. કિશ્તીમે ખીઠા દરિયામે ડીબોયા. લડકા કિનારેપર આ ગયા ઔર ન કુખા. લડકેને કહા તુ મુજકો ન માર સકેગા. વહાંતકકે સખ લોગોંકો જમઅ કરકે એક કનપદીપર મુજકો સોનેદે ફિર એક તીર મેરી તરકશસે લે ઔર કહે કે “ શુર અઉસ ખુદાકે નામસે જસ્કા મય ગુલામહુ ” તીર માર જખ અયસા કીયા સખ ચીલ્લાએકે હમ લડકેકે ખુદાપર ઇમાન લાય કયુકે વોહ ખાદશાહ ખુદકો ખુદા કહેલ વાતાયા. લડકા શહીદ હો ગયા ફિરતો વોહ સખકો સમજાને લગા કોઇ નહીં માના આગકી ખન્દક ખુદવાઇ ઔર ખુદ કુરસીઓંપર ખયઠ કર સયર દેખને લગા. ઔર આદમી ઉસ્કે ઉન સખ ઇમાનદારોંકો આગમેં ઢકેલને લગે. યહાંતકકે આગકા શો અલા આયા ઔર ખાદશાહકો ઉસ્કે પુજનેવાલોંકે સાથ જલાકર ખાકિસ્તર કર દીયા.

કીસ્સા દુસરા.

સહેરે નજરાનમેં એક શખસ ઇન્જીલકા જનનેવાલા એક અમીરકે હાં નૌકર રહા જે ફિરસતકે વકત ઇન્જીલ પઢા કરતા. એક રોજ અમીરકી લડકી દરવાજેસે છુપકર દેખને લગી. દેખતી કયા હય કે ઉસ્કે સીનેસે નુરે અજમ નિકલતા હય. ઉસ્ને ઉસ્કે ખાપકો દિખાયા. દોનો ઇમાન લાય. એ ખખર મશહુર હુઇ સતાસી આદમી ઇમાન લાય. એ ખખર ખાદશાહકો હુઇ. ઉસ્ને ખન્દક ખુદવાઇ ઉસ્મેં આગ ભરવાઇ ઔર એક ઔરતકી દુધ પીતા ખચ્ચા ડરાનેકે લીએ આગમેં ડાલ દીયા. ખચ્ચેને આવાજ દીયા એ બહિશ્ત હય સખ ઉસ્મે ગિર પડે. ખાદશાહ કુરસીએં લગા કરૈં સયર દેખ રહાથા. આગ નિકલી ઔર ઉસકો મએ અયયાન કે જલાકર ખાક કર દીયા.

કીસ્સા તીસરા.

જમીને ફારિસમેં હુવા મજુસીઓંમેં એક આસમાની કતાખથી ઔર એક પયમખખરકે એહલી તાબેઅથે. શરાખ ઉસી કદર હલાલથી

કે બેહુશી ન લાય. એક રોજ, બાદશાહને શરાબકે નશેમેં અપની હકીકી બહેનકે સાથ જુના કીયા જબ હોશ આયા તબ ખુલ હુવા. બહેનને કહા તુમેરે હલાલ હોનેકા દઅવા કર ઇસ દલીલસેકે હજરત આદમ (અ.) ભાઇકા નિકાહ બહેનસે કરતેથે. તબ શહેરકે લોગોંકા ખુલવા કર કહા. એહ લે શહેરને ન માના તબ ખન્દક, ખુદવા આગ સુલગા કર સબકો ડાલા બાદશાહ હાલતે તમાશેમેં જલ ગયા.

ક્રીસ્તા ચૌથા.

એક દફઆ કહત પડા એહલે ઇમાં મુદકે હખશ ભાગે. લોગ ફરીયાદ બાદશાહ કે પાસ લે ગયે કે લોગ ભાગે હુવે આય હંય. હમકો ગલ્લેકી તકલીફ હોગી. બાદશાહને એક ખન્દક, સામને એક હાથીકે બરાબર ખુત ખડા કર દીયા. ઔર ખન્દક, મેં આગ સુલ ગવાઇ. ઔર હુકમ કીયા જો ખુતકો સીજદા કરે ઉસે ન ડાલો જો ન સુજદા કરે ઉસે આગમેં ઝાંક દો. એક ઔરત ગરીબા અપના દુધ પીતા બચ્ચા લેકર આઇ બાદશાહકે લોગોંને સીજદેકે લીએ કહા ઉસ્ને નમાના. બચ્ચેકો આગમેં ડાલ દીયા વોહ મુજતરીબ હુઇ બચ્ચેને અંદરસે આવાજ દીયા. કે ચહે આગ ગુલજર હય ડરમત ઉસ વકત ખન્દકસે ચાલીસ ગજ. આગ બલન્દ હુઇ ઔર કાફિરોંપર હુખાબકી તરહ ફયલ ગઇ.

હલાકત અસહાબે શીલ.

ઇસ્તરહકે બહોતસે ક્રિસ્તે હજરત (સલ.) કી વીલાદતકે જુહુરમેં આય. હખશકે બાદશાહ નીશીકી તરફસે એક શખ્સ બનામે એહરીયા વલીએ યમન હોકર આયા. ઉસ્ને દેખા હજકે દિનોંમેં લોગ મકકેકો જતે હંય, પુછા કિધર જતે હંય, કહને લગે વાસ્તે હજજે બય તુલાહકે જતે હંય. ચહે સુનકર હસદસે હુકમ દીયાકે એક મકાન ખાનએ કઅબાકે મુકાબિલેકા ખનાયા જય. જબ તૈયાર હુવા. નામ ઉસ્કા કલીસા રખા. જુસ્મેં ખુત નસબ કીએ ગયે. ઔર ઇન્નો ગુલાબ છીડક જવાહિરાતે નફીસાસે આરાસ્તા કીયા. ઇત્તેફાકન એક શખ્સ

યમનક વહાં જરૂબ કરીકે લીયે મુકરર હુવા. જખ રસુખ. પયદા
 ક્રીયા. એક રાત ક.જ.એ હ.જત કરકે ભાગા. સુખ.હકે તવાફ કરને
 વાલોંને દેખા મુતનફરીર હુવે. એહરીયાને ક.સમ ખાધ કે મંય મકકેમેં
 જકર કઅ.ખાકે ગિરાઉંગા. ઇસ અરસેમેં મકકેકા કાફિલા જતાથા.
 છસ્ને વહાં રાત ખસરકી ઔર આગ જલાઇ. વકં.તે રવાનગી ઉસ્કો
 ડાલદી કખીસામેં આગ લગ ગઇ. તમામ જેવરાત ઉસ્કા જલ ગયા.
 ઔર નક.શો નિગાર ધુવેસે સિયાહ હોગય. તખ ઉસ્કે ખદનમેં આગ
 લગી ઔર મુલકે હખશસે મહ.મુદ નામી હાથી તલખ ક્રીયા, ઔર ખ-
 ડાસા લશકર ઔર ગ્યારા હાથી લેકર મકકે પર લશકર કરીક્રી. ખહો-
 તસે લોગ રાસ્તેમેં મુકાબિલેકે આય, શહીદ હુવે, જખ મક્કા છેકોસ
 રહા એલચીકો શરીફે મક્કાકે પાસ ભેજ. કે હમ લડ.ને નહીં આય મ-
 કકેકો ગિરાને આય હંય. હ.જરત મુત્તલીખ જે શરીફે મક્કાથે કહા
 હમેં તાક.ત નહીં કે લડ. સકેં. ઇખરાહીમ ખ.લીલુલ્લાહને ખનાયા હય.
 અગર માલીકે ખાના ખુદ મનઆ કરે તો કરે. જખ ક.રીખ આય
 ફીલ ખાનને મહ.મુદ હાથીકો કઅ.ખ તુલ્લાહ ગિરાનેકો ખઢાયા. વોહ
 ખયઠ ગયા. હરચન્દ મારા પીટા પર ન ઉઠા. ઇસી તરહ, ખહોતસે હાથી
 રૂક ગય. ઇસ હસીસમેં થેકે નાગાહ જદેકી તરફસે સખજ. રંગકી
 ચિડીયાં ખરાખર જનવર ગોલકે ગોલ આય જનકે હરએક કે પાસ
 તીન તીન કંકરથે જે હરએકને દોતો દો પંજેમેં લીયેથે ઔર એક
 એક ચોંચમેં પકડા હુવાથા. મસુરસે ખડે.થે જયસે બન્દુક.ક્રી ગોલી
 છસ્કો લગતા ઉસ્કો છેદતા હુવા સવારીકી પીઠસે નિકલ જમીન પર
 પહોંચ જતા. ઔર આદમી જલ જતા. મકકે વાલે માલે ગંનીમત લુ-
 ઠને લગે છસ્કે સખખસે માલદાર હોગયે. અખ રહા ભાગા. જખ ન-
 જજશીકે દરખારમેં પહોંચ્યા તમામ વાકિયા કહે સુનાયા એક જનવર
 ઉસ્મેંકા ઉસ્કે પીછેહી લગા હુવાથા દેખતેહી કહા કે ચહે અયસે જન-
 વરથે ઉસી વક.ત ઉસ જનવરને કંકર ઉસેલી મારા જે સીધા જહ-
 ન્નમકો સીધારા વોહ પથથર હ.જરતકે જ.માને તક લોંગોંને રખખે હુવે
 થે છસ્કો દેખ ઇ.ખરત સીખે.

જુકે અવલુલ અંખીયા વ આખિર રસુલ (સલ.)

ખુદાવન્દા કરીમને જસનુરકો અપને નુરસે પયદા કર ઉસસે ત-
મામ દુનિયા હવયદા કીયા. જે નુર આદમ (અ.) કી પેશાનીમે' રખા
ગયાથા. કે જખ ફરીશતોંકો સજદા કરનેકા હુકમ હુવાથા. વોહ નુરકે
જસુકો સંભાલનેકા એહદનામા શીસ (અ.) સેલીયા ગયા થા. આ-
ખીર વોહ નુરકા જુહુર આ પહોંચા. જે ઇસમાઇલ (અ.) ઉન્કી
અવલાદકી જનીખ ઇન્તેકામ કરતે હુવે હજરત અબ્દુલ્લાહકી પે-
શાનીમે' આ ચમકા.

હજરત આદમ.સે રસુલે ખુદા (સલ.) તક જે પયગમ્બર હોતે
થે વોહ અપની ઉમ્મતસે રસુલે ખુદા (સલ.) કી સીફતો ફજલ
ખયાન કરતેથે જખ ખીખી અમીના ઉસ નુરકી હામિલ હુઇ. ઉસ
જમાનેમે' અરબમે' જમાનએ જહિલયત છાયાથા ઘરોઘરો ખુત ખુદાઇ
કર રહેથે. ઇન્સાનહી જન લેના ઉન્કે ખાએ' હાથકા ખેલ થા જરાસે
ઝઘડેમે' કખીલેકે કખીલે કટ મરતેથે માસુમ લડકીયોંકો ઇસ ખૌફસે
જન્દા ગાડ આતેથે કે હમ કીસીકે સુસર ન કહેલા એ. ગરજ આપકી
પયદાયશ કે વક્ત અરબપર એક અયસી તારીકી ઔર જહાલત
છાઇ હુઇથી કે અગર ઉસ વક્ત ઇસ મુલકકો કુલ જુરાઇયોંકા મખેઅ
કહા જતા તો ખજથા. આપકે પરદાદા હાશિમને ખાનએ ક.અખાકો
દુશ્મનોંસે ખચાયાથા ઇસ લીએ શરીફે મકકાકા એહદા ખની હા-
શમીયોંકે ખાન્દાનમે' આયાથા. જસ વ.ક. હુજુરે અ.કદસ પયદા હુવે
આપકે દાદા અબ્દુલ મુત્તલીખ શરીફે મક્કાથે. કે જસ એહદેકી
એહલે મક્કા હમેશાસ કદર કરતે આય હંય.

અબ્દુલ્લાહ ખીન અબ્દુલ મુત્તલીખને ૨૪ ખરસકી ઉમરમે' આ-
મીનાખીન્તે વહખસે શાદીકી ઔર અલીઆમીનાકા નખ્લે મુરાદસર
સખજ ન હુવાથા કે અબ્દુલ્લાહકો શામમે' તીજરતકે લીએ એક
કાફિલેકે હમરાહ જના પડા. વાપસીકે વક્ત ખીમાર હોકર મદીનેમે'
રાહે ખકા ઇખ્તેયારકી. ઉસ જમાનેમે' જખકે વાકયએ *ફીલકો ૪૫
રોજ હુવેથે કે ૧૨ રખીઉલ અવલ મુતાખી.ક ૨૯ આગસ્ટ ૫૭૦ ઇ.
કો આપ પયદા હુવે.

* દેખો ઇન્કે અવલકા અસહાબે ફીલકા ખયાન.

આપકે બુ.બુગ દાદા આપકી પયદાયશકી .ખુશ .ખખરી સુનતેહી દૌડે ઔર મ.અસુમ બચ્ચેકો ગોદમેં ઉઠા ક.અબેકો તવાફ કરકે શુકે .ખુદા અદા કીયા. જખ આપ સાત રોજ કે હુવે કુલ ક.ખીલેકો દ.અ.વતકી ઔર જશન મનાયા ઔર સબકે સામને આપકા નામ મુ.હમ્મદ (સલ.) રખા. આમીનાને અપને બચ્ચેકા નામ અ.હમદ રખાથા કયું કે ફરીશતેને ઉન્હેં .ખવાબમેં કહાથા કે તેરે યહાં જો લડકા પયદા હો ઉસ્કા નામ .ખુદા ફરમાતા હયકે અ.હમદ રખીઓ.

ધસ વક્ત અરબમેં દસ્તુર થા કે એહબે દૌલત અપને બચ્ચેકો દુધ પિલાનેકે લીએ શરીફ .ખાન્દાનકી દિહાતી અન્નાઓંકો સુપુર્દ કરતેથે. આપકો લી ક.ખીલે સ.અદકી એક ઔરત જુસ્કા નામ હલી-માથા લે ગઇ. જો હર છઠે મહીનેકો આપકી વાલીદા ઔર દાદાસે મિલાને લાતીથી. જખ આપ દો બરસકે હુવે, દુધ છુડવાકર અપની માંકે પાસ લાએ ગએ. આપકો .ખુબ તંદરસ્ત દેખ વાપસ કર દીયા કે વક્ત હય યહાંકી આબોહવા ના મુવાફિક હો. આપને ખીખી હલી-માસે કહા મુજકો ઘરમેં ભલા મ.અલુમ નહીં દેતા મેરે ભાઈ દિનકો બકરીયાં ચરાને જતે હંય મુજકો લી ઉન્હે હમરાહ કરદીયા કરો. ચુનાંચે દો મહીને તક આપ જતે રહે. એક રોજ આપકા રિ.જાઇ ભાઈ રોતા હુવા દૌડતા આ કહા મુ.હમ્મદ (સલ) કો દો આદમીયોંને પકડ કર .જમીનપર ગીરાયા ઔર ઉન્કે પેટકો ચીર ડાલા. હલીમા ઔર ઉન્કે .ખાવિન્દ રોતે ચીલ્લાતે દૌરે. આપકો દેખા એક દર.ખતકે નીચે બયઠે હુવે હંય ખીખી હલીમાકે પુછને સે આપને ફરમાયા દો મર્દ સુફયદ પોશને મુજકો ગિરાયા મેરા સીના ચીરકર દિલકો નિકાલ કર .ખુને સિયાહકે અન્દ. કતરે બાહિર કીએ ઔર એક આદમીને બ-રફકા પાની આફતાબેમેં લેકર મેરે દિલકો ઘોયા ફીર સીનેમેં રખકર મેરે પેટકો સીયા ઔર કુછ દર્દ મુજકો નહીં મ.અ.લુમ હુવા. હલીમા ઔર ઉન્કે શૌહરને ખૌફ ખાયા કે મુખાદા આપકો કુછ હો ન જાએ. આં .હ.જરત (સલ.) કી વાલીદા ખીખી આમીનાકો સોંપ આએ જખ આપકી ઉંમર છે બરસકી હુઈ આપકી વાલીદા મહીને મુનઝરા લે ગઇ. જહાંસે વાપસ હોતે અખવામેં ખીખી આમીનાને ક.જ.કી ધસ બેકસીદી હાલતમેં અ.બદુલ મુત્તલીબને યતીમ પોતેકી પરવરીશ

અપને સરલી આપ મુશિકલ આઠ ખરસકે હુવેથે કે અપને દાદાકોલી પયગામે અજલ આ પહોંચ્યા. અખ અમુતાલિખ જો હ.જરતકે હકીકી ચચાથે આપકી પરવરીશકે કફીલ હુવે.

આપને આઠ ખરસકી ઉમરમેં અપની આદત કરલીથી, કે ખાહિર ખયાખાનોં ઔર પહોંડોંમે ફિરા કરતે ઔર નેચર (કુદરત) કા સખક પઢતે વોહ એક સુનસાન ગારમેં જો તવારીખમેં ગારે હરાકે નામસે મશહુર હય જાકર અપને વકતકા ખહોતસા હિસ્સા સફ કીયા કરતેથે.

અમુતાલીખને અપને ભત્તીજેકો નિહાયત શક્કકત ઔર મુહબ્બતસે પાલા. રસુલે ખુદા (સલ.) કો અપને ચચાસે ઇસ કદર મુહબ્બત હો ગઇ કે ઇન દોનોંકો જયાદા દેસ્તક એક દુસરેસે જુદા રહેના ગવારા ન થા. ચુનાંચે જખ આપકી ઉમરે શરીફ ખારા સાલકી હુઇ તખ અમુતાલીખકો સામકા સફર પેશ આયા. આપકો ઇસ ખખરસે નિહાયત રંજ પહોંચ્યા ઇન્કા દિલભર આયા ઔર અપને ચચાકે ઘુટનાસે લીપટ ગયે ઔર યહાંતક ઇલ્તેજકીકે આખીર કાર અમુતાલીખને ઉન્હેં અપને હમરાહ લેખને કે સિવા કોઇ ચારા ન દેખા.

જખ કાફીજા સફર કરતા હુવા ખસરેમેં આયા તો વહાં ખહીરા નામી એક રાહિખસે આપકી ગુસ્તગુ હુઇ વોહ આપકી જહાનત ફતાનત ખુશખયાની ઔર શીરી જખાનીસે ખહોત હયરાન હુવા ઔર આખુ તાલીખકો ખચ્ચેકી ખખર ગીરીકી ખહોતતાકીદકી ઔર ઉન્હેં યકીન દિલાયા કે ચહે લડકા “ આફતાબે અરખ ” હોગા. ઔર અરખસે ખુત પરસ્તીકા નામો નશાન મીટાએગા. અચસા નહોકે કહીં ચહે યહીદીઓંકે ફદમેં ફસ જાયે ઔર વોહ ઇન્હેં માર ડાલેં.

ચહે વોહ શખસ હય જીનકે આનેકી ખખર મસીહ ઇખને મરીયમનેદીથી ઔર બેશક ચહે ખુદાકા રસુલ ઔર ખાતીમુન્નખી ઇન હોગા. ઇસ લીચે મુનાસિખ હય કે તુમ ઇન્હેં લેકર ઉલટે ચલે જવ. અખુ તાલિખને ઉસ્કી ખાત માનલી ઔર વહીં પાસકે શહેરમેં અપના માલ બેચકર મકકેકો વાપસ ચલે આય.

થોડે દિનોં ખઅદ કખીલચે કુરયશ ઔર ખની હવાજનમેં લડાઇ શુરૂઆ હુઇ. ચહે વોહ લડાઇ હય જો અરખકી તારીખમે

“હરબુલ પુજ્જર” કે નામસે મશહુર હય. ઇસ વક્ત આપકી ઉમર ચૌદા યા પંદરા સાલકીથી. આપ અબુ તાલીબકે હુમરાહ દો લડાઇ-ચાંમેં શરીફ હુવે. એ પહેલીહી દફઆથી. આપને લડાઇમેં હિસ્સા લીયા ઇસ્કે બઅદ ફિર કરીબન પચ્વીસ બરસતક આપકી જીન્દગીમેં કોઇ મશહુર વાકિયા પેશ ન આયા. હાં આપને યમન વગયરાકે અતરાફમેં સૌદાગરીકે લીયે સફર કીએ જીનસે આપકી દયાનતદારી વ ઇમાનદારી સચ્ચાઇ ઔર ખુશ અતવારી ઇસ દરજે જહિર હુઇ કે લોગોંને આપકો સાદિક ઔર અમીનકા ખિતાબ દીયા.

ઇસ જમાનેમેં હજરત ખુદયજ (રહી.) એક બડી માલદાર ઔરતથી વોહ અપના માલ લોગોંકો તીજરતકે લીએ દિયા કરતીથી ચુનાંચે ઉન્હોંને લી હજરતકી શોહરત સુની ઔર આપકો અપને એક ગુલામકે સાથ શામકી તરફ તિજરતકે વાસ્તે બેજ. ઇસ સફરમેં લી એક ઔર નેકમદ ઇસાઈ બનામે નસ્તુરા રાહિબને વહી નશાનીયાં દેખકર આપકો પચચાન લીયા. ઔર ગુલામસે કહા કે ઇન્હેં શામમેં ન લેજ. વહાંકે ચહુદી ઇનકે દુશ્મન હંચ અચસા ન હો કે ઇન્હેં માર ડાલેં ઇસ્કે બઅદ હજરત તીજરતકા માલ વહીં કીસી પાસકે શહેરમેં બચકર વાપસ હુવે. આપને માલ બેચનેમેં બડી અક્કલમંદીસે કામ લીયા. સફરસે વાપસ આને વક્ત આપસે બહોતસે મોઅજ્જત જુહુરમેં આય. જીન્હેં દેખકર આપકે હુમરાહીયોંને તઅજ્જબ કીયા. જબ આપ મકકેમેં વાપસ તશરીફ લાએ દો પહરકા વક્ત થા. વોહ અમકતા આફતાબ જુસ્પર ખુદાકી રહમત સાચા કીયે હુવેથી અપને વતન વાપસ આ રહાયા. ઇસ વક્ત હજરત ખુદયજ (રહી.) ચંદ ઔરતોંકે સાથ અપને બાલા ખાનેપર જુદવા ફરમાથી. આપહીકા જુકે ખયરથા કે નાગાહ આપકા નાકા નજર આયા. હજરત ખુદયજ (રહી.) નિહાયત ખુશ હુઇ ફિર જીસ વક્ત કામીઆબીએ સફર ઔર નફએ કસીરકા હાલ સુના નિહાયત મુતઅજ્જબ હુઇ. ઔર સાથહી અપને ગુલામ મયસરાકી જબાની આપકી કફાયત શઆરી, અમાનતદારી, ખુદકે મુરબત, જફકશી ઔર પાકી જરવીકી તઅરીફ સુનકર આપકી ગિરવીદા હો ગઇ. કુરયશકે સરદારોંને લાખ આહાકે ઉન્કા, શરીફ મતમુલ બેવાસે ઉકદ કરે મગર આપકા નજરમેં અક

નજઆ. આપકી જૈહર શનાસ આંખોને' ઉસ દુરરેયતીમકો પરખ લીયા
 ઔર દિલમે' ડાન લીકે ખસ ઇસાકો જસકી જહિરી ઔર ખાતિની
 આખો તાખ દીદઓ દિલકો રૈશન કરતી હય અપના સરતાજ ખનાના
 ચાહિયે. ચુનાચે અપના શાદીકા પયગામ આપકે હુ.બુરમે' ભેજ. ઇસ
 વકત આપકી ઉમર પચ્ચીસ બરસકીથી ઔર ખીખી ખુદયજ (રદી.)
 કી ઉમર ચાલીસ બરસકી નિહાયત ખુશી ઔર ખાહમી રજ.મંદીસે
 શાદી હોગઇ ઔર ખીખી ખુદયજ (રદી.) ને ઇસ તક રીખકી ખુશીમે'
 ક.ખીલએ કુરયશકી બડી ધામધુમસે દઅવત કી. શાદીસે આપકે
 પંદરા સોલા સાલ નિહાયત દીલી આરામસે કો.ઇસ્કે બઅદ આપકી
 ઉમરમે' એક નયા જ.માના શુરઅ. હુવા.

આપકી શાદીકા હાલ સુનકર ખીખી હલીમા આઈ ઔર અપની
 મુક્લસીકા એદવાલ ખયાન કીયા આપને ખીખી ખુદયજ (રદી.) સે
 ઉનકી સિક્કારીશકી ઉન્હોને ખીખી હલીમાકો ચાલીસ ભેડેદી. જસ્કો
 લેકર ખુશી ખુશી અપને મકાન ચલી ગઈ.

ખીખી ખુદયજસે આપકે હાં ચાર લડકીયાં હુઈ ઔર એક લ-
 ડકા જન્કા નામ કાસિમ રખા ગયા. મગર કાસીમને ખયખનેહીમે'
 વકત પાઘ. હ.જરત ખુદયજ (રદી.) જખતક જતી રહી આપહીકી
 વકાદાર ઔર સચ્ચી મનકુહા રહી. ઇન્કી માતકે બઅદ કલી આપ
 યાદ કરતે તો આહે સદ ભરતે જખ આપને ખીખી આયશા ખીન્ને
 અખાખકર સીદીક. (રદી.) સે નિકાહ કીયા તખ એક રોજ આપકો
 હ.સરતસે ખીખી ખુદયજ (રદી.) કી યાદ કરતે દેખ કહા " યા રસુ-
 લુલ્લાહ કયા ખુદયજ બુઢી નથી ઔર અલ્લાહને ઉસ્કી બજાએ
 આપકો બહેતર ઔરત નહી અ.તાકી હય ? " આપને એક આહ સદ
 ભર કર કહા નહી હરગીજ. નહી. જખ મંચ ગરીખ થા તો ઉસને
 મુજસે શાદી કરકે મુઝે દાલત મંદ ખનાયા જખ સખ લોગ મુજકો
 ઝુઠા કહેતેથે તો ઉસને મુઝે સચ્ચા જના જખ કુલ અરખ મેરે બર-
 ખિલાકથા તો ઉસને મેરા સાથ દીયા.

ખીખી ખુદયજ (રદી.) સે નિકાહ કરનેકે બઅદ અપને મુલકકી
 બહુબુદકી તરફ તવજજહકી અવલહી અવલ આપને ઉસ ઓહદો
 પયમાનકોકે જસ્કી રૂસે મકકેકી ચાર દીવારીકે અન્દર કીસી કિસ્મકા

જુદમ કરનેષ્ટી કીસીકો ઇન્જન ત નથી. ફિરજીન્દા ક્રીયા ઔર ઉસમે ઉન્હોંને અરબકે ચાર ઔર કબીલોંકો લી અપને સાથ મિલાયા ઔર જે અમલદર આમદ ઇસ્કા હુવા વોહ ઇન્હીકી તનદહીસે હુવા.

ચંદરોજ બ.અદ. ઉસ્માન બીન્ને હારીસને જે ઇસાઇ હો ગયાથા અપને વતન ઔર કૈામકે સાથ દગાબાજી કરકે મકકેકો એહલે યુનાનકે સુપુર્દ કરનેષ્ટી કોશીશકી મગર આપને ઇસમેં અયસેતન મન ઔર ધનસે કોશીશકી કે અપની જદે બુમકો ગયર કૈામકી ગુલામીમેં આનેસે બચાલીયા ઔર યહે વાકિયા એહલે અરબકી તારીખ મેં આલા દરજેકી શૌહરત રખતા હય.

જખ આપકી ઉમર ૩૫ સાલકી હુઇ ઉસવક્ત મકકે મેં એક ઔર કજીયા પેશ હુવા જીસ્કો અગર આપકી અકલે સલીમ ફયસલા ન કરતી તો જમીને હરમ હજરોં આદમીયોં કે ખુનસે લાલ હો જાતી. યહે વાકિયા યું હુવા કે ક.અબાશરીફકી ઇમારત મુનહદિમ હો ચલીથી. કુરયશને ઉસકી ત.અમીર શુર.અ.કી. ઇસ મજહબી કામ મેં સખ કબીલોંને શર કતકી ઔર કામ ખતમ હો ગયા. સિર્ફ હજરે અસવદ રખને કે લીએ મુબાહિસા હોને લગા હર શખસ યહી કહેતાકે મુઝે યહે ફ.ખ હાસિલ હો. ઔર મેરેહી મહલ્લેકી તરફ ઇસ્ક રૂ.ખ રહે આખીર યહે કરાર પાયાકે અત્તરસુખ હ જે શખસ પહેલે હરમમે દાખિલ હો ઉસ્કી રાય પર અમલ કીયા જય દુસરે રોજ સુખહમેં સખસે પહેલે આપ તશરીફ લાએ. ઔર યહે મુકદ્દમા આપકે સામને પેશ હુવા આપ ખડે હો ગય ઔર અપની ચાદર ફયલાદી ઔર હજરે અસવદકો ઉસમેં રખકર હરહર કબીલેકે સરદારસે ફરમાયા કે ચાદર કે કિનારે થામારે. ફિર ખુદ હજરે અસવદકો દસ્તે મુખારકમેં લેકર નસખ કર દીયા ઇસ્તરહ યહે ઝવડા તય હુવા. ઔર પાત પાત પર કટ મરને વાલે કુરશીયોંકા હર શખસ રાજી હો ગયા ઔર ખુશ ખુશ ઘર આય. ઔર આપકી ફરજનગી ઔર સુદહે પસંદગીકી હરહર જગેહ ત.અરીફ હોને લગી.

ઇન્હી ઐયામમેં મુલકમેં સખત કહત પડા મકકે વાલે નિહાયત પરીશાન હુવે હજરોં જને બે આબોદાના જાએ હોને લગી. કોઇ કીસીકો પુછતા નથા હરએકકો અપની અપની પડીથી ઇસ નક્સી

નફસી કે કયામત ખેજ જમાનેમેં રહમતુલલી આલમીન (સલ.)
 ને જો મયદાને હશ્રમેં ઉમ્મતી ઉમ્મતી પુકારેગા, લોગોંકી હમદરદી
 ઐર એઆનત ઇસ દરજકી કે હર એકકે દિલસે દુઆ નિકલને લગી.
 હજરત ખુદયજ (રદી.) ને અપને તમામ માલ પર આપકો પુરા અ-
 ખતેયાર દીયાથા આપને ઉસકો અયસી તીજરતમેં લગાયા હસ્કા
 ખઅઆના ખહિશત હય. ઐર રીજએ ખુદા કીમત હય અજજ,
 ગરીબ, યતીમ, મીસકીન, મુસાફિર સબ ઇસ ચરમએ ફયજસે સય-
 રાખ હોને લગે. ઐર ઇસકહતકે જમાનેમેં આપકી દાદાદહશને બહો-
 તોંકી જન બચાલી.

ઇસ્કે ચંદરોજ ખઅદ આપને હમદદીં એ ઇન્સાનકા એક પુરા
 પુરા નમુના અપને એહલે વતન બદકે કુલ દુનિયાકો કર દિખાયા વોહ
 ચહેથા કે જયદ ઇખને હારિસ કીસી લડાઇમેં પકડા ગયા ઉસ્કે દુશ્મ-
 નોંને ઉસ્કો ખીખી ખુદયજ (રદી.) કે ભતી જે કે હાથ ફરોજતકર
 દીયા ભતીજેને ચહે ગુલામ અપની પુફીકે નજર કીયા આપને જય-
 દકી હાલત પરરહમ ખાકર ખીખી ખુદયજ (રદી.) સે માંગ લીયા.
 ઐર આજદ કર દીયા. જયદકે ખાપકો ઇસ ખાતકી કુછ ખખર નથી
 થોડે દીનોંકે ખંચદ વોહ કુછ રૂપીય લેકર ઉસ્કે રિહા કરનેકે લીએ આયા
 તખ આપને ફરમાયા ચહે આજદ હય. ઇસ્કી મરજ ચાહે યહાં રહે
 ચાહે ચલા જએ. ઇસ સચ્ચે ફિદાઇને હસ્કા દિલ બન્દએકરમ હો ચુકા
 થા અપને ખાપકે સાથ જના મનજુર ન કીયા બદકે આપકે પાસ
 રહેના પસંદ કીયા આપને અપની પુફીજદ બહન જયનખસેજો નિહા-
 યત ખુખસુરત ઐર આલા ખાન્દાને અરખસેથી નિકાહ કરવા દીયા.

ઇન તમામ વાકિયાતકે સાથસાથહી આપકા દિલ અપને મુલકકો
 તારીકી ઐર જહાલતમેં ડુખા હુવા દેખકર બેઇન્તેહા કુઠતા ઐર
 દુખતાથા. વોહ ખુત પસ્તીકો દેખકર બહોત ઘભરાતેથે. ઐરતોં કે
 હાલેજર ઐર માસુમ લડકીયોંકો જન્દા દર ગોર હોતે હુવે દેખકર
 આપકા જગર પાશ પાશ હોતાથા, મગર કુછ કર ન સકતેથે. અયસે
 અયસે વાકિયાતસે ઘભરાકર વોહ અકસર તનકાઇમેં રહેતે ઐર ઉતકે
 દફીએકી તદખીર સોચતે રહેતે. આપકા મઅમુલ થા કે હરસાલ રમ-
 જનકા મહીના ઝારે હરામેં રહેકર ખુદાકી યાદમેં ખસર કરતે.

ઔર જો કોઈ ભુલા ભટકા મુસાફિર ઉધર જનિકલતા ઉસ્કી રહનુમાઈ
 ઔર દસ્તગીરી કરતે, ખુદાસે હમેશા યહે દુ.આ ચાહતે કે કીસી તરફ
 ઇન્કા મુલક ચાહે જહાલતસે નિકલે. વોહ ખુદાકી દરગાહમેં સર ખમુ
 જુદ રોતે. આ ખીર જો ઇન્દા યા બિન્દા ઇલહામે ઇલાહીકા ચશમા આ-
 પકે દિલમેં પુટા ઔર તુરે ખુદાવન્દીકા ચમકારા ચમકા. આપકા દિલ
 ઉસ મુખારક દરજેકો પહોંચ ગયા, કે ખુદાવન્દત આલાકી મરજી
 મ.અલુમ કરસકેં ઔર આપકો ચકીન હો ગયા કે ખસ ખુદાને મુજકો
 ઇસી મતલબકે વાસ્તે પયદા કીયા હય કે મંચ અપને મુલકસે ઇસ
 જહાલતકો દુર કરેં આપકો ઇસ ખાતકાલી ચકીન હો ગયા કે જખ
 ઇન્સાન બહોત ગુનહા કરતે હય ઔર દીને હકકો છોડ દેતે હંચ તો
 ખુદા ઉનકોરાહે રાસ્તપર લાનેકે લીએ એક ન એક શખસકો પયદા
 કર દેતા હય. ચુનાંચે અખ ઉસને યહે ખારે અમાનત મેરે સરપર ડાલા
 હય. જ્યસેકે ઇસસે પહેલે ઉસને ઇખરાહીમ (અ.) મુસા (અ.) ઇસા
 (અ.) વગયરાકે સરપર ડાલાયા. યહે ખયાલ આપકા અચનલ ચકીન કે
 દરજેતક પહોંચ ગયાયા. આપ અકસર ગયખી આવાજે સુના કરતે ઔર
 ખવાખ ઔર બેદારીમેં તરફ તરફકે મુશાહિદાત ઔર કોયાએ સાદિક
 દેખા કરતે. આપ જો ખવાખ દેખતે હમેશા સચ નિકલતા આ ખીરજખ
 આપકી ઉમર ચાલીસ સાલકી હુઈ તો એક રોજ આપ હસ્તે મ.અ-
 મુલ ગારે હરામેથે, કયા દેખતે હંચ કે કોઈ શખસ આપકો પુકાર
 રહા હય ઔર કહેતા હય કે પ.ઠ. આપને કહા મુજકો પઠના નહીં
 આતા. તખ જખરીલ (અ.) ને કહા “ પ.ઠ અપને પરવરદિગારકે ના-
 મસે જો ખાલિક હય. જસ્ને જમે હુવે લહુસે ઇન્સાન જયસી પુરહિ-
 કમત મ.ખલુક પયદાકી. પ.ઠ અપને પરવરદિગાર કે નામસે જો બહોત
 કરમ કરને વાલા હય. જસ્ને કલમકે જરીએ ઇલમ સીખાયા આદ-
 મીકો વોહ ખાતેં સિખાઈ જો વોહ નહીં જનતાયા. ” ફિર જખરીલ
 (અ.) ને ત્રીન દફએ આપકો અપને જસ્મસે લગાકર લીંચા. જસસે
 આપકો ખુદા વન્દે ત આલાને સખ ઇલમોંસે ખખરદાર કર દીયા ઇસ્કે
 ખ.અદ જખરીલ (અ.) ને વહાં પાનીકા એક ચશમા પયદા કીયા ઔર
 આં હજરત (સલ.) કે લુલુ કરના ખતાયા ઔર નમાજકી દો રક
 અતેં પઠવાઈ.

જખ આપ પરવહી નાજીલ હો ચુકી તો ખુદયજી (રદી.) કે પાસ ગભરાયે હુવે તશરીફ લાએ ઔર સારા માજરા કહે સુનાયા. ખુદયજી (રદી.) ને આપકો તસલીલી કે બેશકતુ પગયમખરે ખુદાહય. ઔર મંય તુમપર ઇમાન લાતી હું. ખીવી ખુદય જી (રદી.) ને ઉસી રોજસે ખુત પરસ્તી છોડદી ઔર અપને ચચાકે બેટે વરકા ખીન્ને નૌફીલકે પાસ લે ગઇ ઔર ઉસકે રૂખરૂ સારા હાલ ખયાન કીયા. વરકા એક ફાજીલ આદમીથા. વોહ ઉન કીતાબોંકો ને ખુદાએ તઆલાકી તરફસે પયગમખર પર નાજીલ હો ચુકીથી. ખુખ જનતાથા ચુનાંચે તૌરતો ઇજ્જલકા તરજુમા અરખી જખાનમેં કીયા કરતાથા ઔર બડે બડે ચહુદી ઔર ઇસાઇ ફાજીલોંસે હજરતકી તુખુવતકી ખખર સુન ચુકાથા. વોહ ચહે હાલ સુનકર ખોલા કે અય મુહમ્મદ (સલ્લ) તુમહેં મુખારિક હો જખરીલ (અ.) ફરીશતા ને મુસા (અ.) ઔર ઔર પયગમખરોંપર નાજીલ હુવા કરતાયા અમ તુમહારે પાસ વહીલેકર આયા હય. યકીન જનોંકે તુમ નખીએ આખિરરૂજખાન હો.

ફિર હજરત અલી ઇખને અખી તાલીખ (રદી.) ને અલી નિહાયત નો ઉમ્રથે ઇમાનદારો કે ઇસ મુખતેસર ગિરોહમેં શામીલ હુવે. આપ ખીખી ખુદયજી (રદી.) ઔર હજરત અલી કરમ અલ્લા હો વજહો કો સાથ લે પહાડોંમે ચલે જતે ઔર યાદે ઇલાહીમેં મશગુલ હોતે એક રોજ જખ વોહ અયન ઇખાદતમેંથે કે હજરત અલી (રદી.) કે ખાપ અખી તાલીખ વહાં આન પહોંચે કહા “અય મેરે ભાઇ કે બેટે ખતા તુ કિસ મજહબ પર ચલતા હય” આપને કહા ચહે મજહબ ખુદાકા હય ઉસકે ફરીશતોંકા ઔર ઉસકે પયગમખરોંકા ઔર હમારે દાદા ઇખરાહીમ (અ.) કા. ખુદાને મુજે ઇસગરજ કે લીચે પયદા કીયા હય કે મંય ઉસકે બંદોંકો ને રાહે રાસ્તસે ફિર ગએ હંય રાહે હક પરલાઉં. અય ચચા જન આપલી ઇસ કામકે લાયક. હંય મુનાસિખ હય કે આપકો લી રાહે હકપર ખુલાઉં. ઔર આપ ઇસ્કો કુખુલ કરકે ઉસકે ફયલાનેમેં મેરી મદદ કરે. લેકીન અખુતાલીખને કહા કે મંય અપને આખા વ અજદાદકા દીન છોડના નહીં ચાહતા, મગર અલ્લાહકી કસમ હય કે જખ તક જીતા રહુંગા તેરા ખાલ ખાંકા ન હોને હુંગા, ફિર અખુ તાલીખને અપને બેટે હજરત અલી (રદી.) સે પુછા કે તેરા કયા

મજબૂબ હય. જવાબ દીયા મંચ ખુદા ઔર ઉસકે પયગમ્બર પર ઇ-
માન લાયા હું ઔર ઉસકા સાથ હુંગા તબ અબુ તાલીબને કહા જવ
ઇન્કે સાથ રહો વોહ હમેશા તુમકો રાહે હક્કી તરફ ખુલાયેગા.

ઇસ્કે બ.અદ આ.નદ શુદા ગુલામ જયદને ઇસલામ કુબુલ થીયા
ઔર ઇસ્કે ચન્દ રોજ બ.અદ હ.જરત અબુબકર સીદીક. (રદી.) ઇ-
માન લાય ઔર આહિસ્તા આહિસ્તા મુસલમાનોંકી ત.અદાદ બઢતી
ગઇ. ૪૩ સાલ તક આપને ચુપકે ચુપકે લોગોંકો ખુત પરસ્તી સેમન.અ
ઔર દીને બરહ.કકી દઅવત કરને રહે આ.ખીરકાર આપને અપને
તમામ રીશતાદારોં ઔર કખીલેકે લોગોંકો અપને ઘર ખુલાયા ઔર
ઇસ જલસએ આમમેં બરમલા દઅવતે ઇસલામ કી ઇસતરીકે અ-
મલસે લોગોંને બહોત ખુરા માના ઔર ઇસ દિનસે દુશમનાઇકા દરવાજા
ખુલ ગયા. અબુતાલીબકી બહોત હંસી ઉડાઇ ગઇ ઇસ હંસી ઔર
ત.અનોંને આપકી હિમ્મત ન તોડી બલકે આપકો ય.કીનન હો ગયા કે
જ્યાદા હિમ્મતસે કામ લેનેકી જુરરત હય. ચુનાંચે આપને કમરે હિ-
મ્મત બાંધ અપનેકો રાહે ખુદામે ડાલ દીયા. ઔર હરરોજ સરે બા.જર
વ.અ.જે નસીહત કરની શુર.અકી. કુરેશને તંગ આકર અબુતાલીબસે
શીકાયત કી. ઔર કહાકે હમકો આપકા લિહાજ હય વર્ન હમ ઇસ
બે.અક.લ બે દીન દીવાનેકો અલી જનસે મારડાલતે અગર આપ ઇસ્કી
હિમાયત કરતે હો તો આવ ફિર લ.ડકર ફયસલા કરેં. અબુ તાલીબને
ઇન્હેં તો હાલદીયા મગર આં હ.જરત (સલ૦) કો ખુલાકર કહા બેટા
ઇસ કામસે બા.જ આવ. આપને જબ દેખા કે અબ મેરી મદદ કરના
નહીં આહતે તો નિહાયત ઇસ્તે કલાલસે જવાબ દીયા કે ઇધરકી દુ-
નિયા ઉધર હો જએ મગર જબ તક મેરે દમમેં દમ હય મંચ ઇસ
કામકો નહીં છોડુંગા. આપને એ ગુફતગુ નિહાયત દર્દ ભરે દિલસેકી
ઔર આંખમેં આંસુ ભર આએ. અબુતાલીબપર ઇસ કયફીયતકા નિ-
હાયત અસર હુવા ઔર ઉસ્ને જે આપ માયુસ હોકર ચલે ગયેથે ખુલા
કર કહા કે અઅછા જે તુમહારી મરજી હો સો તુમ કરો મય તુમહારા
સાથ હરગીજ ન છોડુંગા. તબ આપને જેરોશોરપર વ.અ.જે નસીહત
કર કહેની શુર.અકી મગર કુરયશપર કોઇ મુફીદ અસર ન પડા ઔર
જ્યાદા મુ.ખાલિફતપર કમર બસ્તા હો ગએ. ખુશ કિસમતીસે

બુ તાલીઅબકા લિ.હા.જ ઔર ખ.અજ .અ.જ.જદારોંકી .અ.જ.જ-
દારી કામ દે ગઈ.

ઇસ્કે ખ.અદ ઉનહોંને સોચાકે આપકો કોઇ .જખર દસ્ત દુનિયાવી
લાલચ દે કર ઇસ કામસે ખા.જ રખે ચુનાચે એક શખ્સ આપકી ખિ-
દમતમેં ગયા ઔર કહા આપ ખ.ડે ખાનદાની ઔર લાયક મો.અ.જ-
.જ.જ શખ્સ હંચ. મગર આપને હમપેં ના.હ.ક નિશ્ક ડાલ દીયા હય
આપ હમારે બુતોં ઔર મઅબુદોંકી ત.જ.હી.ક કરતે હંચ ઔર હમારે
આખા વઅજદાદકો મુશરિક વિગુમરાહ ખતાતે હંચ. હમ આપકો એક
ઇત્તેજ કરતે હંચ વોહ સુનિચે ઔર ગોર કીજીએ કે વોહ કાખિલે પ-
સંદગી હય યા નહીં. આપને કહા કહો. વોહ બોલાકે આપકી .ગર.જ
માલ ઔર દૌલત ઔર જીએ. હશમત જમ્અ કરનેસે હય તો હમ સખ
મિલકર આપકો ઇસ કદર ખ.જના જમ્અ કરદેતે હંચ કે હમારે મુ-
દકમેં કીસીકે પાસ ઇસ કદર દૌલત નહીં હોગી. અગર આપ અપને
કો ખડા ઔર સા.હબે ફતખાખનાના ચાહતે હંચતો હમ આપકો અપના
સરદાર ઔર પેશવા ખના લેતે હંચ ઔર આપકી મર.જ કે ખ.ગયર
હરગી.જ કોઇ કામ નહીં કીયા કરેંગે ઔર અગર આપકો સલતનતકી
જુરત હય તો હમ આપકો અપના સુલતાન ખનાનેકો તૈયાર હંચ અ-
ગર ખુદા નખવાસ્તા વોહ જન જે આપકે સરપર સવાર હય કીસી
તર.લી રા.જ નહીં હોતા તો હમ કો ઇજ.જત દોકે હમ કાહિનોં કો
બોલવાએ કે વોહ મુનાસીખ તદખીરેં અમલમેં લાએં.

જખ વોહ અપના પયગામ સુના ચુકા આપને કહા “ ચહે પ.યગામ
ખુદાએ ર.હમાનો ર.હીમકા હય. ચહે નવીશતા પ.ઢનેકે કાખિલ હય. ઇસ્કી
આયતે નિહાયત સાલિસ ઔર વા.જે.અ હંચ. ઔર તુમહારી માદરી
અરખી.જ ખાનમેં સમઝદાર લોગોંકે લીએ ખ.ખુખી ખયાન કરદી ગઈ
હંચ ચહે નવીશતા ખુશનુદી ખુદાકી ખુશખખરી સુનાને ઔર અજ
બે ઇલાહીકા ખૌફ દિલાને વાલા હય પર અફસોસ લોગ ઇસસે મુંહ
મો.ડતે ઔર કાન હટાતે હંચ વોહ ખ.ડી શેખીમેં આકર કહેતે હય કે
“ જસ ખાતકી તરફ તુ હમેં બુલાતા હય વોહ ખાત હમારે દીલોં તક
હરગી.જ નહીં પહોંચ સકતી. હમારે દિલ પરદોંકે અંદર ખંદ હય ઔર
હમારે કાન અયસી ખાતોંસે બે બેહેરે હંચ. તેરે ઔર હમારે દરમિયાન

બડા ભારી હિજબ હય પસ તુ જોજી ચાહેકર હમ સમજ લેંગે ”

“ અય પયગમ્બર તુ ઇન્હેં કહે દે કે મંય તો ખીલકુલ તુમ્મારી તરહ એક મ.અમુલી ઇન્સાનહુ. સિફ્ત યહી ખાત હય કે મુઝે યહે પ-યામે ઇલાહી પહોંચા હંય કે વોહ તુમ્હારા મ.અબુદ એક ખુદાએ ખર-હ.કહય. તુમ ઉસીકી તરફ અપના દિલ લગાવ ઔર ઉસીસે અપને ગુનાહોંકી મ.આફી ચાહો ખુદ ખારી ઔર તખાહી હય ઉન લોગોંકે લીએ જો મ.ખલુક કે મ.અબુદકા રત્મા દેને હંય. રાહે ખુદામેં કુછ ખર્ચ નહીં કરતે ઔર દુસરી જીન્દગીપર ઇમાન નહીં રખતે જોલોગ ઇમાન લાયહંય ઔર જીન લોગોંને પાકી જ કામોંસે નઇ જીન્દગી અખતે ચારકી હય ઉન્હેં બેઇનતેહા ખુશીકી જીન્દગી મીલનેવાલી હય. ”

જખ મકકે વાલોંકો યકીન હો ગયા કે રસુલે ખુદા (સલ૦) અપને કામસે બાજ ન આએંગે ઔર હમારે દીનકી ખુરાઇયાં ખયાન કરનેસે ન ટલેંગે ઔર યહેલી દેખલીયા કે બહોત લોગ આપકે દીનમેં શામીલ હોતે જતે હંય વોહ આપકે ઔર આપકે અસહામ કે સખત દુશમન હો ગએ ઔર ઉન્હેંને આપકો ઔર મુસલમાનોંકો સખત તકલીફેં દેની શુરૂઆતી. લેકીન જખતક આપકે ચચા અખુતાલીમ જીન્દા રહે ઉનકે ખૌફસે હજરત રસુલે ખુદા (સલ૦) સખત તકલીફેં નહાં પહોંચા સ-કતે થે મગર અક સર ગરીમ ઔર બેકસ મુસલમાનોં પર સખત જુદમ કીયા કરતેથે. ચુનાંચે કઇ મુસલમાન ઉનકે જુદમોસે શહીદ હો ગએ.

મુમીનીનકી યહે દર્દ નાક હાલત દેખકર. ઔર અપનેમેં હિફજત ઔર મુકાબીલેકી તાકત ન પાકર આપને ઉન્હેં યહે સલાહ દી કે તુ-મને રાહે ખુદામેં કદમ રખા હય તો ઇન તકલીફેંસે ન ઘભરાવ ઔર અજ્ઞાહકા નામ લેકર એખીસીનીયાકી તરફ હિજરત કર જવ ચુનાંચે ઉનકે કહેનેકે બ મુજબ ચન્દ કબીલોંકે લોગ જો અપની જનસે લી તંગથે મ.એ અપને અચાલો અતફાલકે અપના ઘરખાર છોડકર એખી-સીનીયા કે રવાના હો ગએ ઔર ઉનકે બ.અદ ઔર બહોતસે લોગોંને તર્કે વતન અખતેચાર કીયા યહે જલાવતની હિજરતકે નામસે મૌસુમ હુઇ પાંચવીં સાલે નુબુવત મુતાબીક સના ૬૧૫ ઇ. વુ.કુ.અમેં આઇ.

મકકે કે ખુત પરસ્તોને જખ યહે હાલ દેખા તો નજ્જશી શાહે એ ખીસીનીયા કે પાસ અપને સરદારોંકો ભેજે ઔર યહે લોગ જો હમારે

મુઠકસે ભાગકર આપકે પાસ આય હંય આપ ઇન્હેં હમારે હવાલે કરદેં મગર ઉસ મુનસિફ બાદશાહને ઉન્કે જવાબમેં લીખા કે એ લોગ મેરી પનાહમેં આગય હંય. સામાને હિમ્મતો જવાંમરદી નહીં કે ઇન્હે વાપસહું. તુમ ચલેજવ મંય ઇનકો તુમ્હેં ન હુંગા. ઇસકે બ.અદ જબ નજ્જશી કે ઇસલામકી સદાકત મ.અલુમઃ હોગઇ તો વોહ બી મુસલમાન હો ગયા.

ઇસ વાક.એ કે બ.અદ આપકે ચચા અમીર હમ્જા (રદી.) ઔર મકકેકે એક મશહુર ઔર સાહબે રસુ.બ શખ્સ જનકા નામ હ.જરત ઉમર (રદી.) થા, ઇમાનલાય. હ.જરત ઉમર (રદી.) બડે બહાદુર ઔર આલીમો ફાજલ આદમી થે. ઔર કૌમે કુરયશકે લોગ બડે બડે કા-મોમે ઉન્હે આપના પેશવા જનને થે, ચુનાંચે હ.જરત રસુલે ખુદા (સા.) કી મુ.ખાતિફતમેં લી ઉન્હોંને જો કુછ આપસમેં મશવિરા કીયાથા, ઉસ્પે હ.જરત ઉમર (રદી.) હી કી તજવીજકો સબસે જ્યાદા વક-અત દીથી. હ.જરત ઉમર (રદી.) કી આપસે ઇતની મુ.ખાતિફત તો થી હી મગર ફિરલી એક દિન અયસા ઇત્તફાક હુવા કે વોહ અપની બહન (રદી.) સે સુરએ “તાહા” કી કુછ આયતેં સુનકર બેતાબસે હો ગયે ઔર કહેને લગે, જસ પાક જનકા એ કલામ હય મુનાસિબ નહા ઉ-સ્કી ઇમાદતમેં કુ.સુર કીયા જય. ઇસ્કે બ.અદ કલમા પઢા ઔર ઉસી વક્ત સચે દિનસે મુસલમાન હો ગયે. અબ યહી હ.જરત ઉમર (રદી.) જો આપકે સખ્ત મુ.ખાતિફથે તલવાર ગરદનમેં ડાલે રસુલે-ખુદા (સન્ન) કી ખિદમતે બાબરકતમેં આય ઇસવક્ત આપ શહેરકે બાહિર એક પહાડી પર બયઠે થે જસ્કા નામસફાહય. આપને હ.જરત ઉમર (રદી.) કે અપને પાસ આતે દેખ ઉન્કા ઇસ્તેફખાલ કીયા. ઔર ગલેસે લગાકર ફરમાયા અય ઉમર કિસ ઇર દેસે આય હો ? કયા કયામત તક લડતેહી રહોગે ? હ.જરત ઉમર (રદી.) ને જવાબ દીયા કે યા રસુલુલ્લાહ મંય મુસલમાન હોને ઔર ખુદા ઔર ઉસ્કે રસુલ પર ઇમાન લાનેકો આયા હું. એ સુનકર આપ બહોત ખુશ હુવે. આપને હ.જરત ઉમર (રદી.) કે કલમા પઢાકર મુસલમાન કીયા. ઔર જો લોગ પાસ બયઠે ઉન્હોંને બઆવાજ બલન્દ તકબીર કહી. એ ગુલગુલા શહેર વાલોંકે કાનોં તક પહોંચ્યા. ઇસ્કે બ.અદ હ.જરત ઉમર

(રદી.) ને કહા કે યહે ખાત મુનાસીબ નહીં કે મદ્દી ઔર પથ્થરથી ના ચીજ મુરનાંકી પરસ્તીશ તો ખુદલમ ખુદલા હો ઔર દુનિયાકો પયદા કરને વાલે પાક ખુદાકી બન્દગી છુપ કર કી જાયે. ઔર યહે સચ્ચા મજહબ છુપા રહે. આપ બે ખટકે બાહિર નિકલ કર નમાજ પઢીયે. ઔર લોગોંકો હિદાયત કીજીયે. યહે સુનકર રસુલે ખુદા (સલ૦) અપને અસહાબ સમેત ખનયે ક.અબાકી તરફ ચલે ગય. ઔર હજરત ઉમર (રદી.) નંગી તલવાર લીયે આપકે આગે હુવે જબ લોગોંને હજરત ઉમર (રદી.) કા યહે હાલ દેખા તો પુછા તેરે પીછે કૌન હય. ઉ.હોંને કલમા પઢા ઔર કહા હજરત મુહમ્મદ રસુલુલ્લાહ (સલ૦) હય જો કોઇ તુમહેંસે અબ ગુસ્તાખી કરેના તો યહે તલવાર હય ઔર ઉસ્કા ખુન ફિર આપને જહિર હો઼ર નમાજ પઢી.

કુછ દિનોં ખ.અદ અમુતાલીમ ઔર ખીખી ખુદયખ(રદી.) દોનોને એક દુસરેકે ખ.અદ વફાત પાઘ ઇસ વક્ત આપકી નુમુવતકા દસવાં સાલ થા. આપકો ઇત દોનાંકી વફાતસે ગમ પર ગમ હુવા ઔર ઇસ વાસ્તે ઇસ ખરસકો આમુલહુજલ ય.અની ગમકા સાલ રખા.

જબ અમુતાલીખકી વફાતકે ખ.અદ કુરયશને આપકો બહોત તંગ કીયા. ઔર આપલી ઉનકો રાહે રાસ્ત પર લાનેસે માયુસ હો ચુકે તો યહે હાનાંકે આપ ઇસ શહેરસે તાયફમેં ચલે. ઔર વહાંકે લોગોંકો વ.અ.જો નસીહત કરેં ચુનાંચે આપ જ્યદ ઇજ્નેહારીસકો અપને સાથ લેકર તાયફકો ગયે. ત.કદીરથી ખાત વહાંકે લોગ આપકે વ.અ.જસે અયસે ખર અફરોખતા હુવે કે ઉન્હોંને આપકો વહાં ઇહેરને તકકી ઇ.જ.જત ન હી ઔર પથ્થર રોડે ઔર ઇંટેં માર માર કર ઔર લડકે પીછે લગાકર ઉસી વક્ત શહેરસે નીકાલ દીયા. આપકે પાઉં ટ.ખને પીંડલીયાં પથ્થરોંસે જ.ખમી હો ગઇ. ઔર આપકો મક્કેમેં વાપસ આના પડા. ઔર મક્કેવાલોંમેંસે એક શખ્સ જુસ્કા નામ મો.અત્તમ ખીન્ને અદીથા આપકા હામી ઔર મદદગાર બના.

ઇન્હી દીનોંમેં એક અયસા વાકિયા પેશ આયા જો ઇસલામી તા.રી.ખમે બહોત શોહરત રખતા હય એક રોજ હજકે ઐયામમેં આપ તાજરોં ઔર જત્રીયાંકો વ.અ.જ કર રહેથે, તો આપકો છે આદમી મદીનેકે રહેનેવાલે મીલે. આપને ઉનકો વ.અ.જો નસીહતથી વોહ આ.

પછી શીરી કલામી ઔર સહર બયાની ઔર હક.પસન્દીસે અયસે ખુશ હુવે કે આપપર ઇમાન લાય ઔર મદીનેમેં વાપસ આકર બડી. સરગરમીસે યહે ખ.બર ફયલાઈ કે મક્કેમેં એક પયગ.મ્બરે ખુદા (સલ.) પયદા હુવા હય. વોહ તમામ ઝવડે. ઔર ફસાદોંકો જે સદીયોંસે યહાં બરપા હ'ય મીટા રહા ઔર ખુત પરસ્તીકી બેખ.કની કર રહા હય. ઔર સદાક.તકા નુર ચમકાતા, ઔર ખુદાકા નુર કુલ દુનિયામેં ફયલા- તા હય. દુસરે સાલ યહે લોગ ચન્દ ઔર આદમીઓંકો અપને હમરાહ લેકર મક્કેમેં પહોંચે. ઔર અપને ઉત આદમીઓંકોલી ઉસી જગેહ જહાં ઉતહોંને પહેલે આદમીઓંકો મુસલમાન કીયાથા દીને બરહ.ક.કા રાસ્તા દિખાયા ઔર ઉતસે યહે એ.હદ ત્રીયા કે હમ ઇમાનદારીસે પ- યગ.મ્બરે ખુદાકા સાથ દેગે.

ઇસ્કે બઅદ જબ વોહ મદીને ગએ તો આપને એક નકીબ ઉતકે સાથ ભેજ દીયા તા કે વોહ ઇનહોં દીને બરહ.ક.કી તલકીન કરતા રહે. નકીબે મુહ.મ્મદી (સલ.) કા મદીને તૈયબામેં આનાથા કે વહાં ઇસ- લામ પાનીકે રેલેકે મીસાલ ફયલને લગા.

ઇન્હી ઐયામમેં હ.ક.ત.આ.લાને અપને ઉ.લુ.ત.અ.જ.મ.ર.સુ.ત.કો અ- પની કુ.ર.ન.અ.જ.મ.ન.આ.ર.ર.હ.મ.ત.કા સમાં અપની આંખોંસે દીખાકર ઇકાને કામિલકે ઇન્તેહાઈ દરજે તક પહોંચા દીયા અશ.ખુ.ત.મખ.લુ. કાતકે ગિરોહમેસે એક ખા.સુ.ત.ખા.મ બન્દેકો શખમેં મ.એ.ગ.જે કમાલ પર પહોંચાકર ખિલઅ.તે ઇન્તેફાસે સરફરાજ ફ.માયા. ઔર આ.તમે શહુદમેં આ.લમેં ગ.ય.પ.કે ઇસરાર આંઇના કરદીયે શરહ. મ.એ.રા.જ.કે વાસ્તે “તાકે હમ ઇસે અપની નશાનીએ દિખાએ” કા ઇશારા કાકી હય.

સને ફરર મેં મદીને મુતબરાકે ૭૫ મુસલમાન એક કાફિલે કે હ- મરાહ મક્કેમેં આય. એક સુનસાન રાતમેં વોહ આપસે મિલે ઉન્હોંને સીદક. દિલસે ઇસલામ કુબુલ કીયા ઔર આપકો મદીને તશરીફ લે ચલનેકી સલાહ. દી. જબ આપકો ઉતકે આનેકી ગ.ર.જ. મ.અ.લુ.મ.હુ.ઈ કહાકે ઇસલામ કુબુલ કરને ઔર મુજે મદીને લે ચલનેમેં તુમપર બ- હોત મુસીબતેં પડે.ગી. મગર ઉતહોંને ઇસ અકીદત ઔર ઇરાદતે દિલીસે યહે દરખાસ્તકી કે આં હ.જ.ર.ત (સલ.) કો કામિયાબીકી ઉ- મ્મીદ બ'ધી. ચુનાંચે ઉસી વક.ત એક મ.અ.હુદા બાહમી કરાર પાયા

જીરમેં ઉન્હોને આપસે યહે દરખાસ્તકી કે અગર ખુદા આપકો કામિયાબી દે તો આપ હમ ગરીબોં કે શહરકોહી મસકન કરારદે. ઔર હમેં ઇસ ઇજ્જતસે મહરૂમ ન કરે. આપને ઇસકો બડી ખુશીસે કુબુત્ર કીયા. મક્કેકા એક કુરયશ કહીં છુપા હુવા ઇસ મઅમિલેકા દેખ રહાથા ઉપને ઝટ આકર કુરયશકો ખબરદી. વોહ ફૈરનમદીનેવાલોકે કાફિલેમેં પહોંચે ઔર ઉન આદમીયોંકો ઉન્હોને આપસે એહતે પયમાન કીએથે હુંદે મગર ઉનકા કુછ પતા ન મીલા તો સર ખુજલાતે ચલે આપ, ઔર કાફિલા મદીનેકો ચલા ગયા.

ચુકે કુરયશ એહલે ઇસલામકો બહોત તંગ કરતેથે ઇસ વાસ્તે આપને અપને મુપત્તમાન ભાઇયોંકો સત્તાહ દી કે વોહ મદીનેકો ફિજરત કર જાએ. ચુનાંચે અંદહી રોજમેં એક એક દોદો કરકે કરીખતસો અદમી મઅ અપને અપને રિશતાદારોંકે ચલે ગય. ઔર સિફ આપ ઔર હજરત અલીકરમદલાહો વજહો. ઔર હજરત અબાબકર સીદીક (રદી.) મઅ અપને એહલો અયાલકે મક્કેમેં રહે. ઔર આધા મક્કા ગોયા વીરાન હો ગયા. ઇસ વક્ત કુરયશ તયશમેં આકર દારૂનનુદવામેં કમીટી કરકે રાયઝીકે સખ મીલ કરકે આં હજરત (સલ૦) કો કતલ કરે સખને યહે રાય પસંદ કી ઔર કુરયશ રાત હોતેહી આપકે ઘરકે આગે ડટ ગયે કે જીસ વક્ત વોહ દરવાજેસે નિકલે યહીં ઉનકા ઢેર કર દીયા જય. આપકો હુકમે જનામે ખારી હુવા કે હજરત અલીકો અપને ખીસ્તરે પર લિટા આપ અબુબકર સીદીક (રદી.) કો સાથ લેકર નીકલ જાએ. જખ આપ ચલે ગયે ઔર ગારે સૌરમેં પનાહ ગુજન હુવે કુરયશને સુખહકો દેખા કે અપને ઇરદેમેં ના કામિયાબ રહે, તો મારે ગુસ્સેકે દીવાને હો ગયે. ઔર હર તરફ આપકી તાલાશ કરને લગે. ઉનહોને યહે ઇશતેહાર દીયાથા કે જો શખસ આપકા સર કાટકર લાયગા સૌ ઉંટ ઇન્આમ પાયગા. આપ જખ ગારમેં ગયે ઉસ વક્ત ઉસ્કે મુંહ પર મકડીને જલા તન દીયા ઔર એક કબુતરને ઉસકે ઉપર અડે દે દીએ. જખ કુરયશ આપકો હુંઠતે હુવે ઉસ ગારકે મુંહ તક પહોંચે તો ઉન્હોને યહે હાલ દેખકર સમજે કે ઇસકે અંદર કોઇ નહીં ગયા હય, ખિલા તહકીક વાપસ હુવે. ગરજ ત્રીન દિન તક આપ ઇસ ગારમેં રહે ઔર હજરત અબુબકર સીદીક (રદી.) કે

બેઠે અખદુલ્લાહ (રદી.) ઔર ઉનકે ગુલામ આમિર (રદી.) કે પાસ ખાને પીનેશી જુરરી ચીજે પહોંચાતે, તીસરે રોજ એક શખ્સ જીસે હજરત અખાબકર સિદ્દીક (રદી.) ને મુકરર રખાયા હો ઉંટ લાયા ઔર હજરત અખાબકર સીદ્દીક (રદી.) કે ગુલામ આમિર (રદી.) લી આ ગય એક પર આં હજરત અખાબકર સીદ્દીક (રદી.) કે સમેત સવાર હુવે દુસરે પર બાકી દોનોં બચડે ઔર મદીને તૈયાબાકો હિજરતકી મોરોખાને ઇસલામ આં હજરત (સલ્લ) કી હિજરતસે સન હિજરીકા શુમાર કરતે હંય.

જખ આં હજરત (સલ.) મદીને શરીફકો પહોંચે હજરત અલી-લી રાસ્તેકી મુસીબતેં જોતને આપસે આ મીલે ૧૬ રખીઉલ અબ્વલ ખરોજે જુમ્આ મુતાબીક હો જુલાઇ સને ૬૨૨ કો આપ મદીનેમેં દાખિલ હુવે ખલકત આપકે દીદારકી ઇન્તેજર કોડોં પર ખડી થી હર શખ્સ આંખેં બીછાનેકો તૈયારથા કે મેરે યહાં કયામ ફરમાયેં આપ હંસતેથે ઔર ઉંટનીકી મહાર છોડકર ફરમાયા કે જહાં ચહે ખુદ બચક જયગી વહાંહી મેરા કયામ ગાહ હોગા આખીર વોહ ઉંટની ઐયુબ અનસારી (રદી.) કે ઘરપર ઠહેરી વોહ આપકા અસખાબ ઉતાર કર અપને ઘરમેં લે ગયે ઔર અપને તઈ અયસા ખુશ નસીબ સમઝા ગોયા દોલતે જહાંસે માલા માલ હો ગયા.

પહેલે પહેલ આપ અયુ ઐયુબ અનસારી (રદી.) કે ઘર રહે ફિર વહાં એક મસ્જદ બનવાઇ જીસે મસ્જદે નખવી કહેતે હંય. ઔર અખ વહાં એક ખડી આલીશાન ઇમારત બન ગઈ હય. જખ આપકે રહેને કે વાસ્તે ઘર ઔર વ.અ.જે નસીહત કરને ઔર નમાજ પઢને કે વાસ્તે મસ્જદ બન ગઈ તો આપ વહોં જ રહે ઔર અપને એહલો અયાલ કોલી મક્કેસે મદીને બુલવા લીયા.

ઇસ્કે બ.અદ વકાત તક મદીને તૈયબામાં રહે ઔર અપને પાક મજહબે ઇસલામકો ફયલાતે રહે. ચહે ખાત અરબકે બુત પરસ્તોં ઇસા-ઇયોં ઔર યહુદીયોંકો બહોત નાગવાર ગુજરી વોહ આપસે જંગ કરતે રહે. તવાલતકા ખયાલ ઇસ ખાતોંકે લીખનેસે આરી રખતા હય. આખીરકાર આપને મકકએ મો.અ.જ.જમા ફતહકર લીયા ઔર વહાંકે સખ લોગ આપપર ઇમાન લાય ઔર આપને ઉનસે બહોત અન્ધા

મુલુક ક્રીયા ઇસ્કે બ.અદ અરબકે ઔર કબીલેલી આહિસ્તા આહિસ્તા ઇસલામ લાય ઔર આપકે સામનેહી સારે અરબમે આપકા સમ્યા ઔર પાક મજહબે ઇસલામ ફયલ ગયા.

જખ અરબમે રહે ઇન્કીલાબે રહાની હોચુકા તો આપકો મ.અ. હુમ હો ગયા કે જીસ મતલબ કે લીએ ખુદાને મુજકો પયદા ક્રીયાથા વોહ હો ચુકા ઔર ચકીન ક્રીયા કે અબ મેરી માતકે દિન કરીબ હંચ તબ આપને એક અલવદાઈ હજકરનેકી ડાની ચુનાંચે (૨૫) જલકદકો આપકા કાફિલા મક્કએ મુ.અ.જ.જમાકો રવાના હુવા. મગર નાજરીન કયા તુમ કયાસ કર સકતે હો કે ઇસ હજમે આપકે પીછે કિતને આદમીથે વહી આમિનાકા ચતીમ બમ્યા જીસે દાઈ હલીમા પરવરી શકે લીએ લેનેમેલી તઅમ્મુલ કરતીથી વહી શખ્સ જીસે મકકેમે કોઈ પનાહ ન દેતાથા ઔર જીસે ભાગતે વકત સિર્ફ દો જાનિસાર રફીક મીલેકે એક બીસ્તર પર લેટા ઔર એકને આપકે સાથ જન જોખોમે ડાલ પહાડકી ખોહમે પનાહલી કુછ ખયાલ કર સકતે હો આજ ઉનકે જુડે કે નીચે કિતને આદમી હંચ ? આજ આપકે સાથ એક લાખ ચોવીસ હજર ખુદા પરસ્ત મયદાને અરફાતમે ખુદાએ વાહદકે હુજુરમે સરનંગે ખડે, બિન સિલે કપડે કફનકી તરહ પહેને. અમીરી ગરીબીકા ફર્ક દુર કીએ મયદાને હશ્રકા નમુના બનાએ ખડે હંચ. અલ્લા હો અકબર સદાકતકી કામિયાબી કયસા આલીશાન નજરા.

ઇસ્કે બ.અદ નમાજે હજ અદા કીગઈ ઔર આપ મદીનેકો વાપસ આય.

અબ સના ૧૧ હિજરી શુરૂઆ હુવા. ઇસ્કો આં હજરત (સલ.) કી રહલતકા સાલ કહા જતા હય ઇસીસાલ વોહ જખ તક જન્દા રહે મદીનેસે બાહિર નહીં નિકલે મહમેતુખુકસે વાપસ આતે વકત એહલે શમાને એક મુસલમાનકો કતલ કરદીયાથા. ઇસ વકત ઉસ ખુનકા ઇન્તેકામ લેનેકે લીએ આપને એક ફૈજ રવાના કી મગર આં હજરત (સલ.) કે સખ્ત ખીમાર હો જાનેકી વજહસે વોહ ફૈજ રસ્તેહીમેસે લૌટ આઈ. ઇન્હી દિનોં દો શખ્સોં મુસલીમા ઔર અસવદ અનસી જો કજબ કહે જાતે હંચ પયગમ્બરીકા દ.અવા કીયા ઔર અપને અપને કબીલોંમે રસુખ પયદા કરકે સન્યા યમનકે દારૂલખિલાફે

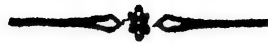
પર કબજા કર લીયા ધનમેંસે અસવદ અનસીકો. તો મુસલમાનોને જલદ કતલ કર ડાલા. ઔર મુસલીમા કબજા ખખા ધસે આં હજર-તથી ખીમારીકે ઇસ વકત સજાસે ખચ ગયા, મગર આખરકો મુસલમાનોને ઉસકોલી ન છોડા !

અખ આપકી ઉમર તકરીખન ૬૩ બરસકી હોગધથી બુઢાપેકી કમજેરી ઔર કસરત મહેનતસે આપકી તંદુરસ્તીમેં ફર્ક આ ગયા થા આ ખીરકાર આપકો બુખાર હો ગયા ઔર રફતા રફતા ઉસને નમુનીયાકી સુરત અખતેયાર કરલી મગર આપ અચસે મુસ્તકલ મીજજથે કે ઇસ શદીદ અલાલતમેંલી પાંચો વકત મસ્જદમેં હાજર હોતે ઔર ખુદ ઇમામત કરતે. ખીખી આયશા (રદી) કા ઘર મસ્જદકે બહોત કરીખથા. ખીમારી કે ઔયામમેં ઇસીમેં કયામ પછર રહે વોહ બહોત દિલી હમદદીસે આપકી તીમારદારી કરતી. અપની રહલતસે તીન રોજ પહેલે જખ આપ બહોત નિઠાલ હો ગયે તખ આપને અપને અચાજદ ભાઇયોં હજરત અલી (રદી) ઔર હજરત ફજલ (રદી) ને ચહે દરખાસ્તકી કે વોહ આપકો સહારા દેકર મસ્જદ તક લે ચલે વોહ ફૈરન ઇસ હુકમકો બજલાયે ચુકે વોહ આપ બહોત કમજેરથે ઇસલીયે આપને અપની બજાયે હજરત અખાબકર સીદીક (રદી) કો ઇમામ બનાયા ઔર ખુદ ઉનકે પીછે ખડે હોકર નમાજ અદાકી, નમાજસે શરીગ હોકર ખચક ગયે ઔર લોગોંસે મુખાતિખ હોકર ફરમાયા અગર મુઝસે કીસી શખ્સકો કુછ ઇજા પહોંચી હો તો મંચ ઇસ વકત ઉસકી મઆફી કે લીયે હાજર હુ અગર કિસીકા કોઈ કરજા મેરે જમ્મે હો તો વોહ ઇસ વકત મુઝસે લે લે ઇસ વકત એક શખ્સને ખડે હોકર અર્જકી કે મેરે તીન દિરમ આપકે જમ્મે હંચ વોહ કરજા ફૈરન અદા કીયા ગયા.

ઇસ્કે બઅદ આપને હાજરીને મજલીસકો બહોત નસીહતકી ફિર મકાનમેં તશરીફ લે ગયે ઔર વહાંસે ફિર બાહિર તશરીફ ન લાયે અખ રોજ બરોજ આપકી ખીમારી ઔર બેચેની બઢતી ગઇ. આપને પાનીકા એક પ્યાલા ભરકર પાસ રખાયા. પાનીમેં હાથ ડુબોકર બાર બાર ચહેરેપર મલતેથે આખીરકાર ૧૨ રખીઉલ અવલ મુતાબિક ૮ જુન સને ૬૩૨ ઇ. બરોજ દોશમ્બા. (પીર) ખ વકતે દો પહર

આહિસ્તા આહિસ્તા ખુદાકા નામ લેતે ઔર રફીકે આલાકે પાસ રફીકે આલમા કે પાસ કહેતે આલમે ફાનીસે આલમે જવેદાનીકે સિધારે. ગોયા હસ તારીખકો પયદા હુવે થે. ઉસી તારીખકો ઇન્તે-કાલ ફરમાયા ઇમા લિલ્લાહે વ ઇમા ઇલયહે રાજેઉ.ન.

નાજરીન ! રસુલે પાકકે જમાનએ સઆદતકે અહવાલ અયસે મોઅજત અંગેજ ઔર હિકમત આમેજ હંય કે ઉન્કો હરકદર શરહ ઔર ખસ્તસે લિખા જએ ઉસી કદર નફઆ પહોંચાને વાલે હંય મગર અફસોસ હય કે જમાનએ હાલમે મજમીનકી તવાલત ના મકબુલ હોનેકે સખખસે ઔર દુસરે કિતાબ મુખતસર કરનેકી તાકી-દસે મંચને બહોતહી મુખતસરન મજકુરા ખાલા વાકિઆત અખજ કીએ હંય. અગર નાજરીનકા શૌક ઉમ્મીદ દિલાયગા તો આં હંજ-રત (સલ૦) કા હક એક કિતાબી સુરતમે ખુલાસતન છાપકર ઇજ-હાર ક્રીયા જયગા, લેકીન યહાં પર તવાલત હોનેકે ખૌફસે બક્રીયા વા ક્રિયાતકો હન્કા શરહસે ખયાન કરના બહોતહી જુરરી થા. નિહા-યતહી મુખતસર કર દીયા હય યઅની સિફ ચન્દ અકમ વાકિયાત તરતીખ વાર ખયાન કર દીયે હંય.

અહવાલે ખુલફાએ રાશેદીન રિદવાનુલ્લાહે અલયાહિમ અનમદન.

જકે હજરત અયુબકર સીદીક (રદી.) કી ખિલાફતકા

પોશીદા ન રહે કે જખ હજરત મહંમદ મુસ્તુફા (સલ૦) કે વિસાલકા વક્ત કરીખ આયા; ઉસ વક્ત દીને ઇસલામ અયસી હાલતમેં થા જયસા કીસી આલી ખાન્દાને ખરગુજીદાકા એકલોતા ફરજન્દ હોનહાર નાખાલીગ બુલુગતકે કરીખ હોતા હય. અગરયે હોનહારકા ખુદા ખુદ મદદગાર હોતા હય, પર જહિરી સખખલી ઉસ્કી પર વરિગકા જુઝ દુકાર હોતા હય. હજરત અયુબકર સીદીક (રદી.) આં હજરત (સલ૦) કે સચો દોસ્ત જનિસાર કેામે કુરયશમેં ખડે સાહમે એ અતખાર ઔર જ ઇકતેદાર થે. જખ આં હજરત (સ૦) મર્જે માંતસે દાયાર. ઔર જસ્મકી કમતાકતીસે નજર હુવે, ઔર મસ્જદમેં તશરીફ ન લા સકે તો તમામ ખુલફાકી માબુદગીમેં સખસે પહેલે હજરત અયુબકર (રદી.) કોહી પેશ ઇમામ હોકર નમાજ પઢાનેકી ઇજાજત ફરમાઇ, જસે સહાબા કરામકો ચકીન હો ગયા કે ખલીફા હોના અયુબકર (રદી.) કાહી મનજુર હુવા. જસ રોજ આં હજરત (સલ૦) કા વિસાલ હુવા ઉસી દિન સખ અસહાબોંને આપસે ખયઅત કી. ઔર મહાજરીનો અન્સારને આપકો ખિલાફત પર મુકરર કીયા. જખ આં હજરત (સલ૦) કી વફાતકી ખખર અરખમેં મશહુર હુઈ તો અકસર અરખ મુરતદ હો ગય, ઔર જકાત દેના મોકુફ કીયા. હજરત અયુબકર સીદીકને અસહાબોંસે ઉન્કે કતલ કરનેકી મશવિરત કી. હજરત ઉમર (રદી.) ને કહા યા ખલીફએ રસુલુલ્લાહ લોગોંસે નરમો ઔર તાલીફ કરો. ફરમાયા કે તુ જહિલીયતમેં જખખાર થા ઔર ઇસલામમેં સુસ્તી કરતા હય. અય ઉમર વહી મુનકદ આ હો ગઇ, ઔર દીન તમામ ઔર કામિલ હુવા, આયા દીનમેં તુકસાન હુવા ઔર મંય જન્દા હુ.

અલગરજ ખલીફા અવલકે ખિલાફતમે મહદમેં સખસે પહેલે કુરઆન શરીફકી આયાત જે અમરોં ઔર પત્તોંપર મુતફરરિક લિખી

હુધ મૌજુદથીં ઔર લોગોંકો હજીજ યાદ થીં સખકો એક જ જમઅ કરકે લિખા ગયા. ફિર હજીજરત ઉમર (રદી.) કે ઓહદમેં લી ઇસ્કી તકમીલ હુધ, ફિર હજીજરત ઉસમાનકે વક્તમેં કામિલ તૌર પર તરતીખ ઔર તકમીલ અમલમેં આઇ. ઔર નકલેં ઇસકી ઇસલામકે કબજ કીયે હુવે મુલકોંમેં રવાના કી ગઇ. ઔર ઇસી તરતીખકે બ મુજબ આજ તક તમામ આલમમેં રાયજ હય. એક હર્ફકા તફાવત નહીં હુવા. ઇન્હી ખલીફકે આગાજે ખિલાફતમેં સુબહ ખીન્તેલ હારિસ નામકી ઔરતને પયગમ્બરીકા દઅવા કીયા. ઔર ખની તયમ ઔર તગલખ ઉસ્કે નનીયાલકે લોગ ઉસ્કે તાબે ઔર મદદગાર હો ગય. ઔર ઇન્હી દીનોંમેં મુસલીમા કજ્જખખનેલી દઅવા નુબુવતકા કીયા એક વક્તમેં દો ખતાવટી નખી એક મદદ ઔર દુસરી ઔરત ઉઠ ખડે હુવે જીસ્સે હજીજરત અબુમકર (રદી) ને ઇનપર લશકર ભેજકર ઔરતકી જમોઅતકો પરીશાન કર દીયા ઔર મુસલીમા કજ્જખખ એક વહેશીકે હાથસે કતલ હુવા. યહે વહેશી વોહ શાખસથા જીસ્ને અપને જહલકે જમાનેમેં હજીજરત અમીર હમજકો શહીદ કીયા થા. ઇસી સખખ ઇસ શાખસને મુસલીમા કજ્જખખકો કતલ કરકે અપની શુજઅતકી ખાખત ફખરીયા યહે ખાત કહી કે વોહ શાખસ અયસા શુજઅ હય કે જહલકે જમાનેમેં ઇસલામકે સરદારકો મારા. ઔર જખ ઇસલામ કુબુલ કીયા તો અયસે ખડે કાફિરકો મારા જીસ્ને પયગમ્બરીકા ઝુલ દઅવા કીયાથા. અખ વોહ ગુનાહ ઔર યહે સવાખ દોનો ખરાખર હોગયે. ફિર ઇન્કે ઓહદમેં ફારિસપર ફૌજ કશી હુઇ. શામ પર લશકર ભેજ ગયા. સને ૧૩ હિજરીમેં વનકુશ સિપેહ સાલારકો ગિરફતાર કીયા. અવ્વલ ખયતુલ માલખ દારોગા ઇન્હી ખલીફ સાહખને મુકરર કીયા. કુરઆન શરીફકા મુસહફ કહા. હાઇ સાલ ખિલાફત કરકે સને ૧૩ હિજરીમેં તેંસઠ ખરસકી ઉમર પાકર જ ખહક તસલીમ હુવે. ઔર હજીજરત ઉમરકો અપને જીતેજ ખલીફ મુકરર કર ગય. યહે ખલીફ અવ્વલ ખડે એહલે દિન ઔર જમદમ આં હજીજરત (સલ્લ) કે ખુમર ખીખી આયશા સીદીકા કે ખાપથે. ઇન્કે ઓહદમેં ઇસલામ સંબલ ગયા. ઔર અરકાને ઇસલામકી જોડ ખન્દી કાયમ હોગઇ.

જી.કે. હ.જ.રત ઉ.મર ફાફક. (રદી૦) કી ખિલાફતકા.

હ.જ.રત ઉ.મર ફાફક. (રદી૦) ક.ખીલા ખની તીમસેથે, આં હ.જ.રતકે ખુસર ખીખી ફક્તિયા કે વાલિદથે. ઉનકે એ.હદમે અંવલ સને ૧૪ હિ. મેં મુલકે ખઅલખક હ.મસ ફતહ હુવા. હરકુલ શહિન્શાહે અન્તાકિયાસે છે લાખ ફૈજ લેકર આયા. ખાલિદ ખિન્ને વલીદ ઔર અમીર અબુ ઉખયદા ઇસલામી લશકરકે સરદારોંકે સાથ ઇસ વકત પંચતાલીસ હજર મુસલમાનથે, જન્હોંને છે લાખકા મુકાબિલા કીયા. તીન પહેર તકતો મુસલમાન ડટકર લડે, ઔર અયસી સખત લડાઇ હુઇ કે આડસો મુસલમાનોંકી આંખે તીરોંકી જ.રખસે પુટ ગઇ. તીસરે પહેર મુસલમાનોંકી શકિસ્તકે આસાર જ.હિર હોગએ, કે ખ્યાદે તો ખદસ્તુર અડે. રહે, મગર સવાર ખ.યમા ગાહકી તરફ ભાગને લગે. ઔરતેં અ.રખકીં જો જ.ખમીયોંકો પાની પિલાતી ઔર ન.અશેં ઉ.ઠાતીથી ઉન્હોંને ભાગને વાલે સવારોંકો રોકા, ઔર ઘોડોંકે મુંહપર લાઠીએં મારની ઔર મલામત કરની શુરઅ.કી. સવારોંકો ગ.યરત આઇ, જ.રા દમ લેકર ફિર મયદાનકી તરફ રખ. કીયા, ઔર હ.મ્લા કરકે મુખાલિફકે લશકરમે ઘુસ ગએ, ઔર અયસી સાખિત ક.દમીસે જન તોડ.કર લડે. કે ક.રીખ શામ હરકુલ શકિસ્ત ખાકર કુસ્તુન તુ.નિયા દાફલ ખિલાફતે રૂમકો ભાગ ગયા. લશકરે ઇસલામ ફતેહ.યાખ હોગયા, ઔર ઉસ્કે ગિર્દકે અકસર મુલક ફતેહ. કર લીયે. ખયતુલ મુ.કદમમેં જ.કાં તઅ.મીર હ.જ.રત સુ.યવાન (અ.૦) કેયો એક મસ્જીદ અ.લીશાન તઅ.મીર કર ઇ. ફિર ઇસલમકો ફૈજને ફારિસકી તરફ રખ.કીયા. એહલે ઇરાનને ઉસ વકતમેં યજ.દે જ.દકો અપના ખાદશાહ ખનાયાથા. મગર એહલે ઇસલામને કાસિરાકી ખાદશાહતકો હમેશા મુતવાતિર શકિસ્તપર શકિસ્ત દેકર તોડ.ડાલા. ઔર ખડે. ખડે. શહેર ઇરાનકે ફતેહ. કર લીયે. ઔર જો દાફલ ખિલાફતે કિસરાયા ઉસ્કા મહા.સિરા હુવા. ઔર દુસરે હમલેમે વોહલી ફતેહ. હોગયા. માલ એ તઅ.દાદ હાથ આયા, અયવાને કિસરા પર ખાદ હુવા. ઔર ચુકે ઉસ.વકત સખસે ક.રીખકા રાસ્તા ઇરાન ઔર હિન્દુસ્તાનકા ઉખ્ત્રાકી તરફસેથા ઇસલીયે દરિયાસે શત્તુલ અ.રખકે કિનારે સને ૧૬ મેં

ખ.લીફએ દોમને શહેર ખસરાકો આખાદ કીયાથા કે, હિન્દ ઔર ફારિસકા રાસ્તા એહલે ઇસલામકે ક.ખ.ખે.મેં રહે, ઔર ઇસી રાસ્તેસે ફારિસ ઔર હિન્દ ઔર રૂમકી સૌદાગરી અખતક જરી હય. સને ૧૭ મેં અહવાજ, ફત્હ, હુવા. ઔર શામ, ઔર ફારિસ, ઔર મિસ્ત્રકી મુહ-મમમાત સર હુધ. સને ૨૨ હિ. મેં આજર ખેજન, ઔર હિરાત ઔર જુરજત વગ.યરા ફત્હ. હોગએ. નહાવન્દ પર ખડી સખત લડા-ઇયાં હુધ યજ.દે જર્દ શકિસ્તખા ખા કર ખલખ.મેં પહોંચા, ઔર ફિર જયહુન ઉતર તુર્કસ્તાનકો ભાગ ગયા. ઇસી ફત્હ.કા નામ મુસલમા-નોને ફત્હુલ પુતુહ. રખા, જસસે ઉસ તમામ મુલકમેં ઇસલામકી રિસાયતકી ખુનિયાદ પુખ.તા હોગઇ. ફિર હિન્દુસ્તાનકી તરફ કીચ મ-કરાન કે કોલિસ્તાન તક ઇસલામકી ફૈજ ભેજ ગઇ ઔર વેમલ પર પહોંચકર એક લડાઇકી ઇસ્કે ખઅદ મુસા અશઅરીને મુલકી ના વા-ક.ફિયતકી વજહસે ખ.લીફકો યહી લિખ ભેજ કે મુલકે હિન્દકી તસ-ખી.રકા કર્દ ન કરના ચાહિયે. ઔર ઇસ જંગમેં હિન્દીયોંસે ખહોત જંગી હાથી લુટમેં આએ, જન્કી નિસ્ખન ખ.લીફ દોમકે પેશગાહસે એહ હુકમ આયા કે એહ જનપર ઇસ મુલકમેં કાર આમદ નહીં. ઉસી મુલક કે લે.ગોં કે હાજ ફૈજખ.ન કરકે ઉન્કી કામતકા કિય ફજકો તક.સીમ કરદો. ઔર ઇન્હા ખ.લીફને અમીરલમોઅમિનીનકા ખિ-તાબ ઇસ વ જહસે ઇખ.તેયાર કીયા કે અયુમકર (રદી.) આ હજ.રત (સલ.) કે જનશીન હુવા હું, ઔર ખ.લીફસે મેરા દરજ કમ હય ઇસ વાસ્તે મુજકો અમીરલ મોઅમિનીન કહેના ચાહિયે. સને ૧૭ મેં હજ-રત અ.લી (રદી.)કી સલાહસે સને હિજરીકા તહરીર હોના જરી હુવા આખાદિયોંકી હિ.ફજ.તકે લીયે કોતવાલ ઔર ચોકીદાર મુકરર કીયે ગયે. ખાસ શહેર મદીને કો રૌન્દ ગરત એહ ખ.લીફ ખુદ કીયા કરતે થે મુજરીમોંકો તખીયા ઔર ખિ.લાફતકે નુમુદે સયાસતકે લીયે જખે તાજીયાના ઇજદકી. અવલ ઇન્હી ખ.લીફ સાહખને મિસ્ત્રસે ખહેરે હિન્દકે રાહ ઇસલામકે લશકરકો રસદ ભિજવાઇ ઔર ઘોડોંકી ફરોખ.ત પર મહ.સુલ મુકરર કીયા ઔર ખડે. ખડે. શહેરોંમેં રિઆયા કે ક.ખ. યા ફયસલા કરનેકો કા.જ. મુકરર કરકે ભિજવાય. ઔર કુફા ઔર ખસરા ઔર અખ હરનરા ઔર શામ ઔર મિસ્ત્ર ઔર મોસલ વગ.

યરાકો શહેરે અઅજમ કરાર દીધા, રમજન શરીફે મહીનેમે' મસ્જિદોંમે' કન્દીલ રૌશન કરાંધ, ઔર મક્કે મહીને કે રાસ્તોંમે' ઇસ કિસ્મકે મુકામ જીન્કો પડાવ કહેતે હંય મુકરર કરકે મુસાફિરોં કે વાસ્તે અશિયાએ ખુદનીકે જખીરે મુકરર કીયે. ઉનમેંસે આટા ઔર સત્તુ વગયરા મુસાફિરોં ઔર મસાફીનકો હરરોજ મિલતા રહેતા. મસ્જિદે નખવીકો વસીઅ કીયા. યહુદીયોંકો જો મુલક હજજ ઔર શામમેં પુતર ખરપા રખતેથે નિકાલ દીધા. ઔર કઅબેમેં મુકામેં ઇબ્રાહીમ કદીમી જગેહ પર મુકરર કીયા. મુલકે તખરેજ વગયરા ફતહ હોનેસે જો માલેગનીમત બે શુમાર આયા વોહ મહાજરીન અશરા મુખશશીસ ઔર અનસાર વગયરા ફિસ્સાદારાન પર તકસીમ કર દીધા, ફિરલી ખહોત કુચ્છ બચા હજરત હુસૈન (અ.) કે ખીસ હજર દીનાર મસાવી દીધા. ઔર જબ ખલીફાકા બેટા અબ્દુલ્લા પહોંચા ઉન્કો પાંચ હજર દેનેકા હુકમ દીધા. ઉસ્ને યહે ઉજૂ કીયા કે હુસૈનકો ખીસ હજર મુજકો પાંચ હજર હજરત ઉમર (રહી.) ને ઉનસે યહે હુજજતકી તુમહારા નાના ઔર બાપ ઔર વાલિદા અયસે હંય જયસે હુસૈનકે ? અબ્દુલ્લાને કહાકે નહીં ખલીફાને ફરમાયા અગર નહીં ફિ તુમને ક્યુ ઉજૂ કીયા ? ફિ મમદુલ્લા ને મમદુલ્લા મારા ચુપકે હી પાંચ હજર લેકર ચલતે હુવ. ઉન્કે ઓહદમેં અમીર મઆવિયાને અપની દરખારી જીનતકો ચમકાયા થા. હજરત ઉમર જો અતરાફે શામકા દવરા કરતે હુવે શામમેં પહોંચે, ફકત એક ઉંટ સવારીમેં ઔર એક ગુલામ હમરાહ થા. અમીરમ યા વિયાકા તકલુફે દેખકર ખહોત ખફા હુવે. અયસા સખત પકડાકે અમીરકે હોશો હવાસ ખાખતા હોગય. યહે ઉજૂ પેશકીયાકે યહે સરહદી મુલક હય, દુશમનોં પર રોઅબજહિર કરનેકી જીરતસે યહે સામાન. જમ્અ કીયા હય. ચુકે યહે ઉજૂ મઅકુલથા ખલીફેકા તસલીમ કરના પડા. ઔર આખિરકાર અસહાબોંને દરમિયાન હોકર ખતા મઆફ કરાધ. જયસી સરકશી ઇન્હોંને હજરત અલી (રહી.) સેકી અગર અયસી હજરત ઉમર (રહી.) સે કરતે તો અજબ નહીં કે વોહ ઉન્કી હુકુમતકી જડ ઉખાડ દેતે. ક્યુકે તમામ મુલક અરબ ઔર ફારિસ ઉન્કો દોસ્ત રખતાથા, ઔર ઉનકી રાયસે મુત્તફિકથા. ઉન્કે ઓહદમેં એક અમીર હરબ યઅને

ખાલિદને કીસી શાએરકો જે કસીદા મદહિયા લિખકર લાયાથા સાઠ હજાર દીનાર ઇન્આમ દે દિયાથા. જખ હજારત ઉમરકો એ ઇત્તિલાઅ પહોંચી અપને એક મુસાહિખકો હુકમ દીયા કેતુ અકેલા રવાના હો ઐર અમીરલ ખહરકે દરબારમેં જકર મેરી તરફસે એ પયામ દેકે તુને એક જુઠે ખુશામદીકો ઇસ કદર સિલા દીયા ઐર લશકરે ઇસલામકી હક તલફીકી. તુઝપર અમીરલ મોઅમિનીનને ખીસ હજાર દીનાર જુરમાના કીયા હય. સીપેહસાલારને ફૈરન અદા કરદીયા, ઐર અપની ખતા મઆફ કરાઇ. ઇનહોંને અપને એહદે ખિલાફતમેં છેસો મસાજીદ તઅમીર કરાઇ, એક હજાર છત્તીસ શહેર ફતેહ કીએ. ઇન્કે અહદમેં જે મુલકે યુરોપકે ખાદશાહ સુલહે મસાલિહત ઐર અહદ નામોંકે જરીએસે ખાદશાહી કરતેથે, ઉન્કા એ કૌલથા કે ખિલાફત ઉમરકો શાયાં હય, ઐર ફતહ મુસલમાનોંકી તલવાર પર ફરખાં એક દિન ઇખને લુ લુ નજજર ગુલામને શિકાયત કીકે મેરી કારીગરીકે લાયક મેરા મૌલા મજદુરી નહી દેતા. ખલીફને સરસરી તૌરપર જવાબ દે દિયા કે શાયદ વોહ તેરા હક ઇસીકદર સમજા હોગા; જસ કદર મજદુરી દેતા હય. એ ખાત ઉસ્કો નાગવાર ગુજરી. જખ ખલીફ સુખહકી નમાજમેં મશગુલ હુવે, ઉસ્ને પસે પુશત પહોંચકર છુરી મારી જખમ કારી લગા. ઐર કાતિલને ખુદામી ઉસી વકત ખુદ કુશી કી. ખલીફ ત્રીન દિન જન્દા રહે આખિરી વકતમેં સખ મુસલમાનોનેં જમઆ હોકર અર્જકી કે અપને ફરજન્દ અખદુલ્લાકો અપના જનશીન કર દીજીયે. ખલીફને જવાબ દીયા કે અખદુલ્લા એ ગિરાન ખાર ઉઠાનેકે લાયક નહી ઐર જે ઇસ કામકે લાયક હંય ઉન્પર ઇસ્કા હક ફાયક નહોં. મગર ઉસ્માન, અલી મુરતુજ, તુલહા, જુખયર સઅદ, અખદુર રહમાન ઇન છેમેંસે જનકો મુસલમાન પસંદ કરેં કસરતરાયકે જરીએસે વોહ ખલીફ હોજીયે. ઇનહોંને ગ્યારાખરસ ખિલાફતકી, પચપન ખરસકી ઉમરમેં શહીદ હુવે. ઇન ખલીફકે અવજઅ વ અતવાર નિહાયત સીધે સાદે ખડે. જરરી ખહાદુર જહિદ એહલે ખાતિન સાહબે અકબાલ થે.

જીક હજરત ઉસમાને ગની (રદી) કી ખિલાફતકા

હજરત ઉમર (રદી) કે બ.અદ હજરત ઉસમાન (રદી.) કસ-
રત રાયસે ખલીફા મુકરર હુવે. એ બની ઉમ્મીયા થે, ઔર આં
હજરત (સલ૦) કે દામાદ થે. ચુકે આં હજરત (સલ૦) કી એક દુ-
ખ્તર નેક અખ્તરકી વફાતકે બ.અદ દુસરી દુખ્તરસે નિકાહ
હુવા થા. ઇસ લીયે ઇન્કા લકબ જુન્નુરયન થા. ઇન્હોંને મરવાન
મ.ખર્રજકો તલબ કરકે અપના વજીર ખના લીયા થા, ઇનકી ખિલા-
ફતકે ઓહદમેં આઠ નવ ખરમ તક અચ્છી ફારવાઈ ઔર ઇસલામી
તરફ હોતી રહી. બહોતસે હિસ્સે મુલકે ડમ ઔર શિમાલ આફ્રીકાકે
મુલકસે અત્તજજયર, તિખરસ ઔર ઇન્દલસ વગયરાલી ઇન્કે ઓહ-
દમેં ફતહ હુવે. ફારિસમેંભી બ.અ.જ બ.અ.જ જી.એ. ખુરાસાન, ઇસ્ત
ખર તખરિસ્તાન, ફિરમાન ઔર સહજસ્તાન વગયરા ફતહ હુવે સને
૩૦ હિ. મેં કુરઆન મજીદકી કુલ જલ્લોંકો જમ્અ કરકે દુખારા બહોત
મસફિયતકે સાથ તીસ પારે જુદે જુદે કરકે મ.એ મરાતિખ ફિરાઅત
વગયરા તરતીખ કીયા. ઔર બ.અદ નકલ મુતાબક અસલ એક
મુજલ્લદ કુરઆન કાયમ કરકે જે અવરાક મુન્તશર બ.અદ નકલ
ખતૌર રહી રહે. ઉનકો બે મુસરરિફ ઔર બેકાર સમજકર ઇસ ખયા-
લસે જલા દીયા કે રદીકી બે અદબી ન હો. ઔર આજ તક વહી
કુરઆન મુરવવિજ હય. હજરત ઉસમાન (રદી.) પર મુહરરિકે
કુરઆન હોનેકા ઇલજમ લગાના ના વાજબ હય. ઇસી સાલ ફોજે
ઇસલામ ફારિસસે આગે બ.હી મુકામતઃઆરગંજ વગયરા ફતહ હોગયે
ઔર યજેદજર્દ ખાદશાહે ફારિસ માર ગયા. સને ૩૧ હિ. મેં નીશા-
પુર ઔર ઉસ્તખર ઔર ખુરાસાન ઔર હિરાત ઔર સીસતાન
ઔર કહસ્તાન ઔર મર્વ ઔર તાલીકાન દુખારા ફતહ હુવે. સને ૩૬
હિ. મેં ઉન્હોંને મદીનેકે ગર્દો પેશકી જમીન ખરીદ કર મસ્જિદ
નખવીકો ઔર જ્યાદા વસીઅ કીયા. ઔર સબસે પહેલે પોલીસકે
તૌર પર સિપાહી ઇન્હોંનેહી મુકરર કીયે. મુલકે સિંધ ઔર હિન્દ
પરહી દુખારા ફોજ કશી કી, મુસમ્મા હજ્જા સરીફકો બેખ,
મગર વોહ ખુદા જને કિસ રાસ્તેસસે આયા, ઔર કિન કિન

મુલ્કોમેં ફિરા કે ઉસ્તે અપની અર્જ દાસ્તમેં મુલ્કકી વીરાની સર જમીનકી ખરાબી, ઔર ના પયદાવારી, ઔર એહલે હિન્દ કી બે વફાઇ. ઔર ગદારી ઇસ તરહ પર લિખી કે ફિર હિન્દુસ્તાન પર ફૈજ કરીકા ઇરાદા ખિલકુલ મૌકુફ હો ગયા. એહ ખલિફા બડે તિબર સાહબે ઇલ્મ દૈલત મન્દ દોસ્ત નવાજ, અકરબા પરવરીમેં બડે ફૈયાજ થે. મગર નર્મદિલ ઔર ખા.યફ મિલજલી ઇસ્કિદરથે કે હર કામમેં ડરતે રહેતેથે. ઇન્કે આખેરી ઓહદમેં અકસર મુસલમાન શરઇ હીલે હવાલોંકી હુજજત પકડ કર હુખમે જહકી તહસીલમેં મુખતિલા હોતે ચલે જતે થે. ઔર મદીનેકે ઉમુમન મુસલમાન ઇસ કહર દૈલત મન્દ હો ગએથે કે જો થોડા શયખ.યનકી ખિલાફતમેં દો ઢાઇ સોરૂપ મય મોલ પાતાથા વોહ ઇન્કે ઓહદમેં દો ઢાઇ હમ.કો મિલતાથા. લૌડી ગુલામ ચાંદીકે હમવજન ખિન્કે લગેથે. તર્જે મયા શિરતમેં તકલ્લુફે અમીરાના પયદા હો ગયાયા. અકસર મુસલમાન ખદમાલે સુખાદારી વ આમિતી વગયરા માલી હુકુમતકો પસંદ કરને લગેથે. જન નાજિ.મોંકો સરહદી હિફાજત ઔર મુખાલિફાને ઇસલામસે જંગ કરનેકા હુકમ દીયા જતાથા. હીલે બહાનોંસે ઇસ્કા ઇલ્તેવા ચાહતે, ઔર ખલીફા સાહબસે ગુસ્તાખાના પેશ આતે થે. જખ ઉસમાન (રદી.)ને એહ ફતુર દેખા, દિલમેં એહ મસલેહત ઠહેરાઇ કે અખ કરાખતિયોંકે જરગેકો બઢાયા ચાહિયે ઇસ ઉમ્મીદ પર કે વોહ ખાલહાજે રિશ્તાદારી ફરમાં ખરદારી હસ્થે દિલખ.વાહ કરેંગે. કરાખતિયોંકો અકસર સુખાદાર કરદિયા, ઔર અપને વજીરકો જ્યાદા તર અખતેયાર દે દિયા. મગર જુહુર ઇસ હિકમત અમલીકા ખિલાફે ઉમ્મીદ હુવા કે કરાખતિયોંને તમઅ.મેં આકર બે ખૌફી ઔર ખુદસરી અખતેયારકી ઇન્તેજ.મે ખાદેશાહી ખરાખ કરને લગે. ઔર એક ગદરકી સુરત ખરપા કરદી. હજ.રત અલી (રદી.) ને હજ.રત ઉસમાન (રદી.) કો કઇ મરતખા એહ સલાહ દી કે કરાખતિયોંકો હદસે જ્યાદા અખતેયાર દેના ખાદશાહતકે હકમેં મુજીર હોતા હય. મગર હજ.રત ઉસમાન (રદી.)ને ન માના ઔર યહી જવાબ દીયા કે યા અલી. મુરતુજ. જ મેરે કરાખતિ હય કયા વોહ આપકે કરાખતિ નહીં. હજ.રતઅલી (રદી.)ને તસલીમ ફરમાયા કે બશક વોહ

હમારેલી કરાખતી હતી. મગર ઇસ અખતેયારકા અન્નમ ખતરનાક મઅલુમ હોતા હય. હજરત અલી (રહી.) એ કહેકર ઔર કરીદા ખાતિર હોકર ઘરમેં ખયડ રહે. અન્નમ કાર એ જુહુરમેં આયા કે ગિરોહ મુલકી રિઆયાકા ખસરા ઔર મિસ્લે નાજિમેં કે જુલમે તઅદીકા ફરિયાદી આયા. ઔર સર ગિરોહ ઉનકે મહમ્મદ ખીન્ને સિદ્દીક ખન ગયે. ખઅદ વફાતે ખલીફા અવલ હજરત અલી (રહી.) ને મુહમ્મદ ખિન્ને સિદ્દીકખી વાલિદાસે નિકાહ કર લીયા થા, જસ સખખસે મુહમ્મદ ખિન્ને સિદ્દીક હજરત અલીકા ફરજન્દે પિછલગ સમઝા જતાથા. અવલ ઇસ ગિરોહકે મોઅજજ અશખાસ હજરત અલી (રહી.) સે મિલે ઔર હજરત અલી (રહી.) ફિર હજરત ઉસમાન (રહી.) કે પાસ ગયે. ઔર સમઝાયાકે અકરખા પરવરીકા નતીજા જહિર હો ગયા. નાજિમાંને મિસ્લ વ ખસરાકો મઅલુલ કરના આહિયે, તાકે એ ખલવા ફરો હો. હજરત ઉસમાન (રહી.) ને એ સલાહ મનજુરકી. મરવાનકો હુકમ દીયાકે અખદુલ્લાહ ખીન્ને સઅદ નાજિમે મિસ્લકે નામ મઅલુલી નામા લિખા જવે, ઔર ખજયે ઉસ્કે મહમ્મદ ખિન્ને સિદ્દીકકો સુખાદારી મિસ્લકી સનદ દીજયે. હજરત ઉસમાન ખ્યાસી ખરસ કે બુદે સીધે સાદે ખહિશતી ઇન્સાનથે ઇસ ઉઠાને ખિઠાનેકી કારરવાઇ વજુરકી મઅરિફત હુઇ. મરવાનને ઇસ મઅમિલેમેં એ જઅલસાજી કી કે મહમ્મદકો તો મિસ્લકી સુખાદારીકા ફરમાન લિખ દીયા. વોહ ઉસી વક્ત મિસ્લકો મઅે નાજિમે મિસ્લ શુતર સવારકી મઅરેફત રવાના કીયા. તીસરી મનજીલમેં નાકા સવાર ખલવાઇયોંકે પાસસે હોકર ગુજરા ઉન્કો શક હુવાકે એ જલ્દીસે કયુ દોડાયા ગયા. શુતર સવારસે પુછાકે તેરે પાસ કોઇ નામા વજુર યા ખલીફકા હય. ઉસ્ને ઇન્કાર કીયા. મુહમ્મદ ખિન્ને સિદ્દીકને જો ઉસ્કો ગિરફતાર કરકે તલાશીલી વહીખત ખરામદ હુવા જસમે ખલીફકી તરફસે એ લિખા હુવાથા. “ હમને તુઝકો મઅલુલ નહીં કીયા. જસ વક્ત મહમ્મદ મિસ્લમેં પહોંચે પુલાને પુલાને શખસકો કયદ કરવો ઔર પુલાનેકો કતલ કરદો ” મગર તફસીલ આદમીયોંકી કિસી કિતાબમેં નહીં મીલી. વોહ ગિરોહ ફિર જશે જખખમેં આકર મદીનેકો લોટા ઔર નામા ખરકો હજરત અલીકે સા-

મને પેશ કર દીયા. આપ ઉસ્કો હમરાહ લેકર હ.જરત ઉસમાન(રદી.) કે પાસ ગએ. દરિયાફત કીયાકે યહે શુતર ઔર ગુલામ કિસ્કા હય. હ.જરત ઉસ્માનને જવાબ દીયા કે ગુલામ હમારા હય. ઔર જબ ખત દિખલાયા હ.જરત ઉસ્માન (રદી.) ઉસ્કો પઢકર બોલે હાશા વ કલ્લા યહે ખત હમારા લિખા હુવા નહીં. ત.હ.કીકાત ઔર રસ્મે ખતસે મ.અલુમ હોગયા. યહે જ.અલ સાજી મરવાનકી હય. હ.જરત અલી (રદી.) ને લી તસલીમ કીયા કે બેશક યહે ફ.એલ ઉસમાન સાહિબુલ હયાએ વલ ઇમાનકા નહીં. મગર યહેલી ફરમાયાકે અબ ઉસમાનકી અ.ક.લ કિબર સિન્નીકે સબબ ઠિકાને નહીં રહી, મરવાનને ઉન્કો ખોયા ઔર ડિખોયા. યહે કહેકર અપને ઘરકો ચલે આય. ઔર બલવાઇયોને જીસ્મે કઇ હ.જર આદમીથે હ.જરત ઉસમાન (રદી.) કે ઘરકા મહાસિરા કરકે દાના પાની બન્દ કર દીયા. ઔર હ.જરત ઉસમાન (રદી.) કે ધમકાયાકે ફૈરન ખિલાફિતસે દસ્ત બરદાર હોજીએ. અગર યહે મનજુર ન હોતો અપને વજીર મરવાન મુક્સિદકો હમારે હવાલે કર દીજીએ, તાકે હમ ઉસસે ઇસ જ.અલસાજીકા બદલા લે. મરવાનને ઇસ જ.અલી ખતકી ત.હરીરમેં યહે ઉ.જૂ કીયા કે મંચને મુ.હમ્મદકી નિસખત લફજે (અ.કબલ) લીખા હય. જીસ્કે યહે મ.અની હંચ, કે મ.હમ્મદકા ઇસ્તેક બાલ કરો. ઔર મ.હમ્મદને ઇસ લફજકો (અ.કતલ) બના લીયા હય જીસ્કે યહે મ.અની હંચ કે મ.હમ્મદકો ક.તલ કરો મગર હ.જરત ઉસમાનકે હરદો સવાલ કે પ.જરાઇમેં ખિલાફતકી કસરેશાન જનકર એક ખાતકોલી મનજુર ન ફરમાયા. હ.જરત અલી (રદી.) ઔર દીગર સહાબએ કરામમેંસે કીસીને ઇસ બલવેકે ફરો કરનેમેં કોશીશ ઔર ઇમદાદ ઔર તુન્દહી નહીં પી. મગર હ.જરત ઉસમાનકે ગુલામોંને ઇલ્તેજકી કે ઇજાજત હોતો ઇસ ગિરોહ બલવાઇયોંકો ક.તલ કરે. હ.જરત ઉસમાનને ફરમાયા કે મુસલમાનોંકે ક.તલકી ઇજાજત નહીં દે સક્તા, જો ખુદાકો મનજુર હય વોહ હોગા. કઇ રોજ તક મ.હાસિરા રહા. આખરી વ.ક.તમેં હ.જરત અલી (રદી.) ને હુસનયન (રદી.) કે હ.જરત ઉસમાન (રદી.) કી હવેલીકે દરવાજે પર ત.ઇનાત કરકે ફહેમાયશકી કે ઉસમાન (રદી.) કી જન બચાનેમેં કોશીશ કરે. ઔર એક મશક પાનીકીલી લિજવાઇ મગર મ.અલુમ

નહીં કે વહાં તક પહોંચીયા નહીં.

એ વોહ હજરત ઉસ્માન (રદી.) હંય, જીન્હોને પયંતીસ હજર દીનારકો ચહુદીયોંસે મીઠે પાનીકા કુંવા ખરીદ કર મુસલમાનોંકો વકફ કર દીયાથા. ઔર અબ મહાસિરેમે આકર પાનીકો તરસ રહે હંય. મુકામે દુનિયા કિસીકે લીયે જાયે અસાએશ નહીં બલકે જાયે આજમાએશ હય.

અલકિસ્સા હજરત ઉસ્માન (રદી.)કે મકાનકા દરવાજા તો બન્દહી રહા. મગર બલવાઇયોંને હમસાયોંકે કોઠોંસે કુદકર હમ્લા ક્રીયા મકાનકે અન્દર ઘુસ ગયે. મુહમ્મદ ખિન્ને સીદીકને કુરઆન ખવાનીકી હાલતમેં હજરત ઉસ્માનકી દાઢી જ પકડી હજરત ઉસ્માન (રદી.) ને રોકર ફરમાયા અય મુહમ્મદ એ વોહ દાઢી હય જીસ્કા અદબ તેરા ખાપ કીયા કરતાથા. મુહમ્મદ ખિન્ને સીદીકને કુછ શરમિન્દા હોકર દાઢી છોડદી. ઔર બલવાઇયોંને ખલીફેકો કતલ કર ડાલા. ગુલામોને ખલીફે મકતુલકી હિમાયતકી. દેરતક તલવાર ચલતી રહી આખિર વોહ પર્યા હુવે ઔર બલવાઇ ગિરોહ ફતહ્યાબ હો ગયા. હજરત ઉસ્માનકી ખીવી લી સખત જખમી હુધ ચાર દિનતક હજરત ઉસ્માન (રદી.) કી નઅશખે ગોરોકફન ઉસી જગેહ પડી રહી. પાંચવેં દીન જો સખ મુસલમાનોને જમઅ હોકર હજરત અલી (રદી.) કો ખિલાફતકી મસ્નદ પર ખિડલાયા. તખ હજરત અલી (રદી.) ને બલવાઇયોંકી ઇજાજતસે હજરત ઉસ્માન (રદી.) કી નઅશકો જન્નતુલ ખક્રિયાકી તરફ લિજવાયા. મગર બલવાઇયોંને જનાજેકો ખક્રિયામેં ઘુસને ન દીયા. બાહિર દફન કર દીએ ગયે. ઔર અમીર મઆવિયાને ફતહ્યાબ હોકર ઉસ કબ્રકો જન્નતુલ ખક્રિયામેં દાખિલ કરકે હજરત ઉસ્માન (રદી.) કા એક બડા આલીશાન મકબિરા બનવાયા. હજરત ઉસ્માન (રદી.) ને ખારા ખરસ બાઇસદિન ખિલાફતકી ખ્યાસી ખરસકી ઉમર પાકર અઝારવી જીહાજ સને ૩૫ હિ. મેં શહીદ હુવે. અબ મુસલમાનોંકી આપસમેં અલાનિયા પુટ પડી. હજરત ઉસ્માન (રદી.) કે ખવેશો અકરખા બની ઉમ્મીયા જમહાએ ઉસ્માન ઔર કુરઆન ખુન આલુદા અપને હમરાહ લેકર દમીશક પહોંચે ઔર અમીર મઆવિયાકે સામને જ

રખે, ઔર ફરિયાદી હુવે, કે ઉસ્માન (રદી.) બે ગુનાહ અલી મુરતુજાને મશવિરેસે કતલ હુવે, હમ ઉસ્કે ખુનકે દાદ જવાહ હંય. અમીર મઆવિયા હજરત ઉસ્માન (રદી.) કે દિલી દોસ્તથે. ઔર ઇસ મુક્સિદાસે પહેલે હજરત ઉસ્માનકો ફહમાયશ કર ચુકે થે, કે મદીનેમેં આપ તનહા હંય. ઔર દુશમન આપકી ધાતમેં લગે હુવે હંય. ખહેતર હય કે આપ તશરીફ લે ચલેં. ઔર શામકે મુલકકો દારૂલ ખિલાફત મુકરર ફરમાવેં. મગર હજરત ઉસ્માનને યહી જવાબ દીયા કે જીતેજી રૌજએ રસુલુલ્લાહકી જયારતકો નહીં છોડ સક્તા, અમીર મઆવિયા કે દિલ પર કતલે ઉસ્માનકા સખત સદમા પહોંચ્યા. મગર આદમી બડે જીરફ ઔર મુદખીર ઔર મુન્તજીમથે. સિવાય અસહાબે પન્નુમ હોનેકે આં હજરત કે રિશ્તેમેં સાલે થે. હજરત ઉસ્માન (રદી.) કે કરાખતીયોંસે કહાકે સખ કરો જો કુછ ખુદાકો મનજીર થા હુવા. ઔર ખુદ દિલમેં મુન્તજીર ઇસ ખાતકે હુવે કે અખ દેખના ચાહિયે અલી મુરતુજા (રદી.) ઇન્કે સાથ કિસ તરફ પેશ આતે હંય.

જીકે હજરત અલી કરમલ્લાહ વજહોકી

ખિલાફતકા.

હજરત અલી (રદી.) ને ખિલાફતકી ખાગ હાથમેં લેતેહી અન્વલ યહે હુકમ દીયા કે હમને આજકી તારીખસે મઆવિયાકો મઅનુલ ઔર ખજાએ ઉસ્કે સુહયલકો નાજીમે મુલકે શામ મુકરર કીયા. હજરત નુખયર ઔર તુલહા ઔર અખદુરરહેમાન વગયરા સહાબી જો દરખારમેં હાજરથે સખને એક જખાન હોકર અર્જકી “યા અમીરૂલ મોઅમિનીન યહે વક્ત અમીર મઆવિયાકી માનુલીકા નહીં. કયું કે અલી કતલ ઉસ્માનકા ચર્યા તાજ હય. ખની ઉમ્મીયાકે દિલોંકા જોશ કમ નહીં હુવા ઔર અમીર મઆવિયાને અલી તક આપકી ખયઅતસે લી ઇન્કાર નહીં કીયા ઔર વોહ અમીર સાહબે તદખીર હય. મસલેહત વક્ત યહે હય કે યહે હુકમ મુલતવી કીયા જય. ઔર આપ મુલકી ઇન્તેજામકી તરફ મુતવજજહ હોં.

ખિલાફતકી તાકતકો બહાએ.” મગર હજરત અલી (રદી.) ને ઇસ સલાહકો નામનજુર કીયા. હાજરીને દરખાસ્ત નાચાર હોકર ખામોશ હો રહે. હજરત જુબયર (રદી.) જો આં હજરત (સલ.) કે ધુફી જાદ ભાઇ બહે દિલાવર સિપાહીથે, અપની સલાહકી નામનજુરીસે દિલમેં કશીદા ખાતિર હુવે. ઔર અપની ઇલાહેદગીકા ફિક કીયા મગર અવલ તુલ્હાકો અપને હમ સલાહ કરકે ચહે દરખાસ્તકી કે અમીર મોઅમિનીન હમકો મિસ્ત્ર ઔર કુફેકી સુખાદારી ઇનાયત ફરમાવે, તો હમ વહાં જાકર ઉસ મુલકકા ઇન્તેજામ કરે. હજરત અલી (રદી.)ને જવાબ દીયા કે તુમ દોનો હમારી મુશીરીમેં હાજિર રહો. ઇસ જવાબસે ચહે દોનો ઔર લી જયાદા નાખુશ હુવે. ઔર બાહમ દિગર ચહે કહેને લગે, અલીએ મુરતુજા હમારા મશવિરાતો માનતે નહીં, ઔર મુશીરીમેં રખના ચાહતે હંય, અંજામ ઇસ્કા અચ્છા નહીં મઅલુમ હોતા. આખિર હજરતે બયતુલ્લાહકે હીલેસે રૂખસ્ત લેકર દોનોં કઅબા શરીફ જા પહોંચે. ઔર ઉન ઔયામમેં આયશા સિદીકા ઉમ્મુલ મોઅમિનીન જવજએ રસુલુલ્લાહ (સલ.) કઅબતુલ્લાહમેં મુકીમથી, ઉનકી ખિદમતમેં હાજર હુવે. ઔર બયાન કીયાકે ઉસમાન બે ગુનાહ કતલ હુવે. ઔર જવજા ઉનકી સખત મજરૂહ કરીખુલ મર્ગ હય. બલવાઇયોંકો હજરત અલી (રદી.) ને અપની રિક્કતમેં રખલીયા હય. આપ ઉમ્મુલ મોઅમિનીન હંય, અગર મુસલમાનોંકે ગિરોહકી સ્તર પરસ્તી ફરમાવે તો બલવાઇયોંસે ઉસમાનકે કતલકા બદલા લીયા જવે. હરચન્દ સિદીકાને ઇન્કાર કીયા. ઔર ઉન્કો સમજાયાકે સખ કરો મુજકો ઇસ ઉજ્જમેં શામિલ ન કરો. મગર એહલે મક્કાને મુકરર સેહ કરર યહી અર્જકી કે લડાઇ કુછ હજરત અલીસે નહીં, બલકે ઇસ હીલેસે કાતિલાને ઉસમાન ગિરફતાર હોજાએંગે. તો ફિર સબ હજરત અલી કે સાથ શામિલ હોકર અમીર મઆવિયાસે જંગ કરેંગે. આખિર શબોરોજકી અગવાસે સીદીકાને ઉન્કી દરખાસ્ત કુખુલ કરલી. પચ્ચીસ હજર મુસલમાન હથીયાર બંધ જમઅ હો ગએ.

ઇધર અમીર મઆવિયા કે ઉસ્કી મઅજુલીકી ઇતેલાઅ ઔર મજમએ કઅબતુલ્લાકી ખબર પહોંચ ગઇ, વોહ લી બગાવત પર કમર બસ્તા હોગય. ઔર ઉસમાની ઓહદકે જસકદર આમિલ હ-

જરત અલી (રદી.) કે હુકમસે મ.અ.જુલ હુવે, વોહ સખ આ.જમુદા કારથે. વોહ સી અમીર મ.આવિયાકે પાસજ પહોંચે. બ.ગાવતકે સામાનકો તરફી હો ગઇ. સુહયલકી નિસખત જો ના.જમ હો કર ગયા થા. અમીર મ.આવિયાને હુકમ દે દીયા કે ઇસ્કો દરબારમેં બારયાબીસે પેશતર કતલ કર દીયા જય. સુહયલ યહે હાલ સુનકર ઇસ્નાએ રાહસે લૌટા. ઔર હ.જરત અલી (રદી.) કી ખિદમતમેં હા.જર હોકર જો કુછ હાલ બગાવતકા સુનાથા. અ.જ કર દીયા. હ.જરત અલી (રદી.) ને હા.જેરીને દરબારસે ફિર મશવિરા કીયા. કે અબ કયા કરના ચાહિયે. સખને યહી અ.જ કી કે અમીર મ.આવિયા એક કાબુ ચાફતા ના.જમ થા ઉસ્કી મ.અ.જુત્રીમેં તવ.કકુફ લા.જમથા. મગર વોહ વ.કત હાથસે નિકલ ગયા. અમ સિવાય જંગકે કોઇ ચારા નહીં. હ.જરત અલીને ફરમાયા કે અમકી દફ.આ હમ ઔર ઇસ્કો લીખતે હંય. અગર ઉસ્ને ત.અમીલ ન કી તો ફિર હમ ઉસસે દિલ ખોલકર લ.ડેંગે. ચુનાંચે અમીર મ.આવિયાકો ફિર નામા લિખા ગયા, કે સરકશી ઔર બગાવતસે ખા.જ રહે, તો બહેતર હય. વર્ન નતીજ ઇસ્કા ઉસ્કે હ.કમેં બહેતર ન હોગા. ઔર જસ હાલતમેં કે હમ અમીરલ મોઅમિનિન હંય બલવેકી ત.હ.કીકાત ઔર ઇન્કેસાલે મુ.કદમાત કે હમ ખુદ જમ્માવાર હંય. તુમકો દ.ખલ દેનેસે કયા સરોકાર હય. અમીર મ.આવિયાને જવાબ લિખા કે મુઝે આપકી ખિલાફતકી કુખુલિયત ઔર બય.અત મેં તો કુછ ડિજો ઇન્કાર ન થા. ન અબ હય. મગર આપને બાદશાહત કે લેનેમેં બમુ.કત.જએ તમ.અજલીકી કે ઉસમાન (રદી.) બે ગુનાહકો કતલ કરા દીયા, ફિર ખલીફા હોકર અબ તક બલવાઇયોંસે ઇન્તેકામ ન લીયા. બલકે ઉનકો અપની રિકાકતમેં રખ લીયા. આપકી નિસખત ખુનકા દ.અવા હય. લડાઇ કીસી વ.કત જુરર હોગી. જબ યહે જવાબ ના સવામ પહોંચાયા. ઇશ્તે.આલે તખ.આ અસદુલ્લાહકા ખા.ઇસ હુવા. ખાતુજુદીકે અલીતક ફરાહમી સામાને જંગકાલી કુછ બંદોબસ્ત ખાતીર ખવાહ ન હુવા થા, કે હ.જરત અલી (રદી.) ને જુલફેકારે હયદરીકી સફદરીકો કાફી જનકર ફકત અપને આમિલાને નવ મુલાજિમકો એક હુકમે ગશતી લિખ દીયા કે અપને અપને ઇલાકેકે મુસલમાનોંકો જમ.અ કરકે ખિલા

તવ,કુકુર ખસરેથી તરફ રવાના હોં. ઔર ખુદ બદાલતને બલવાધયોંકે ગિરોહ ઔર નેજ થોડીસી ઔર જમી.અને મૌનુદાકો હમરાહ લેકર ખસરેથી તરફ કુચ કર દીયા.

ઉધર ક.અબ તુલ્લાહસે હ.જરત નુબયર ઔર તુલ્હા, હ.જરત આયશા સિદ્દીકાકો અપને હમરાહ લેકર એક ચરમે પર પહોંચે, જો ખસરેસે કરીખયા. ખસરેકા આમિલ હ.જરત અલીકા માતહત ઉન્કે મુકાબિલેકો આયા. કુછ દેરતક લડતા રહા મગર શકિસ્ત ખાકર પસ્પા હુવા. સિદ્દીકાકે ગિરોહને ખસરે પર કબજ કર લીયા. દુસરે દીન હ.જરત અલી મ.એ લશકર આ પહોંચે. હિનોજ જંગો જદાલ ખરપા ન હુવા થા. કે સિદ્દીકાથી તરફસે હ.જરત નુબયર ખતૌર એલચી કે હ.જરત અલીકી ખિદમતમેં હાજર હુવે ઔર યહે પયામ સુલહકા કીયા, કે અગર આપ ઇસ બલવાધ ગિરોહકો જીસ્ને હ.જરત ઉસમાનકો કતલ કીયા હય અપની રિકાકત ઔર રિકાખતસે જુદા કર દેં, તો યહે તમામ ગિરોહ જો ક.અબેસે આયા હય બ.ખુશી આપકે હાથ પર બય.અત ઔર અમીર મઆવિયાસે જંગ કરનેકો તૈયાર હય. હ.જરત અલીકો યહે પયામ દિલમેં પસંદ આયા. બ.અદ ખામોશીકે ઇતના ફરમાયા કે કલ જવાબ મિલેગા. બ.જહિર એક સુરત નીમ ર.જમન્દીકી પાઈગઘ. હ.જરત અલી (રદી.) ઇસ સોચ ઔર તજવીજમેં હુવે કે કોઈમ.અકુલ તદખીર અયસી પયદા હો કે યહે ગિરોહ મુલજમ હમારી રિકાખસે જુદા હો જાયે. મગર હિનોજ કોઇ તજવીજ ન સુઝીથી કે ઉસ બલવાધ ગિરોહકો લી યહે અલુમ હો ગયા કે હ.જરત અલી ઉન્કી ઇલાહદગી પર નીમ ર.જમન્દ હો ગયે હંચ ઉસ ગિરોહને અપને આપસમેં મશવિરા કીયા ઔર યહી નતીજ સુલહકા નિકાલા કે અગર યહે ગિરોહ હ.જરત અલીકી રિકાખસે જુદા હો ગયા તો જીસ્તરફ જાયગા. ઉસમાની ગિરોહકે હાથસે હલાક ઔર તખાહ હો જાયેગા. યહે સુલહ ઉન્કે હકમેં જહર આમેજ હય જહાંતક હોસકે સુલહકો રોકના ચાહિયે. ઇસ લીચે ઇસ ગિરોહને યહે કાર સાજીકી કે બ.ગયર ઇત્તેલાઅ હ.જરત અલીકે પહેરરાત રહેસે ખુફિયા તૌરપર કમર ખસ્તા હોકર સિદ્દીકાકે લશકર પર તીર ખરસાને શરૂઅ કર દીયે. વોહ લોગ સુલહકી ઉમ્મીદ પર બે ખખર સોતેથે.

જખ એ હમ્લા શખ ખુન કે તરીક પર દેખા. ઘભરા ઉઠે ઔર ચિ-
લ્લાએકે હજરત અલીકી તરફસે દગા હુધ. ફૈરન મુસલહ હોકર
જંગ શુરૂઅકી તખ એ ગિરોહ મુફ્સિદ જો ઉન્કો છેડને ગયા થા દબે
પાંઉ પીછે હઠા ઔર ગુલ મચા દીયા કે સિદ્દીકાકા ગિરોહ શખ ખુન
કરનેકો ચઢ આયા ખખરદાર હો જવ. એ ગુલ સુનકર હજરત અલી
(રદી.) મુતઅજજખ હુવે. ઔર ફરમાયાકે અફ્સોસ હય ઇન લોગોકે
અમલે નાકિસ પર, કે મુલહકા પયગામ દેકર દગા કી. ઝટપટ લશ-
કર તૈયાર કર હમ્લા મુખાલિફાનકો રોકા, જંગ શુરૂઅ હો ગઈ. મગર
હજરત અલીને ઇસ લડાઇકો મુફ્સિદા ઔર મુકાબિલા ઉમ્મુલ મો-
અમિનીન સમઝકર જરહ નહીં પહેની ફકત જુલફિર હમાયલ કરકે,
અમીરલ હરખકી તરહ એહતેમામ જંગકા કીયા. દો પહર તક ગિરોહ
ફરીકયન તીરો કમાનસે લડતા રહા. જખ તુરફયનકા જોશે ગજખ
ગાલિખ હુવા. તલવાર ચલને લગી. ચુકે ઇસ લડાઇમેં જુખયર ઔર
તુલહા. અસહાબે રસુલુલ્લાહ શામિલથે. હજરત અલીને ઉન્કે સુનાને
કો ખલનદ અવાજસે એ ફરમાયા અય ગદાર લોગો અફ્સોસ હય
તુમહારી કારરવાઇ પરકે તુમ અપની અજવાજકો પરદેમેં ખિલ્લા આય
ઔર જવજએ રસુલુલ્લાહ કો અગવા કરકે મેરે મુકાબિલે પર લે
આય, તુમકો શર્મ નહીં આતી. એ કહેકર હજરત અલીને અપને ગિ-
રોહકો અયસી શાયસ્તગીસે લડાયાકે આપકે તરફકે આદમીયોંકા નિ-
હાયત કમ નુકસાન હુવા. ઇસ હંગામેમેં જખ તુરફયન કે મુસલમા-
નોંકા જોશ કમ ન હુવા, ઉસવકત હજરત અલી (રદી.) ને અપને ગિ-
રોહસે મુખાતિખ હોકર એ હુકમ દીયા કે જખ તક સિદ્દીકાકી સન્ના-
રીકા શુતર મયદાનમેં ખડા રહેગા, મુખાલિફોંકા જોશ કમ ન હોગા.
મસલેહતે વકત એ હય કે થોડેસે દિલાવર કલ્થે જંગ ગાહકી તરફ
ખઢેં ઔર સિદ્દીકાકે શુતરકી કોંચે કાટે, તાકે તુરફયનકે મુસલમા-
નોંકો કતલસે અમાન હાસિલહો. ચુનાંચે ઇસ હુકમકી તઅમીલકો અન્દ
દિલાવર સફે એઅદાકો ચીર કર આગે ખઢેં ઔર કલ્થગાહમેં પહોંચ-
કર ઉંટકે પાઉં જ કાટે. જખ મહાફા જમીનપર ગિરને લગા. મ-
હમ્મદ ખીન્ને ઉમરને ઉચક કર કજવેકો સંભાલા જમીન પર ગિરને
નહીં દીયા. ઔર સિદ્દીકાકો કજવેસે નિકાલકર હજરત અલીકે ખય-

મેમેં બહિષ્કૃત પહોંચ્યા હીયા, ફૈરન લડાઇ બન્દ હોગઇ. હજરત બુખ-
યરકા સર શબ્દ જવાબીકી હાલતમેં હજરત અલી કે લશકરકા એક
સિપાહી ઉમર નામી કાટ લાયા થા. જબ હજરત અલીસે ઇન્આમકા
તલબગાર હુવા. આપને ફરમાયા કે બુખયરકા કાતિલ જહન્નમી
હોગા, બકૌલે રસુલુલ્લાહ. વોહ શખ્સ ગજબનાક હોકર બોલા યા
અલી અપને દુશમનોંસે હમકો લડાતે હો, ફિર જહન્નમી બતલાતે
હો, મંચને ઉસ્કો બડા શુબ્હ અ જનકર કતલ કોયા થા. ઇસી ગુસ્સેમેં
અપને પેટમેં છુરી મારકર મર ગયા. ઔર ઇસ લડાઇમેં સોલા હજર
એહલે મક્કા કતલ હુવે બકીયતુસ્સયફ ફરાર હુવે. સુખ્હ હોતેહી
ચન્દ આદમીયોંકી હિફજતમેં આયશા સિદ્દીકાકો મદીને મુનબર-
કો રવાના કર દીયા. મુકસિદ્દાકા ખાતિમા હો ગયા.

હજરત અલી ઇસ ખાના જંગીસે ફતેહયાબ ઔર ફારિગ હો-
કર અસલ મોહમમ્મદી તરફ મુતવજ્જહ હુવે, ઔર બસરેસે કુચ કરકે
કુશ પહોંચે. ઔર વહાં પહોંચતેહી નબે હજર આદમીયોંકા લશકર
હમરિકાબ હો ગયા. પુરાતકા પુલ બાંધ કર મએ લશકર ઉપુર કીયા.
ઔર આગે બઢકર દેખાકે દરિયાકી નહર અમીર મઆવિયાકી ફૈજકે
કબજેમેં હય. જીસ વકત હજરત અલી (રદી.) કા લશકર પહોંચ્યા
તર્ફે સાનીકી ફૈજને પાની બન્દ કર દીયા. સુખ્હ હોતેહી હજરત અ-
લીને શરહ હાની ઔર જયાદ ઇબ્ને નજર દુકસ સરદારોંકો થોડી
ફૈજ દેકર બઢાયા. ઔર કુછ સવાર માલીકે ઉશતરકે માતહત કરકે
ઉન્કી કુમકપર કાયમ કીયા, ઔર હુકમ દીયા કે જંગ શરૂ અ કરો.
અમીર મઆવિયાકા સરદાર અબુલ કાસિમ નામી કુછ ફૈજ લેકર
મુકાબિલે પર આયા. થોડી દેરતક હંગામએ જીદાલો કિતાલ ગર્મ
રહા. આખિર કાર વોહ શકિસ્ત ખાકર હઠ મયા. ઔર હજરત અ-
લીકી ફૈજને ફતહયાબ હોકર નહેરકે ઘાટોંપર કબજ કર લીયા. બઅદ
ઇસ્કે અમીર મઆવિયા મએ સરદારાને બની ઉમ્મીયા દેહ લાખ
આદમીયોંકી જમીઅતસે બરસરે મુકાબિલા આય, મમર અમીર મ-
આવિયાકા ગિરોહ પાની બન્દ હોનેકે સખખ પિલપિલા ઉઘ. એલ-
ચીકો ભેળ ઔર ઇસ્તેજકીકે અમીરલ મોઅમિનીન એક ઘાટ પાની
પીનેકો દે હે ઔર સુદહ કર લે. હજરત અલીને અપને સરદારોંકી

મસલેહતકે ખિલાફ એ હુકમ દીયા કે જ્યસે ઉન્હોંને તુમપર પાની બંદ કર દીયા થા, તુમ અયસા મત કરો ઔર ફરમાયા:—“ લાઇ હંય બગાવતકી હય હમ પર ન વોહ કાફિર હંય ન ફાસિક. ” એક ઘાટ પાની પીનેકો દિલા દીયા. મુખાલિફકા લશકર સયરાબ હો ગયા. મુવરરેખીનકા બયાન હય કે કઇ મહીને તક તુરક્યનસે એલચી આતે જાતે રહે, મગર સુદહે જુહુરમેં ન આઇ. અમીર મઆવિયાકી તરફ સામાને રસદ જયાદાથા ઔર દસ્તર ખવાન કુશાદા. તુરક્યનકે મુસલમાન બહોત દીનોં તક બેકાર પડે પડે તંગ ઔર મુસ્તઘદે જંગથે. અન્જમ કાર લડાઇ કરારં પાઇ. સુખકી નમાજકે બઅદ તુરક્યનસે જંગકા એઅલાન ઔર સફ આરાઇ હોકર એક લખત દોનોં તરફસે અલ્લાહો અકબરકી સદાકા જોશ ઔર લાઇલાહા ઇલલ્લાહ કે નઅરોંકા ખરોશ બલન્દ હુવા. હર દો ગિરોહ બે હિજનો અંદોહ એક દુસરેકી તરફ શેર ગરસ્નાહકી તરફ ઝપટે ઔર તલવાર ચલની શુરૂઅ હો ગઇ. ઇધર હજરત અલી બડે જૈયદ અમીરૂલ હરબ સિપેહ સાલારથે. ઉધર અમીર મઆવિયાલી ફનેકાર જરમેં બહોત કાર ગુજારથે. તુરક્યનકી ફૈજકે મુસલમાન જંગ આજમુદા મદદે મયદાનથે. અપને અપને નંગ ઔર નામ જગીર ઔર ઇન્આમ પાનેકી તમઅમે આકર અયસી સાબિત કદમીસે લડે કે જંગે સફ્યનકા ખુશક બયાબાન મુસલમાનોંકે ખુનસે બહેરે રવાન હોગયા. મગર શામ હોતે તક ક્રીસીને જંગસે મુંહ નહીં મોડા જબ દિન આખિર હો ગયા. અપને અપને ખયમા ગાહમેં વાપસ આએ. ઇસ જંગે દોમમેં સિત્તર હજર મુસલમાન હજરત અલીકા ગાસીય ખરદાર એક લાખ ખીસ હજર કલમાગો એહલે કિબ્લા અમીર મઆવિયાકે તરફદાર કતલ હુવે. અમીર મઆવિયાકા ગિરોહતો ઇસ કયામત આશોખ જંગમેં જુલફિફારે હયદરીકા લોહા માન ગયા. જોડ બંદ હીલે ઔર ફતહસે માયુસ હોગએ. કયું કે તલવારકી લડાઇ અયસીહી બજબનાક હોતી હય. કે એક દિનમેં લાખોં આદમીયોંકો ખાક ઔર ખુનમેં મિલા દેતી હય. મગર સફદરી જોશ બદસ્તુર કાયમ રહા. હજર હા મુસલમાનોંકી આમદ તુરક્યનકે ગિરોહમેં જ રહીથી. ઇસલીયે ફરીકયનકા લશકર કાયમ રહા. દુસરે દિન અમીર મઆવિયાને ફિર એલચી દોડાએ

સુદહકે પયામ ભિજવાય. મગર હજરત અલીને નામ જુર ફરમાકર ધરશાહ કીયા. “ કહદો ઉસ ગિરોહ ગદારસે કે ફૈરન જંગકો તૈયાર હો. અબ થોડી દેરમે ક્યસલા કત ઇ હો જય ગા. ” ફિર અમીર મઆવિયાકી તરફસે ઇલ્તેવાએ જંગકી દરખાસ્ત હુઇ, વોહલી ના મંજુર હુઇ. ઔર તીસરી ખાર ફિર જંગ હુઇ. જુસ્મે તુરક્યનકા છત્તીસ હજર આદમી કતલ હોકર લડાઇ ખંદ હુઇ. ચોથી ખાર જો હજરત અલી (રદી.) કે તરફસે જંગકા એ અલાન હુવા, અમીર મઆવિયા મએ સરદારને ખની ઉમ્મીયા જુન્દગીસે ના ઉમ્મીદ ફતહસે માયુસ ઔર આખરી વક્ત સમજ કર ઘુટને પકડ કર ઉઠે, ઔર મુસલહ હુવે. મગર મુકાબિલા હોનેસે પહેલે યહે કારરવાઇકી કે કુરઆન મજહકો પનાહ પકડ કર નય જો પરલટકા લીયા. ઔર હજરત અલીકે લશકર કે સામને આકર બલંદ આવાજસે યહે કહા કે હમ જંગ નહીં આહતે કલામ અલ્લાહકો પેશ કર કે સુદહકી ઇલ્તેજ કરતે હય. અશઅસ નામી શીઆ એરાકી જો ખડા વફાદાર હજરત અલી (રદી.) કે લશકર કા હર અવલ સરદાર થા, વોહ યહે ખાત સુનકર હજરત અલીકી ખિદમતમેં હાજર હુવા. ઔર અર્જ કીયા યા અલી મુરતુજ મઆવિયા નય જોસે કુરઆન આવેજાં કરકે મયદાને દિગામેં આયા હય. હજરત અલી (રદી.) ને તબસ્સુમકે સાથ યહે જવાબ દીયા કે અય સરદાર યહે લોગ ગદાર મક્કાર હય જંગસે આજુજ હોકર યહે મક પેશ લાય હય. ઔર મંય કુરઆને નાતિક હુ ઇસ ગિરોહમેંસે એકકો લી જુન્દા ન છોડુંગા સરદારે મજકુર કુરઆને નાતિકકા લફજ સુનતેહી હજરત અલી (રદી.) સેં ખરમશતા હો ગયા. ઔર ગુસ્સેમેં આન કર કહેને લગા. યા અલી તુમ કયસે મુસલમાન હોકે અપને આપકો કુરઆને નાતિક ખતલાતે હો. કયા કલામલ્લાહ આપકી નિગાહોમેં કુછ નહીં આતા. મઅત્રુમ હુવા કે આપ કજી પર હય ઔર મઆવિયા રાસ્તી પર ઉસી વક્ત ફરમાં ખરદાદારીસે બાહિર હો ગયા. તીસ હજર લશકર એરાકી જો ઉસ્કે તાબે જંગ કરનેકો કમર ખસ્તા ખડાથા ઉસ્કો અપને સાથ લે ફૈરન એરાકકો રવાના હોગયા. વહી લશકર બાકીયા જો રૂખરદાન હોકર ચલદીયા. હજરત અલી દેખતે રહે ગય કે કયા થા કયા હો ગયા. ઇસ સરદારકી

મુન.હરફીમેં ઇ.ખેલાફલી હય. ખ.અ.જે મોરેખે.ને લિખા હય કે અમીર મ.આવિયાસે રશવત લે કર મુન.હરફ હો ગયા. ઔર અકસરકા એ કૈ.લ હય, કે નહીં વહી લફ.જ સુનકર ખરગરતા હુવા.

હ.જરત અલી(રદી.)ને અપને આપકો કુરઆને નાતિ.ક આલિ-માના તૌર પર કહાથા. ઔર વોહ સરદાર જહિલથા. તાવીલકો ન સમજા. વર્ન એ લફ.જ અ.જમતે કુરઆનકે ખિલાફ નથા. કયુ'કે કુરઆને નાતિ.કસે સાફ એ મુરાદથી કે મંય બોલતા હુવા કુરઆન ય.અની કુરઆન.ખ.વાન ઔરતફસીર દાનહુ. એ ફરોગુ.જરત ત.કદીરે ઇલાહીસે જુહુરમેં આઇ. કયુ'કે ખિલાફત અમીર મ.આવિયાકી કીસમતમેંથી. ઇસી હીલેસે અયન કામિયાબીકે વ.કત નાકામી જુહુરમેં આઇ. ઔર અમીર મ.આવિયાકી નાઉમ્મેદીસે ઉમ્મીદ જહેર હો મઇ.

ગો ઉસવ.કતલી હિમ્મતે હયદરીમેં કમી ન આઇથી, મગર આપકે લશકરકે મુસલમાનોમેં એક બેદિલી ઔર અફસુદગી ઔર સુસ્તી ઔર નાઉમ્મેદી બેવફાઇ પયદા હો ગઇ, સિવાય ઇસ્કે ચંદ અકાબિર મુસલમાનોમેંસે જમ્.અ હોકર હ.જરત અલીકે પાસ આય ખુદા ઔર રસુલકો દરમિયાનમેં લાય, ઔર સમજાયા, કે યા અમીરૂલ મોઅમિનીન ઇસ વ.કત તક તીન લાખ મુસલમાન મુલકે.અરબ ઔર અજમકે શેર ગુરરાં તુરફયનકે ક.લ હો ચુકે હંય. દીને ઇસલામ ન.જ.અકી હાલતમેં હય. અગર યહી ખુનરે.જ જરી રહી તો એહલે ઇસલામકા નામ સફ.હએ જહાનસે મિટ જએગા. અમીર મ.આવિયા અખ તકલી મુદ.હકે મુલતજ હંય. મુનાસિખ હય કે ખુદાકી ત.કદીરપર સખ કરકે આપસમેં મુદ.હ કર લે. આખિરકાર હ.જરત અલીને નાચાર હોકર મુસાઅશ.અરીકો અપના મુનસીફ કરાર હીયા, ઔર અમીર મ.આવિયાને ઉમરૂલ આસકો. ઇ.કરારનામા સાલેસી લિખા ગયા. મ.જમુન યહી થા કે ખિલાફતકે તનાજ.એકા જે કુછ મુન્સીફ મ.કબુલા ફરી.ક.યન ફયસલા કરદે ખિલા.ઉ.જ મનજુર હોગા. મુસલમાનોકી ગવાહી સખત હોગઇ ઉમરૂલ ખામ ધોકાદહીકો કામમેં લાયા. મુસા બેચારે દુનિયાવી દાવ ઘાતસે બે.ખખર થે. ઇન્કો ફરેખ દેકર સમજાયા કે ફરી.ક.યન ખિલાફતકે મુદ.ઇ હંય ઇન દોનોકે હાથસે એહલે ઇસલામકો ખહોત નુ.કસાન પહોંચા હય. એ દોનો મ.અબુલીકે લાય.ક હંય, કીસી

ત્રીસરે શાખસકો ખત્રીફા ક્રીયા જય, જીસ્કો સખ મુસલમાન પસંદ કરે. મુસા ઇસ તજવીજસે મુત્તફિક હોગએ. ઔર મીખરપર ચઢકર સુના દિયા કે હરદો મુદ્દા યાનકો મયને મ.અ.જુલ ક્રીયા. ઇસ્કે મ.અદ ઉમરૂલ આસ મીખરપર આયા, ઔર ખયાન ક્રીયા કે હરદો મુદ્દા યાનકી મ.અ.જુલીપર મેરી રાએલી મુમાસે મુત્તફિક હય. મગર મંયને અજસરે નવ અપની તજવીજ ઔર સખ મુસલમાનોંકી કસરત રાયસે અમીર મ.આવિયાકો ખત્રીફા ક્રીયા, ચહે સુનકર મુસા ચિલ્લાએ કે ઉમરૂલ આસને મુઝસે ઘોડાકીયા. વ.અદા ચહે થાકે ઇન દોનોંકે સિવાય કોઈ ઔર ત્રીસરા શાખસ ખત્રીફા કીયા જયગા. ઇસમેં ફિર એક શોરો ગુલ ઉઠા. ઔર કરીખથાકે ફિર તલવાર ચલે, મુસા તો મારે ખોંકે ભાગ ગય. ઔર અકસર મુસલમાન અમીર મ.આવિયાકી તરફ રૂ.જુઅ હોગય. ઔર ઉસી વ.કત મયદાને જંગકો છોડકર દમિશકકી તરફ ચલ દીયે. ફયસલા કત.ઇ ન હોનાથા ન હુવા. હ.જરત અત્રી (રદી.)ને ઉસી જમકી હાલતમેં જુ.જવી જમી.અતકે સાથ બે નીલ મ.કસૂદ કુફેકી જનિમ મરાજે.અત ફરમાઇ. ઇસનાએ રાહમેં ચહે ખખર સુની કે નહેરવાનમેં ગિરોહો બાગિયાનને બહોત શોર ઔર ફસાદ ખરપા કરરખા હય. હ.જરત અત્રી(રદી.)ને અપને મુસાહિબકો દરિયાફતે હાલકે લીયે ભેજ. ઇન લોગોંને મુસાહિબકો મ.એ ઉસ્કે હમરાહિયોંકે ક.તલ કરદીયા. હ.જરત અલી(રદી.)ને ઉસ્કે ક.તલકા ખખર સુનકર ઇસનાએ રાહસેહી નહેરવાનકી તરફ કુચ કીયા. ચાર હ.જર ખાગી જમ.અ હોકર મુકાબિલોકો આય. મગર અયસા મોકા આપડા કે વોહ સખ હ.જરત અલીકી ફોજકે નરગેમેં આગય. ચાર હ.જર આદમીમેંસે કુલ નવ આદમી જુન્દા ખયે જો મકકે મો.અ.જ.જમાકી તરફ ભાગ ગય. બાકી સખ તહે તે.ગ બે દરે.ગ હુવે. ઇસ મ.અરેકેકે ખ.અદ હ.જરત અલીને ફિર ખીસ હ.જર મુસલમાન જમ.આ કરકે અમીર મ.આવિયા પર હમ્લા કરનેકા ઇરાદા કીયા. ચુકે અકસર ઉનમેંસે કુફી થે. જખ દમિશકકા નામ આયા.કુછ તો ઇસ હીલેસે હફતેકી રૂ.ખ.સત લેકર ચલે ગય. કે સાજ વિરાક જંગ દુરસ્ત કરકે. હા.જર હો જાએંગે મગર ઉનમેંસે કોઈ વાપસ ન આયા. ઔર જો બાકી રહે ઉન્હોંને વ.કતે બે વ.કત ભાગના શુરૂઅ કીયા. યહાં તકકે ચન્દ રૂફકાહી હમરેક્ષખ રહે

ગય. ઔર સખ ચલે ગય. જખ જમાના નામુવાફિ,કને ખિલકુલ જવાખ દેદિયા. નાચાર મ.એ ચન્દ રૂ.કા કુરેમેં દાખિલ હુવે. એહલો અયાલ ઔર હુસનયન જે કુશમેં મુ.કીમ થે ઉનસે મિલે. જમાના અયસા ખરમશતા હો ગયા કે ફિર ઇતનીલી પુરસત ન મિલી કે મદીને મુન-વ્વરા તક પહોંચ સકે. ઇસ લીચે કુરેકોહી દારૂલ ખિલાફત કરાર દેકર ઇન્તે.જમે મુલકદારી કરતે રહે. ઇન્હી દીનોમેં ચહે ખખર પહોંચી કે ઇખ્તે સ.અદ નાજિમે મિસ્ત્ર અમીર મઆવિયાસે સાજિશ રખતા હય. હ.જરત અલીને ઉસ્કો મ.અ.બુલી નામા લિખકર મ.અ.બુલ કીયા ઔર ખખએ ઉસ્કે મુ.હમ્મદ ખિન્ને સીદી.કકો મુલકે મિસ્ત્રકી હુકુમત પર ભેજ દીયા. ઉસમાની ગિરોહકે લોગ જે મિસ્ત્રમેં થે ઉનકો ચહે ત.કરૂરી સખત નાગવાર હુધ, કયુ'કે વોહ ઇન્કો ઉસમાનકે કાતિલોંકા સરદાર સમજતે થે, મહમ્મદકી સલતનતમેં ખલલ અન્દાજ હોને લગે. મુહમ્મદને મિસ્ત્રસે લિખા કે ઇમદાદકી બુરૂરત હય. હ.જરત અલી (રદી.) ને માલિક અશતરકો કે ખડા જંગ આજમુદા સરદાર વફાદાર થા, ખતૌરે કુમકકે મિસ્ત્રકા રવાના કીયા. ચહે સરદાર મિસ્ત્રકે કરીખ પહોંચકર એક રઇસકે ઘર શખ ખાશ હુવા. જે હ.જરત ઉસમાન ઔર અમીર મઆવિયાકા દોસ્ત થા. ઉસ્ને માલિક અશતરકો જહર દેકર માર દીયા. ઔર અમીર મઆવિયાકો ઉસ્કે કતલસે મતલઅ કર દીયા. અમીરને ફૌરન છે હ.જર આદમીકા લશકર મિસ્ત્રકો રવાના કર દીયા. લશકરને મિસ્ત્રકા મહાસિરા કીયા. મહમ્મદ અપની ફૌજકો હમ-રાહ લેકર શહેરસે બાહિર નિકલા, ઔર જંગ શુરૂઅકી. હ.જરહા મુસલમાન તુરક્યનકે કતલ હુવે. ઔર મુહમ્મદ કરીખ ફતહકે પહોંચ ગયા થા કે નાગાહ ઉસ્કે ગિરોહકા પાંઉ હિલા. મુહમ્મદકો તનહા છોડ ભાગ નિકલે. મગર મહમ્મદને જંગસે મુહ નહીં મોડા. અકેલા ઘોડા અમકાકર અમીર મઆવિયાકે લશકરમેં ઘુસ ગયા. ઔર ખુખ લડા. હ.જરત અલીકી રિફાકત ઔર ફરજન્દીકા પુરા હ.ક અદા કરકે મારા ગયા.

દેખો જંગ બુધ ઔર ઇન્તેકામ તલખી કુરયશ વલી અદલાહકી કે ઉસમાન (રદી.) કે દુશમનકો બે કતલ કીચે ન છોડા.

અમીર મઆવિયાકા લશકર ફતહયાખ હોકર મુલકે મિસ્ત્ર પર

કાબિજ હો ગયા. હજરત અલી ઇસ હાદેસએ જનકાહકી ખખર સુનકર ગમગીન હુવે ઔર ફિર અયસીહી ખખરેં મુતવહિશ મુતવાતિર પહોંચતી રહી, કે આજ અમીર મ.આવિયાકે લશકરને મુલ્કે યસરખ લેલીયા, આજ ખાસ મદીને શરીફકો ફત્હ કર લીયા. આજ ખસરેકો માર લીયા, આજ ખયતુલ્લાહ શરીફકો ફત્હ કીયા. હજરત અલી અપને આમિલાનકે શકિસ્ત ખાને ઔર મારે જાનેકી ખખરેં સુનકર અફસોસ કરતે ઔર સખ્તકો કામ ફરમાતે થે. એક અર્સે તક ઇસી રંજ ઔર અલમમેં મુખતિલા રહે. એક દિન એક શખ્સને પુછા યા અલી (રદી.) ખિલાફતકી મસનદ પર ખયઠતેહી અયસે મયાસખ પેશ આય. ઇસ્કા કયા સખખ હય. ફરમાયા શયખયનકી ખિલાફતમેં મેં મુશીરે તદખીર રહા તરકકીકા જુહુર હુવા. હમારી ખિલાફતમેં તુમ જયસે મુશીર હુવે જે નાજમ લાયક થે ખાગી હો ગયે. એરાકકે શીઓને અયન ફત્હયાખીકે વક્ત દગાકી ઇન્તેજમ ખિમડ ગયા ઔર ફરમાયા પહેચાના અપને રખકો દુટજને ઇરાદોસે હજરત અકીલ ઉન્કે ભાઈલી નારાજ હોકર અમીર મ.આવિયાકે પાસ ચલે ગય. ઔર ઉસને ઉનકો મોઅજજ મુસાહિખ ખનાકર રખ લીયા. હજરત અલીકી બેચેની બે આરામી કમ ગિજાઈકી યહાં તક નોખત પહોંચીથી કે ખાવુજુદ રોજદાર હોનેકે આઠ પહેરમેં કુલ ત્રીન લુકમેં તઆમ તનાવલ ફરમાતે. ઔર ઇખાદતે ઇલાહીમેં મશગુલ રહેતે ઔર અકસર યહી ફરમાતે કે વક્ત કરીખ આ પહોંચા હય.

વાજેઅ હોકે હજરત અલી (રદી.) ઔર અમીર મ.આવિયા કે જંગમેં જયસા કે તકદીરી મ.આમિલા પેશ આયા થા. શહાદતકા મ.આમિલાલી અયસાહી તઅજજુખખેજ હયરત અંગેજ જુહુરમેં આયા કે નહરવાન કે ચાર હજરમેંસે જે નવ આદમી ભાગ કર ખયે ઔર કઅખતુલ્લાહમેં પહોંચેથે ઉન્હોંને વહાં જકર ચહે મશવિરા કીયા કે, અલી મુરતુજ ઔર મ.આવિયા ખિલાફતકે મુદ્દઈ હોકર આપસમેં લડે. ઇસ વક્ત તક સાઢે ત્રીન લાખ મુસલમાન કતલ હોચુકે હંય. ઔર જખ તક ચહે દોનો જન્દા રહેંગે મુસલમાનોંકો અમાન મયસ્સર ન હોગી. ઔર હમારી અયસી જલાવતનીકી ખરાખ જન્દગી કિસ કામકી હય. ઇસ જનેસેતો મરના બહેતર હય. અખ જસ્તરહ

હોસકે ખિલાફતકે હર દો મુદ્દાયાનકો કતલ કીયા જાય. ઇનમેંસે એક શખ્સ બોલા કે ઇખ્તુલ આસ જો મઆવિયાકા મુસાહિબ હય. વોહલી બડા ફસાદી હય. ઔર આજકલ મિસ્તકા સુખા બન કર ગયા હય. ઇસ્કોલી ઇન દોનોંકે સાથ હી કતલ કીયા જાય. આખિરકાર યહે સલાહ મુસમમ કરાર પાછ કે તા. ૨૭ રમજાન સના ૪૦ હિજરી કો ફજરકી નમાજકે વક્ત ઇન ત્રીનોંકે સરપર તલવાર કે વાર કીયે જાયે. દરદાન ઔર શીસ કુ ફેકો ચલે ઔર ઇખ્તે મુલજમસે મામિલે જીરક ઇખ્તે અખદુલ્લા દમિશકકો ઔર ડિમર ઇખ્તિલ બકર મિસ્ત કો આપસમેં કૈલોકસમ કર કે કઅમેસે રવાના હુવે. ઔર તારીખે મોઁઁયેનાસે કુછ દિનોં પહેલે હર સેહ દયારમેં જ પહોંચે. અસરોજ ૧૭ તારીખ રમજાનકી હુઇ. યહે ત્રીનો શખ્સ ઉસી તારીખ ઔર વક્તે મોઁઁયેના પર પહોંચે.

યહાં તકતો ઇરાદા બશરીયા અખ ઇરાદતે અદલાહ ગાલિબકી તરફ દેખના આહિયે કે ઉસ્કો કયા મંજૂર થા.

૧૭ તારીખ રમજાનકી રાતકો ઇખ્તુલ આસ ઇતેફાકિયા બીમાર હોગયા. મસ્જિદમેં ઇમામત કરાને ન જસકા ઔર કીસીકો અપને તરફસે ઇમામ મુકરર કર કે ભેજ દીયા. જુંહી ઉસને ફજરકી નમાજકી નિયત બાંધી ઇખ્તેલ બકરને તલવાર ચલાઇ. ઇમામકા સર કલમ હોગયા. ઔર યહે કાતિલ લી ફૈરન નમાજયોંકે હાથસે હલાક હુવા. ઔર જીસ્કો મારને ગયાથા યઅની ઇખ્તુલ આસ વોહ સાફ બચ ગયા.

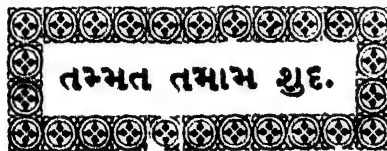
જીરકનેલી ઇસી દિન સુજહકી નમાજમેં ઇમામત કે વક્ત અમીર મઆવિયા કે સરપર હાથ છોડા મગર અબલ તલવાર મસ્જિદકી મહરાબ પર પડી કુવત જર્બકી સુલબ હોગઇ. કુછ ખફી-ફસા જખમ અમીર મઆવિયાકે સર પર લગા. નમાજયોંને જીરક-કોલી ફૈરન કતલ કર ડાલા. અમીર મઆવિયા ચન્દ રોજમેં સહત યાબ હોગય. દરદાલ ઔર શીસ ઇખ્તે મુલજમકો હમરાહ લેકર વક્તે મુકરરા પર મસ્જિદે કુફામેં પહોંચે. ઔર સુતુનકી આડમેં હોકર અ-યન ઇમામતે સુજહકે વક્ત હજરત અલી (રદી). કે સર પર જર્બે શમશીરકી, જખમ કારી લગા. કાસએ સર મુખારક કટ ગયા. મુસ-

મ્મા દરદાનકો ફૈરનહી નમાજીયોને કત્લ કર દીયા. શીસ લાગ ગયા. ઇખ્ને મુલજીમ કાતિલ પકડા ગયા. ઔર હુકમન કયદ કીયા મયા. હજરત અલીને ઉસી મજરૂહીકી હાલતમેં હજરત ઇમામે હસનકો ખહોતસી વસીયતોં ઔર નસીહતોં કે ખઅદ ખિલાફતકી મસ્નદ પર ખિડલાયા. મુન્જમિલા વસીયતોં કે એક ચહેલી વસીયતથી કે હમારે જનાજેકો કુફેકે મયદાને રૈમિસ્તાનમેં રાતકે વકત પોશીદા તૌર પર દફન કરકે જમીનકો હમવાર કર દેના કે મજરૂકા નશાન નમુદાર ન રહે. કયું કે ઇન તમામ મઅરિકોંમેં દસ હજર મદાર ખાસ હમારી જુલ્ફેકારસે કત્લ હુવે હય. ઔર ચહે તમામ મુલક હમારે જન માલકા દુશમન ખન ગયા હય. ચહે લોગ હમારી મજરૂસેલી ખદલા લેનેમેં દર ગુજર ન કરેંગે.

ઇસ મસઅલેમેં મૌરેખોંકે ખાહમી ઇખ્તેલાફ હય. લિહાજ મુઝે અપને મઅલુમાત પર સહતકા દઅવા નહીં. મગર તારીખસે સાખિત હોતા હય, કે જખ હાઝન રશીદ ખલીફા ઇસ મયદાનમેં શીકાર ખેલને આયા, કુતે ઔર ખાજ જો શીકાર પર છોડે ગય વોહ શીકાર પર ન ચલે. ઉસ વકત હાઝન રશીદને ખુઢે આદમી જમઆ કરકે તહકી-કાત કી તો ઉન્હોંને ખતલાયા કે ઇસ રૈગસ્તાનમેં અલી મુરતુજકી ખેનશાન કબ્ર હય. તખ વહાં હાઝન રશીદને તલાશકે ખઅદ એક મકાન આલીશાન ખનવાયા. ઔર નજફ અશરફસે મૌસુમ કીયા.

હજરત અલી (રદી.) તીસરે દિન ઉસી જખમેકે સદમેસે તા. ૨૦ રમજાન સને ૪૦ હિજરીકો ત્રેસઠ ખરસકી ઊમર પાકર શહીદ હુવે.

ચાર સાલ વચન્દમાહ ખરાચે નામ ખિલાફતકી જમાના ના મુ-વાફિકને એક દિનલી ચયનસે નહીં રહેને દીયા. તમામ મુલકે અરખ આપકા દુશમન હો ગયા. હાં ઇસમેં કુછ શક નહીં કે ચહે હજરત દરિયાચે તૌહીદો મઅરેફતે ઇલાહીકે નહંગ થે. મોલાના શરફુદ્દીન ખુઅલી કલન્દર ઔર ખવાજ મઇનુદ્દીન ચીશતી (રહ.) વગયરા ખુજુગોંકો ઇન્કે ફયજે રહીસે તસફિયેકલખ ઔર તકરરખ ઇલલાહ હાંસિલ હુવા ખતલાતે હય.

૭૮૬

તમામ દુનિયાનું લક્ષબિંદુ થઈ પડેલ,

જંગે બાલકન.

અથવા

ટર્કી વિરુદ્ધ બાલકન લડાઈ.

ખોટા રિપોર્ટોથી ઈસલામી આલમનું દિલ ડોલાવનાર મતલબી અને ખોટા અખરપત્રીઓનું ખુલ્લું થયેલું લોપાણું. જ્યાં ટર્કોની સ્વદેશ પ્રેમી શુર-વીરતા અને ઈસલામ પ્રત્યેની સાચી લાગણીનો આબેહુબ ચિતાર રજુ કરવામાં આવ્યો છે. એ ઉપરાંત એજ ઇતિહાસિક નોવેલ યુરોપી લાલચુઓની લુચ્ચાઈનાં પરિણામો ખોલે છે. વળી એમાં મરહુ નાઝીમ પાશા અને શુરવિર લડાયક ચોક્કા અબ્દુલ્લા પાશાનાં ઇલેક્ટ્રો ફોટો તેમનાં જીવન વૃતાંતો સાથે હંચા આ-ટીપેપર ઉપર આપવામાં આવેલ છે, ગ્લેઝ કાગળ પાછી સુંદર સોનેરી બાઈન્ડીંગ રરપ પાનાતું પુસ્તક છતાં કિંમત માત્ર રૂ. ૧-૦-૦ પોસ્ટેજ જુદું પ્રદેશવા-ળાઓ તરફથી રૂ. ૧-૬-૦ નો પોસ્ટલ ઓર્ડર મળવો જોઈએ.

નાટકો ઉર્દુ જપાન ઔર ગુજરાતી હારફેમે.

અલાહદીન નાટક ૦-૫-૦	ખુને નાહક નાટક ૦-૫-૦
અલીબાબા ચાલીસચોર નાટક ... ૦-૪-૦	ખવાબે હસ્તી નાટક ૦-૫-૦
અમૃત નાટક ૦-૫-૦	જહરિ સાંપ નાટક ૦-૫-૦
અસીરે હિંસે નાટક ૦-૫-૦	બજમે ફાની નાટક ૦-૫-૦
ઈંદ્ર સભા નાટક ૦-૨-૦	મીઠા જહર નાટક ૦-૫-૦
અંબમે સખાવત બાદશાહ ખુદા-	સંબદે હવસ નાટક ૦-૫-૦
દોરત નાટક ૦-૩-૦	સુફેદ ખુન નાટક ૦-૫-૦
કતલેનઝીર નાટક ૦-૫-૦	સુનેહરિ ફેરબ નાટક ૦-૫-૦
ખાનદાને હામાન નાટક ૦-૫-૦	સુનેહરી ખંજર નાટક ૦-૫-૦
ખુખસુરતખલા નાટક (તસખીર વાલી) ૦-૪-૦	શહીદી નાજ નાટક ૦-૫-૦
,, (ખીનાતસખીરકી) ૦-૫-૦	

જાહેર ખબર.

શ્રી પુરુષોત્તમ હમેશા ઉપયોગી.

શાક, પાક, પકવાન શાસ્ત્ર.

મનુષ્ય જીંદગી નિભાવવાને માટે ખોરાક એ મૂખ્ય ચીજ છે. પરંતુ જો તે રીતસર તૈયાર કરવામાં ન આવે તો દેહનું પોષણ કરવાને બદલે ચુંક, શણ, ઉલટી, આફરો, ઝાડો, મરડો, અજીર્ણ વિગેરે અનેક દરદો ઉત્પન્ન કરે છે, અને તેથી ખોરાક કેવી રીતે તૈયાર કરવો એનું જ્ઞાન દરેક મનુષ્યને સર્વે વિષયો પહેલાં હોવું એ અતિ અગત્યનું છે. પરંતુ આ દેશમાં ખાવાના પદાર્થો એટલી બધી જુદી જુદી જાતના બનાવવામાં આવે છે કે તે સર્વે બનાવવાનું જ્ઞાન દરેક મનુષ્યને ભાગ્યેજ હોય છે, અને તેથી સર્વેના ઉપયોગને માટે આ પુસ્તક લખવામાં આવ્યું છે, જેમાં દરેક જાતનાં અથાણાં, ચટણીઓ, મુરખ્યા, શાક ભાજીઓ, દાળો, કઢીઓ, મસાલાઓ, ભાતો, ખીચડીઓ, પાકો, પકવાનો, શરબતો વિગેરે બનાવવાની સર્વમાન્ય પ્રખ્યાત રીતો આપવામાં આવી છે.

આ દેશમાં રાંધવાનું કામ ઘણા ભાગે કુટુંબની સ્ત્રીઓજ કરે છે, એ વાત લક્ષમાં રાખી તેઓને તત્કાળ સમજાય એવી સરળ ભાષા રાખવામાં આવી છે, એટલુંજ નહિ, પરંતુ ગુજરાતમાં ચાલતી રીતો ઉપરાંત દક્ષિણી, પારસી, હિન્દુસ્તાની, મદ્રાસી, બંગાળી, પંજાબી તથા ઇંગ્લેન્ડ લોકોમાં ફેટલીએક જાતની ચટણીઓ, અથાણાં, પકવાનો, શાકભાજીઓ વિગેરે બનાવવામાં જે જુદી જુદી રીતો ચાલે છે તે પણ આપવામાં આવી છે, વળી વલ્લભકુળના ગોસાઈઓના પ્રખ્યાત રસોઈઓએ કે જેઓ માત્ર એકજ અનાજમાંથી છપ્પનભોગના સર્વે પદાર્થો તૈયાર કરી શકવાને કુશળ હોય છે, તેમની પાસેથી પણ ફેટલીએક રીતો સમજી દાખલ કરવામાં આવી છે. દુકામાં પુસ્તકને લોકોપયોગી બનાવવામાં કાઈ પણ જાતની કચાશ રાખવામાં ન આવતાં બનતો પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો છે, ઉત્તમ ગ્રેજ કાગળ, સોનેરી બાઈડીંગ કિંમત રૂ. ૧-૦-૦ રફ કાગળ સોનેરી બાઈડીંગ કિંમત ૦-૧૨-૦.

ખાસ ધસલામી બીરાદરોંકી .ખીલતમે' સોહરનુમા તો.હફ

અલફ લયેલા.

યા અની

એક હુન્નર ઔર એક રાતકા બેબહા. ખુબના શાયકીન! મશહુર અલફલયેલાકે નામસે શાયદહી કોઇ બે.ખબર હોગા એ વોહ કિતાબ હય હુસ્કી સાની આજ જ.માને ભરમે મીલના મુશકીલ હય, રંજુદા દિલકો આરામ દેનેવાલા યહી એક તુસખા હય, દિલકો ખીચનેવાલા સહરનુમા કિસ્સોંકા મોંજે મારતા સમંદર હુસ્કેલીયે મશહુર ઇંગ્રેજ પ્લેડસ્ટન કહેતા હય કે “જે કોઇ બહોતહી ઉમદા કિતાબોંકા અ.ખજરનકે લીયે અગર મુજસે કહે તો કલીબી મેં અલફલયેલાકે રખે બગયર ન રહુ.” હુસને ન દેખી ઉસ્કેસા કમનસીબ કોઇ ન હોગાકી અજહદ ઉમદા હોનેકે સાથ કિંમત બહોત કમ રખનેમેં આઇ હય. કી. સીફ્ફ ડ. ૨-૮-૦ ઉમદા કાગજકી ડ. ૩-૦-૦ ટપાલ ખર્ચ ૦-૬-૦.

હુન્નરો સંબંધિ પુરતી માહિતી આપનારો તદ્દન નવીજ ઢબમાં લખાએલો ગ્રંથ.

નૂતન હુન્નર સાગર.

ગુજરાતી ભાષામાં હુન્નરકળા સંબંધી માહિતી આપનારાં અનેક પુસ્તકો છપાયાં છે, અને છપાયાં જાય છે. પરંતુ તેઓના આધારે કોઇ શીખાઉ મનુષ્ય જે કંઈ ચીજ કરવા જાય છે તો તે બરોબર ન બનતાં વખત અને વીત્ત ફાગટ જાય છે. કારણ અમુક ચીજ બનાવવામાં અમુક અમુક ચીજો મેળવવી એટલુંજ માત્ર લખી બતાવવાથી તે ચીજ બની જતી નથી, પરંતુ તેને બનાવવાને બીજા અનેક પ્રકારની માહિતિ કે જે ગુરૂ ગમતા નામે ઓળખાય છે તે બતાવેલી હોવી જોઈએ. એ અડચણ દુર કરવાને માટે અમારા તરફથી આ પુસ્તક તદ્દન નવીજ ઢબમાં પ્રગટ કરવામાં આવ્યું છે. જેમાં અનેક પ્રકારના રંગો તેલો, અર્કો, અત્તરો, સીમેન્ટો, વાર્નિશો, સાબુઓ, મીણબત્તીઓ, કાચ, કાગળો, બટનો, મુરખા; શરબતો દારૂબાનું શાહીઓ, પેટન્ટ ઓષધો, વ્યવહારોપયોગી વસ્તુ વિગેરે પુરતા ખુલાસાથી આપવામાં આવી છે કે હુન્નરકળાઓથી ખીલકુલ અજમાહીતગાર મનુષ્ય પણ એની સહાયતાથી મનફાવતો ઉદ્યોગ કરી સારી રીતે પૈસા પેદા કરી શકે છે. કીમત ડ. ૨-૮-૦ પો. ૦-૪-૦.

પુસ્તકો મળવાનું ઠેકાણું,

મહાદેવ રામચંદ્ર બાપુટે બુકસેલર.

ત્રણ દરવાજા—અમદાવાદ.

ઈસ્લામી પુસ્તકો.

નસરુદ્દીન-એક રસીલી ઇસ્લામી નાવેલ	૦-૮-૦
હાસ્તાને હુસૈન મલે (પુરાણદટ સોનેરી બાઈ-ડીંગ)	૧-૦-૦
હાતમતાઈનો કીસ્સો (ચિત્રો સહિત)	૦-૫-૦
ફસાને અબયબ કીસ્સો	૦-૪-૦
મલેક મોહમ્મદનો કીસ્સો	૦-૪-૦
યુસુફ ઝુલેખાનો કીસ્સો	૦-૮-૦
તોતા કહાની કીસ્સો	૦-૮-૦
અલબંકાવલીકા કીસ્સા	૦-૮-૦
યુસુફ ફસાની કીસ્સો	૦-૪-૦
કુરાને શરીફ માંહેલા જવાહીરા ૦-૮-૦	
કુતુહુશશામ (ઈસ્લામી તવારી- ખની ઉમદા ખીના)	૧-૦-૦
હઝરત મોહમ્મદ સાહેબનું ટુંક જીવન વૃત્તાંત.	૦-૮-૦
મુસદ્દસે હાલી	૦-૮-૦

હફયતુલ મુસ્તમીન (પંજખીનામે ઈસ્લામ તથા પાંચ શીપાદાવાળી) ૦-૫-૦	
અકરુશ શહાદતેન	૦-૪-૦
તજકેર તુલ અંબીયા	૦-૬-૦
મીલાહે રમુલ	૦-૪-૦
મનખે ઉલ અહબન	૦-૨-૦
તોફતુલ ખરકાત	૦-૪-૦
જંગનામા હજરાતઅલી કીસ્સા મકાતિલ કન્દુરી....	૦-૪-૦
જવાઝરિ હિંદી યાને ઇબત્તીશ નામાં	૦-૪-૦
જંગનામાએ હજરતઅલી ...	૦-૪-૦
નામદાર આગાખાન અ. સી. આઇ. ઇ. નો હાજીખીખીવાળો પ્રખ્યાત દેશ	૦ ૧૬ ૦
અકબર ચરિત્ર	૦-૮-૦
અનવર કાવ્ય (કાલ અનવર સાહેબ કૃત)	૧-૦-૦

ગાયનોનાં ઉર્દુ ગજલો કંવાલીનાં પુસ્તકો.

હોરી સાગર મોટું	૦-૮-૦
ખ્યાલે-આશકાના ઉર્દે વાસોખતે અમાનત	૧-૩-૦
નવ બહારે હિન્દ ઉર્દે નવામે મુંબાઇ....	૦-૨-૦
ગુલબારે કંવાલાં	૦-૧-૬
કલગી-બાહરે “આલીલ” ગાયન સંઅહ....	૦-૪-૦
સોહાની હરિયાલી, ઉર્દે બો- સ્તાને કંવાલી	૦-૫-૦

બુલબુલે બંગાલી ઉર્દે ગુલશને કંવાલી	૦-૫-૦
ગુલીસ્તાને ખવાબ....	૦-૪-૦
આશકોંકી બાન ઉર્દે માશુકોંકી પહેચાન	૦-૩-૦
ગોહરે કંવાલી	૦-૧-૦
ગુલદસ્તે કંવાલી	૦-૧-૦
ચુરનકા લટકા	૦-૧-૦
સેહરે ચમન	૦-૧-૦
જોહરેકલયર ઉર્દે મહબુબે મીરાં	૦-૧-૦

મળવાનું ઠેકાણું:—

બુકસેલર મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે.

ત્રણ ફરવાળ—અમદાવાદ.

